

STATISTIKAAMET
Statistical Office of Estonia

ETTEVÖTETE MAJANDUSNÄITAJAD

Financial Statistics
of Enterprises

2 0 0 3

Tallinn 2005

Aastakogumik esitab ettevõtluse 2003. aasta majandusolukorda iseloomustavaid andmeid.

Koostanud ettevõtluse aastastatistika talitus (tel 6259 233) koostöös põllumajandusstatistika osakonna (tel 6259 164) ning valitsemis- ja finantssektori statistika osakonnaga (tel 6259 155).

The yearbook presents the financial data of enterprises for 2003.

Compiled by the Annual Statistics of Entrepreneurship Service (tel +372 6259 233) in cooperation with the Agricultural Statistics Department (tel +372 6259 164) and the General Government and Financial Statistics Department (tel +372 6259 155).

MÄRKIDE SELETUS

EXPLANATION OF SYMBOLS

- X andmete avaldamist ei võimalda andmekaitse põhimõte
data are confidential
- nähtust ei esinenud
magnitude nil
- 0 näitaja väärtus väiksem kui pool kasutatud mõõtühikust
0.0 *magnitude less than half of the unit employed*
- ... andmeid ei ole saadud või need on avaldamiseks ebakindlad
data not available or too uncertain for publication
- .. mõiste pole rakendatav
category not applicable

ISSN 1406-1813

ISBN 9985-74-352-0

© Statistikaamet, 2005

Käesoleva väljaande andmete kasutamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale

When using or quoting the data included in this issue, please indicate the source

SISUKORD

Sissejuhatus	7
Ettevõtete majandustegevus 2003. aastal.....	7
Ettevõtlus	7
Füüsilisest isikust ettevõtjad	10
Äriühingud (v.a finantsvahendusäriühingud).....	12
Vara, kohustused ja omakapital	13
Käive, kulud ja kasum	14
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent.....	17
Teadus- ja arendustegevus.....	19
Infotehnoloogia ettevõtetes.....	20
Põllumajandus ja jahindus.....	23
Metsamajandus.....	24
Kalapüük	25
Mäetööstus	26
Töötlev tööstus.....	27
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus.....	31
Ehitus	34
Kaubandus.....	38
Hotellid ja restoranid.....	41
Veondus, laondus ja side.....	43
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus.....	47
Haridus	55
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	56
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	58
Krediitiasutused ja muud rahaloomes osalevad finantsvahendajad.....	60
Muu finantsvahendus ja finantsvahenduse abitegevusalad	62
Kindlustus	63
Ettevõtluse demograafia	65
Ettevõtlus Euroopa Liidus	70
Tabelid.....	77
I. ÄRIÜHINGUD	78
ETTEVÕTTED KOKKU	78
1A. Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2002, 2003	78
1B. Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2002, 2003	80
1C. Realiseerimise netokäive, 2002, 2003.....	80
1D. Majandusnäitajad, 2000–2003	82
1E. Ettevõtete arv tegevusalade kaupa, 2000–2003	84
1F. Tööga hõivatud isikute arv tegevusalade kaupa, 2000–2003.....	85
1G. Realiseerimise netokäive tegevusalade kaupa, 2000–2003.....	86
1H. Puhaskasum (-kahjum) tegevusalade kaupa, 2000–2003.....	87
1I. Lisandväärtus tegevusalade kaupa, 2000–2003	88
1J. Vara tegevusalade kaupa, 2000–2003.....	89
1K. Investeeringud põhivarasse tegevusalade kaupa, 2000–2003	90
1L. Kapitalirent tegevusalade kaupa, 2000–2003.....	91
1M. Realiseerimise netokäibe kontsentratsioon tegevusalade kaupa, 2003	92
1N. Ettevõtte realiseerimise netokäibe järgi tegevusalade kaupa, 2003	94
1O. Ettevõtte puhaskasumi (-kahjumi) järgi tegevusalade kaupa, 2003	96
1P. Ettevõtte bilansimahu järgi tegevusalade kaupa, 2003	98
1R. Ettevõtte põhikapitali järgi tegevusalade kaupa, 2003.....	100
1S. Tootlikkusnäitajad realiseerimise netokäibe alusel tegevusalade kaupa, 2002, 2003.....	102
1T. Tootlikkusnäitajad lisandväärtuse alusel tegevusalade kaupa, 2002, 2003.....	104

II. FINANTSÄRIÜHINGUD	106
KREDIIDIASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD	106
2A. Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003	106
2B. Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003	108
KINDLUSTUS	110
2C. Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003	110
ELUKINDLUSTUS	112
2D. Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003	112
KAHJUKINDLUSTUS	113
2E. Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003	113
MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD	114
2F. Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003	114
2G. Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003	116
III. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA	118
3A. Ettevõtete sündimäär tegevusala järgi, 2000–2002	118
3B. Sündinud ettevõtted keskmise hõivatud töötajate arvu ja tegevusala järgi, 2000–2002	119
3C. Sündinud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 2000–2002	119
3D. Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 1999–2001	120
3E. Surnud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 1999–2001	120
3F. Surnud ettevõtted keskmise hõivatud töötajate arvu ja tegevusala järgi, 1999–2001	121
3G. 2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2001, 2002	121
3H. Ettevõtluse demograafia 10 Euroopa Liidu liikmesriigis ja Norras, 2000–2001	122
IV. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS	124
4A. Ettevõtted tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	124
4B. Tööga hõivatud isikud tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	125
4C. Netokäive tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	126
4D. Lisandväärtus tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	127
4E. Keskmise hõivatute arv ettevõttes tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	128
4F. Ettevõtte keskmine netokäive tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	129
4G. Ettevõtte keskmine lisandväärtus tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	130
4H. Ettevõtte keskmised investeeringud tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	131
4I. Keskmise netokäive hõivatu kohta tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	132
4J. Keskmise palgakulu töötaja kohta tegevusalade ja riikide kaupa, 2002	133
Metoodika	134
Andmete kogumine	134
Äriühingute andmete töötlemine	134
Tabelite koostamise põhimõtted	135
Koondandmete avaldamine	135
Konfidentsiaalsus	135
Majanduse kontsentratsioon netokäibe järgi	135
Põhimõisted	136
Valemid	137
Rahandussuhtarvud	137
Kasum (kahjum)	138
Tootlikkuse suhtarvud	138

CONTENTS

<i>Summary of economic activities in 2003</i>	73
<i>Non-financial corporations</i>	73
Tables	77
I. COMPANIES	78
ENTERPRISES TOTAL	78
1A. <i>Income statement, assets, liabilities and equity, 2002, 2003</i>	78
1B. <i>Investments in fixed assets and financial leasing, 2002, 2003</i>	80
1C. <i>Net sales, 2002, 2003</i>	80
1D. <i>Financial data, 2000–2003</i>	82
1E. <i>Number of enterprises by kind of activity, 2000–2003</i>	84
1F. <i>Number of persons employed by kind of activity, 2000–2003</i>	85
1G. <i>Net sales by kind of activity, 2000–2003</i>	86
1H. <i>Net profit (loss) by kind of activity, 2000–2003</i>	87
1I. <i>Value added by kind of activity, 2000–2003</i>	88
1J. <i>Assets by kind of activity, 2000–2003</i>	89
1K. <i>Investments in fixed assets by kind of activity, 2000–2003</i>	90
1L. <i>Financial leasing by kind of activity, 2000–2003</i>	91
1M. <i>Concentration of net sales by kind of activity, 2003</i>	92
1N. <i>Enterprises by net sales by kind of activity, 2003</i>	94
1O. <i>Enterprises by net profit (loss) by kind of activity, 2003</i>	96
1P. <i>Enterprises by balance sheet total by kind of activity, 2003</i>	98
1R. <i>Enterprises by capital stock by kind of activity, 2003</i>	100
1S. <i>Productivity measures by net sales by kind of activity, 2002, 2003</i>	102
1T. <i>Productivity measures by value added by kind of activity, 2002, 2003</i>	104
II. FINANCIAL INSTITUTIONS	106
MONETARY INSTITUTIONS OTHER THAN CENTRAL BANK	106
2A. <i>Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003</i>	106
2B. <i>Income statement, 2002, 2003</i>	108
INSURANCE	110
2C. <i>Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003</i>	110
LIFE INSURANCE	112
2D. <i>Income statement, 2002, 2003</i>	112
NON-LIFE INSURANCE	113
2E. <i>Income statement, 2002, 2003</i>	113
OTHER FINANCIAL INTERMEDIATION AND AUXILIARY ACTIVITIES	114
2F. <i>Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2002</i>	114
2G. <i>Income statement, 2002, 2003</i>	116
III. BUSINESS DEMOGRAPHY	118
3A. <i>Enterprise birth rates by kind of activity, 2000–2002</i>	118
3B. <i>Average number of persons occupied in newly born enterprises, breakdown by kind of activity, 2000–2002</i>	119
3C. <i>Newly born enterprises by number of employees, 2000–2002</i>	119
3D. <i>Enterprise death rates by kind of activity, 1999–2001</i>	120
3E. <i>Dead enterprises by number of employees, 1999–2001</i>	120
3F. <i>Average number of persons employed in enterprises that died, breakdown by kind of activity, 1999–2001</i>	121
3G. <i>Two-year survival rates of enterprises born in 2000, breakdown by kind of activity, 2001, 2002</i>	121
3H. <i>Business Demography in 10 Member States and Norway, 2000–2001</i>	122

IV. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION	124
4A. <i>Number of enterprises by kind of activity and by country, 2002</i>	124
4B. <i>Number of persons employed by kind of activity and by country, 2002</i>	125
4C. <i>Turnover by kind of activity and by country, 2002</i>	126
4D. <i>Value added by kind of activity and by country, 2002</i>	127
4E. <i>Number of persons employed per enterprise by kind of activity and by country, 2002</i>	128
4F. <i>Turnover per enterprise by kind of activity and by country, 2002</i>	129
4G. <i>Value added per enterprise by kind of activity and by country, 2002</i>	130
4H. <i>Investments per enterprise by kind of activity and by country, 2002</i>	131
4I. <i>Turnover per person employed by kind of activity and by country, 2002</i>	132
4J. <i>Wages and salaries per employee by kind of activity and by country, 2002</i>	133
<i>Methodology</i>	139
<i>Preface</i>	139
<i>Data processing</i>	139
<i>Presentation</i>	139
<i>Publishing</i>	140
<i>Confidentiality</i>	140
<i>Concentration of net sales</i>	140
<i>Definitions</i>	141
<i>Formulas</i>	142
<i>Financial ratios</i>	142
<i>Profit (loss)</i>	143
<i>Productivity measures</i>	143

SISSEJUHATUS

Aastakogumik esitab ettevõtete finantsmajandusliku tegevuse andmeid, mis on kogutud riiklike statistiliste aruannetega “Ettevõtte kompleksne kalendriaasta aruanne EKOMAR”, “Põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus- ja kalandus-äriühingute majandusnäitajad”, “Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)”, “Finantsvahendus ja -abitegevus”. Täiendavalt on esitatud krediidi- ja kindlustusettevõtete andmeid, mis põhinevad Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni kogutud infol, ning füüsilisest isikust ettevõtjate tulude ja kulude andmeid, mis on saadud Maksuameti tuludeklaratsiooni vormi E koondandmete alusel.

Ettevõtetus hõlmab mittefinantsteenuseid tootvaid äriühinguid, finantsvahendusäriühinguid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid. Nimetatud kolme ettevõtete grupi majandustegevust on käsitletud koos ainult osas “Ettevõtetus”. Kuna majandusarvestus on ettevõtete grupiti erinev, on järgnevates osades esitatud majandustegevuse ülevaated kolme ettevõtete grupi kohta eraldi.

Osas “Füüsilisest isikust ettevõtjad” on antud ülevaade füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtlustuludest ja -kuludest.

Osa “Äriühingud” hõlmab ainult kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvate äriühingute majandustegevust.

Finantsvahendusäriühingute ülevaade on osades “Krediidiasutused ja muud rahaloomes osalevad finantsvahendajad”, “Kindlustus” ning “Muu finantsvahendus ja finantsvahenduse abitegevusalad”.

Info on esitatud ülevaadete, diagrammide ja tabelitena. Andmed on toodud jooksevhindades, kui ei ole märgitud teisiti. Lisatud on metoodika lühikäsitus ning suhtarvude ja kasumi (kahjumi) arvutamise valemid. Äriühingute majandustegevuse ülevaadetes on kasutatud suhtarve, mille tõlgendus on esitatud osas “Metoodika”.

Detailsem andmestik on avaldatud statistika andmebaasis Statistikaameti veebilehel www.stat.ee rubriigis “Statistika”.

ETTEVÕTETE MAJANDUSTEGEVUS 2003. AASTAL

ETTEVÕTLUS

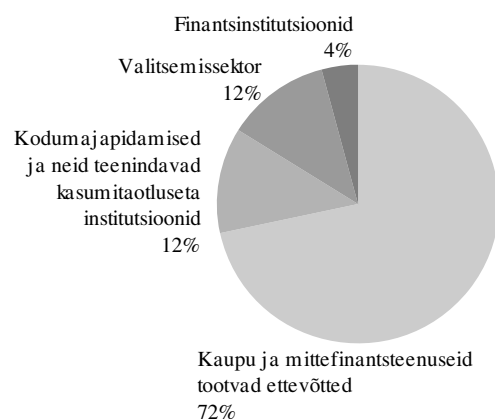
2003. aasta oli Eesti majandusele hea aasta. Kaks aastat tagasi alanud ettevõtete majandustegevuse elavnemine jätkus, kuigi aeglasemas tempos.

2003. aastal kasvas sisemajanduse koguprodukt (SKP) ehk peamine majanduse arengu hindamise indikaator korrigeeritud andmetel 5,1% (2000. aasta püsivhindades). Kasv oli siiski väiksem kui eelmistel aastatel. Kasv tugines sisenõudlusele, mida hoogustasid suurenenud eratarbimine ja investeeringud. Eratarbimine jooksevhindades kasvas 2003. aastal 6%, sellele aitasid kaasa vähene tarbijahindade tõus, soodsad laenuitingimused ning jätkuv elanike sissetulekute kasv. Investeeringusaktiivsust soosisid soodne majanduskeskkond ja madalad intressimäärad. Kapitali kogumahutuse kasv ei olnud küll enam nii kiire kui eelmisel aastal, kuid siiski 5,4% (korrigeeritud püsivhindades). Kasv põhines peamiselt uutel suuritel investeeringuprojektidel ehitustegevuse ja veonduse alal, aga ka jätkuval elektrijaamade uuendamisel.

Loodud lisandväärtusest andsid põhiosa kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvad ettevõtted. Nende majandustegevuse kasv (6,5% püsivhindades) oli kiirem majanduse üldisest kasvust. Suurima panuse SKP kasvu andis töötlev tööstus, millele järgnesid

veondus-, laondus- ja sideettevõtted ning kaubandus ja ehitusettevõtted. Nelja peamise tegevusala ettevõtete panus oli kolmveerand kogu lisandväärtuse kasvust püsivhindades.

SKP institutsionaalse sektori järgi 2000. aasta püsivhindades, 2003

Kaupade ja teenuste eksport püsivhindades kasvas 6%-ni. Suurenes nii kaupade väljaveo maht kui ka teenuste eksport, mis pärast vahepealset langusaastat ületas 2001. aasta taseme. Impordi kasv oli tunduvalt kiirem ekspordi kasvust.

Tööhõive kasvas esimest korda Eesti taasiseseisvuse ajal 2001. aastal. Kasv jätkus ka kahel järgneval aastal. 2003. aastal kasvas hõivatute arv eelmise aastaga võrreldes ligi 9000 võrra ületades kahe eelmise aasta kasvu tunduvalt. Töötuse määr jätkas vähenemist ka 2003. aastal ja jõudis 10,0%-ni. Viimati oli töötuse määr 10% piires aastatel 1995–1998. Töötajate keskmine brutokuupalk oli 2003. aastal 6723 krooni, võrreldes eelmise aastaga suurenes see 9,4%.

Hinnaindekseid iseloomustab kasvu aeglustumine, tõus oli kiirem vaid toodangu ekspordihinna puhul.

Tarbijahindade kasv oli läbi aegade madalaim — vaid 1,3%. Kaubad odavnesid 0,2%, eelkõige mõjutas seda toidukaupade hinnalangus. Teenused kallinesid 4,3%, peamiselt tervishoiukulutuste suurenemise ning elektri kõrgema keskmise aastahinna tõttu. Tööstustoodangu tootjahinnad peaaegu ei muutunud, kasvades vaid 0,2%, seejuures töötlevas tööstuses hinnaindeks langes 0,2%. Ehitushinnaindeksi kasv aeglustus 4,0%-lt 3,7%-ni. Ekspordihinnad kasvasid 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga 6,6% ja impordihinnad jätkasid eelmisel aastal alanud langustendentsi, sissetoodud kaubad odavnesid 1,7%.

Majanduse üldnäitajad, 1998–2003

Näitaja	1998	1999	2000	2001	2002	2003
SKP 2000. aasta püsivhindades, miljonit krooni*	86 071	86 005	92 717	98 645	105 791	111 234
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	5,2	-0,1	7,8	6,4	7,2	5,1
SKP jooksevhindades, miljonit krooni*	78 341	81 640	92 717	104 338	116 869	125 832
SKP jooksevhindades ühe elaniku kohta, krooni*	56 517	59 346	67 701	76 488	86 019	92 966
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	15,8	5,0	14,1	13,0	12,5	8,1
Tööga hõivatud isikud, tuhat	606,5	579,3	572,5	577,7	585,5	594,3
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	-1,7	-4,5	-1,2	0,9	1,4	1,5
Keskmine brutokuupalk, krooni	4 021	4 440	4 907	5 510	6 144	6 723
muutus võrreldes eelmise aastaga, %	12,5	10,4	10,5	12,3	11,5	9,4
Tarbijahinnaindeksi muutus võrreldes eelmise aastaga, %	8,2	3,3	4,0	5,8	3,6	1,3

* Korrigeeritud andmed.

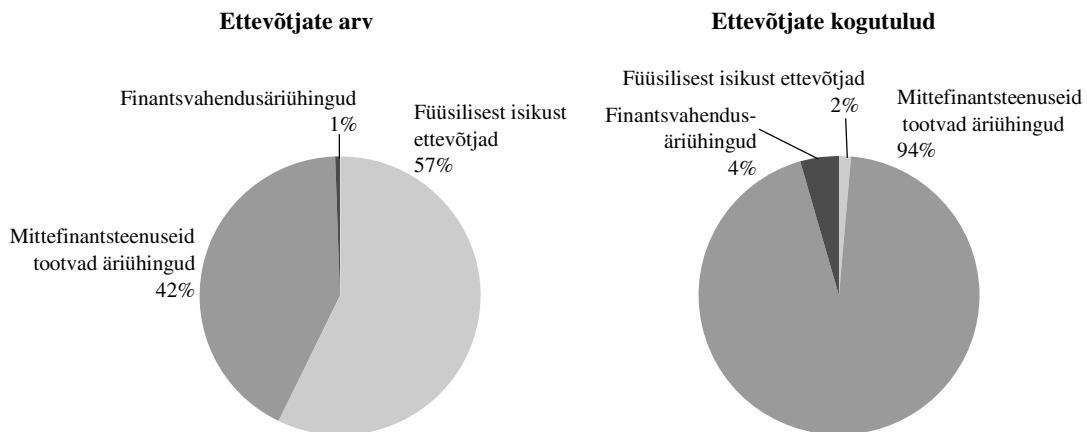
2003. aastal tegutses Eestis üle 87 000 ettevõtja — 36 892 mittefinantsteenuseid tootvat äriühingut, 469 finantsvahendusäriühingut ja 50 118 füüsilisest isikust ettevõtjat. Ettevõtjate arvu kasv jätkus. Võrreldes eelmise aastaga lisandus ligi 5000 ettevõtjat, seejuures loodi suhteliselt rohkem mittefinantsteenuseid tootvaid äriühinguid. Nende arv suurenes 7%.

Üle 60% ettevõtjatest tegeles kas põllumajanduse, metsamajanduse, kaubanduse või äriteenuste osutamisega. Põllumajanduses ja metsamajanduses domineerisid füüsilisest isikust ettevõtjad, keda oli üle 93%. Ka olid füüsilisest isikust ettevõtjad

ülekaalus kalanduses, veonduses, äri- ja isikuteenuste osutajate hulgas. Äriühinguid oli füüsilisest isikust ettevõtjatest arvukamalt tööstuses, energeetikas, ehituses, aga ka kaubanduse ja toitlustuse ning majutuse tegevusaladel.

Nagu varasematel aastatel alustas või taasalustas ka 2003. aastal enim ettevõtjaid tegevust sellistel tegevusaladel nagu kinnisvara, rentimine ja äritegevus ning muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus. Kokku tegutses neil tegevusaladel üle 2300 ettevõtja rohkem kui aasta tagasi.

Ettevõtjad liigiti, 2003

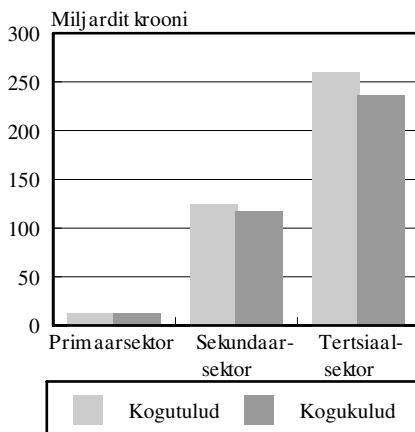

Ettevõtluse tulud lähenesid 2003. aastal 400 miljardi krooni piirile. Kulutusi oli rohkem kui 360 miljardit krooni eest. Ettevõtlustulude kasv ületas kulude kasvu, võrreldes 2002. aastaga kasvasid tulud 7,8% ja kulud 6,5%. Seetõttu suurenes ettevõtjate puhaskasum aastaga veerandi võrra. Tegevusalati suurenesid enim tööstuse ja kaubanduse tulud. Eelmise aastaga võrreldes vähenesid põllumajanduse, metsamajanduse ja kalanduse tulud.

Kolme põhilise majandussektori võrdlemine näitab, et ligi kaks kolmandikku kogutuludest andis tertsiaarsektor (teenindav sektor). Sekundaarsektori (tööstus, ehitus, energeetika) osa oli alla kolmandiku ning primaarsektori (põllumajandus, jahindus, metsamajandus, kalandus) osa vaid mõni protsent. Seejuures kuulus primaarsektorisse viiendik ettevõtjatest.

Kuigi füüsilisest isikust ettevõtjaid oli arvukselt rohkem kui äriühinguid, oli nende tuluosa ettevõtluses minimaalne — 1,5%. Tegevusalati said märkimisväärse osa kogutuludest põllumajanduse ja metsamajandusega tegelevad füüsilisest isikust ettevõtjad. Nende tulud moodustasid ligi viiendiku tegevusala tuludest. Tervishoiu, isikuteeninduse ja kalapüügi alal tegutsevate füüsilisest isikust ettevõtjate osa kogutuludest oli ligi 8%. Ülejäänud tegevusaladel oli see marginaalne, kusjuures tööstuses, energeetikas ja ehituses ei ulatunud isegi üle 1% piiri.

Ettevõtlus majandussektori järgi, 2003

Ettevõtjate arv, ettevõtluse kogutulud ja -kulud, 1999–2003

Näitaja	Füüsilisest isikust ettevõtjad	Mittefinantsteenuseid tootvad äriühingud	Finantsvahendus-äriühingud	Ettevõtlus kokku
Ettevõtjate arv				
1999	21 292	33 256	556	55 104
2000	46 502	30 787	537	77 826
2001	45 086	32 690	486	78 262
2002	47 648	34 511	489	82 648
2003	50 118	36 895	469	87 482
Kogutulud, miljonit krooni				
1999	1 506	212 989
2000	4 345	265 198	13 515	283 058
2001	5 061	303 207	16 835	325 103
2002	5 410	341 850	17 773	365 034
2003	5 745	370 398	17 373	393 516
Kogukulud, miljonit krooni				
1999	1 237	212 170
2000	5 070	253 395	10 366	268 831
2001	4 535	291 593	11 848	307 976
2002	4 802	322 178	12 684	339 663
2003	5 135	343 868	12 599	361 602

FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJAD

2003. aasta kujunes füüsilisest isikust ettevõtjaile jätkuvalt soodsaks. Kui 2000. aastal olid ettevõtluskulud suuremad kui tulud, siis järgnevat aastat on lõpetatud kasumiga. Raskusi on olnud vaid hotelli- ja restoraniettevõtjatel.

2003. aastal tegutses üle 50 000 füüsilisest isikust ettevõtja. Nende arv suurenes aastaga ligikaudu samapalju kui 2002. aastal — 5%. Kõige rohkem lisandus ettevõtjaid muu isikuteeninduse (saunade tegevus, puhastus-, juuksuri- ja muu iluteenindus jpt) tegevusalal, aga ka ehituses, põllumajanduses ja metsamajanduses. Vähenes kaupmeeste, toitlustus- ja majutusasutuste pidajate arv.

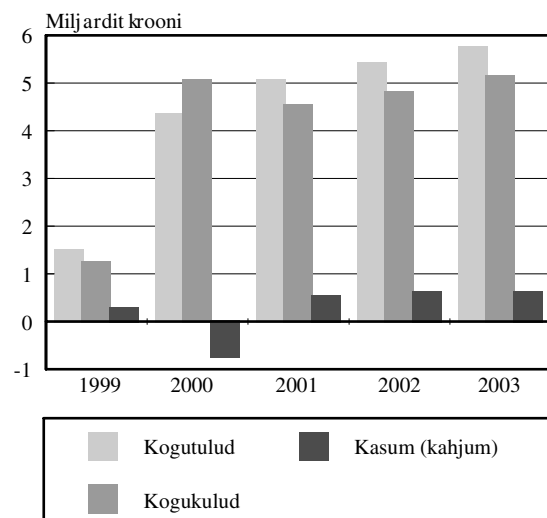
Ettevõtlusest saadi tulu 5,7 miljardit krooni ja ettevõtluskulud olid 5,1 miljardit krooni. Ettevõtlustegevuse tulemus oli 611 miljoni kroonine kasum (ettevõtlustulude ja -kulude vahe). Füüsilisest isikust ettevõtja teenis aastas keskmiselt 12 200 krooni, mis on siiski vähem kui aasta varem. Suurimat tulu said tervishoiuteenuseid pakkuvad füüsilisest isikust ettevõtjad. Nende aastakeskmine tulu ületas kõigi füüsilisest isikust ettevõtjate keskmise rohkem kui neljakordselt. Kulud ületasid tulused hotellides ja restoranides ning seda juba mitmendat aastat.

Pool teenitud tuludest saadi kaupade müügist ja vahendamisest ning 40% kutsetegevusest või teenuste osutamisest. Kõige rohkem kulutati (72% kogukuludest) kaupade ja teenuste soetamiseks.

Muud suured kuluartiklid olid põhivara soetamine, töötajate palk ja sotsiaalmaks. Võrreldes eelmiste aastatega ei olnud olulisi tulu- ja kulustruktuuri kõikumisi.

Ligi kolmandik füüsilisest isikust ettevõtjatest tegutses põllumajanduse ja metsamajanduse tegevusalal. Nende tulu ligines 2 miljardile kroonile ja ettevõtlustegevusest saadi 1,5 miljonit krooni kasumit. Arvukalt oli füüsilisest isikust ettevõtjaid ka kaubandusega tegelejate, kinnisvara-, rentimis- ja äriteenuste ning isikuteenuste osutajate hulgas.

Füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtlustulud ja -kulud, 1999–2003

Füüsilisest isikust ettevõtjate arv, ettevõtlustulud ja -kulud, 2003

Tegevusala	Füüsilisest isikust ettevõtjad		Ettevõtlustulud		Ettevõtluskulud		Kulude osakaal tuludes, %	
	arv	osatähtsus, %	tuhat krooni	osatähtsus, %	tuhat krooni	osatähtsus, %	2003	2002
Põllumajandus ja metsamajandus	15 937	31,8	1 952 111	34,0	1 795 175	35,0	92,0	99,8
Kalapüük	1 185	2,4	57 756	1,0	49 959	1,0	86,5	88,2
Mäetööstus	20	0,0	1 363	0,0	986	0,0	72,3	89,4
Töötlev tööstus	2 244	4,5	238 220	4,1	214 451	4,2	90,0	91,4
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	106	0,2	9 856	0,2	8 286	0,2	84,1	83,2
Ehitus	2 104	4,2	188 073	3,3	166 391	3,2	88,5	87,9
Kaubandus	5 516	11,0	1 026 522	17,9	988 151	19,2	96,3	97,2
Hotellid ja restoranid	385	0,8	94 770	1,6	98 636	1,9	104,1	102,5
Veondus, laondus ja side	3 857	7,7	492 311	8,6	452 372	8,8	91,9	91,3
Finantsvahendus	472	0,9	22 319	0,4	18 467	0,4	82,7	91,7
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	9 077	18,1	957 354	16,7	750 609	14,6	78,4	77,6
Haridus	621	1,2	44 927	0,8	34 014	0,7	75,7	76,3
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	931	1,9	236 632	4,1	187 847	3,7	79,4	81,5
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	7 663	15,3	423 248	7,4	369 442	7,2	87,3	88,1
KOKKU	50 118	100	5 745 461	100	5 134 785	100	89,4	88,8

ÄRIÜHINGUD (v.a finants- vahendusäriühingud)

Järgnev ülevaade iseloomustab kaupu ja mitte-finantsteenuseid tootvaid äriühinguid (edaspidi — *ettevõtted*).

2003. aasta oli Eesti ettevõtetele jätkuvalt edukas. Käibekasv oli aeglasem kui aasta varem, käibekasvu tagas suurenenud sisenõudlus. Ettevõtete puhaskasum oli viimaste aastate suurim — 25 miljardit krooni, 28% suurem kui 2002. aastal. Ettevõtete loodud lisandväärtus kasvas kümnendiku võrra.

Ettevõtete sektor on Eesti sisemajanduse koguprodukti loomisel suurim lisandväärtuse tootja. 2003. aastal oli ettevõtete loodud lisandväärtus 11% suurem kui 2002. aastal, ulatudes ligi 74 miljardi kroonini. Keskmiselt tootis üks ettevõtte lisandväärtust 2 miljonit krooni, s.o 4% rohkem kui aasta varem. Keskmine lisandväärtus töötaja kohta suurenes 2003. aastal kümnendiku võrra ja oli 181 000 krooni.

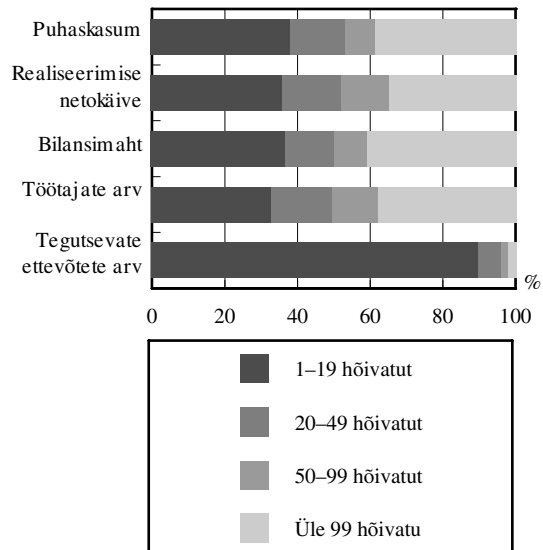
Eestis tegutses 2003. aastal 36 895 ettevõtet. Enamik neist oli rahvusvahelise klassifikaatori järgi väikeettevõtted, s.o alla 50 tööga hõivatud isikuga. Keskmiseid (50–249 hõivatuga) ja suurettevõtteid (250 ja enama hõivatuga) oli vaid 4%. 2003. aastal alustas või taasalustas tegevust ligi 2400 ettevõtet, enamasti olid need mikroettevõtted 1–9 tööga hõivatud isikuga. Selle tulemusel tõusis mikroettevõtete osakaal ettevõtete hulgas 80%-ni ja neid oli kokku üle 29 000. Mikroettevõtted etendavad tähtsat osa Eesti ettevõtluses, andes tööd viiendikule ettevõtetes hõivatud isikutest.

Tööhõive. Eesti ettevõtetes töötas 2003. aastal 417 000 tööga hõivatut, s.o 4400 isikut rohkem kui eelmisel aastal. Enim andsid tööd töötleva tööstuse ettevõtted, kus oli rakendatud 31% kõigist ettevõtluses hõivatud isikutest. Viiendik töötajatest töötas kaubanduses. Tööhõive kasvu ettevõtluses 2002. aastaga võrreldes tagas töökohtade arvu suurenemine 100–249 hõivatuga ettevõtetes. Uusi töökohti loodi 2003. aastal kõige rohkem ehituse ehitustegevuse kiire arengu tõttu. Rohkem suurenes tööhõive ka kiiresti arenevas äriteeninduse valdkonnas ja kaubanduses. Tööhõive vähenes põllu- ja metsamajanduses, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtetes, raudteetranspordis, postside ja telekommunikatsiooni tegevusalal. See oli tingitud suurema efektiivsuse saavutamiseks tehtud struktuurimuudatustest ettevõtetes.

Eesti ettevõttes töötas 2003. aastal keskmiselt 11 inimest. Keskmisest suuremad ettevõtted olid mäetööstuses, mitmel töötleva tööstuse tegevusalal, energeetikas, aga ka transpordis ja sides ning mõnel äritegevuse alal nagu turvatöö, personaliotsing, puhastustegevus. Keskmisest poole väiksemad olid kinnisvaraettevõtted, masinate ja seadmete

rentimis- ja üürimisettevõtted ning arvuti-teenindusettevõtted.

Äriühingute põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

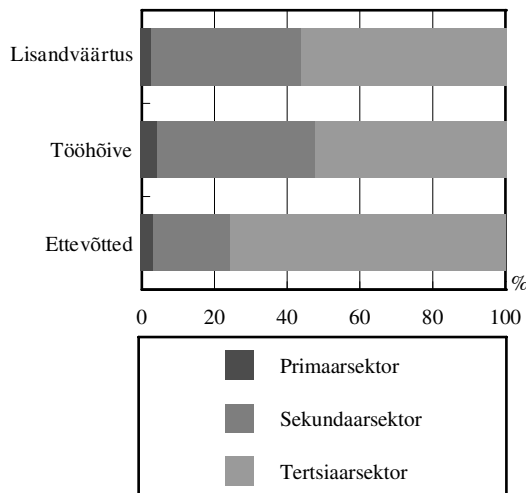

Eestis tegutsevatest ettevõtetest 5% kuulus välismaa eraõiguslikele isikutele (äriühingud, kus välismaa eraõigusliku isiku kapitaliosalus on üle 50%). Välisosalusega ettevõtete hulgas oli mikroettevõtteid vähem ning keskmisi ja suurettevõtteid rohkem kui kõigi ettevõtete jaotuses suurusgrupiti. 50 ja enama hõivatuga ettevõtteid oli 2003. aastal välisosalusega ettevõtete hulgas 11% ja need andsid tööd ligi 55 000 inimesele. Ligi kolmandik välisosalusega ettevõtetest tegutses kaubanduse tegevusaladel, peamiselt hulgikaubanduses. Viiendik välisosalusega ettevõtetest olid töötleva tööstuse ettevõtted, mille hulgas oli suuremaid, 20 ja enama hõivatuga ettevõtteid 63%. Ligi kolmandik töötlevas tööstuses hõivatud isikutest töötas välisosalusega ettevõtetes.

Majandussektorid. Kolmest majandussektorist on Eestis suurim tertsiaarsektor, mis hõlmab teenindusvaldkondi, nagu kaubandus, transport, isiku- ja äriteenindus. 2003. aastal kuulus tertsiaarsektorisse kolmveerand Eesti ettevõtetest ja seal sai tööd üle poole ettevõtluses hõivatutest. Ka ettevõtetes loodud lisandväärtusest andis tertsiaarsektor suurima osa, 2003. aastal 56%. Sekundaarsektoris, mis hõlmab tööstust, energeetikat ja ehitust, tegutses viiendik ettevõtetest. Erinevalt teistest majandussektoritest kuulus sekundaarsektorisse enim üle 50 hõivatuga ettevõtteid, seetõttu oli sekundaarsektoris rakendatud 44% kõigist ettevõtetes hõivatud isikutest. Sekundaarsektorisse kuuluvad töötleva tööstuse ettevõtted on tähtsaimad lisandväärtuse loojad. Sekundaarsektori osatähtsus ettevõtete loodud lisandväärtuses oli 41%. Primaarsektorisse kuulus 2003. aastal alla 4% kõigist ettevõtetest ja seal töötas sama suur osa ettevõtetes hõivatud isikutest. Viimastel aastatel on

vähenenud primaarsektori osa nii ettevõtetes kui ka tööhõives tertsiaarsektori suurenemise arvel. Tertsiaarsektor on viimastel aastatel olnud kõige enam arenev majandussektor. 2002. aastaga võrreldes oli aga nii ettevõtete arvu kui lisandväärtuse kasv sekundaarsektoris kiirem kui tertsiaarsektoris.

Majandussektorid, 2003

Vara, kohustused ja omakapital

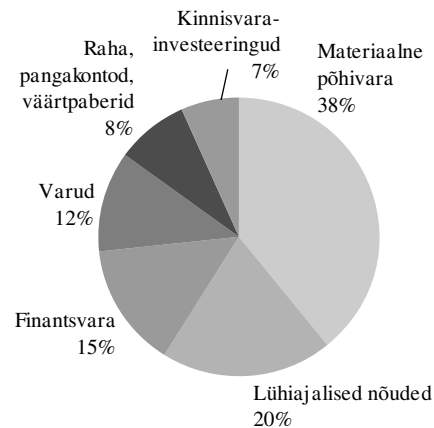
Ettevõtete bilansimaht oli 2003. aasta 31. detsembri seisuga 280 miljardit krooni, 17% suurem kui aasta alguses. Keskmise Eesti ettevõtte suurus bilansimahu järgi oli 2003. aasta lõpul ligi 7,6 miljonit krooni, s.o 12% suurem kui eelmisel aastal. Tegevusaladest olid keskmise bilansimahu järgi suuremad ettevõtted raudteetranspordis, veetranspordis ning elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuses.

Vara. Käibevara hõlmas aasta lõpul 39% ettevõtete varadest. Võrreldes aasta algusega kasvas käibevara 16%, seda mõjutas kõige rohkem lühiajaliste nõuete suurenemine. Lühiajalised nõuded hõlmasid käibevarast poole. Varusid oli ettevõtetel 30% käibevarast. Suurim osa ettevõtete varudes oli edasimüügiks ostetud kaubal, mille varud olid aasta lõpul 17% suuremad kui aasta alguses.

Ettevõtete põhivara väärtus oli 2003. aasta lõpul ligi 170 miljardit krooni — 17% suurem kui aasta algul. Ettevõtete investeerimisaktiivsus püsis, seetõttu suurenes põhivara kasvutempo võrreldes eelmise aastaga 5 protsendipunkti. Pikaajalised finantsinvesteeringud kasvasid aastaga neljandiku võrra tänu tütar- ja sidusettevõtete loomisele ning teiste ettevõtete aktsiate ja osade omandamisele. Uue põhivara liigina leidsid 2003. aasta raamatupidamise aastaaruannetes kajastamist kinnisvara-investeeringud. Need on varem materiaalse põhivara alla liigitatud kinnisvaraobjektid, mida ettevõtted hoiavad renditulu teenimise või turuväärtuse tõusmise eesmärgil ja ei kasuta tavapärase majandustegevuses. Kinnisvarainvesteeringud hõlmasid aasta lõpul kümnendiku ettevõtete

põhivarast. Olulisim osa ettevõtete põhivaras on materiaalsel põhivaral, mis hõlmas 2003. aastal sellest kaks kolmandikku. Tänu ettevõtete aktiivsele investeerimistegevusele soetati materiaalsel põhivaral ligi 37 miljardi krooni eest. Ligi pool soetatud põhivarast olid ehitised ja rajatised, sealhulgas lõpetamata ehitised. Aasta lõpul oli ettevõtetes materiaalsel põhivara soetusmaksumuses kümnendiku võrra rohkem kui aasta algul.

Ettevõtete vara, 31. detsember 2003

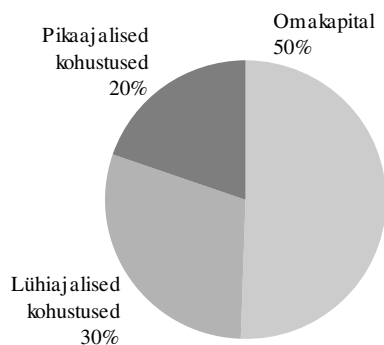
Kohustused ja omakapital. Ettevõtetel oli 2003. aasta lõpu seisuga üle 138 miljardi krooni eest kohustusi, s.o 13% rohkem kui aasta algul. Kohustustest 40% olid pikaajalised ja 60% lühiajalised. Ettevõtted võtsid aasta jooksul rohkem lühiajalisi kohustusi, mida oli aasta lõpul 16% rohkem kui aasta algul. Samal ajal suurenesid pikaajalised kohustused kümnendiku võrra.

Ettevõtete omakapital suurenes aastaga 21%, olles aasta lõpul ligi 142 miljardit krooni. Eelmiste aastate jaotamata kasumi ja aruandeaasta suure puhaskasumi tulemusel suurenes omakapitali kasvutempo 7 protsendipunkti 2002. aastaga võrreldes. Ettevõtete põhikapital oli aasta lõpu seisuga 44 miljardit krooni ja viiendik sellest kuulus välisosanikele.

Ettevõtete omakapitali osakaal bilansimahus suurenes 1,5 protsendipunkti ja hõlmas aasta lõpul poole bilansimahust. Ettevõtete keskmine omakapitali puhaskasum osakaal bilansimahust jäi eelmise aasta tasemele, s.o 19%, kuid suurimaks kujunes see õhustranspordis — 53%. Omakapitali puhaskasum osakaal bilansimahust iseloomustab, millisel tasemel teenib tulu omanike kapital. 2000. aastast kehtima hakanud ettevõttesse reinvesteeringut kasumi tulumaksuvabastus on mõjunud positiivselt ettevõtete tegevuse rentaablu kasvule. Varade puhaskasum kasv näitab, et ettevõtte varadesse tehtud investeeringud on hakanud tootma suuremat puhaskasumit. 2003. aastal oli Eesti ettevõtete keskmine vara puhaskasum osakaal bilansimahust 10%. Kõrgeim vara puhaskasum osakaal ettevõtete varas oli 24%.

Likviidsus. Ettevõtete maksevõime on tänu likviidsete varade kasvule viimastel aastatel paranenud. Käibekapital, mis võimaldab hinnata likviidsete varade reservi ettevõttes, oli aasta lõpul 18% suurem kui aasta algul. Mida suurem on käibekapital, seda suurem on ettevõtte maksevõime. Käibekapitali osatähtsus varas oli aasta lõpu seisuga 10%. Maksevõimet iseloomustavad lühiajaliste kohustuste kattekordaja ja maksevõimekordaja näitavad, kuivõrd on lähemal ajal tasumisele kuuluvad kohustused kaetud suhteliselt kergemini rahaks muudetava varaga. Eesti ettevõtete keskmine lühiajaliste kohustuste kattekordaja oli 2003. aastal 1,33, mida üldjuhul hinnatakse rahuldavaks tulemuseks. Ettevõtete keskmine maksevõimekordaja oli aasta lõpul 0,94. Ettevõtetel oli 2003. aasta lõpus jooksvate maksekohustuste täitmiseks piisavalt käibevara, sealhulgas ka likviidsemaid käibevahendeid, nagu raha, lühiajalised väärtpaberid ja lühiajalised nõuded.

Ettevõtete kohustused ja omakapital,
31. detsember 2003

Bilansimaht tegevusala järgi. Kaubandus on tegutsevate ettevõtete arvult suurim tegevusala, kuid ettevõtluse areng kinnisvara- ja äriteeninduse vallas tõstis 2003. aastal bilansimahult suurimaks tegevusalaks kinnisvara, rentimise ja äritegevuse. Kinnisvara- ja äritegevuse alal tegutses 2003. aastal viiendik ettevõtetest ning nende osa kõigi ettevõtete bilansimahus oli 23%. Kaubandusettevõtteid oli ettevõtete hulgas 35%. Need ettevõtted hõlmasid viiendiku kõigi ettevõtete bilansimahust. Tööstustegevusaladel tegutses vaid 13% ettevõtetest, kuid neile kuulus sarnaselt kaubandusettevõtetega ligi viiendik Eesti ettevõtete varadest. Ettevõtete arvult järgnesid veondus, laondus ja side ning ehitus, kus tegutses 7–8% kõigist ettevõtetest. Bilansimahult erinesid need ettevõtted aga oluliselt. Suure põhivaraga veondus-, laondus- ja sideettevõtted hõlmasid kõigi ettevõtete bilansimahust 15%, kuid ehitusettevõtted vaid 4%. Bilansimahult suuremad olid ka elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtted, kelle osa kõigi ettevõtete bilansimahus oli 12%.

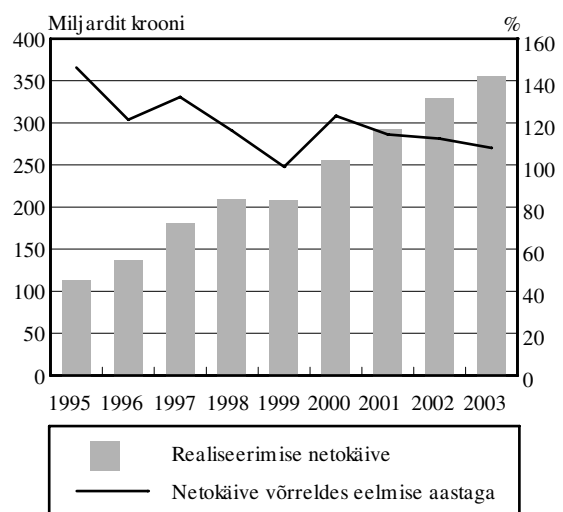
Käive, kulud ja kasum

Ettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal üle 354 miljardi krooni, s.o 8% suurem kui eelmisel aastal. Pärast 2000. aasta kiiret käibekasvu on ettevõtluse areng stabiliseerunud.

Keskmine käive ettevõtte kohta oli 2003. aastal 9,6 miljonit krooni, võrreldes 2002. aastaga protsent suurem.

Rekordiliselt väike tarbijahindade tõus 2003. aastal ei avaldanud olulist mõju käibekasvule. Tarbijahinnaindeksi muutus oli 2003. aastal 2002. aastaga võrreldes 1,3%. Kõige enam mõjutasid tarbijahinnaindeksit toidukaupade hinnalangus ja tervishoiuteenuste kallinemine.

Realiseerimise netokäive, 1995–2003

95% ettevõtete realiseerimise netokäibest andsid erasektori ettevõtted, nende käibekasvu oli 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes sarnaselt ettevõtete keskmisega 8%. Avalikku sektorisse ehk riigi- ja kohaliku omavalitsuse omandisse kuulunud 280 ettevõtte netokäive oli üle 18 miljardi krooni, s.o 11% suurem kui 2002. aastal. Neljandiku realiseerimise netokäibest andsid välismaa eraõiguslikele isikutele kuuluvad ettevõtted, kuigi neid oli vaid 5% kõigist ettevõtetest.

Majanduskasv põhines eelkõige sisemisel eratarbimisel. Nii andis suurima panuse ettevõtete netokäibesse kaubandus. Kaubandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 145 miljardit krooni, s.o 41% kõigi ettevõtete käibest. 60% kaubanduse käibest andsid põhitegevusalana hulgimüügiga tegelevad ettevõtted. Kaubandusettevõtted said kaupade hulgimüügist tulu 6% rohkem kui 2002. aastal. Kaupade jaemüük kasvas aastaga kümnendiku. Kaupade tarbijahindade tõusu mõju käibekasvule oli väike. Toidukaupade odavnesid 2003. aastal ja tööstuskaupade tarbijahinnad olid vaid 0,3% kõrgemad kui eelmisel aastal.

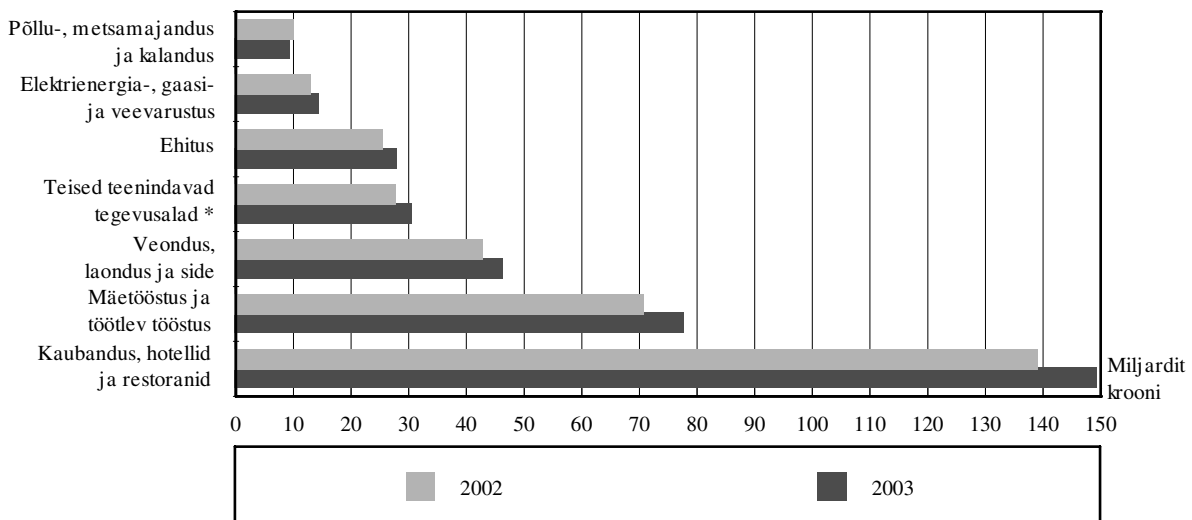
Töötleva tööstuse realiseerimise netokäive oli poole väiksem kui kaubandusel, kuid andis viiendiku kõigi ettevõtete netokäibest. Töötleva tööstuse ettevõtete netokäive suurenes kümnendiku 2002. aastaga võrreldes. Töötleva tööstuse keskmisest kiiremini kasvas netokäive kummi- ja plasttoodete, metalli ja metalltoodete ning puidutöötlemise ja puittoodete tootmisega tegelevates ettevõtetes. Põhiosa tulust said tööstusettevõtted tootmistegevusest — tööstustoodangu ja tööstuslike teenuste müügist. Töötleva tööstuse ettevõtted müüsid omatoodangut 66 miljardi krooni eest, s.o 11% rohkem kui 2002. aastal. Müük suurenes enamikus töötleva tööstuse harudes, kasvades rohkem meditsiintechnika, optikariistade ja muude täppisinstrumentide tootmises, kummi- ja plasttoodete ning metalltoodete tootmises. Töötleva tööstuse müügi kasv põhines peamiselt suurenenud nõudlusel nii sise- kui välisurul.

Realiseerimise netokäibelt oli kolmas suur tegevusala veendus, laondus ja side. Selle tegevusala

ettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 46 miljardit krooni, võrreldes eelmise aastaga 7% suurem. Enam toetasid tegevusala käibekasvu transpordi abitegevusaladel tegutsevad ja kaupade maismaaveondusega tegelevad ettevõtted.

Majandusele avaldas 2003. aastal positiivset mõju jätkuv ehitustegevuse kasv. Pankade soodsad laenuitingimused ja inimeste suuremad võimalused parandada elamistingimusi on suurendanud nõudlust uute elamute järele. Kasutusse võeti kaks korda rohkem uusi eluruumi kui aasta varem. Kortere lamute ehitamine suurenes poole võrra 2002. aastaga võrreldes. Jätkuv väljastatavate ehituslubade arvu suurenemine annab tunnistust nõudluse püsimisest elamute järele. Ehitustegevuse kasvu on taganud majanduse üldine stabiilne areng ja ettevõtete suurenenud investeeringud hoonete ja rajatiste ehitamisse. Teede ja tänavate rekonstrueerimis- ja remonditööd vähenesid Euroopa Liidu rahalise toetuse viibimise tõttu, seega on oodata teedeehituse kasvu järgnevatel aastatel.

Ettevõtete realiseerimise netokäive tegevusala järgi, 2002, 2003

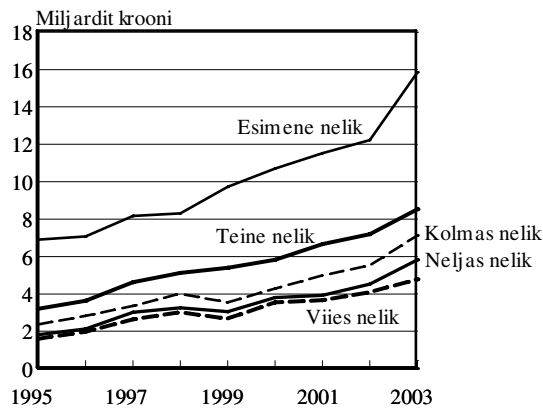

* Kinnisvara, rentimine ja äritegevus; haridus; tervishoid ja sotsiaaltoetused; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

Realiseerimise netokäibe kontsentratsioon. Netokäibe kontsentratsioonitase on olnud läbi aastate kõrgeim mäetööstuses või elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuses. Seda on mõjutanud suurte ettevõtete restruktureerimise protsess. 2003. aastal oli kõrgeim kontsentratsioon elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuses. Neli suurima netokäibega energeetikaettevõtet andsid kolmveerandi tegevusala netokäibest (vt tabel 1M). Eelmise aastaga võrreldes kasvas netokäibelt suurimate ettevõtete osatähtsus oluliselt veonduses, laonduses ja sides, eelkõige uute suureteevõtte lisandumise tõttu.

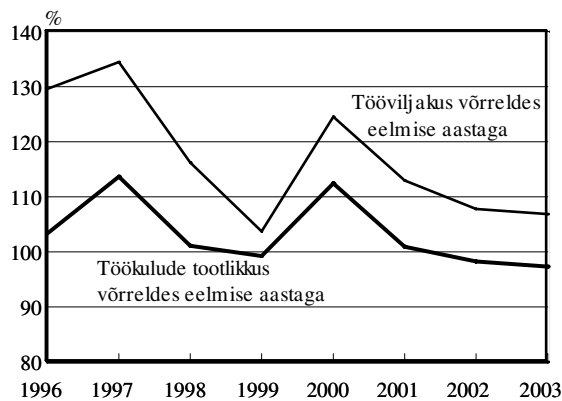
2003. aastal saavutasid kõige suurema käibega ettevõtted märkimisväärse käibekasvu võrreldes eelmise aastaga. 20 suurima käibega ettevõtte hulgas olid 2003. aastal kõige arvukamalt esindatud kaubandusettevõtted (8 ettevõtet) ning veendus-, laondus- ja sideettevõtted (5 ettevõtet). Seejuures oli kummagi tegevusala ettevõtete summaarne netokäive pea võrdselt 13 miljardit krooni. Lisaks nimetatud tegevusaladele olid esimese kahekümne hulgas ka tööstus-, ehitus- ning metsandusettevõtteid.

Netokäibe kontsentratsioon ettevõtete nelikute kaupa, 1995–2003

Tööviljakus. Tööviljakus realiseerimise netokäibe järgi ühe töötaja kohta oli 2003. aastal 871 000 krooni — võrreldes eelmise aastaga 56 000 krooni ehk 7% suurem. Tööviljakuse kasv oli netokäibe kasvust protsendipunkti võrra aeglasem (vt tabel 1S). Tööviljakus suurenes kõige rohkem isikuteeninduses, kus sama suure töötajate arvu juures suurendati netokäivet 30%. Tööviljakus oli kõrgeim veetranspordis — 4 korda suurem ettevõtete keskmisest. Veetranspordiettevõtetes töötas 2003. aastal 5% vähem inimesi, kuid netokäive oli 1% suurem kui eelmisel aastal.

Tööviljakus ja töökulude tootlikkus, 1996–2003

Ettevõtete kasumiaruande struktuuris suurenes 2003. aastal kogukasumi osatähtsus, hõlmates 6% netokäibest. Ettevõtete realiseerimise netokäibe kasv oli kiirem kulude kasvust, seetõttu kulude osakaal käibes vähenes. Ka finantstulude kiire kasv ja finantskulude vähenemine avaldas mõju puhaskasumi kujunemisele.

Tööjõukulud. Tööjõukulude kasv oli 2003. aastal jätkuvalt kiirem realiseerimise netokäibe kasvust, kuid nende kasvutempo vähenes 3 protsendipunkti eelmise aastaga võrreldes. Tööjõukulude kiire kasvu tulemusel langes ettevõtete töökulude tootlikkus, s.o ühe tööjõukulu krooni tootlikkus netokäibe kujunemisel (vt tabel 1S). Töökulude

tootlikkus vähenes 2003. aastal eelneva aastaga võrreldes mitmel tegevusalal.

Ettevõtete keskmine palgakulu ühe töötaja kohta oli 73 000 krooni, s.o 6107 krooni kuus. Töötaja keskmine palgakulu suurenes 2003. aastal kümneid. Seega sai töötaja kuus keskmiselt 543 krooni rohkem palka kui 2002. aastal. Palgakulu töötaja kohta oli madalaim isikuteeninduses. Keskmisest üle kahe korra suuremat töötasu saadi mitmel transporditegevusalal ja arvutiteeninduses.

Puhaskasum (-kahjum). Ettevõtted lõpetasid 2003. aasta viimaste aastate suurima, 25 miljardi kroonise puhaskasumiga (vt tabel 1A). See oli 28% suurem kui 2002. aastal. Kõik tegevusalad lõpetasid majandusaasta kasumiga. Tegevusaladest oli aasta suurim puhaskasum kinnisvara, rentimise ja äritegevuse alal — 6,6 miljardit krooni. Ligi 5 miljardi kroonine puhaskasum oli majandustegevuse tulemuseks nii kaubanduses kui ka veonduse, laonduse ja side tegevusalal. Üle 4 miljardi kroonise kasumiga lõpetas aasta töötlev tööstus. Kasumiga lõpetas 2003. aasta 72% ettevõtetest. Kahjumiga töötas 10 335 ettevõtet (vt tabel 1O).

Ettevõtete majandustegevuse kasumlikkus paranes 2003. aastal jätkuvalt. Ettevõtete keskmine puharentaablus realiseerimise netokäibe järgi suurenes eelmise aastaga võrreldes ja oli 7%. Käibe puharentaablus oli tegevusaladest suurim kinnisvara, rentimise ja äritegevuse alal, kus puhaskasumi osatähtsus netokäibes oli 29%. Kinnisvara- ja äriteenindusettevõtete eduka majandustegevuse tõttu suurenes tegevusala käibe puharentaabluse kasvutempo võrreldes 2002. aastaga 9 protsendipunkti.

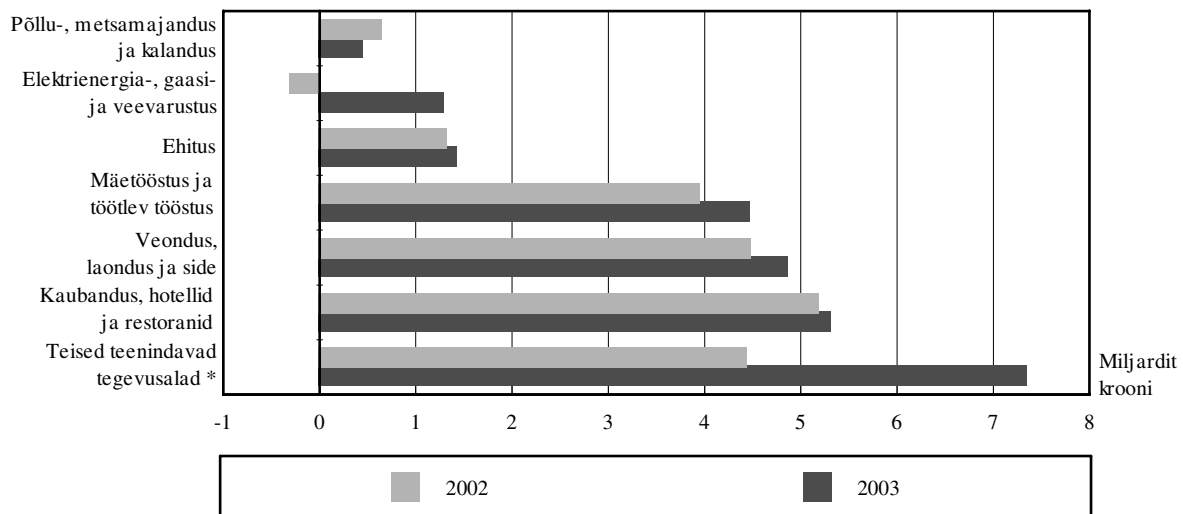
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent

2003. aastal jätkus 2000. aastal alanud ettevõtete aktiivne investeerimistegevus, mida soodustasid nii ettevõtete kasumlikkuse tõus ja reinvesteeritud kasumi tulumaksuvabastus kui ka madalad intressimäärad. Suuri investeeringuid tõi kaasa ka liitumine Euroopa Liiduga.

2003. aastal investeerisid ettevõtted põhivarasse 27,5 miljardit krooni — 11% rohkem kui eelmisel aastal.

Suurima panuse investeeringute kasvu andis kinnisvara, rentimise ja äritegevuse tegevusala. Selle tegevusala ettevõtted andsid kokku 43% investeeringute kasvust. Ülejäänud tegevusaladest oli kiirem investeeringute kasv hotellides ja restoranides, ehituses, energeetikas, gaasi- ja veevarustuses ning veonduses, laonduses ja sides. Samas aeglustus investeeringute kasv töötlevas tööstuses ning kaubanduses, püsides peaaegu 2001. aasta tasemel. Nendel tegevusaladel oli suhteliselt suur kasvutempo 2000.–2001. aastal.

Ettevõtete puhaskasum ja -kahjum tegevusala järgi, 2002, 2003

* Kinnisvara, rentimine ja äritegevus; haridus; tervishoid ja sotsiaalhoolekanne; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

Investeeringute kasvu toetas põhiliselt uusehitus. Pärast 2002. aasta langust kasvasid investeeringud ehitamise ja rekonstrueerimise üle viiendiku; investeeringud maa soetamiseks kasvasid veelgi kiiremas tempos — kolmandiku võrra. Vähem kasvasid investeeringud masinatesse ja seadmetesse, investeeringud transpordivahenditesse aga kahanesid 9%.

Üle viiendiku kõigist ettevõtete investeeringutest tegid välismaa eraõiguslikele isikutele kuuluvad ettevõtted. Võrreldes 2002. aastaga suurenesid nende investeeringud kümnendiku võrra. Eesti eraõiguslikele isikutele kuuluvate ettevõtete investeeringud suurenesid peaaegu samas tempos. Välisomandis ettevõtete osa investeeringutes oli suurim majutus (ligi kaks kolmandikku tegevusala investeeringutest), mootorsõidukite müügi, hoolduse, remondi ning mootorikütuse jaemüügi tegevusalal (42%) ning postside ja telekommunikatsiooni tegevusalal (39%).

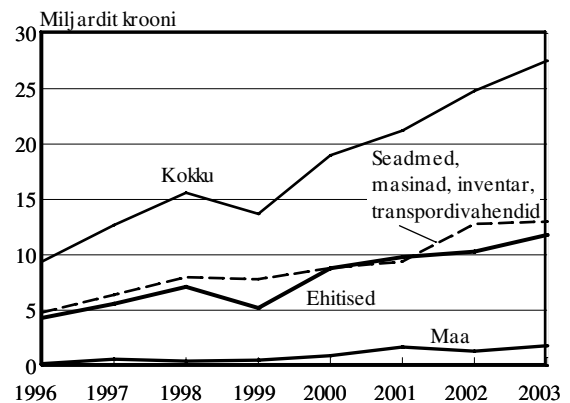
Liisingu kasutamine põhivara soetamiseks on Eestis viimasel ajal kiiresti kasvanud. Pankade soodsad liisingutingimused suurendasid ettevõtete võimalusi soetada põhivara kapitalirendiga. Levinumad liisinguobjektid olid tootmis- ja transpordivahendid.

Ettevõtted sõlmisid 2003. aastal kapitalirendilepinguid 5,8 miljardi krooni väärtuses — 15% rohkem kui eelmisel aastal. Sellest üle poole hõlmasid liisingulepingud transpordivahendite soetamiseks ning üle kolmandiku masinate ja seadmete soetamiseks.

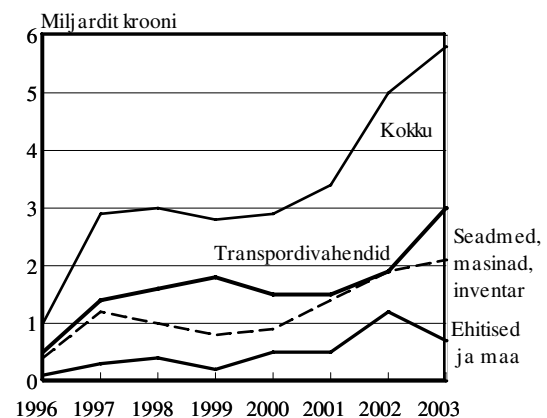
Kõige enam kasutasid põhivara soetamisel liisingut veondus-, laondus- ja sideettevõtted — üle kolmandiku sõlmitud kapitalirendilepingute väärtusest. Järgnesid kaubandusettevõtted ning töötleva tööstuse ettevõtted vastavalt 16%-ga ja 15%-ga. Veonduses, laonduses ja sides hõlmasid üle 90%

kapitalirendilepingute väärtusest kapitalirendilepingud transpordivahendite soetamiseks, töötlevas tööstuses üle kolme neljandiku — lepingud tootmiseseadmete soetamiseks.

Ettevõtete investeeringud põhivara liigi järgi, 1996–2003

Ettevõtete kapitalirendilepingud põhivara liigi järgi, 1996–2003

Majandusnäitajate osatähtsus tegevusala järgi, 2003

Tegevusala	Ettevõtete arv	Töötajate arv	Lisandväärtus, tuhat krooni	Realiseerimise netokäive, tuhat krooni	Palgakulu, tuhat krooni	Bilansimaht, tuhat krooni	Investeeringud põhivarasse, tuhat krooni
Ettevõtted kokku	36 895	406 964	73 730 668	354 411 304	29 824 680	280 025 190	27 489 208
Ettevõtted kokku = 100%							
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	3,2	4,1	2,7	2,5	3,1	2,6	3,8
Kalapüük	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Mäetööstus	0,2	1,5	1,5	0,7	1,9	0,7	1,4
Töötlev tööstus	12,9	31,3	27,0	21,2	30,7	19,0	17,4
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	0,7	2,3	5,2	4,0	3,0	12,4	15,3
Ehitus	7,4	8,6	7,4	7,8	8,7	3,8	3,2
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	35,1	20,8	19,6	40,9	19,5	19,6	14,2
Hotellid ja restoranid	4,1	3,6	2,0	1,2	2,4	1,6	2,8
Veondus, laondus ja side	7,6	10,4	17,0	13,0	12,6	14,6	20,1
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	22,2	10,8	12,6	6,4	12,1	23,3	19,3
Haridus	1,0	0,7	0,5	0,2	0,7	0,2	0,1
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2,0	3,2	2,1	0,7	3,0	0,7	0,8
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	3,3	2,4	2,1	1,2	2,1	1,2	1,3

Majandusnäitajate keskmised tegevusala järgi, 2002–2003

Tegevusala	Keskmine töötajate arv ettevõttes		Realiseerimise netokäive ettevõtte kohta, tuhat krooni		Realiseerimise netokäive töötaja kohta, tuhat krooni		Palgakulu töötaja kohta kuus, krooni	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Ettevõtted kokku	11	12	9 606	9 496	871	815	6 107	5 564
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	14	16	7 110	7 979	506	513	4 557	4 314
Kalapüük	11	11	5 157	5 903	481	539	4 294	4 180
Mäetööstus	87	87	36 853	32 566	425	376	7 949	6 968
Töötlev tööstus	27	28	15 782	15 358	590	539	6 001	5 451
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	35	37	53 503	49 469	1 528	1 340	8 084	7 504
Ehitus	13	13	10 209	10 125	796	769	6 200	5 525
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	7	7	11 204	11 081	1 709	1 620	5 717	5 209
Hotellid ja restoranid	10	10	2 864	2 491	292	255	3 982	3 424
Veondus, laondus ja side	15	16	16 415	16 184	1 089	1 006	7 404	6 889
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	5	6	2 785	2 761	522	494	6 859	6 341
Haridus	8	8	2 032	1 885	268	240	5 749	5 388
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	18	20	3 621	3 474	198	171	5 571	4 871
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	8	9	3 438	3 512	435	385	5 496	4 894

Teadus- ja arendustegevus

Ettevõtetes kulutati 2003. aastal teadus- ja arendustegevusele (T&A) 354,5 miljonit krooni, sellest finantsvahenduses 62 miljonit krooni. Alates 2003. aastast hakati T&A andmeid koguma ka finantsvahendusega tegelevatelt ettevõtetelt. Niisiis ei sisalda 2003. aasta võrdlused eelmiste perioodidega finantsvahendusettevõtete andmeid. 2002. aastaga võrreldes kasvasid T&A kulutused 9,6%.

Arendustegevusega tegelevad inimesed on tähtsaim strateegiline ressurss uute teadmiste ja oskuste rakendamisel ettevõtluses. Ettevõtlussektoris suurenes T&A töötajate arv aastatel 1998–2003 peaaegu kaks korda. Teadus- ja arendustööga tegeles 2003. aastal 1529 töötajat, ilma finantsvahenduse T&A töötajateta 1422. 2002. aastal oli neid töötajaid 258 võrra vähem. Arendustegevusega seotud töötajate osatähtsus ettevõtetes töötavate isikute hulgas on 1998. aastaga võrreldes järjepidevalt suurenenud. Kui 1000 ettevõtetes töötaja kohta oli 1998. aastal 1,18 T&A töötajat, siis 2003. aastal 1,97 T&A töötajat.

Teadus- ja arendustegevusega hõivatud töötajatest oli teadlasi ja insenere 2003. aastal 62% ja tehnikuid viiendik, ülejäänud oli abipersonal. Teadlaste-inseneride, tehnikute ja abipersonali osatähtsus T&A töötajate hulgas aastatel 1998–2003 peaaegu ei muutunud.

T&A töötajate haridustase on aasta-aastalt tõusnud eelkõige kõrgharidusega ning doktori- ja magistrikraadiga töötajate arvel. Teadlastest-inseneridest oli doktori- või magistrikraad 2002. aastal igal viiendal, 2003. aastal igal neljandal. Teadlaskonna haridustase on pisut tõusnud doktori- ja magistrikraadiga meesteadlaste-inseneride arvel, kelle osatähtsus aasta-aastalt suureneb.

Olulisemaid näitajaid riikide võrdluses on T&A kulutuste osatähtsus sisemajanduse koguproduktis (SKP). Kulutused T&A-le näitavad, millist tähtsust omistatakse ühes või teises riigis sellele valdkonnale ja millises arengufaasis riik on. Majanduslikult arenenud riigid kulutavad T&A-le üle 3% SKP-st.

Eesti ettevõtetes kulutati 2002. aastal T&A-le 0,23%, 2003. aastal 0,28% SKP-st, s.o üle nelja korra vähem Euroopa Liidu vastavast näitajast. Euroopa Liidus on väga erineva T&A intensiivsusega riike, suurim on see meie naabritel

Rootsil (3,32%) ja Soomel (2,41%). 2002. aastal edestas Eesti Lätit (0,17%), Poolat (0,13%), Leedut (0,11%), Bulgaariat (0,09%), Maltat (0,07%) ja Küprost (0,06%).

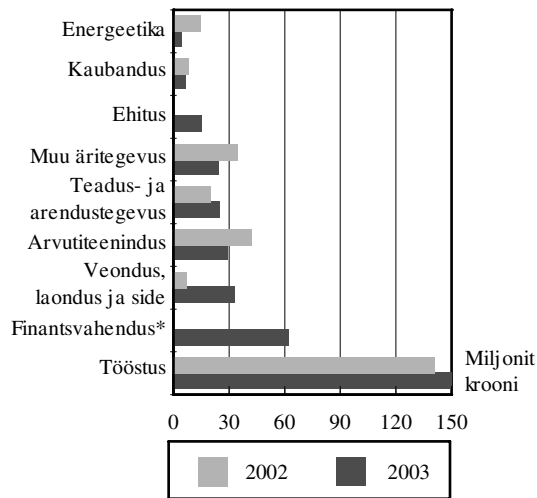
Arenenud Euroopa riikides on ettevõtlussektori arvel üle poole kõigist teaduskulutustest. Näiteks Soomes ja Rootsis hõlmavad ettevõtluse teadus- ja arenduskulutused kaks kolmandikku riigi vastavastest kulutustest. Eestis oli 2003. aastal ettevõtlussektori osatähtsus veidi üle kolmandiku, mis on varasemate aastatega võrreldes kasvanud. 1998. aastal oli ettevõtlussektori osatähtsus vaid viiendik.

Võrreldes 2003. aasta ja 1998. aasta T&A kulutusi selgub, et üle kümne korra on arendustegevuse kulutused kasvanud elektri- ja optikaseadmete tootmises. Ehitusettevõtetes investeeriti aastatel 1998–2003 arendustegevusse väga hüppeliselt — ühel aastal olid T&A kulutused minimaalsed, järgmisel aastal aga palju kordi suuremad. Kui aastatel 1998–2000 kasvasid veondus-, laoduse- ja sideetevõtetes T&A kulutused stabiilselt kümnendiku võrra, siis 2001. aastal hõlmasid T&A kulutused vaid neljandiku eelmise aasta tasemest. 2002. aastal oli väike tõus, 2003. aastal kasvasid T&A kulutused aga viis korda võrreldes eelmise aastaga — see oli tingitud viimastel aastatel kiirelt arenenud uute teenuste rakendamisest info- ja kommunikatsioonitehnoloogias.

T&A kulutuste suurim kuluartikkel on tööjõukulud. Nende osatähtsus vähenes kuni 2002. aastani aasta-aastalt, kuid 2002. ja 2003. aastal veidi suurenes T&A töötajate haridustaseme tõusu tõttu eelkõige kõrgharidusega ning doktori- ja magistrikraadiga töötajate arvel. Teadus- ja arendusprojektide rakendamiseks vajaliku materjali kulu hõlmas 2003. aastal 6% kõikidest T&A-le tehtud kulutustest, selle kulu osatähtsus vähenes 2003. aastal 9%. Materjalikulu vähenemine oli tingitud uute teenuste osutamisest info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate rakendamisel, kus materjali osatähtsus on väike.

2003. aastal kulutati ettevõtlussektoris suurem osa T&A rahast toote- ja protsessiarendusele nagu eelmistelgi aastatel. Peaaegu pool väljaminekutest tehti tootearendusele ja kolmandik protsessiarendusele. 2002. aastaga võrreldes rakendusuringute osa suurenes, protsessiarendus jäi samale tasemele, alusuuringute osa vähenes. Rakendusuringutele kulutati 2003. aastal 17%, alusuuringutele minimaalselt — vaid 1%.

Teadus- ja arendustegevuse kulutused tegevusala järgi, 2002–2003

* Finantsvahenduse 2002. aasta andmed puuduvad.

Infotehnoloogia ettevõtetes

2003. aastal kasutas arvuteid 94% ettevõtetest — 34% rohkem kui 2002. aastal. Ettevõttes oli keskmiselt 12 arvutit, neist 11 Interneti-ühendusega.

Vaatluse alla kuulusid 10 ja enama tööga hõivatud isikuga ettevõtted, v.a põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus-, kalapüügi- ning finantsvahendus-ettevõtted.

Kõige rohkem arvuteid oli tegevusaladel, kus domineerivad suurettevõtted — postside ja telekommunikatsioon (keskmiselt 202 arvutit ettevõttes) ning elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus (keskmiselt 36 arvutit ettevõttes). Tegevusala eripärast tulenevalt oli arvuteid rohkem ka arvutiteeninduse tegevusalal (keskmiselt 42 arvutit ettevõttes). Kokku kasutas arvuteid 94% ettevõtetest. Võrreldes eelmise aastaga suurenes 2003. aastal arvutitega ettevõtete arv 34%.

Interneti kasutamine

Ettevõtete ja üksikisikute suhtlemisel on üha suurem osa Internetil. Internet hõlbustab töötajate ja ammandamatu infoallikas.

Interneti-ühendus oli 90% ettevõtetest — 33% rohkem kui 2002. aastal. Võrreldes Euroopa Liidu liikmesriikide keskmisega on Eesti samal tasemel. Selle näitaja poolest on esikohal Taani (97%) ning Soome (97%).

Info edastamis- ja töötlusvõimaluste kasvades on suurenenud kaugtöötajate ehk telemaatikute osakaal. Telemaatikud töötavad kodus ja suhtlevad tööandja ning muu maailmaga suuremal või vähemal määral andmesidevõrgu vahendusel. Selliseid töötajaid oli 17% ettevõtetest, Euroopa Liidu liikmesriikide 2004. aasta keskmine on 16%.

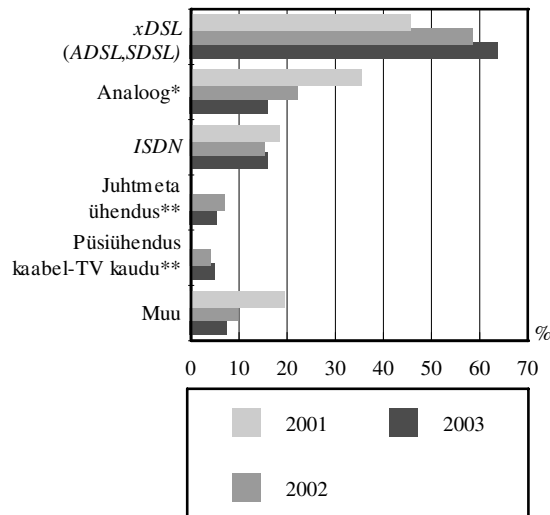
Paljud ettevõtted kasutasid Interneti klientidele toodete pakkumiseks, neist kahel kolmandikul oli veebileht. Kui Euroopa Liidu liikmesriikides on (2004. aasta andmetel) keskmiselt 65% ettevõtetest veebileht, siis Eesti ettevõtetest oli see 2003. aastal 56%-l. Nendest rohkem kui pooltel oli veebilehel info ka võõrkeeltes.

Arvutid ettevõtte tegevusala järgi, 2002–2003

Tegevusala	Keskmine arvutite arv ettevõttes		Interneti-ühendusega arvutite osatähtsus, %	
	2002	2003	2002	2003
Mäetööstus	11,3	10,4	94,2	93,4
Töötlev tööstus	10,6	10,5	86,7	90,6
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	...	35,9	...	96,6
Ehitus	...	6,8	...	91,1
Hulgi- ja jaekaubandus	10,6	12,1	81,6	85,6
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont	10,5	11,6	88,8	93,5
hulgi- ja vahenduskaubandus	12,4	13,7	91,8	90,8
jaekaubandus	9,1	10,6	67,5	75,2
Hotellid ja restoranid	...	4,1	...	76,2
Veendus, laondus ja side	23,0	19,7	86,0	89,7
postside ja telekommunikatsioon	185,1	201,5	78,8	88,3
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	13,7	16,6	90,5	90,3
arvutid ja nendega seotud tegevus	40,0	41,6	91,8	95,4
Haridus, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, muu teenindus	...	11,5	...	92,6

Ligi kahel kolmandikul Eesti ettevõtetest oli Interneti püsühendus (*ADSL, SDSL*), 16% kasutas nii sissehelistamisteenust kui ka püsühendust tavalise telefoniliini kaudu (*ISDN*). Juhtmeta Interneti-ühendust ning püsühendust kaabel-TV kaudu kasutas 5% ettevõtetest.

Ettevõtted Interneti-ühenduse liigi järgi, 2001–2003

* Sissehelistamisega ühendus tavalise telefoniliini kaudu.
** 2001. aastal ei uuritud neid näitajaid.

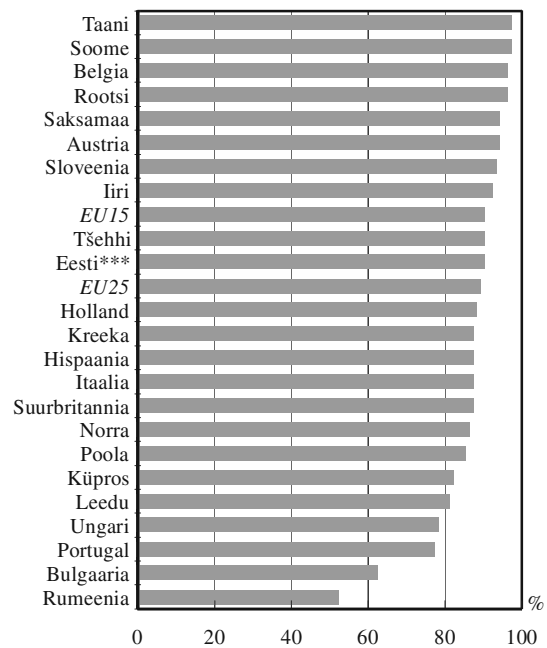
27% ettevõtetest oli olemas *intranet* ehk sisevõrk (kasutamiseks oma ettevõtte töötajatele) ning 7% ettevõtetest *extranet* ehk suhtevõrk (ligipääs ka valitud väliskülastajatel). Vastavad Euroopa Liidu liikmesriikide 2004. aasta keskmised näitajad on 33% ning 12%.

Enamik ettevõtteid kasutas Interneti info otsimiseks ja pankadega arveldamiseks.

Veerand ettevõtetest tegeles digitaaltoodete vastuvõtuga (telliti muusikat, videoid, mängu, arvutiprogramme ning loeti *online*-ajalehti) ja kasutas Interneti koolituse eesmärgil.

2003. aastal suhtlesid ettevõtted aktiivselt Interneti kaudu avaliku sektoriga. Eesti on e-suhtlemisel riigiasutustega Euroopa Liidu liikmesriikide hulgas esimeste seas. Info saamiseks kasutas Interneti 87% ettevõtetest, blankettide saamiseks 81% ning elektrooniliseks asjaajamiseks 64% ettevõtetest. Euroopa Liidu liikmesriikide 2004. aasta näitajad ei ületa 50% piiri.

Interneti kasutamine Euroopa Liidu liikmesriikides, 2004

*** 2003. aasta andmed.

E-kaubandus ehk ost-müük Interneti vahendusel

E-kaubanduse kiire areng on iseloomulik kogu maailma kaubandusele.

Eestis soetas 2003. aastal Interneti vahendusel tooteid või teenuseid ligi kolmandik ettevõtteid, mis on veidi rohkem Euroopa Liidu liikmesriikide 2004. aasta keskmisest. Veebis asuva vormi abil võttis tellimusi vastu 10% ettevõtetest (Euroopa Liidu keskmine — 14%).

Interneti-müügil on nii häid kui ka halbu külgi. Interneti-müüki pidasid ettevõtted kasulikuks, sest see kiirendab eelkõige äriprotsesse, võimaldab leida uusi kliente, kujundab ettevõtte head mainet ning kahandab äriulusid.

Ebakindlus Interneti vahendusel ostmisel tuleneb sellest, et kardetakse saada ebakvaliteetset kaupa. Eelistatakse kaupa vahetult näha ja muretsetakse oma isiklike andmete turvalisuse pärast.

Turvalisus

Et turvalisus muutub aina olulisemaks, rakendatakse selle tagamiseks mitmeid turvameetmeid. 2003. aastal täiustasid või moderniseerisid turvameetmeid rohkem kui pooled ettevõtted.

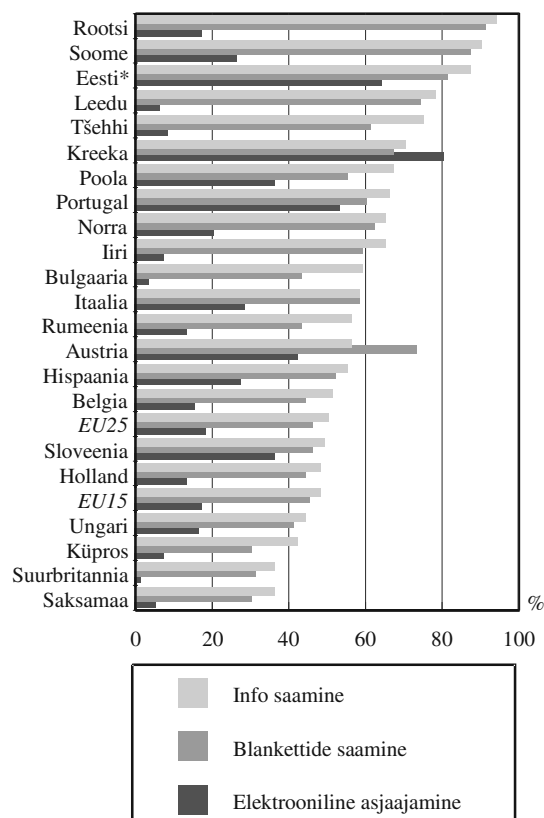
Andmebaase ja arvutivõrke on vaja kaitsta volitamata juurdepääsu eest. Kasutajale tuleb tagada juurdepääs talle ette nähtud andmetele. 78% ettevõtetest kasutas viirusekontrolli või -tõrje tarkvara, 54% kasutas salasõna ja parooli. 44% ettevõtetest oli tulemüür ning 14% turvaserver. Digitaalallkirja kasutas kõigest 5% ettevõtetest. Andmete krüpteerimine on üks viis kaitsta eriti olulisi andmeid, seda meetodit kasutas 10% ettevõtetest.

Turvameetmeid kasutatavate ettevõtete osatähtsus kõigi ettevõtete hulgas, 2002–2003 (protsenti)

Näitaja	2002	2003
Digitaalallkiri	4,0	4,7
Krüpteerimine	9,6	10,0
Turvaserver	13,8	13,8
Tulemüür	38,2	43,8
Salasõna	46,8	53,7
Viirusekontroll ja -tõrje	64,8	77,7

Arvutiviirusega oli kokku puutunud 36% ettevõtetest, 2% ettevõtetest oli kokku puutunud volitamata ligipääsuga ettevõtte arvutisüsteemi või andmetele, 1% tunnistas andmete lekke probleemi. Turvalisusprobleemide näitajad on Euroopa Liidu liikmesriikide 2004. aasta keskmisega võrreldes samal tasemel.

E-suhitlemine riigiasutustega Euroopa Liidu liikmesriikides, 2004

* 2003. aasta andmed.

PÕLLUMAJANDUS JA JAHINDUS

Põllumajandus- ja jahindusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 4 miljardit krooni, vähenedes eelmise aastaga võrreldes 1,2%.

Põllumajandus- ja jahindusettevõtted andsid 2% kõigi ettevõtete lisandväärtusest.

Põllumajanduslikuks tegevuseks loetakse põllukultuuride ning puu- ja köögivilja kasvatust, aiandust, loomakasvatust ning neid teenindavaid tegevusalasid. Jahinduslikuks tegevuseks loetakse loomade kütmist, ulukite aretust ja selektsiooni ning töenduslikku jahti teenindavaid tegevusalasid. Jahindusliku tegevuse hulka ei kuulu sportlik ja meelelahutuslik jahipidamine.

Eestis tegutses 2003. aastal 796 põllumajandus- ja jahindusettevõtet — 31 ettevõtet rohkem kui aasta varem. Ligi kolm neljandikku ettevõtetest oli alla 20 töötajaga. Vähemalt 100 töötajaga ettevõtteid oli 15.

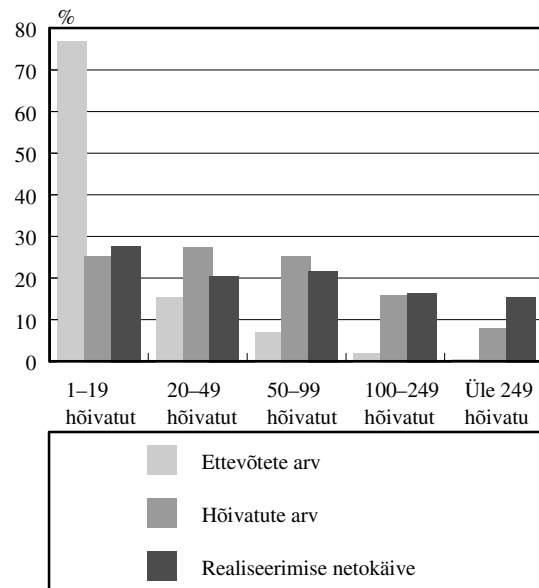
Põllumajandus- ja jahindusettevõtetes töötas 2003. aastal 13 328 inimest, 612 võrra vähem kui 2002. aastal. Keskmiselt töötas igas ettevõttes 17 töötajat, eelmisel aastal oli see arv 18.

Tulud, kulud ja kasum

Põllumajandus- ja jahindusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 4 miljardit krooni, see on 1,1% kõigi ettevõtete realiseerimise netokäibest. Käive vähenes eelmise aastaga võrreldes 1,2%. Keskmine realiseerimise käive ühe töötaja kohta suurenes 2002. aastaga võrreldes 9400 krooni ja oli 2003. aastal 301 000 krooni. Ühe ettevõtte kohta kahanes käive 5,3 miljonist kroonist 5 miljoni kroonini. Realiseerimise netokäibest andis piima müük 28,3%, sigade müük tapaks (eluskaalus) 14,7%, teravilja ja kartuli müük 5,8%, munade müük 4,1% ning liha ja lihasaaduste müük 14,8%.

Realiseeritavate saaduste ja teenuste kulud kokku olid 3,8 miljardit krooni ja suurenesid 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes 1%. Enim kulutati materjalide ja toodete (seeme, sööt, väetis jm) ostmiseks, nende osa hõlmas üle poole kuludest. Suuremad kululiigid olid veel tööjõukulu (23%) ning elektri-, kütuse- ja energiakulu (10%). 2003. aastal oli põllumajandus- ja jahindusettevõtetes töötaja keskmine kuupalk 4028 krooni. See oli vaid 66% kõigi ettevõtete töötajate keskmisest kuupalgast. Ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 179 miljoni kroonise puhaskasumiga, mis oli väiksem kui 2002. aastal (334 miljonit krooni). See annab käibe puhaskasumiseks 4,5%.

Põllumajanduse ja jahinduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Vara, kohustused ja omakapital

Põllumajandus- ja jahindusettevõtete bilansimaht oli 2003. aasta lõpus 5,1 miljardit krooni — 21% suurem kui 2002. aastal. Kasvu mõjutas põhivara juurdekasv (26%), käibevara juurdekasv oli 11%. Varud kokku suurenesid 11%, sealhulgas lõpetamata toodangu varud 8% ja valmistoodangu varud 16%.

Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel omakapitali osatähtsus veidi vähenes — 2002. aastal hõlmas omakapital 57%, 2003. aastal 53%. Kohustuste osatähtsus vaadeldud perioodil seevastu suurenes. 2003. aastal oli põllumajandus- ja jahindusettevõtteil kohustusi 2,4 miljardit krooni, sellest lühiajalisi kohustusi 1,2 miljardit krooni. Maksevõime kordaja oli 0,64 ja omakapitali osatähtsust iseloomustav soliiduskordaja oli 0,53.

Investeeringud

Põllumajandus- ja jahindusettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 685 miljonit krooni, s.o 6,5% vähem kui 2002. aastal ning nende investeeringud hõlmasid 2,5% kõigi ettevõtete investeeringuid. Investeeringutest 28% tehti masinate, seadmete ja inventari soetamiseks, 34% hoonetele ja rajatistele, 11% maa ostuks, 21% põhikarja loomadele.

METSAMAJANDUS

Metsamajandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 4,5 miljardit krooni, mis oli väiksem kui eelmisel aastal.

Metsamajandusettevõtted andsid 1% kõigi ettevõtete lisandväärtusest.

Metsamajanduslik tegevus on metsakasvatuse, metsalangetamine, metsataimlate ja puukoolide tegevus ning metsamajandust ja metsavarumist teenindavad tegevusalad.

Eestis tegutses 2003. aastal 407 metsamajandusettevõtet (34 võrra rohkem kui aasta varem). Väikseid ettevõtteid (kuni 9 töötajat) oli 335 ehk 82% metsamajandusettevõtetest. Üle 50 töötajaga ettevõtteid oli kaks.

Metsamajandusettevõtetes sai 2003. aastal tööd 3592 inimest ehk 1% kõigi ettevõtete töötajate koguarvust. Võrreldes 2002. aastaga vähenes töötajate arv 5%. Keskmiselt oli igas metsamajandusettevõttes 9 töötajat.

Tulud, kulud ja kasum

Metsamajandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 4,5 miljardit krooni ehk 1,3% kõigi ettevõtete realiseerimise netokäibest. Realiseerimise netokäive vähenes võrreldes 2002. aastaga 9,5%. Netokäive ühe töötaja kohta vähenes 64 000 krooni ehk 4,8% ja oli 1 328 000 krooni.

Realiseerimise netokäibest põhilise osa andis pikkade okaspuupalkide müük (39%), muu okaspuidust tarbepuu müük andis 13% ning pikkade lehtpuupalkide ja muu lehtpuuidust tarbepuidu müük 6%.

Netokäibe vähenemise tõttu vähenesid 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes ka metsamajandusettevõtete kulud 9%. Kokku kulutati realiseeritud saaduste tootmiseks ja teenuste ostmiseks 4,3 miljardit krooni, millest 40% kulutati kaupade ja teenuste ostmiseks edasimüügi eesmärgil, 37% materjalide, toodete ja pooltoodete ostmiseks ning 9% tööjõule.

2003. aastal oli metsamajandusettevõtetes ühe töötaja keskmine kuupalk 6521 krooni, see on 7% suurem kui ettevõtetes keskmiselt. Ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 234 miljoni kroonise puhaskasumiga (20% väiksem kui 2002. aastal), see annab käibe puhaskasumiks 5,2%.

Vara, kohustused ja omakapital

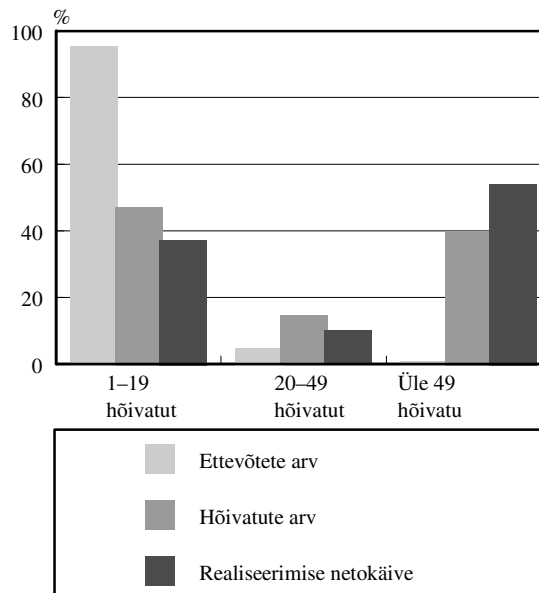
Metsamajandusettevõtete bilansimaht oli 2003. aastal 2,7 miljardit krooni, 2002. aastaga võrreldes 34% rohkem. Käibevara suurenes samal ajal 45% ja põhivara 24%. Varud suurenesid 46%, põhiliselt müügiks ostetud kaupade, tooraine ja materjalide ning hankijaile tehtud ettemaksete arvel.

Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel vähenes 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga omakapitali osatähtsus — 2003. aastal hõlmas omakapital 52%, 2002. aastal 54%. Kohustuste osatähtsus vara suhtes suurenes. 2003. aastal oli metsamajandusettevõtteil kohustusi 1,3 miljardit krooni, sellest lühiajalisi kohustusi 899 miljonit krooni. Maksevõime kordaja oli 2003. aastal 1,12. Omakapitali osatähtsust iseloomustav soliiduskordaja oli 0,52.

Investeeringud

Metsamajandusettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 355 miljonit krooni, s.o 1,3% kõigi ettevõtete investeeringutest. Masinate, seadmete ja inventari soetamiseks kulus 16% ning maa ostmiseks 48% investeeringutest.

Metsamajanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

KALAPÜÜK

Kalandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 639 miljonit krooni — 15% vähem kui eelmisel aastal.

Kalandusettevõtted andsid 0,3% ettevõtete lisandväärtusest.

Kalapüük hõlmab kalapüüki avamerel ja sisevetel, merevetikate kogumist, kalakasvatust ning kalakasvatust teenindavaid tegevusalasid.

Eestis tegutses 2003. aastal 124 kalandusettevõtet (3 võrra vähem kui aasta varem) ehk 0,3% protsenti ettevõtete arvust. 93% kalandusettevõtetest oli alla 20 töötajaga.

Kalandusettevõtetes sai 2003. aastal tööd 1330 inimest, eelmise aastaga võrreldes vähenes tööga hõivatute arv 4%. Keskmiselt oli igas kalandusettevõttes 11 töötajat.

Tulud, kulud ja kasum

Kalandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 639 miljonit krooni ehk 0,2% kõigi ettevõtete realiseerimise netokäibest. Realiseerimise netokäive vähenes 2002. aastaga võrreldes 15%. Keskmise realiseerimise käive ühe töötaja kohta vähenes 538 000 kroonilt 2002. aastal 481 000 kroonile 2003. aastal ja ühe ettevõtte kohta 5,9 miljonilt kroonilt 5,2 miljonile kroonile. Suurimat tulu saadi külmutatud kala müügist, selle osa netokäibes oli 58%. Värske kala müük andis netokäibest 25% ning ettevõttes töödeldud kala-saaduste müük 4%.

Realiseeritavate saaduste ja teenuste tootmise kulud olid 600 miljonit krooni ja vähenesid 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes 19%. Edasimüügiks ostetud kaupade ja teenuste kulu oli 13%, materjalide, ostetud toodete ja pooltoodete kulu 39%, elektri, kütuse ja energia kulu 16% ja tööjõukulu 15% kõigest kuludest.

2003. aastal oli kalandusettevõtetes ühe töötaja palgakulu kuus 4290 krooni ja see oli 70% kõigi ettevõtete töötajate keskmisest kuupalgast. Ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 26,5 miljoni kroonise puhaskasumiga (2 korda suurem kui 2002. aastal), mis annab käibe puhasrentaabluseks 4,1%.

Vara, kohustused ja omakapital

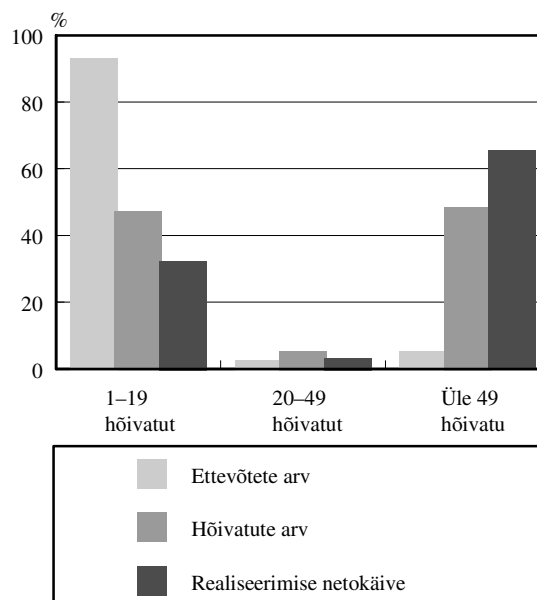
Kalandusettevõtete bilansimaht oli 2003. aastal 775 miljonit krooni, suurenedes 2002. aastaga võrreldes 12%. Käibevara maht suurenes 29% ja põhivara maht 4%. Varud suurenesid 22%, sealhulgas tooraine ja materjali varud 13%, valmistoodangu varud 34%.

Bilansi kohustuste ja omakapitali poolel olid 2003. aastal 2002. aastaga võrreldes positiivsed muutused — omakapital kasvas 20% ja kohustuste osa 10%. 2003. aastal oli kalandusettevõttele kohustusi 570 miljonit krooni, sellest lühiajalisi kohustusi 274 miljonit krooni. Maksevõime kordaja oli 0,69. Omakapitali osatähtsust iseloomustav soliiduskordaja oli 0,25.

Investeeringud

Kalandusettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 92 miljonit krooni, s.o 0,3% kõigi ettevõtete investeeringuist. Kalapüügile omaselt kulus 72% investeeringutest püügilaevade ja paatide soetamiseks, masinate ja inventari (võrkude) jaoks kulus 14% investeeringutest. Hoonetesse ja rajatistesse suunati 10% investeeringutest.

Kalapüügi põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

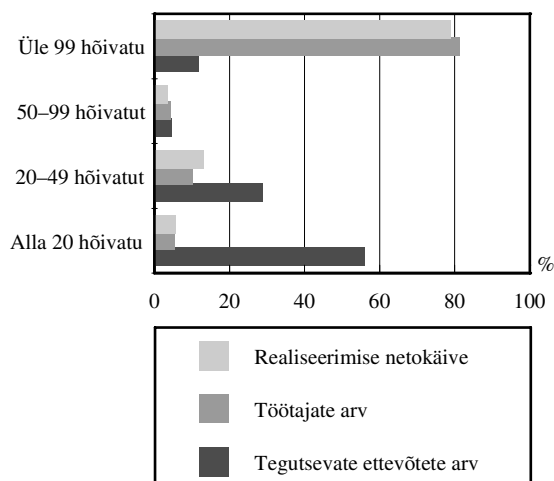
MÄETÖÖSTUS

Mäetööstustoodangu müük suurenes 2003. aastal võrreldes 2002. aastaga 11%. Eesti peamise rikkuse, põlevkivi kaevandamine on viimastel aastatel jätkunud tõusujoones. Samas turbatootmine 2003. aastal vähenes. Mäetööstusettevõtete kasumlikkus suurenes.

Mäetööstusettevõtete lisandväärtus suurenes ligi veerandi võrreldes 2002. aastaga ja oli 2% kõikide ettevõtete loodud lisandväärtusest. See tõi kaasa mäetööstusettevõtete osatähtsuse suurenemise ettevõtete toodetud kogulisandväärtuses protsendipunkti võrra. Ühe ettevõtte kohta arvestatuna saadi lisandväärtust üle 16 miljoni krooni, see oli tegevusaladest suurim.

Mäetööstus hõlmab turbatootmist, põlevkivi, mitteenergeetiliste maarete nagu kivi, kruusa, liiva, savi jms kaevandamist. Mäetööstuses tegutses 2003. aastal 70 ettevõtet, s.o vaid 0,2% kõigist ettevõtetest. Üle nelja viiendiku olid väikeettevõtted. Keskmisi ja suuri ettevõtteid tegutses tegevusalal 11 ja need andsid tööd 85% tegevusala töötajatest. Keskmiselt töötas igas mäetööstusettevõttes 87 töötajat — 8 korda rohkem kui ettevõttes keskmiselt. Tööga hõivatuid oli mäetööstuses 80 inimese võrra vähem 2002. aastaga võrreldes, kuigi turbatootmisettevõtetes tööhõive suurenes.

Mäetööstuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

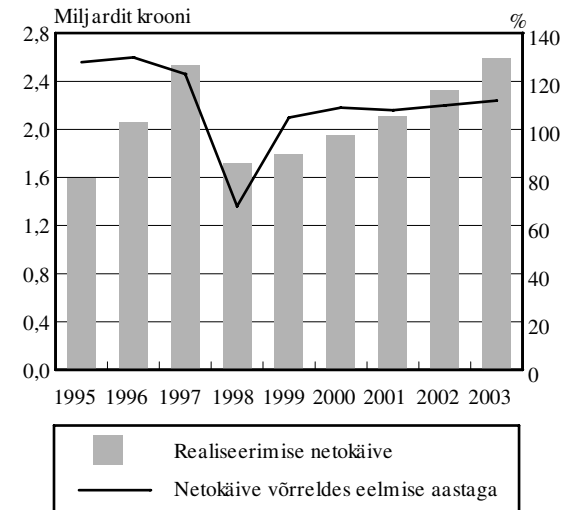
Realiseerimise netokäive

Mäetööstusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 2,6 miljardit krooni — 12% suurem võrreldes 2002. aastaga. Põlevkivi ja mitteenergeetilisi maareid kaevandavate ettevõtete käive suurenes 14% ja nende osa tegevusala netokäibes oli kolm neljandikku. Turbatootmisettevõtete käive suurenes 12%. Mäetööstuses domineerivad Eesti avalikele ja eraõiguslikele isikutele kuuluvad ettevõtted, nende käive oli 88% kogu tegevusala käibest.

Neli suurema netokäibega mäetööstusettevõtet andsid 2003. aastal ligi kolmveerandi tegevusala netokäibest. Netokäibe koondumine käibelt suurematesse ettevõtetesse oli 2003. aastal mäetööstuses veidi väikesem kui energeetika-, gaasi- ja veevarustusettevõtetes.

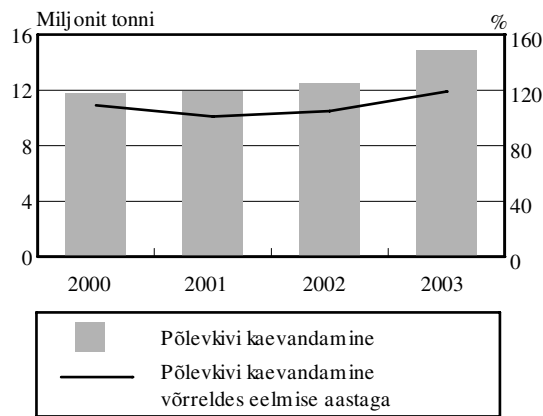
2003. aastal kasvas tööviljakus turbatootmisettevõtetes aeglasemalt kui põlevkivi ja muid maareid kaevandavates ettevõtetes. Mäetööstuses suurenes tööviljakus (netokäive ühe töötaja kohta) 49 000 krooni võrra, kasv oli protsendipunkti võrra aeglasem palgakasvust.

Mäetööstusettevõtete realiseerimise netokäive, 1995–2003

Peamise tulu said mäetööstusettevõtted põhi-tegevusest ehk toodangu müügist, 7% oli muu müügitulu. Toodangu müügitulu oli kümnendiku võrra suurem kui eelmisel aastal. Põlevkivi kaevandamise suurenemine 2003. aastal oli seotud elektrienergia tootmise kiire kasvuga.

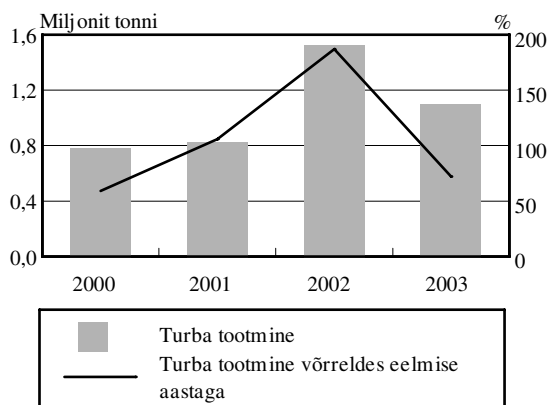
Põlevkivi kaevandamine, 2000–2003

Turbatooteid müüdi võrreldes eelmise aastaga 8% rohkem. Samas turbatootmine vähenes viiendiku võrra. Turba varumine jäi kesiseks tingituna kehvadest ilmastikuoludest, seetõttu vähenes ka turbabriketi tootmine.

Muude maarete toodangu müük oli 7% suurem kui 2002. aastal, kuid püsivhindades protsendi võrra väikesem.

Turba tootmine, 2000–2003

Puhaskasum

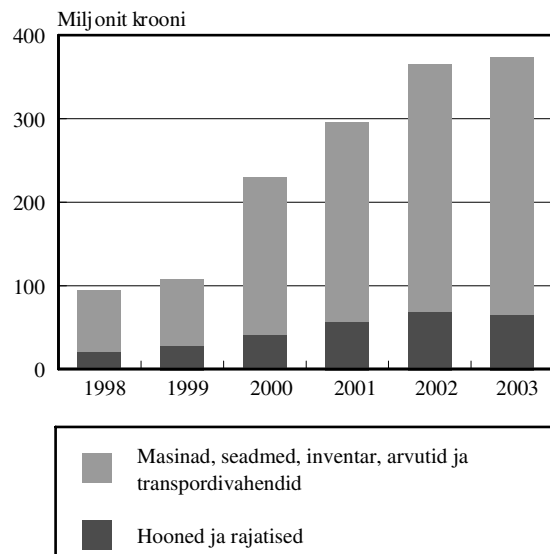
2003. aasta lõpetasid mäetööstusettevõtted 117 miljoni kroonise puhaskasumiga, mis oli ligi kolm korda suurem eelmise aasta kasumist. Üle poole kasumist said väikeettevõtted. Turbatootmisettevõtete kasum oli kolmandiku väikesem mullusest. Kõrgeim käibe puhasrentaablus (15%) kujunes muude maarete kaevandamisega tegelevates väikeettevõtetes.

Investeeringud

Mäetööstusettevõtted investeerisid põhivarasse 379 miljonit krooni — protsendi võrra rohkem kui 2002. aastal. Enim investeeriti masinatesse, seadmetesse ja inventari. Suuremad investeerijad olid keskmised ja suured mäetööstusettevõtted, nende investeeringud hõlmasid üle nelja viiendiku kogu tegevusala investeeringutest.

Mäetööstusettevõtted sõlmisid 62 miljoni krooni väärtuses kapitalirendilepinguid. Peamiselt soetati kapitalirendiga masinaid, seadmeid ja inventari.

Mäetööstusettevõtete investeeringud põhivara liigi järgi, 1998–2003

TÖÖTLEVA TÖÖSTUS

2003. aastal suurenes töötleva tööstuse toodangu müük 11%. Kasv põhines nii sise- kui välisuru nõudlusel. Ekspordi kasv elavnes, jõudes 50%-ni netokäibest. Ekspordimahult tähtsaim tööstusharu oli endiselt puidutööstus. Aasta oli edukas metalli ja metalltoodete tootmises ning paljudes väiksemates töötleva tööstuse allharudes.

Töötleva tööstuse ettevõtted andsid neljandiku ettevõtete loodud lisandväärtusest. Võrreldes 2002. aastaga suurenes tegevusala ettevõtete lisand-

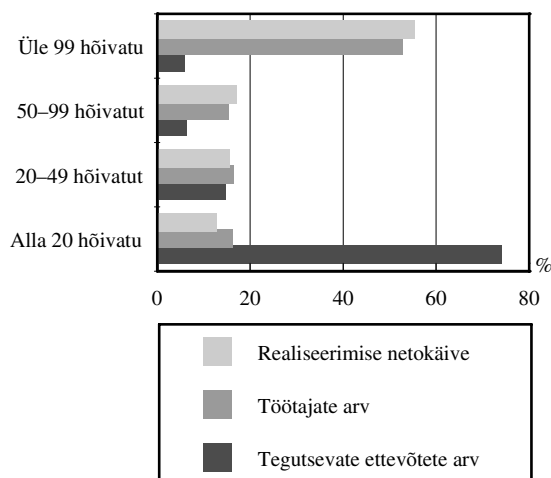
väärtus 12%. Kasv oli mõnevõrra aeglasem kui eelmisel aastal, kuid ettevõtete osakaal kõigi ettevõtete lisandväärtuses jäi samaks.

Töötlevas tööstuses tegutses 2003. aastal 4751 ettevõtet — 13% kõikidest ettevõtetest. Ettevõtete arvult oli suurim tegevusala puidutöötlemine ja puittoodete tootmine, see oli põhitegevuseks enam kui viiendikule töötleva tööstuse ettevõtetest. Puidutöötlemise järel olid suuremad tegevusalad metalli ja metalltoodete ning toiduainete ja jookide tootmine, millega tegeles vastavalt 14% ja 10%

töötleva tööstuse ettevõtetest. Ligi kolmveerand tööstusettevõtetest oli alla 20 töötajaga.

Töötlevas tööstuses sai tööd 128 000 inimest, s.o ligi kolmandik Eesti ettevõtetes töoga hõivatud isikutest. Töötajate arvu järgi olid suurimad harud toiduainete ja jookide tootmine ning puidutöötlemine ja puittoodete tootmine, mis hõlmasid vastavalt 15% ja 14% töötleva tööstuse töötajatest. Uusi töökohti loodi enim puidutöötlemise ja puittoodete tootmise, metalltoodete ning elektrimasinate ja -aparaatide tootmise ettevõtetes. Võrreldes eelmise aastaga sai nendes ettevõtetes tööd ligi 2000 inimest rohkem. Toiduainete ning rõivatootmise ettevõtetes töötas aga üle 1500 inimese vähem kui 2002. aastal. Kaks kolmandikku töötleva tööstuse töötajatest sai tööd 50 ja enama töötajaga ettevõtetes. Keskmiselt töötas ühes töötleva tööstuse ettevõttes 27 inimest, see on üle kahe korra rohkem kui ettevõtetes keskmiselt. Keskmise ettevõtte suurus töötajate arvu järgi oli tegevusalati erinev. Kui kontorimasinate ja arvutite tootmisega tegelevates ettevõtetes töötas keskmiselt 14 inimest, siis puhastatud nafta- ja põlevkivitoodete tootmise alal oli ettevõttes keskmiselt 199 töötajat.

Töötleva tööstuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Realiseerimise netokäive

Töötleva tööstuse ettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 75 miljardit krooni, s.o 10% suurem kui eelmisel aastal. Töötlev tööstus andis viiendiku ettevõtete netokäibest. Toodangu eksport suurenes võrreldes 2002. aastaga 14% ja hõlmas poole netokäibest. Ekspordi kasv oli võrreldes mullusega pisut kiirem.

Töövõljalikus (netokäive ühe töötaja kohta) suurenes töötlevas tööstuses keskmiselt 50 000 krooni võrra ja oli 590 000 krooni töötaja kohta aastas. Olenevalt materjali maksumusest, töö mahukusest ja

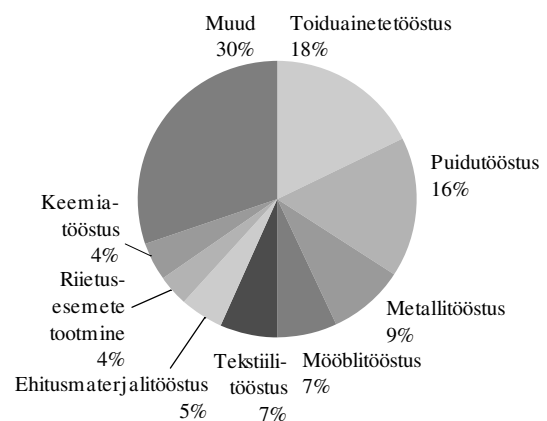
keerukusest varieerus töövõljalikus tegevusalati suuresti — 214 000 kroonist kuni 2,6 miljoni kroonini töötaja kohta. Rõivatootmises oli töövõljalikus madalaim, kontorimasinate ja arvutite tootmises kõrgeim. Kuigi töövõljalikus kasvas tegevusalal kokku 9%, jäi selle kasv aeglasemaks palgakulude kasvust. Palgakulu ühe töötaja kohta suurenes 2003. aastal 10%.

Tööstustoodang

Põhiosa tulust said tööstusettevõtted tootmis-tegevusest — tööstustoodangu ja tööstuslike teenuste müügist, 12% oli muu müügitulu. Töötleva tööstuse ettevõtted müüsid omatoodangut 66 miljardi krooni eest — 11% rohkem kui 2002. aastal. Müük suurenes enamikus töötleva tööstuse harudes. Vähenemine toimus rõivatootmises, paberi ja pabertoodete ning puhastatud nafta- ja põlevkivitoodete tootmises peamiselt keskmiste valuutakursside languse tõttu. Suurem kasv oli meditsiinitehnika, optikariistade ja täppis-instrumentide tootmises, kummi- ja plasttoodete ning metalltoodete tootmises. Töötleva tööstuse müügi kasv põhines peamiselt sise- ja välisuru suurenenud nõudlusele.

2003. aastal andsid töötleva tööstuse toodangu müügist ligi 60% Eesti eraettevõtted, 40% välismaa eraõiguslikele isikutele kuuluvad ettevõtted ja alla 1% avaliku sektori ettevõtted.

Toodangu müük tegevusalade järgi, 2003

2003. aastal jätkus toiduainete ja jookide tootmises aeglane, 3-protsendiline toodangu müügi kasv. Toiduainete ja jookide osatähtsus kogu töötleva tööstuse toodangu müügis oli endiselt suurim (18%), kuid vähenes ühe protsendipunkti eelmise aastaga võrreldes. 2003. aasta oli hea enamikule toiduainetetööstuse allharudele. Tunduvalt suurenes eelmise aastaga võrreldes piima- ja lihatootjate toodangu müük. Kalatööstuses jätkus müügi langus.

Piimatööstuses kasvas 2003. aastal enamiku toodete tootmine. Piimatoodete müük oli 6% ja tootmine 4% suurem kui aasta tagasi. Tootmise kasvule ning müügi suurenemisele avaldas soodsat mõju

sisemaise tarbimise kasv, mida ergutab toodete nomenklatuuri suurenemine ning uute toodete turule tulek.

Piimatoodete tootmine, 2000–2003 (tuhat tonni)

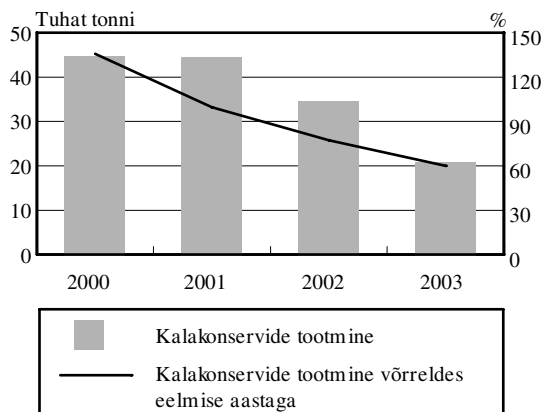
	2000	2001	2002	2003
Piim	59,1	60,9	65,6	76,2
Hapendatud piimatooted	14	14,9	15,5	15,8
Hapukoor	13,5	14,4	15,2	16,4
Jogurt	10,8	11,8	12,3	13,6
Kohupiim ja kohupiimatooted	10,6	10,9	11,7	12,7
Juust	9,9	11,9	12,4	14,1

Piimatoodete eksport oli veerandi võrra suurem kui eelmisel aastal ja hõlmas kolmandiku piimatoodete müügist.

Lihatööstusettevõtete toodangu müüki suurendas eelkõige sisemaise nõudluse kasv kvaliteetsete lihatoodete järele. Siseturul müüdi 85% lihatoodangust. Liha ja lihatoodete tootmine ja müük suurenes püsivhindades 10%. Rohkem toodeti sea- ja veiseliha ning vorsti ja lihapooltooteid.

Kala ja kalatoodete müük vähenes võrreldes eelmise aastaga 13%. Tootmine vähenes 17%, ka eksporditi kümnendiku võrra vähem. Vaatamata müügiraskustele väliseturul müüdi ligi kolm neljandikku kalatööstuse toodangust välismaale. Peamiselt vähenes kalakonservide, samuti valmis-kalatoodete tootmine.

Kalakonservide tootmine, 2000–2003

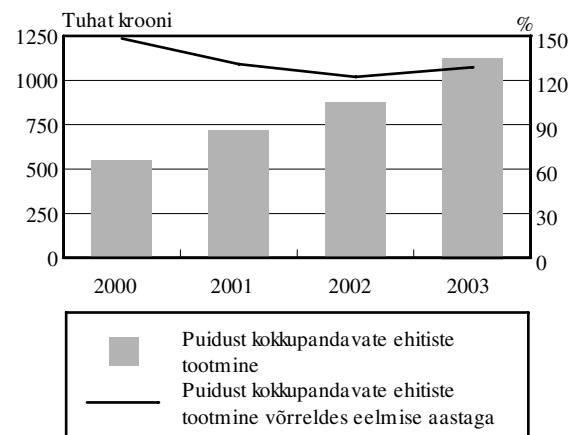
Jookide müük suurenes 2003. aastal 8% võrra, peamiselt soodustas seda ekspordi kasv — välismaale müüdi viiendiku võrra rohkem kui eelmisel aastal. Suurenes kangete alkoholsete jookide, gaseeritud ja gaseerimata vee tootmine. Õlletootmine jäi eelmise aasta tasemele.

Tööhõive vähenes toiduainete ja jookide tootmises 2003. aastal 840 inimese võrra, põhiliselt tootmise madalseisu tõttu kalatootmisettevõtetes. Töövõljalikuse 5%-line kasv oli veidi aeglasem

palgatõusust. 2003. aasta palgatõus ületas töövõljalikuse kasvu kõikides toiduainetööstuse allharudes peale jahu ja tangainete tootmise.

Toodangu müük **puidutöötlemise ja puittoodete tootmise** alal suurenes võrreldes 2002. aastaga 12%. Puidutööstustoodangu müügi osatähtsus töötleva tööstuse toodangu müügis oli sama mis mullu — 16%. Oluline osa puittoodete müügi-kasvus oli ekspordil, mis hõlmas 60% puidutööstus-toodangust. Puidutööstus jäi ekspordimahult üheks tähtsamaks tööstusharuks, mille toodang hõlmas ligi viiendiku kogu töötleva tööstuse ekspordist. Puittooted kallinesid aastaga 3%. 2003 aastal kasvas saematerjali, liimpuidu, puidust uste-akende, eriti aga puidust kokkupandvate ehitiste tootmine.

Puidust kokkupandavate ehitiste tootmine, 2000–2003

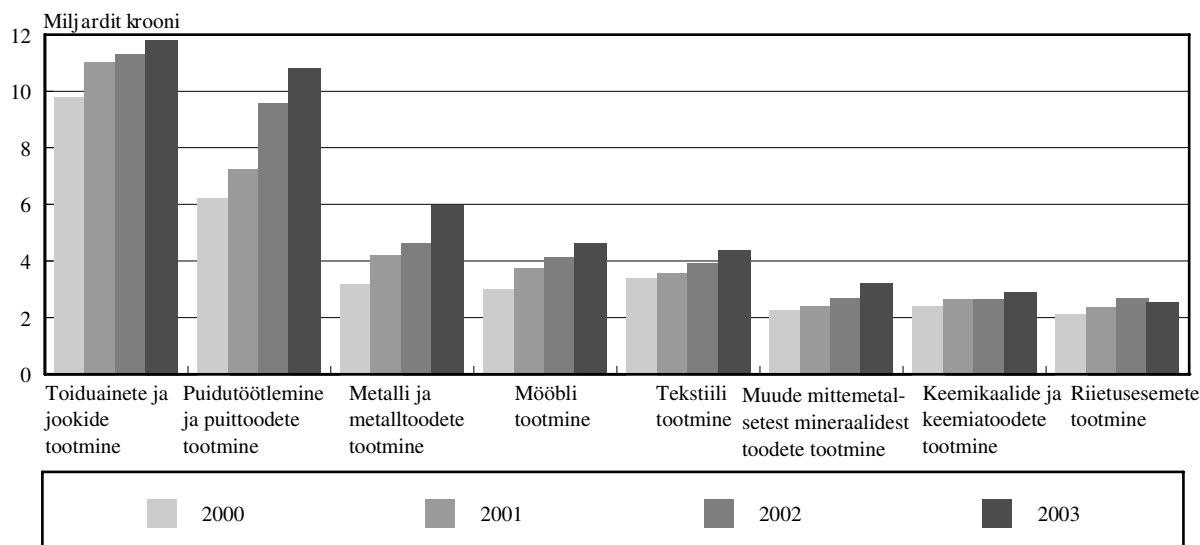
2003. aastal töötas puidutööstuses 18 000 inimest ehk 700 inimest rohkem kui eelmisel aastal.

Tekstiilitootmises suurenes toodangu müük 7% võrreldes 2002. aastaga. 2002. aastal müüdi 85% toodangust väliseturule, 2003. aastal veidi vähem — 82%. Suur välisnõudlus on märk tekstiiltoodete püsivast konkurentsivõimest väliseturul. Tekstiiltoodete tootmine suurenes püsivhindades 10%. Toodeti rohkem õmmeldud tekstiiltooteid, peamiselt tekke ja patju. Rohkem toodeti ka sukke ja sokke. Lõnga- ja riidetoodang jäi eelmise aasta tasemele.

Tööga hõivatuid oli tekstiilitootmises üle 400 rohkem kui eelmisel aastal. Töövõljalikus kasvas poole kiiremini kui palgakulu ühe töötaja kohta.

Mööblitootmises suurenes toodangu müük ja tootmine võrreldes eelmise aastaga vaid 4%. Ekspordi osa toodangu müügis vähenes 2%. Müügi kasvu aeglustumise tingis nõudluse ja konkurentsivõime vähenemine nii sise- kui ka väliseturul. Mööblitööstuse toodang hõlmas töötleva tööstuse toodangu müügist 7%.

Suuremate tegevusalade toodangu müük, 2000–2003

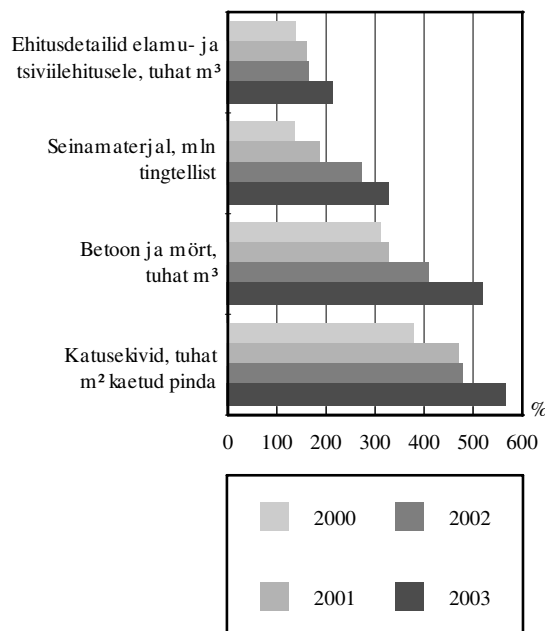
2003. aasta oli **metalli ja metalltoodete tootmises** väga edukas. Toodangut müüdi ja toodeti veerandi võrra rohkem kui eelmisel aastal, püsivhindades kolmandiku võrra rohkem. Tegevusala ettevõtete toodangu müük hõlmas töötleva tööstuse toodangu müügis 9% — eelmise aasta näitajast protsendipunkti võrra rohkem. Kasvas metallkonstruktsioonide tootmine, mida mõjutas hoogne ehitustegevus. Eksportima hakati allhankena toodetud tsingitud terast. Eksport suurenes kolmandiku võrra, ligi pool tegevusala toodangust müüdi välisurule.

Kemikaale ja keemiatooteid tootvate ettevõtete osa töötleva tööstuse toodangu müügis oli 4%. Keemiatoodete müük ja tootmine suurenes vastavalt 8% ja 14%, eksport — 14%. Keemiatööstusettevõtted eksportisid 2003. aasta toodangust 76%, veidi rohkem kui eelmisel aastal. Suurenes orgaaniliste põhikemikaalide tootmine, taas hakati tootma ammoniaaki ja karbamiidi.

2003. aastal suurenes keemiatööstusettevõtetes oluliselt tööviljakus, mis võimaldas suurendada tootmist, kasutades selleks vähem tööjõudu. Tööviljakus kasvas 22% ja oli 248 000 krooni töötaja kohta, töötajate arv vähenes 190 võrra.

Ehitusmaterjalide tootjatele oli 2003. aasta soodne. Ehitusmaterjalide müük suurenes üle viiendiku ja tootmine 17% võrreldes eelmise aastaga. Sellele aitas kaasa ehitustegevuse elavnemine, mis sai alguse juba 2002. aastal. Tootmine kasvas peaaegu kõigi ehitusmaterjalide puhul, rohkem ehitusdetailide, betooni ja mördi tootmine. Oluliselt suurenes ehitusliku seinamaterjali (plokid, tellised) ja katusekivide tootmine.

Ehitusmaterjalide tootmine, 2000–2003

Eksport suurenes võrreldes eelmise aastaga neljandiku võrra — tänu uutele seinamaterjali eksportellimustele.

Pärast viis aastat kestnud müügikasvu müüsid **rõivatootmisega tegelevad ettevõtted** 2003. aastal oma toodangut 1% vähem kui 2002. aastal. Ka toodangu eksport vähenes, moodustades siiski 70% kogumüügist. Kehvema müügitulemusi tingis valuutakursside langus. Rõivatoodangu müük ja tootmine püsivhindades jäi eelmise aasta tasemele.

Tööhõive rõivatootmises vähenes rohkem kui 200 inimese võrra. Rõivatootmisettevõtete keskmine palgakulu ühe töötaja kohta oli töötleva tööstuse

tegevusaladest madalaim, jäädes kolmandiku võrra maha töötleva tööstuse keskmisest.

Teised töötleva tööstuse tegevusalad andsid ligi kolmandiku töötleva tööstuse toodangu müügist. Suurim toodangu müügi kasv oli meditsiinitehnika, optikariistade ja täppisinstrumentide ning kummi- ja plasttoodete tootjatel. Märkimisväärselt kasvas toodangu müük elektrimasinate ja -aparaatide ning raadio-, televisiooni- ja sideseadmete tootmises allhanketööde lisandumise ja tootjahindade suurenemise tõttu. Võrreldes 2002. aastaga vähenes toodangu müük paberi ja pabertoodete ning puhastatud nafta- ja põlevkivitoodete tootmises. Seda tingis tihenev konkurents ja mullusest madalamad tootjahinnad. Nimetatud tegevusalade ettevõtted müüsid olulise osa oma toodangust välisriikidele. Suurimad eksportijad olid raadio-, televisiooni- ja sideseadmeid ning mootorsõidukite osasid ja liseseadmeid tootvad ettevõtted, kes eksportisid ligi 90% toodangust.

Puhaskasum

Töötleva tööstuse ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 4,3 miljardi kroonise puhaskasumiga, mis oli kümnendiku võrra suurem eelmise aasta kasumist. Kasumiga lõpetasid aasta kõik töötleva tööstuse harud. Enim mõjutasid töötleva tööstuse kasumit puidutööstusettevõtted, kes teenisid kasumit ligi 700 miljonit krooni. Üle 400 miljoni kroonise kasumiga lõpetasid aasta metalli ja metalltoodete, ehitusmaterjali ja toiduainete tootmisega tegelevad ettevõtted.

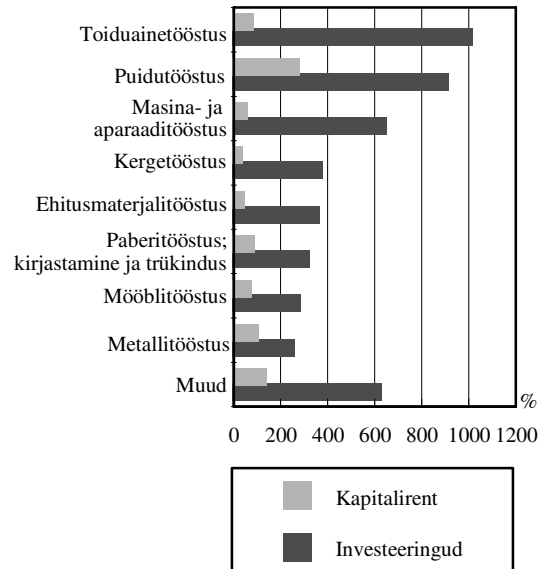
Töötleva tööstuse ettevõtete käibe puhaskasum osakaal jäi eelmise aasta tasemele (6%). Suurem puhaskasumi osa netokäibes (15%) oli elektrimasinate ja -aparaatide tootvates ettevõtetes. Käibe puhaskasum osakaalu kasvu tagasid peamiselt metallitööstusettevõtted ning elektrimasinate ja -aparaatide tootmise ettevõtted, kus puhaskasumi osakaal netokäibes oli üle poole suurem kui 2002. aastal. Transpordivahendeid tootvates ettevõtetes oli see poole väikesem kui eelmisel aastal (11%).

Investeeringud ja kapitalirent

Töötleva tööstuse ettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 4,8 miljardit krooni ehk

veidi rohkem kui eelmisel aastal. Võrreldes 2002. aastaga investeeriti vähem hoonete ja rajatiste soetamiseks. Suurenesid investeeringud masinate ja seadmete, transpordivahendite ning arvutite ja arvutitarkvara soetamiseks. Kaks viiendikku töötleva tööstuse investeeringutest tegid toiduainete ja puittoodete tootmise ettevõtted. Suuremad investeeringud põhivarasse ühe ettevõtte kohta olid aga kooksi ja puhastatud nafta tootmise ettevõtetes — ligi 11 miljonit krooni.

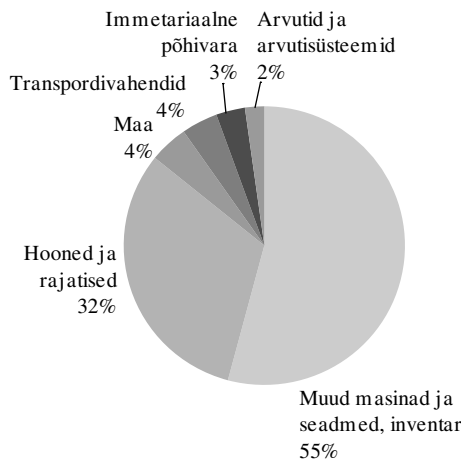
Investeeringud ja kapitalirent tööstusharu järgi, 2003

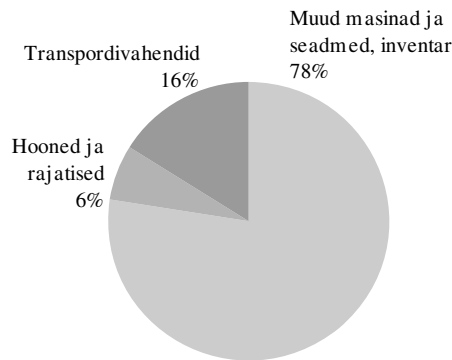
Ettevõtete suuruse järgi olid aktiivsemad 50–250 töötajaga ettevõtted, kes investeerisid 10% rohkem kui aasta tagasi.

Töötleva tööstuse ettevõtted sõlmisid kapitalirendilepinguid veidi väiksemas väärtuses kui 2002. aastal. Oluliselt vähenes hoonete ja rajatiste soetamine liisinguga. Masinad ja seadmed hõlmasid suurima osa (77%) töötleva tööstuse ettevõtete poolt kapitalirendiga soetatud põhivarast. Hoonete ja rajatiste osa kapitalirendis oli 6% ja transpordivahendite osa 16%. Kokku sõlmiti kapitalirendilepinguid 882 miljoni krooni väärtuses. Suuremad liisijad olid puidu- ja metallitootmisettevõtted.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

ELEKTRIENERGIA-, GAASI- JA VEEVARUSTUS

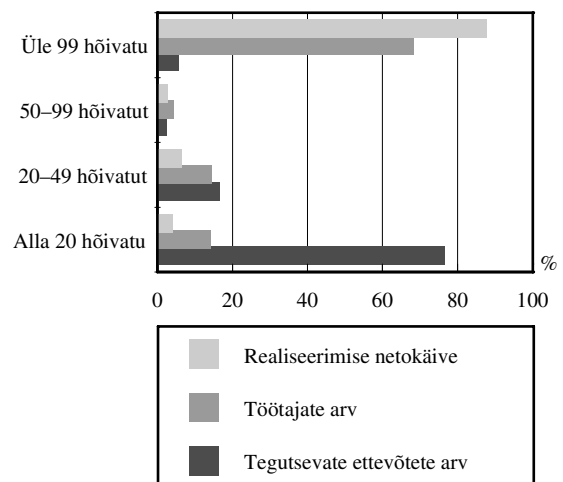
2003. aasta oli elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtetele edukas. Elektrienergia tootmine kasvas aastaga üle viiendiku. Oluliselt suurenes eksport. Pärast viit aastat kahjumis olekut jõudsid tegevusala ettevõtted kasumisse.

Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtted andsid 5% ettevõtete loodud lisandväärtusest. Tegevusala lisandväärtus suurenes aastaga viiendiku võrra ja oli üle 400 000 krooni ühe töötaja kohta.

Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse tegevusalal tegutses 2003. aastal 265 ettevõtet. Üle kahe kolmandikku ettevõtetest tegeles auru- ja kuumaveevarustusega ning elektrienergia tootmise ja jaotusega. Veekogumise, -puhastuse ja jaotusega tegeles alla kolmandiku tegevusala ettevõtetest.

Üle kolme neljandikku elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtetest olid väikesed ehk alla 20 töötajaga ettevõtted. Keskmiisi ja suurettevõtteid (üle 49 töötaja) oli 8% ja neis sai tööd 72% tegevusala 9300 töötajast. Viie viimase aasta jooksul on tööhõive elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuses pidevalt vähenenud. 2003. aastal oli hõivatuid 330 võrra vähem kui 2002. aastal, peamiselt tööhõive vähenemise tõttu auru- ja kuumaveevarustuse ettevõtetes. Keskmiselt töötas igas tegevusala ettevõttes 37 töötajat — üle kolme korra rohkem kui ettevõtetes keskmiselt.

Energeetika põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

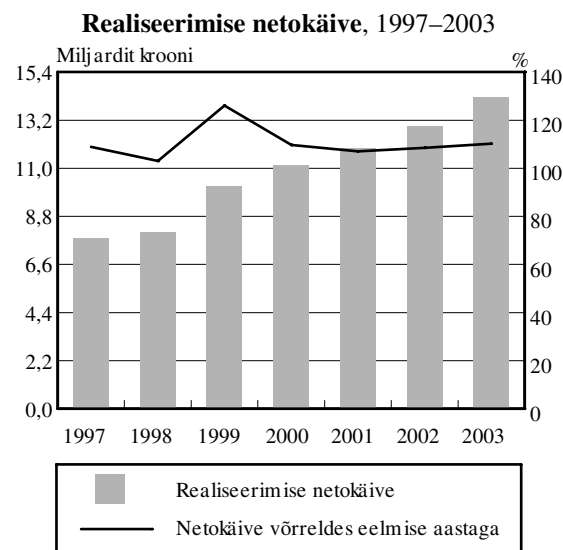

Realiseerimise netokäive

Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal üle 14 miljardi krooni, s.o kümnendiku võrra rohkem kui 2002. aastal. Auru- ja kuumaveevarustuse ettevõtete netokäive jäi eelmise aasta tasemele. Tegevusala netokäibest andsid 93% elektrienergia-, gaasi-, auru- ja kuumaveevarustuse ettevõtted ning ainult 7% veevarustusettevõtteid. Ettevõtte omaniku liigi järgi andsid ligi kaks kolmandikku realiseerimise netokäibest avaliku sektori ettevõtteid. Välisomanduses ettevõtete osa tegevusala realiseerimise netokäibes oli 18%, jäädes eelmise aasta tasemele.

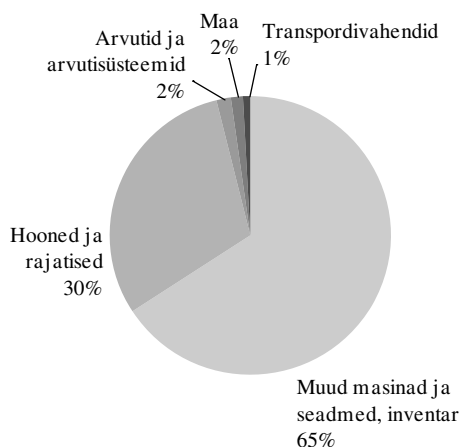
Neli suurema netokäibega elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse suuretevõtet andsid 2003. aastal kolmveerandi tegevusala netokäibest. Võrreldes 2002. aastaga oli see 2 protsendipunkti rohkem. Netokäibe koondumine suurema käibega ettevõtetesse oli sellel tegevusalal suurim.

2003. aastal töötasid energeetika-, gaasi- ja veevarustusega tegelevad ettevõtted efektiivselt, kuigi tööviljakuse kasv aeglustus. Tööviljakus (netokäive ühe töötaja kohta) suurenes 188 000 krooni ehk 14%. Keskmine palgakulu ühe töötaja kohta kasvas poole aeglasemalt kui tööviljakus.

Enamiku müügitulust said ettevõtted põhitegevusest, vaid 3% oli muu müügitulu. 2003. aastal suurenes elektrienergia tootmine ja müük viiendiku võrreldes eelmise aastaga. Peamine elektrienergia müügi elavdaja oli Eesti majanduse tõusutrend. Nõudlus elektrienergia järele kasvas eriti keemia- ja metalltoodete tootmises. Samas intensiivistus selgelt ka elektrienergia müük välisriikidesse. Kodumaal hoogustunud elektrienergia müügi ning ekspordi kõrval mõjutas majandustulemusi enim

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

majandustegevuse efektiivsuse kasv, mille olulisem väljendus on elektrivõrgu kadude vähenemine. Soojusenergiat müüdi 1% vähem kui 2002. aastal, vähenemise tingis soe talv. Veevarustusteenuseid osutati 1% rohkem kui aasta varem.

Puhaskasum

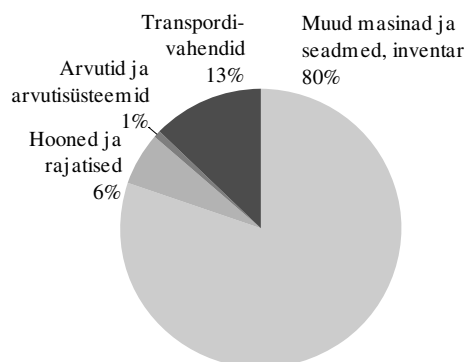
Tegevusala ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 1,3 miljardi kroonise kasumiga 2002. aasta 302 miljonilise kahjumi asemel. Kasumi kindlustasid elektrienergiat tootmise ja jaotamisega tegelevad ettevõtted. Kasumit saadi tänu kulude kokkuhoiule ning tootmise efektiivsuse tõstmisele, mis osutus võimalikuks peamiselt renoveeritud objektide kasutuselevõtmisega. Gaasi- ja veevarustustevõtted said 2003. aastal 45 miljonit krooni vähem kasumit kui eelmisel aastal. Auru- ja kuumaveevarustustevõtte 2003. aasta kasum vähenes kolmandiku võrra.

Investeeringud ja kapitalirent

2003. aastal investeerisid elektrienergia-, gaasi- ja veevarustustevõtted põhivarasse 4,2 miljardit krooni, see oli 15% rohkem kui 2002. aastal. Valdava osa investeeringutest (3,4 miljardit krooni) tegid elektrienergiat tootvad ettevõtted. Enim investeeriti masinatesse, seadmetesse ja inventari. 30% investeeringutest suunati hoonetesse ja rajatistesse, millest omakorda suurem osa läks uusehitusse. Suuremad investeerijad olid keskmised ja suured elektrienergia tootmise ja jaotamisega tegelevad ettevõtted. Nende investeeringud hõlmasid neli viiendiku tegevusala investeeringutest.

Kapitalirendilepinguid sõlmiti 65 miljoni krooni eest, s.o ainult 8% 2002. aasta kapitalirendilepingute mahust. Kapitalirendiga soetati 2003. aastal peamiselt masinaid ja seadmeid.

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

EHITUS

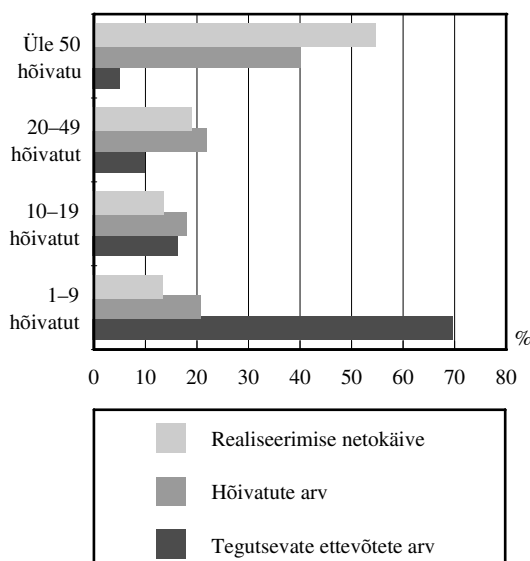
Ehitustegevuse viimaste aastate kiire areng aeglustus 2003. aastal. Ettevõtete suurenenud investeeringud hoonete ja rajatiste ehitamisse ning elanike püsiv nõudlus elamute järele tagas ehitustegevuse kasvu.

Ehitus on ettevõtete sektoris loodud lisandväärtuselt viies tegevusala. 2003. aastal andis ehitus ettevõtete sektori lisandväärtusest 7%. Keskmiselt tootis üks ehitusettevõtte lisandväärtust 2 miljonit krooni.

2003. aastal tegutses Eestis 2722 ehitusettevõtet, kus sai tööd üle 35 000 inimese. Ehitusettevõtete tegevusvaldkonda kuulub hoonete ja rajatiste ehituse kõrval ka nendesse seadmete paigaldamine ning ehitus- ja lammutusseadmete rentimine koos teenindava personaliga. Hoogne ehitustegevus on soodustanud uute töökohtade loomist ja tööhõive suurenemist ehituses. 2003. aastal tegutses ehituses üle 200 ettevõtte rohkem kui aasta varem, sealjuures oli alla 10 hõivatuga ehk mikroettevõtteid 182 võrra rohkem. Et enamikus ehitusettevõtetes töötas vähem kui 10 inimest, oli ka tegevust alustanud või taasalustanud ettevõtteid kõige rohkem nende hulgas. Ehitusettevõtteid oli 8% kõigist ettevõtetest.

2003. aastal loodi ettevõtetes kokku ligi 4400 uut töökohta, millest 43% asus ehitusettevõtetes. Ehituses sai tööd 8% kõigist ettevõtluses hõivatud isikutest. Uute töökohtade loomisel on ehitus olnud viimastel aastatel üks edukamaid tegevusalasid. 2002. aastal oli ehitustegevuses rakendatud 3000 inimest rohkem kui aasta varem. Võrreldes 2002. aastaga aeglustus tööhõive kasv ehituses, mida võib seostada ehitustegevuse kasvu aeglustu-

Ehituse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

misega. Kümndik ehituses hõivatud isikutest töötas suurtes, s.o 250 ja enama töötajaga ettevõttes, mida oli tegevusalal vaid 9. Viiendik tegevusalal hõivatud isikutest oli rakendatud mikroettevõtetes, milliseid oli 70% kõigist ehitusettevõtetest.

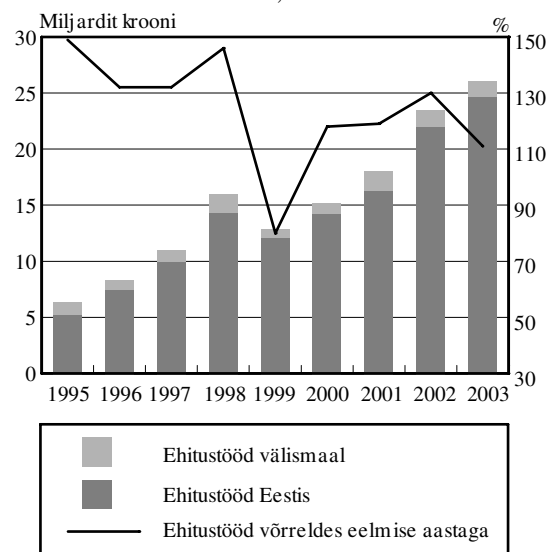
Keskmiselt töötas ehitusettevõttes 13 hõivatut — kahe võrra enam kui Eesti keskmises ettevõttes.

Ehitusettevõtete realiseerimise netokäive

2003. aasta oli ehitusettevõtetele jätkuvalt hea aasta. Ehitusturul püsis suur elamuehituse nõudlus, mida soodustasid elanike kindlustustunde kasv tänu sissetulekute suurenemisele ning pankade soodsad laenuitingimused ja aktiivne müügikampaania. Ettevõtete püsiv investeerimisaktiivsus ja üldine stabiilne majanduskasv avaldasid positiivset mõju ehituse arengule.

Ehitusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal ligi 28 miljardit krooni, mis oli kümendiku suurem kui aasta varem. Põhilise osa müügitulust said ehitusettevõtted ehitustööde müügist, see tagas ka käibekasvu. 2002. aasta kiirele käibekasvule järgnes 2003. aastal kasvu aeglustumine.

Ehitustööd, 1995–2003

Ehitusettevõtted said ehitustegevusest tulu ligi 26 miljardit krooni. Üle poole ehituse müügitulust andis uusehitus, aasta varem olid ülekaalus rekonstrueerimis- ja hooldusremonditööd. Kaks kolmandikku ehituskäibest saadi hoonete ehitusest, mille müügitulu oli 11% suurem kui 2002. aastal.

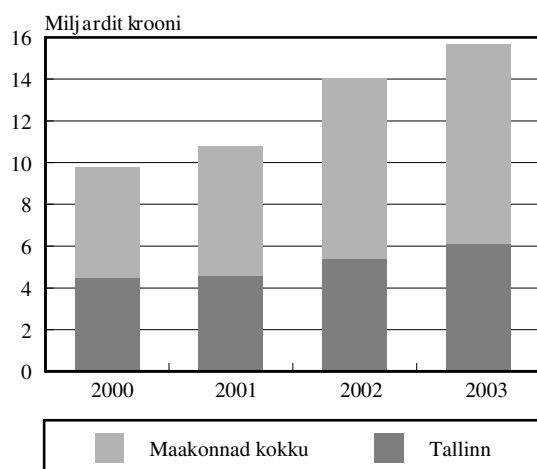
Ehitusettevõtete tegevus väljaspool Eestit, peamiselt Venemaal ja Baltimaades vähenes 2003. aastal jätkuvalt. Välisriikidesse müüdi ehitustöid ligi 1,2 miljardi krooni eest, s.o 4% vähem kui eelmisel aastal ja ligi neljandiku vähem

kui viimaste aastate edukaimal, 2001. aastal. Et välisriikides ehitamine hõlmas vaid 4% kõigist ehitustöödest, siis ehitustegevuse vähenemine väljaspool Eestit üldist ehitustegevuse kasvu ei mõjutanud.

Ehitamine Eestis*

Ehitusettevõtted ehitasid 2003. aastal omal jõul Eestis ligi 15,6 miljardi krooni eest, püsivhindades 8% rohkem kui 2002. aastal. Ehitustegevus kallines aastaga keskmiselt 3,7%. Suurimat mõju ehitustöö hinnatõusule avaldas tööjõu kallinemine.

Ehitamine Tallinnas ja maakondades, 2000–2003

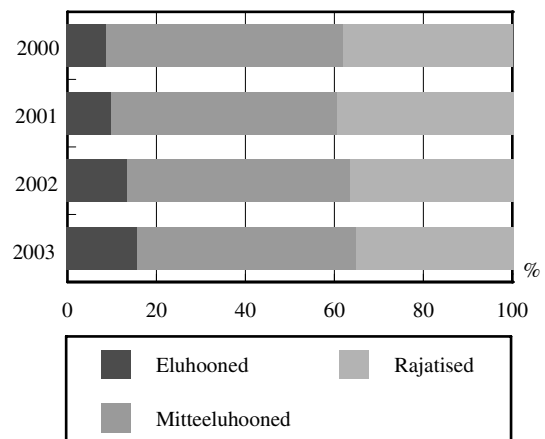
Kui aastatel 1995–1997 ehitati rohkem Tallinnas, siis alates 1998. aastast oli ehitustegevus ulatuslikum maakondades, hõlmates 2003. aastal 60% ehitustöödest. Kolm maakonda, kus ehitati kõige rohkem, olid Harju, Tartu ja Ida-Viru maakond. 2000. aastaga võrreldes kasvas ehitustegevus kõige enam Tartu maakonnas, seal ehitati 2003. aastal 2,4 korda rohkem. Suure osa Tartu maakonna ehitustöödest hõlmas teedehitus, eelkõige tööd Tallinn–Tartu–Luhamaa maanteel. Elanike suurenenud võimalused parandada elamistingimusi on hoogustanud Tartu kinnisvaraturgu, mis tagab töö eluhoonete ehitajatele. Ehitustegevus Ida-Viru maakonnas on seotud peamiselt töödega tööstushoonetes. Harju maakonna ehitustöödest tehti kolm neljandikku Tallinnas ja vaid veerand jäi maakonda. 2003. aastal hõlmas suure osa Tallinna ümbruse ehitustegevusest elamuehitus. Tallinnas ehitati 13% rohkem kui 2002. aastal. Rajati mitmed kaubanduskeskused, 2003. aastasse jäi ka suurem osa Ülemiste kaubanduskeskuse ehitusest. Ehitati hotelle, renoveeriti Tallinna vanalinna hooneid. Jätakuvalt oli aktiivne elamuehitus, eriti korterelamute rajamine.

* Ostetud alltöövõtutööd on topeltarvestuse vältimiseks ehitustöödest lahutatud.

Hoonete ja rajatiste ehitamine

Aktiivse elamuehituse tõttu kasvas hoonete ehitus ligi kahe kolmandikuni 2003. aasta ehitustöödest. Hooneid ehitati 10 miljardi krooni eest, püsivhindades kümnendiku rohkem kui 2002. aastal. Eluhoonete ehitamine, mis püsis aastatel 2000–2001 kümnendiku piires kogu ehitustegevusest, hakkas kasvama 2002. aastal. Elamute uusehituse kasvu tulemusel hõlmas eluhoonete ehitus 2003. aastal 16% kõigist ehitustöödest. Eluhoonete ehitus suurenes eelmise aastaga võrreldes püsivhindades 24%. Mitteiluhooneid ehitati püsivhindades 6% rohkem kui aasta varem. 2003. aastal valminud mitteiluhoonete hulgas oli suurem osakaal tööstus- ja laohoonetel, kaubanduskeskustel ning büroo- ja haldushoonetel.

Ehitamine ehitise tüübi järgi, 2000–2003

Rajatiseid ehitati 2003. aastal rohkem kui 5 miljardi krooni eest, s.o püsivhindades 4% enam kui aasta varem. Ligi kolmandiku rajatiste ehitustöödest hõlmas teede ja tänavate hooldusremont ja rekonstrueerimine. Võrreldes 2002. aastaga oli teedehituses langus, mis oli seotud Euroopa Liidu struktuurifondide vahendite laekumise viibimisega. Rajatiste ehituses olid olulisel kohal ka veetorstike, elektri- ja sideliinide ehitustööd, keskkonnaobjektide ehitus.

Eluruumide ja mitteiluhoonete ehitamine

Hoogne eluruumide ja mitteiluhoonete uusehitus kajastub Ehitisregistri andmetes. 2003. aastal lubati kasutusse 2435 uut eluruumi, s.o kaks korda rohkem kui eelmisel aastal ja neli korda rohkem kui 2001. aastal. Kaks kolmandikku uutest eluruumidest paiknes korterelamutes, mis olid enamasti 3–5-korruselised. Populaarseimad olid 2-toalised korterid, mida oli kolmandik valminud eluruumidest. Kasutusse lubatud eluruumide kogupind oli kolm korda suurem kui 2001. aastal — 217 000 ruutmeetrit, see teeb eluruumi keskmiseks

suuruseks 89 ruutmeetrit. Võrreldes 2002. aastaga olid 2003. aastal valminud eluruumid keskmiselt kümme ruutmeetrit väiksemad. Eluruumide keskmine suurus on viimastel aastatel pidevalt vähenenud, sest enne 2001. aastat eelistatud ühepereelamute ehituse asemel on ülekaalus korterelamute rajamine.

Elamuehitus oli aktiivne nii Tallinnas kui ka selle lähipiirkonnas, kus nõudlus uute elamute järele oli kõrge. Ka Eesti teistes suuremates linnades, peamiselt Tartus ja Pärnus on kinnisvara arendustegevus avardumas.

Ehitusloa sai 2003. aastal 3419 eluruumi üldpinnaga 413 000 ruutmeetrit. Jätkuv väljastatud ehituslubade arvu kasv annab samuti tunnistust

nõudluse püsimisest uute eluhoonete järele ja nende ehituse kasvu jätkumisest.

2003. aastal lubati ehitisregistri andmetel kasutusse 1555 uut mitteeluhoonet, s.o kolm korda rohkem kui eelmisel aastal. Kasutusse lubatud mitteeluhoonete kasulik pind oli kokku 639 200 ruutmeetrit, nende kubatuur oli 3,8 miljonit kuupmeetrit. Enim valmis 2003. aastal põllumajandus-, metsamajandus- ja kaubandushooneid.

Ehituslube väljastati 2003. aastal 1590 mitteeluhoonele, eelmise aastaga võrreldes 523 võrra rohkem. Ehitatavate mitteeluhoonete keskmine kasulik pind ja kubatuur planeeriti aga väiksem kui aasta varem ehitusloa saanud mitteeluhoonetel.

Omal jõul Eestis tehtud ehitustööd ehitise tüübi järgi, 2000–2003 (tuhat krooni)

Ehitise tüüp	2000	2001	2002	2003
KOKKU	9 689 283	10 755 005	13 983 830	15 595 358
Eluhooned	885 039	1 098 927	1 926 215	2 486 861
ühe- ja kahepereelamud	304 571	353 336	586 447	776 756
ridaelamud	72 242	104 127	201 559	136 547
korterelamud	405 848	522 128	932 826	1 423 279
sotsiaalhoolekandeasutused ja ajutiseks elamiseks mõeldud majad	102 377	119 336	205 383	150 280
Mitteeluhooned	5 158 960	5 442 815	7 002 448	7 680 297
büroohooned	905 320	966 423	1 175 275	1 361 661
kaubandus- ja teenindushooned	814 522	865 262	1 342 498	1 492 071
hotellid, samalaadsed majutus- ja toitlustushooned	725 377	437 952	519 806	602 722
transpordi- ja sidehooned	258 945	191 924	250 184	372 873
tööstus- ja laohooned	1 299 029	1 466 013	1 885 129	2 107 385
ühiskasutatavad meelelahutus-, haridus-, tervishoiu- jm avalikud hooned	927 128	1 125 613	1 345 482	1 242 577
muud mitteeluhooned	228 639	389 629	484 072	501 009
Rajatised	3 645 284	4 213 262	5 055 167	5 428 200
torujuhtmed, side- ja elektriliinid	1 452 101	1 806 655	2 021 559	2 073 126
heitvee- ja jäätmekäitlusrajatised	235 244	150 186	213 678	310 432
transpordirajatised	1 433 879	1 601 568	2 222 825	2 423 454
muud rajatised	524 059	654 853	597 106	621 189

Puhaskasum

Ehitusettevõtted lõpetasid 2003. aasta 1,4 miljardi kroonise kasumiga, mis oli 8% suurem kui eelmisel aastal. Kõigi ettevõtete puhaskasumi keskmise aastakasvuga võrreldes oli ehitusettevõtete kasumikasv aeglasem. Samal ajal suurenesid ehitusettevõtete palgakulud kiiremini kui ettevõtetes keskmiselt.

Ehitusettevõtete tööjõukulude kasv nagu ka käibekasv aeglustus 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes. Kui 2002. aastal oli käibekasv kiirem tööjõukulude kasvust, siis 2003. aastal oli vastupidi. Realiseerimise netokäive suurenes ehituses 10%, kuid tööjõukulud 19%. Ehitajate keskmine kuupalk oli 2003. aastal 6200 krooni, s.o ligi 100

krooni kõrgem kui kõigi ettevõtete keskmine ja 675 krooni kõrgem kui ehituses 2002. aastal.

Ehitusettevõtete kasumlikkuse näitajad halvenesid 2003. aastal käibekasvust aeglasema kasumikasvu tõttu. Kõige efektiivsemalt töötasid suured ehitusettevõtted, kus majandustegevusest saadud puhaskasumi osatähtsus netokäibes oli 7,5% (tegevusalade keskmine oli 7,1%).

Ehitusettevõtete varad olid 2003. aasta lõpul 28% suuremad kui aasta algul ja ulatusid ligi 12 miljardi kroonini. Ettevõtete käibevara kasvas kiiremini kui põhivara ja hõlmas aasta lõpul kaks kolmandikku koguvaramast. See tagas ehitusettevõtete maksevõime paranemise. Põhivara suurenes ehituses aastaga 27%. Eelmiste aastate suure jaotamata kasumi tõttu

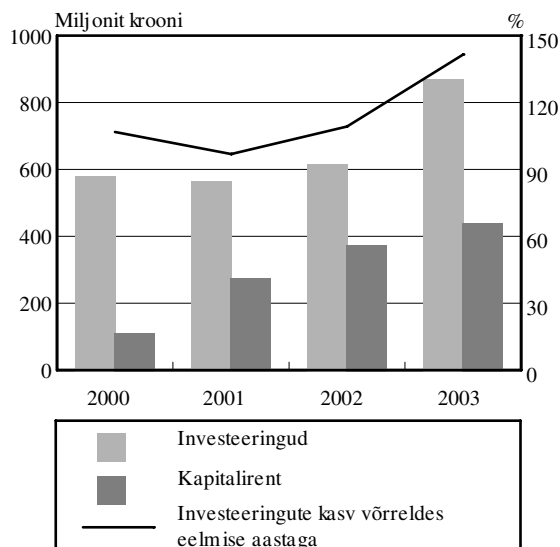
oli ehitusettevõtete omakapital 29% suurem kui aasta algul. Seega paranes ehitusettevõtete soliiduskordaja, tõustes 47%-ni.

Investeeringud ja kapitalirent

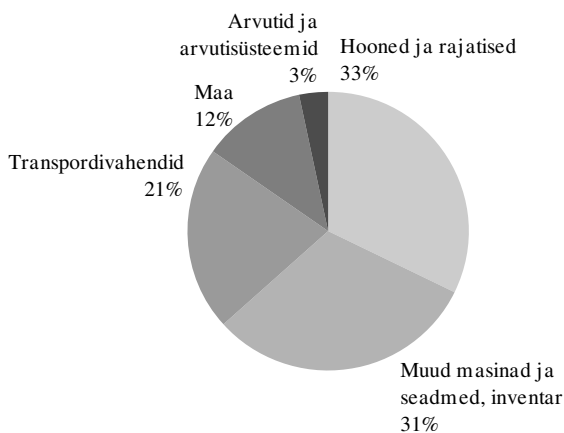
Ehitusettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivara soetamise 866 miljonit krooni, see oli kõigi ettevõtete investeeringutest põhivarasse vaid 3%. Kolmandik ehitusettevõtete investeeringutest tehti hoonetesse ja rajatistesse ning sama palju masinate, seadmete ja inventari soetamiseks. Kui aastatel 2000–2002 olid ehitusettevõtete investeeringud kõigi ettevõtete keskmisega võrreldes pigem tagasihoidlikud, siis 2003. aastal kasvas nende investeerimisaktiivsus märgatavalt. Ehitusettevõtete investeeringud olid 42% suuremad kui aasta varem. Kaks korda rohkem investeerisid ehitusettevõtted hoonetesse ja rajatistesse, sealhulgas oluliselt enam just uusehitusse.

Kapitalirendiga omandati põhivara 435 miljoni krooni väärtuses — 17% rohkem kui 2002. aastal. Kapitalirendiga soetasid ehitusettevõtted peamiselt masinaid, seadmeid ja inventari ning transpordivahendeid.

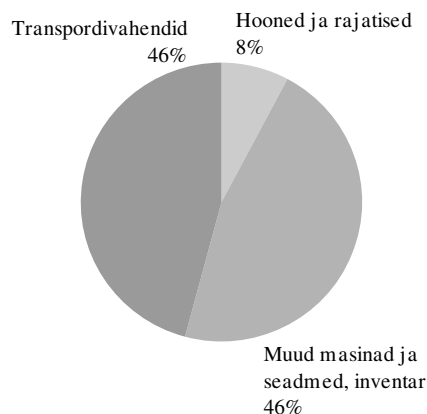
Investeeringud ja kapitalirent ehituses, 2000–2003

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

KAUBANDUS

Alates 2000. aastast suurenesid müügitulud pidevalt, 2003. aastal võrreldes eelmiste aastatega kasv aeglustus. Siiski oli 2003. aasta kaubandusele jätkuvalt edukas.

Nagu eelmisel aastal, nii ka 2003. aastal andsid kaubandusettevõtted viiendiku kõigi ettevõtete lisandväärtusest.

Kaubandustegevus on mootorsõidukite ja mootor-rataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük; hulgi- ja vahenduskaubandus; jae-kaubandus; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus.

2003. aastal tegutses kaubanduses 12 932 ettevõtet, see on 35% kõigist ettevõtetest.

Kaubandusettevõtted on enamasti väikesed. Kaubanduses tegutsevatest ettevõtetest oli 2003. aastal 98% alla 50 töötajaga, neis töötas üle kahe kolmandiku kaubandustöötajatest.

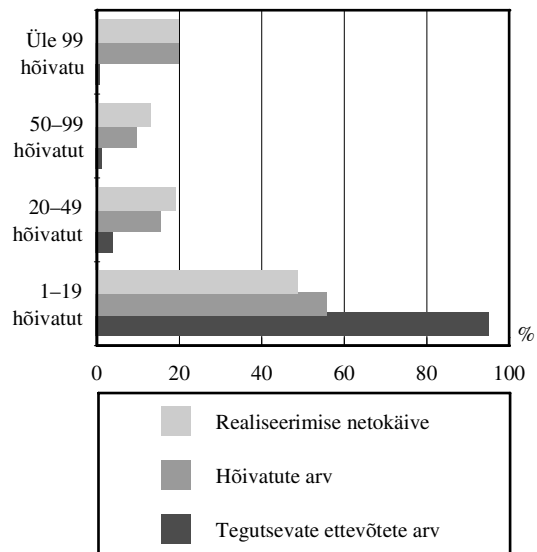
Kokku töötas kaubandusettevõtetes 89 000 inimest ehk üle viiendiku ettevõtluses hõivatutest. Hõivatud inimeste arv suurenes aastaga 1,7%, peamiselt tuli neid juurde keskmistes ja suurtes ettevõtetes, alla 50 töötajaga ettevõtetes vähenes tööga hõivatute arv 1,5%. Keskmiselt töötas ühes kaubandusettevõttes 7 inimest, see näitaja on olnud viimase nelja aasta jooksul muutumatu.

Kaubandusettevõtted annavad viiendiku ettevõtete loodud lisandväärtusest — töötleva tööstuse järel on kaubandus lisandväärtuse tootjana endiselt teisel kohal. 2003. aastal lisandväärtuse kasv aeglustus, eriti jae-kaubanduses, kus oli kõige suurem konkurents. Kui hulgi-kaubandus- ning sõiduki-kaubandusettevõtetel (mootorsõidukite ja mootor-rataste müügi, hoolduse ja remondi ning mootorikütuse jaemüügi ettevõtted) nagu Eestis keskmiselt kasvas lisandväärtus vastavalt 10% ja 11%, siis jae-kaubanduses oli juurdekasv ainult 3%. Keskmiselt tootis üks kaubandusettevõtte lisandväärtust 1,1 miljonit krooni. Ühe töötaja kohta loodi 7% rohkem lisandväärtust kui eelmisel aastal. Keskmise lisandväärtuse töötaja kohta oli 171 000 krooni.

Tulud, kulud, kasum

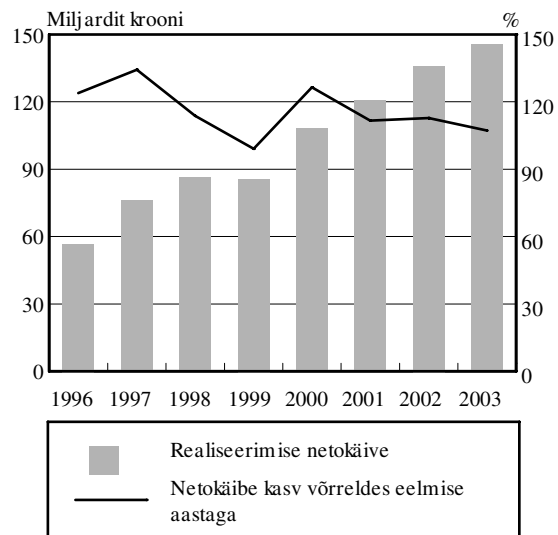
Kaubandusettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 145 miljardit krooni. 2000. aastast suurenesid müügitulud pidevalt, kuid 2003. aastal kasv aeglustus. Käibe juurdekasv oli 2000. aastal 25%, 2001. ja 2002. aastal 12%, 2003. aastal ainult 7%.

Kaubanduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Netokäive töötaja kohta oli 1 709 000 krooni, mis oli ligi kaks korda suurem ettevõtete keskmisest. Aastaga suurenes tööviljakus kaubanduses 6%, peaaegu sama palju kui netokäive. Suuremate ettevõtete tööviljakus on suurem ja tegevus efektiivsem. Üle 50 töötajaga ettevõtetes oli tööviljakus 10% kõrgem kui väiksemates ettevõtetes.

Realiseerimise netokäive, 1996–2003

Kuigi 50 ja enama töötajaga ettevõtete osa kaubanduses oli ainult 2%, andsid need ligi kolmandiku käibest. Nende käive suurenes 2002. aastaga võrreldes 17%. Alla 50 hõivatuga ettevõtete käive suurenes ainult 3%.

Valdav osa tulust (96%) saadi kaubandustegevusest. Peale selle saadi tulu majutus- ja toitlustustegevusest, tööstus- ja ehitustegevusest ning ruumide rentimisest.

Olulisi muudatusi kaubandusettevõtete kulude struktuuris võrreldes 2002. aastaga ei toimunud. Kulud suurenesid aastaga 7% ja ulatusid 2003. aastal 140 miljardi kroonini. Niisama suur oli müügitulude kasv. Nii jäi puhaskasum eelmise aasta tasemele. Kaubandusettevõtetele omaselt hõlmasid suurema osa kuludest (82%) kulud kaupade soetamiseks. Tööjõukulud suurenesid aastaga 12%, ületades realiseerimise netokäibe kasvu. Tööjõukulude kiire kasvu tõttu langes kaubandusettevõtete töökulude tootlikkus. Keskmise palgakulu kuus oli kaubanduses 5700 krooni — ligi 400 krooni väiksem ettevõtete keskmisest. Kui jaekaubandusettevõtete töötajate keskmine kuupalk jäi allapoole ettevõtete keskmist (30%), siis hulgikaubandusettevõtetes oli keskmine kuupalk 16% suurem ettevõtete keskmisest, mootorsõidukite müügi, hoolduse, remondi ja mootorikütuse jaemüügi ettevõtetes 9% suurem. Endiselt olid kaubanduses jaemüüjad kõige madalamalt tasustatud. Kaubanduses kasvasid palgad kõige rohkem masinate ja seadmete, kütuse, metalltoodete ja ehitusmaterjali hulgimüügi ning automüügi alal.

Kaubandus oli puhaskasumi poolest kinnisvara, rentimise ja äritegevuse tegevusala järel teisel kohal. Kaubandusettevõtted lõpetasid 2003. aasta 5 miljardi kroonise kasumiga, mis oli sama suur kui aasta tagasi. Kasumit suurendasid ainult mootorsõidukite müügi ettevõtted (juurdekasv 43%), sellele aitasid kaasa soodsad liisingutingimused. Hulgikaubandusettevõtete kasum jäi 2002. aasta tasemele. Tiheda konkurentsi tulemusena jaekaubandus- ning mootorsõidukite hoolduse ja remondi ettevõtete kasum vähenes. Mootorikütuse jaemüügi ettevõtted jäid kahjumisse, võrreldes eelmise aastaga kahjum suurenes.

Kaubanduses on efektiivsuse näitajad madalamad kui majanduses tervikuna. Käibe puhasrentaablus jäi kaubanduses endiselt kõigi ettevõtete keskmisele alla. 2003. aastal oli käibe puhasrentaablus 3,4%, vähenedes aastaga 0,2%. Seejuures oli jaemüügi ettevõtetes puhaskasumi osatähtsus netokäibes vaid 1,7%, sõidukikaubandusettevõtetes 2,9%. Hulgikaubandusettevõtetes oli käibe puhasrentaablus ligi 2,5 korda kõrgem kui jaekaubandusettevõtetes (4,3%).

Kaubanduslik marginaal

Kaupade müügi marginaal (kaubanduslik juurdehindlus) oli kaubandusettevõtetel keskmiselt 20%. Võrreldes 2002. aastaga vähenes hulgikaubandusettevõtetel kaubandusliku juurdehindluse määr 3,7%, peamiselt tänu mootorikütuse hulgi-

müüjatele. Jaekaubandusettevõtetel püsis see keskmiselt 25% piires ja viimastel aastatel ei ole see peaaegu muutunud. Suurtel jaekaubandusettevõtetel, eriti kaubanduskettidel, on kaubanduslik marginaal enamasti väike. Suured ettevõtted suudavad tegutseda efektiivsemalt ja alandada hindu. Suurte jaekaubandusettevõtete juurdehindlus on keskmiselt 5% võrra madalam kui väiksematel ettevõtetel.

Keskmisega võrreldes kõigi väiksem on juurdehindlus mootorsõidukite ja mootorikütuse müügil, võrreldes 2002. aastaga langes mootorikütuse juurdehindlus veelgi. Pärast eelmise aasta vähendamist suurendasid mootorsõidukite müügi ning tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite jaemüügi ettevõtted 2003. aastal juurdehindluse varasemate aastate tasemeni.

Kaupade müügi marginaal (juurdehindluse protsent), 2002, 2003

Tegevusala	2003	2002
Kaubandus KOKKU	20,4	22,5
Mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	15,0	14,2
mootorsõidukite müük	12,3	10,9
mootorsõidukite osade ja lisaseadmete müük	22,1	25,4
mootorikütuse jaemüük	12,6	13,3
Hulgikaubandus	19,9	23,6
toidukaupade hulgimüük	15,8	14,0
tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite hulgimüük	41,6	39,7
muude majatarvete hulgimüük	27,5	22,9
Jaekaubandus	25,3	25,3
toidukaupade jaemüük spetsialiseeritud ja spetsialiseerimata kauplustes	17,0	17,3
Tekstiiltoodete, rõivaste ja jalatsite jaemüük	60,4	55,0
muude majatarvete jaemüük	31,7	35,3

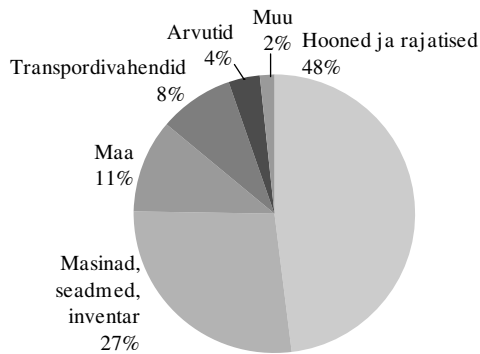
Investeeringud põhivarasse

2003. aastal investeerisid kaubandusettevõtted materiaalsesse põhivarasse 3,9 miljardit krooni ehk peaaegu sama palju kui eelmisel aastal. Kaubandusettevõtted tegid 14% kõigist ettevõtete investeeringutest. Investeeringud suurenesid ainult mootorsõidukite ja mootorrataste müügi, hoolduse ja remondi ning mootorikütuse jaemüügi tegevusalal (1,7 korda), avati mitu uut automüügisalongi, laiendati kütusemüügi pindu. Kui hulgikaubanduse investeeringud jäid eelmise aasta tasemele, siis jaekaubanduse investeeringud vähenesid ligi kolmandiku võrra. Osalt on see seletatav eelmise aasta kõrgema võrdlusbaasiga. Viimastel aastatel tehti investeeringuid euronõuete täitmiseks.

Muutus investeeringute jaotus põhivara liigiti. Võrreldes eelmise aastaga suurenesid viiendiku võrra investeeringud ehitamisse ja rekonstrueerimisse, kuigi 2001. aasta taset veel ei saavu-

tatud. Ligi neljandiku võrra vähenesid investeeringud transpordivahenditesse, masinatesse ja seadmetesse. Kõikidel kaubanduse tegevusaladel elavnes maa soetamine (juurdekasv 40%).

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Aasta aastalt kasutavad kaubandusettevõtted põhivara soetamiseks rohkem liisingut. Kaubandusettevõtted sõlmisid 2003. aastal kapitalirendilepinguid ligi kolmandiku võrra rohkem kui eelmisel aastal ja üle kahe korra rohkem kui 2000. aastal. Kapitalirendiga omandatud varast 39% olid transpordivahendid, 37% masinad ja seadmed ning 23% ehitised ja maa. Kõige rohkem kasutasid põhivara soetamisel kapitalirenti väikesed ettevõtted. Nemad sõlmisid üle nelja viiendiku kapitalirendilepingutest.

Jaekaubandus

Jaekaubanduse arengut iseloomustas suurte ettevõtete osatähtsuse suurenemine ning kaupade hinnalangus.

Jaekaubandusettevõtted ning mootorsõidukite ja mootorikütuse müügi ettevõtted müüsid kaupa jae 38,5 miljardi krooni eest. Jaemüügi kasv eelmiste aastatega võrreldes mõnevõrra aeglustus, kiire kasv asendus stabiilse arenguga. Kui 2001. aastal suurenes jaemüük viiendiku võrra, siis 2002. aastal ja 2003. aastal ainult 11%.

Kaupade jaemüügi käibest andsid 2003. aastal 38% toidukaupade spetsialiseerimata kauplused, nende jaemüük suurenes aastaga 13%; 23% mootorsõidukite ja mootorikütuse müügi ettevõtted (juurdekasv 14%), 11% majatarvete, kodumasinat, rauakaupade ja ehitusmaterjali kauplused (juurdekasv 30%). Jaemüügi märgatav suurenemine majatarvete, kodumasinat ja ehitusmaterjali kauplustes on seotud kinnisvaraturu kasvuga.

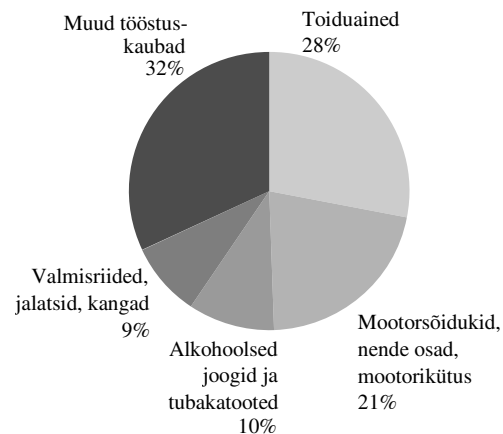
Jaemüük kasvas peamiselt keskmistes ja suurtes ettevõtetes. Need ettevõtted andsid ligi poole jaemüügist. Kui keskmistes ja suurtes ettevõtetes kasvas jaemüük 23%, siis väiksemates ettevõtetes jäi see eelmise aasta tasemele. Keskmiste ja suurte

jaekaubandusettevõtete turuosa suurenes aastaga 47 %-lt 52 %-le.

Jaemüügi kasvu aeglustas ka hinnalangus. Kaupade hinnad alanesid 2003. aastal 0,2%. Toidukaupade hinnad alanesid 0,6%, tööstuskaupad kallinesid ainult 0,3%. Kaupade jaemüük püsivhindades suurenes aastaga 11%, see oli eelmise aasta kasvust 2 protsendipunkti suurem.

Kaupade jaemüügi struktuuris võrreldes 2002. aastaga erilisi muutusi ei olnud. 2003. aastal oli jaekaubandusettevõtete müüdud kaupade hulgas toidukaupu 38% ja tööstuskaupu 62%. Toidukaupade jaemüük suurenes püsivhindades 7%, tööstuskaupade jaemüük 13%.

Jaekaubandusettevõtete kaupade jaemüük kaubagrupi järgi, 2003

Hulgikaubandus

Hulgikaubandusettevõtted ning mootorsõidukite ja mootorikütuse müügi ettevõtted müüsid kaupa hulgi 90,7 miljardi krooni eest, see on 6% rohkem kui 2002. aastal.

Hulgimüük kasvas 2003. aastal võrreldes jaemüügiga aeglasemas tempos. Hulgikaubandust mõjutavad jaekaubanduses toimuvad muutused — suured kaubanduskeskused ostavad rohkem toidu- ja tarbekaupu otse tootjatelt või kasutavad suuremate hulgifirmade teenuseid.

Suuremad hulgikaubandusettevõtted arenevad väiksematest kiiremini. Keskmistes ja suurtes ettevõtetes kasvas hulgimüük 12%, väiksemates ainult 4%.

Keskmisest kiiremini kasvas hulgimüük masinaid ja seadmeid müüvates hulgikaubandusettevõtetes (juurdekasv 17%), mootorsõidukite, mootorrattaste ja nende osade müügi ettevõtetes (14%) ning metalltooteid ja ehitusmaterjali müüvates hulgikaubandusettevõtetes (13%). Vähenes hulgimüük kütust, majatarbeid ning toidukaupu müüvates hulgikaubandusettevõtetes.

HOTELLID JA RESTORANID

2003. aastal jätkus majutus- ja toitlustustegevuse hoogne areng — nii välisküllastajate kui ka Eesti elanike reisimine Eestis suurenes, avati uusi majutuskohhti. Majutusettevõtete investeringud suurenesid 2 korda.

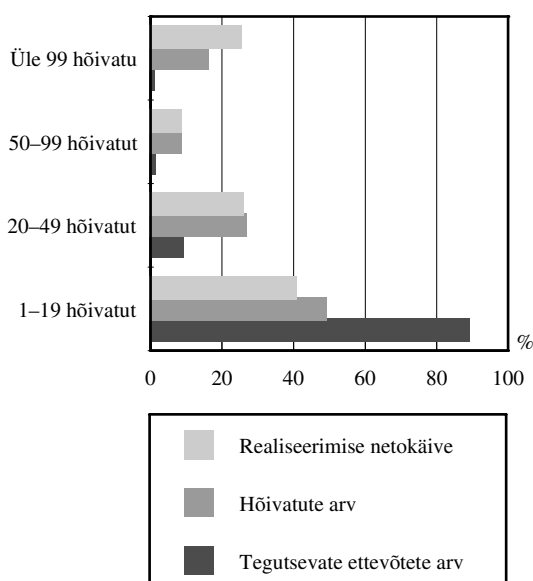
2003. aastal käis Eestis 3,4 miljonit välisküllastajat — ligi 125 000 inimest rohkem kui 2002. aastal ja 67 500 rohkem kui 2000. aastal.

2003. aastal tegutses 1505 ettevõtet, kelle põhi-tegevusala oli majutus- ja toitlustusteenuste osutamine. Üle nelja viiendiku nendest tegeles toitlustamisega. Majutuses suurenes nii ettevõtete arv kui ka tööga hõivatute arv. Toitlustuses jäi ettevõtteid ja hõivatuid veidi vähemaks.

Majutus- ja toitlustusettevõtetes sai tööd ligi 15 000 inimest ehk 4% ettevõtluses hõivatutest. 70% nendest töötas toitlustuses. Majutuses ja toitlustuses on ettevõtte keskmine suurus töötajate arvu järgi erinev: keskmiselt töötas ühes majutusettevõttes 13 ja ühes toitlustusettevõttes 9 inimest.

Majutus- ja toitlustusettevõtetes loodud lisandväärtus kasvas 2003. aastal 16% eelmise aastaga võrreldes, see on 4 protsendipunkti Eesti keskmist kasvust rohkem. Majutusettevõtted andsid üle poole tegevusala lisandväärtusest, kuigi nende käive oli 1,6 korda väiksem kui toitlustuses. Majutusettevõtete tööviljakus (lisandväärtuse järgi ühe töötaja kohta) ületas 2,6 korda toitlustuse tööviljakust. Kui majutusettevõtete tööviljakus oli peaaegu võrdne Eesti keskmisega, siis toitlustusettevõtete tööviljakus, 68 000 krooni, oli endiselt kõigi tegevusalade hulgas madalaim.

Majutuse ja toitlustuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

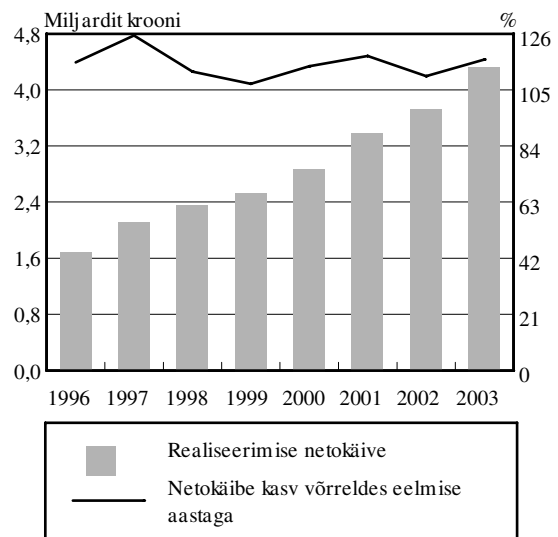

Tulud, kulud, kasum

Majutus- ja toitlustusettevõtete realiseerimise netokäive suurenes 2003. aastal 16% võrreldes eelmise aastaga, jõudes 4,3 miljardi kroonini. 61% käibest said ettevõtted toitlustusteenuste ja ligi neljandiku majutusteenuste osutamisest. Peale selle saadi tulu kaupade müügist ja ruumide rentimisest.

Tööviljakus (netokäibe järgi ühe töötaja kohta) oli üle 292 000 krooni — 14% suurem kui 2002. aastal. Majutus- ja toitlustusettevõtetele on omane keskmisest madalam tööviljakus (2003. aastal 3 korda madalam).

Realiseerimise netokäive, 1996–2003

Majutus- ja toitlustusettevõtete kulud kasvasid 2003. aastal 17%, peaaegu sama palju kui müügitulud. Kõige kiiremini kasvasid tööjõukulud (19%). Kiire tööjõukulude kasvu tulemusena vähenes tegevusala tööjõukulude tootlikus.

Majutuses ja toitlustuses oli palgakulu ühe töötaja kohta väga erinev. Majutusettevõtetes oli palgakulu ühe töötaja kohta kuus 1,6 korda suurem kui toitlustusettevõtetes. Kui majutusettevõtetes oli keskmine palgakulu kuus 5460 krooni, siis toitlustusettevõtetes 3360 krooni. Vaatamata kiirele kasvule oli toitlustus kõige madalamalt tasustatud tegevusala, palgakulu oli seal 1,8 korda väiksem ettevõtluse keskmist.

Majutus- ja toitlustusettevõtted lõpetasid 2003. aasta 319 miljoni kroonise kasumiga, mis oli üle kolmandiku suurem kui eelmisel aastal. Kasvu mõjutas kõige rohkem põhivara müügist saadud kasum. Kogukasum kasvas vaid 8%. Neli viiendikku kasumist andsid majutusettevõtted. Majutusettevõtetel oli käibe puhasrentaabilus

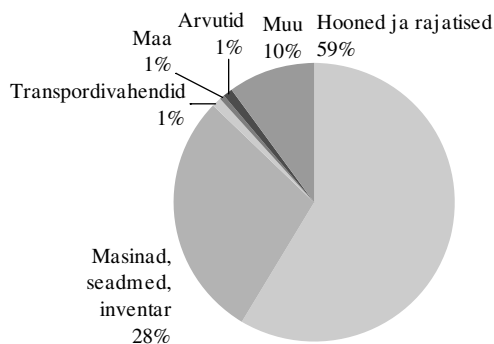
oluliselt suurem kui toitlustusettevõtetal. Majutusettevõtetal oli puhaskasumi osatähtsus netokäibes 15,2%, toitlustusettevõtetal vaid 2,4%. Majutuses kasvas käibe puhasrentaablus aastaga 2,9%, toitlustuses vähenes 0,2%.

Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent

2003. aastal investeerisid majutus- ja toitlustusettevõtted põhivarasse 772,3 miljonit krooni. Investeeringud põhivarasse suurenesid 2002. aastaga võrreldes 1,6 korda. Majutusettevõtete investeerimisaktiivsus on pidevalt tõusnud. Investeeringute kasvu taga oli hoogne hotellide ehitamine. Majutusettevõtete investeeringud ulatusid 650 miljoni kroonini, mis oli üle kahe korra rohkem kui 2002. aastal. Samas toitlustusettevõtete investeerimisaktiivsus vähenes kolme eelmise aastaga võrreldes tunduvalt. Toitlustusettevõtted investeerisid üle neljandiku võrra vähem kui 2002. aastal. Eelmistel aastatel tegid toitlustusettevõtted investeeringuid euronõuete täitmiseks.

Kõige rohkem investeeriti ehitamisse ja ehitiste rekonstrueerimisse (42%) ning masinate, seadmete ja inventari soetamisse (28%). 17% investeeringutest kulutati ehitiste ja maa soetamiseks.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

2003. aastal sõlmisid ettevõtted kapitalirendilepinguid 77,2 miljoni krooni väärtuses, see on 2,4 korda rohkem kui eelmisel aastal. Kapitalirendiga omandatud varast olid 56% masinad, seadmed ja inventar, 24% kinnisvara. Kõige rohkem kasutasid kapitalirenti seadmete soetamiseks toitlustusettevõtted, tehes seda 31,9 miljoni krooni eest.

Majutusettevõtete tegevus

Turismi elavnemisega on suurenenud nõudlus majutusteenuste järele. 2003. aastal oli külastajatele Eestis avatud 543 majutuskohta 27 487 voodikohaga, majutuskohtades peatus 1,6 miljonit turisti. Majutuskohtade arv suurenes aastaga 29% võrra. Uute majutuskohtade avamine suurendas majutusteenuste müüki.

2003. aastal müüsid majutusettevõtted majutusteenuseid 973,6 miljoni krooni eest — püsivhindades 10% rohkem kui eelmisel aastal — ja toitlustusteenuseid 451,4 miljoni krooni eest — püsivhindades 9% rohkem kui eelmisel aastal.

Majutusteenuste kallinemine aeglustus võrreldes eelmiste aastatega. Kui 2002. aastal kallinesid majutusteenused 6,5%, siis 2003. aastal oli hinnatõus 2,1%.

Toitlustusettevõtete tegevus

Toitlustusettevõtted müüsid toitlustusteenuseid 2,2 miljardi krooni eest — püsivhindades 7% rohkem kui eelmisel aastal. Toitlustusteenuste hinnatõus oli 2003. aastal võrreldes varasemate aastatega samuti tagasihoidlikum. Hinnad tõusid aastaga 4%.

2003. aastal vähenes veidi nii toitlustusettevõtete arv kui ka tööga hõivatute arv toitlustuses (vastavalt 4% ja 3%). Vaatamata sellele müügitulud suurenesid. Kokkuvõttes paranesid veidi toitlustuse efektiivsuse näitajad.

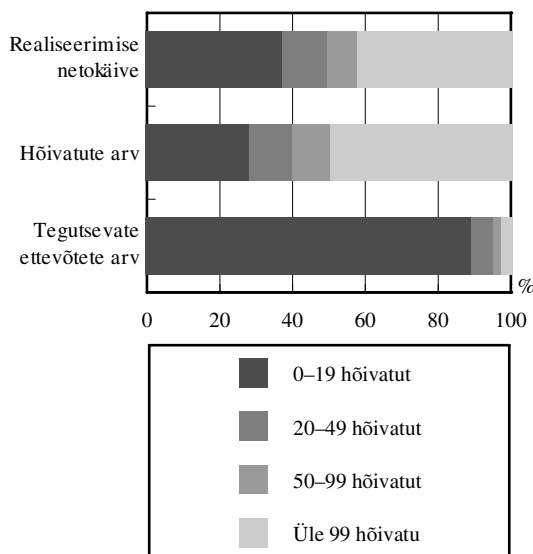
VEONDUS, LAONDUS JA SIDE

2003. aastal kasvasid veondus-, laondus- ja side-ettevõtete realiseerimise netokäive 8% ja kulud 7% eelmise aastaga võrreldes. Realiseerimise netokäibe kasv ületas viiendiku võrra kulude kasvu, seetõttu oli puhaskasum 9% suurem kui aasta varem. Veondus-, laondus- ja side-ettevõtted andsid 19% kõigi ettevõtete puhaskasumist. Puhaskasum töötaja kohta oli tegevusalal 114 800 krooni, see oli ligi kaks korda suurem ettevõtete keskmisest.

Veondus-, laondus- ja sideettevõtted andsid 17% ettevõtete lisandväärtusest.

Eestis tegutses 2003. aastal veonduse, laonduse ja side tegevusalal 2807 ettevõtet. Enamik neist (64%) pakkus põhitegevusena transporditeenust, kolmandik tegutses transpordi abitegevusaladel ja 4% oli postside- ja telekommunikatsiooniettevõtteid. Veonduse, laonduse ja side tegevusalal tegutses 8% kõigist ettevõtetest. Tegevusalal sai tööd ligi 43 000 inimest, s.o üle kümnendiku kõigist ettevõtluses tööga hõivatutest. Keskmine tööga hõivatute arv tegevusalas oli 15 inimest ettevõtte kohta. Enamik veonduse, laonduse ja side tegevusalal hõivatutest töötas keskmistes ja suurtes ettevõtetes. Kolm viiendikku tegevusalal hõivatutest töötas üle 50 töötajaga ettevõtetes.

Veonduse, laonduse ja side põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

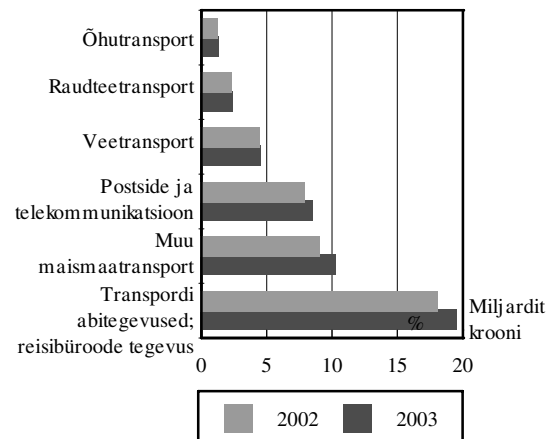

Realiseerimise netokäive

Veondus-, laondus- ja sideettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal üle 46 miljardi krooni — 8% suurem kui aasta varem. Tegevusala ettevõtted andsid 13% kõigi ettevõtete realiseerimise netokäibest. 42% tegevusala realiseerimise netokäibest andsid transpordi abitegevusaladel tegutsevad ettevõtted ja reisibürood ning neil oli ka kõige suurem käibe kasv.

Koos netokäibe kasvuga kasvas 2003. aastal ka eksport. Tegevusala ekspordi kasvu mõjutas transpordi abitegevusalade ja muude transpordi-agentuuride teenuste ekspordi suurenemine kolmandiku võrra võrreldes eelmise aastaga. Ekspordihinnaindeks kasvas võrreldes eelmise aastaga 6,6%.

Realiseerimise netokäive tegevusala järgi, 2002, 2003

Raudteetransport

Raudteetranspordi doteeritud netokäive oli 2003. aastal 2,3 miljardit krooni, s.o 67 miljonit krooni suurem kui 2002. aastal. Dotatsiooni suurus oli 2003. aastal 192 miljonit krooni. 2003. aasta netokäibest andsid transporditeenused 94%, sellest 81% oli kaubavedu, 4% reisijavedu ja 15% muud vedudega seotud teenused. Raudteetranspordiettevõtetele on viimastel aastatel olnud omane tööga hõivatute arvu vähenemise tendents. Aastakeskmine hõivatute arv oli raudteetranspordis 3917, eelmise aastaga võrreldes vähenes see 726 töötaja võrra.

2003. aastal veeti raudteel ligi 66 miljonit tonni kaupa — kümnendiku võrra vähem kui eelmisel aastal. 40% kaubaveost andis naftasaaduste vedu. Rahvusvahelistest vedudest hõlmavad põhiosa Venemaa transiitveosed, mis liiguvad enamjaolt idast läände. 93% Eestis mahalaaditud transiitkaubast oli Venemaal pealelaaditud kaup. Transiitvedude maht kogu veosekäibest oli

2003. aastal 91%. Sõitjate arv raudteel on viimastel aastatel jätkuvalt vähenenud. 2002. aastal oli 41% vähem sõitjaid kui 1995. aastal, 2003. aastal oli vastav näitaja 42%.

Muu maismaatransport

Realiseerimise netokäive maanteetranspordiettevõtetes oli 2003. aastal üle 10 miljardi krooni, s.o 14% suurem kui aasta varem. Muu maismaatranspordi netokäibest moodustasid transporditeenused 84%, millest omakorda 85% andis kaubavedu, 13,3% reisijatevedu, 0,3% pagasi- ja postivedu ning 1,4% muud vedudega seotud teenused. 70% transporditeenustest olid seotud välisvedudega.

2003. aastal veeti maanteel kaupa 27 miljonit tonni, s.o 51% rohkem kui 2002. aastal. 2002. aastal oli veosekäive 4,4 miljardit tonnkilomeetrit (sellest 83% välisvedudel), 2003. aastal kasvas see 47% — 6,4 miljardi tonnkilomeetrini. Veosekäibe poolest oli maanteetransport raudteetranspordi järel teisel kohal.

Maanteetranspordil oli suurim osa sõitjateveos. 2003. aastal kasutas reisimiseks busse ligi 163 miljonit sõitjat. Riigisisestel kaugliinidel oli enam kui 7 miljonit sõitjat. 79% sõitjatest kasutas linnasisest transporti nagu varasematelgi aastatel. Trammiga sõitis ligi 31 miljonit ja trolliga 40 miljonit sõitjat. Bussivedude sõitjakäive oli 2003. aastal nagu eelmiselgi aastal 2,3 miljardit sõitjakilomeetrit. Alates 1995. aastast on bussiga sõitjate arv vähenenud 15%.

Veetransport

Veetranspordiettevõtete veidi üle 4,4 miljardi kroonisest realiseerimise netokäibest oli transporditeenuste osatähtsus nagu eelmiselgi aastal 95%, millest kaubavedu ja reisijatevedu andsid kumbki ühe neljandiku, ülejäänud olid muud vedudega seotud teenused. Omakorda poole vedudega seotud teenustest andis kaupade müük laevakauplustes.

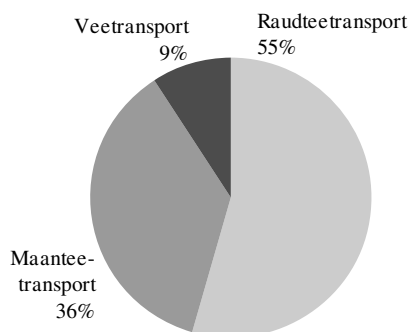
2003. aastal vedasid Eesti meretranspordiettevõtted 4,6 miljonit sõitjat, see oli 4% vähem kui eelmisel ja 53% rohkem kui 1995. aastal. Välisvedudel veeti 3,1 miljonit sõitjat, 5% vähem kui 2002. aastal. Meretranspordi kaubavedu on aasta aastalt vähenenud, võrreldes 1998. aastaga oli langus 2003. aastal neljakordne. Meretranspordiettevõtted vedasid 2003. aastal 1,3 miljonit tonni kaupa.

Õhustransport

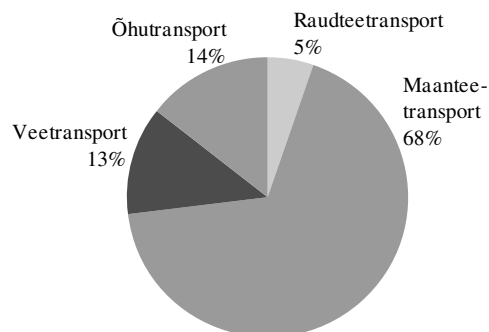
Õhustranspordiettevõtete realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 1,2 miljardit krooni — 6% suurem 2002. aasta käibest. Realiseerimise netokäibest oli transporditeenuste osa 97%. Õhustransporditeenustest oli esikohal reisijatevedu (88%). Kaubavedu andis 6,3%, postivedu 2% ja pagasivedu 0,4% transporditeenuste käibest.

Eesti õhustranspordiettevõtete veetud sõitjate arv on alates 1995. aastast pidevalt kasvanud. 2003. aastal veeti üle 200 000 sõitja rohkem kui 2002. aastal. 97% sõitjatest veeti välislendudel. 2003. aastal vedasid Eesti õhustranspordiettevõtted 4459 tonni veoseid (kaup ja post), valdavalt välislendudel. Eesti lennujaamades teenindati 2003. aastal üle 811 000 sõitja, neist 95% välislendudel. Veoseid (kaup ja post) laaditi lennujaamades 5165 tonni.

Veosekäive tegevusala järgi, 2003

Sõitjakäive tegevusala järgi, 2003

Transpordi abitegevused

Transpordi abitegevusaladel tegutsevate ettevõtete ja reisibüroode 2003. aasta realiseerimise netokäive oli üle 19 miljardi krooni, s.o 8% suurem kui 2002. aastal. Tegevusala kogukäibest andis 8% reisibüroode ja reisikorraldajate tegevus, 29% laadungikäitluse ja laonduse ning transpordi abitegevuse ettevõtete, 63% veoste ekspedeerimise, tollimaaklerite tegevuse, dokumentide vormistamisega seotud ettevõtete ja muude transpordi-agentuuride tegevus.

2003. aastal teenindati Eesti sadamates 389 laeva vähem kui 2002. aastal. Välismaalt saabus Eesti sadamatesse 181 laeva vähem ja Eesti sadamatest lahkus 208 laeva vähem kui 2002. aastal. See oli suuresti tingitud rasketest jääoludest aasta alguses, mis mõjutasid peamiselt reisilaevaliiklust. Sadamates teenindati 2002. aastaga võrreldes 26 välisriigi laeva rohkem ja 415 Eesti laeva vähem. 65% lastiga kaubalaevadest olid välisriigi laevad. Eelmise aastaga võrreldes teenindati 35 lastiga kaubalaeva rohkem. 2003. aastal lastiti ja lossiti Eesti sadamates 47 miljonit tonni kaupa — 1% vähem kui 2002. aastal. 2003. aastal oli lastimise-lossimise üldmahust transiitkaupu 69% (2002. aastal 71%). Viimastel aastatel pidevalt kasvanud naftasaaduste transiitvedu vähenes 2002. aastaga võrreldes 9%.

Postside ja telekommunikatsioon

Postside- ja telekommunikatsiooniettevõtete 2003. aasta realiseerimise netokäive oli üle 8 miljardi krooni, 7% suurem 2002. aasta käibest. Kuna samal ajal kasvasid kulud 2%, siis tulemuseks oli 15% suurem kasum. Tegevusala netokäibest andsid kümnendiku postiettevõtted ja põhiosa telekommunikatsiooniettevõtted, neid oli ka arvuliselt rohkem. 2003. aastal põhi- ja korteritelefoniinide arv vähenes, aga mobiiltelefonivõrgu abonentide arv suurenes. Kui 1998. aastal oli Eestis 249 000 mobiiltelefonivõrgu abonent, siis 2003. aasta lõpul 1 050 000 ehk üle nelja korra rohkem. Telekommunikatsiooni kiire arengu kõrval, vastupidiselt eelmistele aastatele, kirjade saatmine vähenes — 2003. aastal saadeti 1,4 miljonit kirja vähem kui 2002. aastal.

Puhaskasum

Veonduse, laonduse ja side tegevusala ettevõtted lõpetasid 2003. aasta kasumiga. Tegevusala puhaskasum andis ligi viiendiku kogu ettevõtluse puhaskasumist. Kasumi kujunemist mõjutas realiseerimise netokäibe suurem kasv võrreldes kulude kasvuga. Samuti suurenesid finantstulud aastaga kolmandiku võrra.

Tööjõukulud kasvasid tegevusala ettevõtetes kõigi ettevõtete keskmisest mõnevõrra aeglasemalt. Veonduse, laonduse ja side tegevusalal suurenesid tööjõukulud 7%, ettevõtetel keskmiselt aga 11%. Palgakulu töötaja kohta oli tegevusalal ettevõtete keskmisega võrreldes suurem. Veetranspordiettevõtetes oli palgakulu töötaja kohta 2 korda ja õhutranspordiettevõtetes 2,5 korda suurem ettevõtete keskmisest.

Veonduse, laonduse ja side tegevusalal kasvas tööviljakus (realiseerimise netokäive töötaja kohta) kiiremini kui tööjõukulud. Tegevusala ettevõtetes oli tööviljakus keskmiselt üle miljoni krooni. Raudteetranspordis, kus töötajate arv jätkuvalt vähenes (16%), suurenes tööviljakus neljandiku võrra. Veetranspordiettevõtetes oli tööviljakus üle 3,5 miljoni krooni.

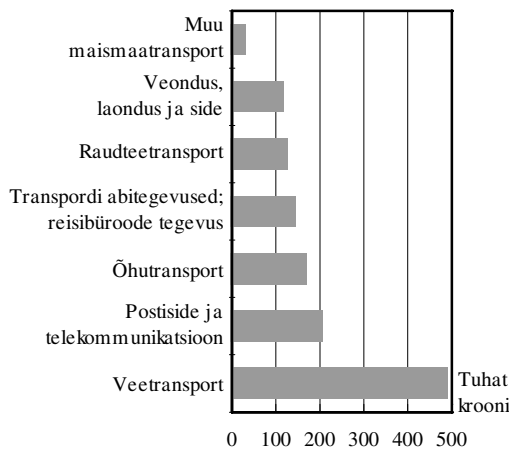
Puhaskasum töötaja kohta oli veonduse, laonduse ja side tegevusalal 114 800 krooni, ettevõtetes keskmiselt aga 61 700 krooni.

Veonduse, laonduse ja side tegevusala puhaskasum oli üle 390 miljoni krooni suurem kui 2002. aastal. Seejuures oli veondus- ja sideetevõtetele 2003. aastal omane puhaskasumi kasvutendents. Transpordi abitegevuse ettevõtetel puhaskasum aga vähenes ning seda laadungikäitlus- ja laondusettevõtete tegevuse tulemusena. Transpordi abitegevusaladel tegutsevate ettevõtete ja reisibüroode kasum küll vähenes võrreldes eelmise aastaga, kuid oli siiski 1,5 miljardit krooni.

Veonduse, laonduse ja side tegevusala ettevõtete tulusus oli ettevõtete keskmisest suurem. 2003. aastal oli käibe puhasrentaablus 10%. Seega tootis iga tegevusalasse investeeritud kroon aastaga 10 senti puhaskasumit.

Kõige rohkem puhaskasumit ühe käibekrooni kohta said raudteetranspordiettevõtted, kus puhaskasum moodustas realiseerimise netokäibest 21%.

Puhaskasum töötaja kohta, 2003

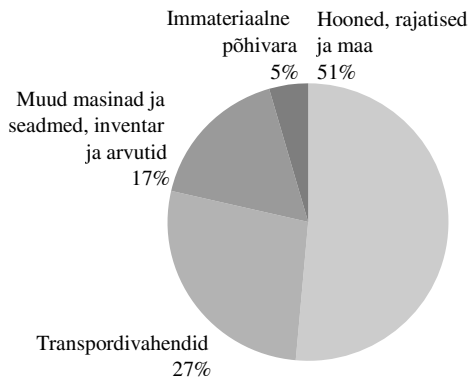

Investeeringud ja kapitalirent

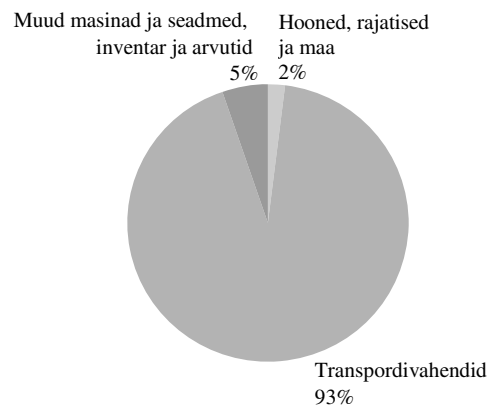
Veondus-, laondus- ja sideettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 5,5 miljardit krooni, see oli kõigi ettevõtete investeeringutest 20%. Veondus-, laondus- ja sideettevõtete investeerimisaktiivsus on viimastel aastal pidevalt kasvanud. Kui 2000. aastal suurenesid investeeringud eelmise aastaga võrreldes 8% ja 2001. aastal 13%, siis 2002. ja 2003. aasta vastavad näitajad olid 16% ja 15%. Kõige rohkem tegevusala investeeringutest (48%) tehti hoonete ja rajatiste soetamiseks, 28% investeeringutest kulus transpordivahendite soetamiseks. 2003. aastal kasvasid investeeringud immateriaalsesse põhivarasse üle 70 korra ja seda sidevaldkonnas, kuna mobiilsideettevõtted hankisid kolmanda põlvkonna mobiiltelefonivõrgu tehnilisi lube. Võrreldes 2002. aastaga suurenesid oluliselt transpordi abitegevusalade, reisibüroode ja muude transpordi-agentuuride investeeringud, ületades eelmise aasta vastavaid summasid kaks korda.

Veondus-, laondus- ja sideettevõtted sõlmisid kapitalirendilepinguid rohkem kui 2 miljardi krooni väärtuses, mis oli üle kahe korra rohkem kui 2002. aastal. 93% kapitalirendilepingutest sõlmiti transpordivahendite soetamiseks.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

KINNISVARA, RENTIMINE JA ÄRITEGEVUS

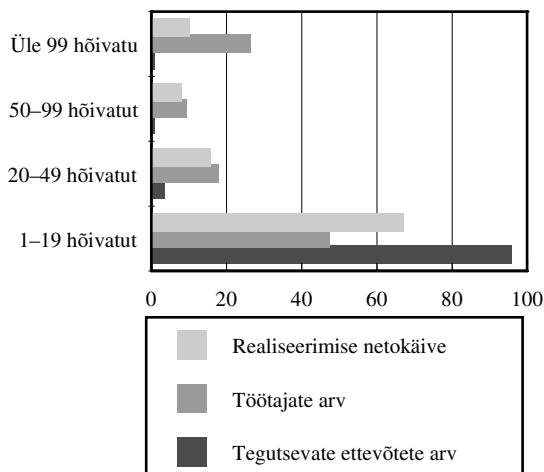
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus oli ettevõtete arvu järgi suuruselt teine tegevusala. Tegevusala realiseerimise netokäive kasvas põhiliselt tänu kinnisvaraettevõtete käibe kasvule. Viimastel aastatel on kinnisvaraturul hinnad pidevalt tõusnud ning see on andnud suure osa kinnisvaraettevõtete realiseerimise netokäibe suurenemisest.

Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtete loodud lisandväärtus andis 2003. aastal 13% ettevõtete lisandväärtusest.

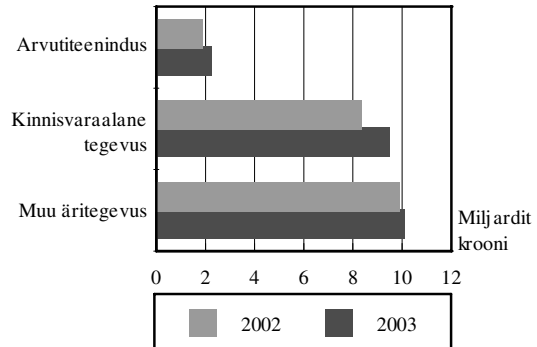
Kinnisvara, rentimise ja äritegevuse valdkonnas tegutses 2003. aastal üle 8200 ettevõtte, s.o 22% kõigist ettevõtetest. Üle poole tegevusala ettevõtetest osutas äriteenuseid — õigusabi, raamatupidamis-, reklaami-, tõlke- ja puhastusteenuseid, tegutses turu-uuringute, arhitekti- ja inseneritegevuse, turvatöö ja muu äritegevuse valdkonnas. Kinnisvaraala tegevus oli kolmandiku tegevusala ettevõtete põhitegevus. Arvutiteenindusettevõtteid, masinaid ja seadmeid ilma juhita rentivaid ning kodumasinaid üürivaid ettevõtteid, teadus- ja arendustegevusega seotud ettevõtteid oli kümnenäädik. Kahe väiksema ala — rentimise ning teadus- ja arendustegevuse — ettevõtteid oli kokku vaid alla 5% tegevusala ettevõtetest.

90% kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtetest olid mikroettevõtted ja keskmiselt töötas ettevõttes 5 inimest. Tegevusala ettevõtetes oli hõivatud 11% kõigist ettevõtlussektori töötajatest. Aasta-aastalt on suurenenud suurettevõtete töötajate osakaal. 2003. aastal pakkusid 250 ja enama hõivatuga ettevõtteid tööd ligi 8000 inimesele, s.o peaaegu viiendikule tegevusala töötajatest.

Kinnisvara, rentimise ja äritegevuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Kinnisvara-, arvutiteenindus- ja muu äritegevuse ettevõtete realiseerimise netokäive, 2002, 2003

Realiseerimise netokäive

Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtete realiseerimise netokäive suurenes 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes 10%. Tegevusala realiseerimise netokäibest enamiku andsid muu äritegevuse ettevõtted, kuigi nende käibe osakaal vähenes. Põhiosa käibe kasvust andsid kinnisvaraettevõtted. Kõige kiirem oli käibe kasv teadus- ja arendustegevuse ettevõtetel, kus käive eelmise aastaga võrreldes kahekordistus.

Suurima tegevusala, muu äritegevuse ettevõtete realiseerimise netokäive kasvas 2003. aastal vaid 2%. Samas suurenes töötajate arv põhiliselt just nendes ettevõtetes juurde palgatud töötajate arvel. Seega jätkub suurenenud konkurentsi tingimustes teenuste hindade alandamine.

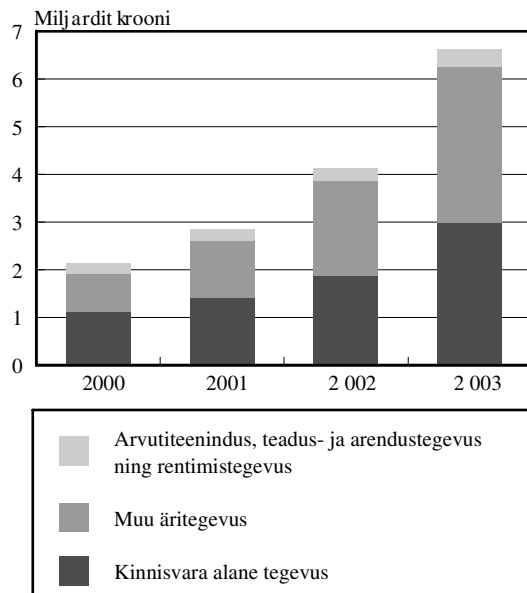
Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtetele on omane keskmisest madalam tööviljakus (realiseerimise netokäive ühe töötaja kohta). Tasuvus on aga ettevõtete keskmisest tunduvalt suurem. 2003. aastal oli käibe puharentaabilus 28,9, seega teenis iga käibe kroon ligi 30 senti puhaskasumit.

Tulud, kulud, kasum

Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtted lõpetasid 2003. aasta üle 6,6 miljardi kroonise puhaskasumiga. Võrreldes 2002. aastaga suurenes puhaskasum üle 60%.

95% tegevusala kasumist andsid äritegevus- ja kinnisvaraettevõtted, kusjuures kinnisvaraettevõtte puhaskasum töötaja kohta oli 294 000 krooni — rohkem kui neli korda suurem kõigi ettevõtete keskmisest (62 000 krooni).

Kinnisvaraettevõtete, muu äritegevuse ettevõtete ja arvutiteenindus-, teadus- ja arendustegevus- ning rentimissettevõtete puhaskasum, 2000–2003

Tööjõukulud olid 2003. aastal 12% suuremad kui aasta varem, samas suurenes tegevusala töötajate arv vaid ligi 4%. Tegevusala ettevõtte palgakulu töötaja kohta oli üle 6800 krooni, mis oli ettevõtete keskmisest suurem. Arvutiteenindusettevõtetes oli palgakulu töötaja kohta kaks korda suurem kui kõigi ettevõtete keskmine — üle 12 000 krooni.

Vara, kohustused ja omakapital

Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtete bilansimaht suurenes aastaga 38%. Aktiva poolel suurenesid käibevara ja põhivara pea võrdsetl.

Passiva poolel kasvas omakapital tunduvalt kiiremini kui kohustused. Pikaajalised kohustused olid suuremad kui lühiajalised, kuid lühiajaliste kohustuste kasvutempo oli kiirem.

2003. aastal kasvas tegevusala ettevõtete käibevara rohkem kui lühiajalised kohustused, seetõttu paranes ka likviidsus. 2003. aasta lõpu seisuga oli maksevõimekordaja 1,05.

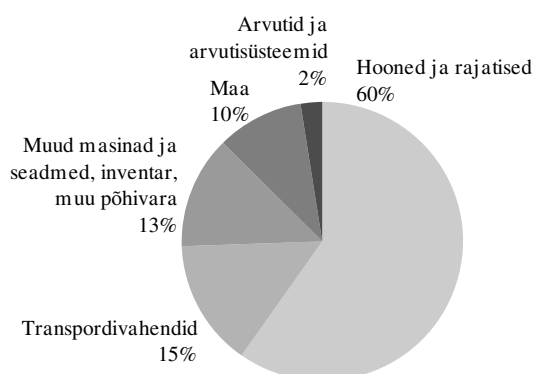
Investeeringud ja kapitalirent

Kinnisvara-, rentimis- ja äritegevusettevõtted investeerisid 2003. aasta üle 5 miljardi krooni. Võrreldes 2002. aastaga suurenesid investeeringud 28%.

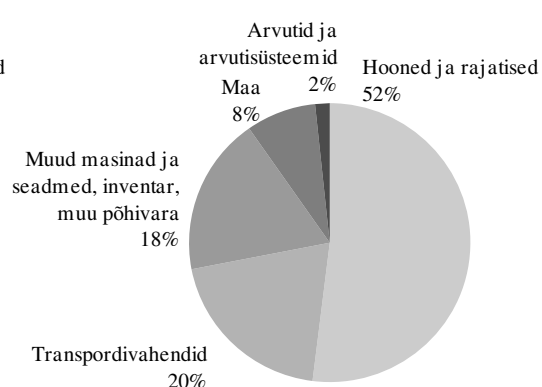
60% investeeringutest oli seotud hoonete ja rajatistega. Maa soetamiseks investeeriti 530 miljonit krooni, s.o 30% kõigi ettevõtete maa-investeeringutest. Valdava osa (86%) tegevusala maa-investeeringutest tegid kinnisvaraettevõtted.

Kapitalirendilepinguid sõlmiti 2003. aastal 542 miljoni krooni väärtuses, võrreldes 2002. aastaga suurenes sõlmitud lepingute väärtus 15%. Ligi kaks kolmandikku kapitalirendilepingutest sõlmisid kinnisvaraettevõtted ja neljandikku äriettevõtted. Kapitalirendilepingute struktuuris põhivara liikide järgi toimusid võrreldes eelmise aastaga olulised muutused. Kui varem liisiti kõige rohkem transpordivahendeid, siis 2003. aastal andsid üle poole lepingute summast hoonete ja rajatiste soetamise lepingud.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

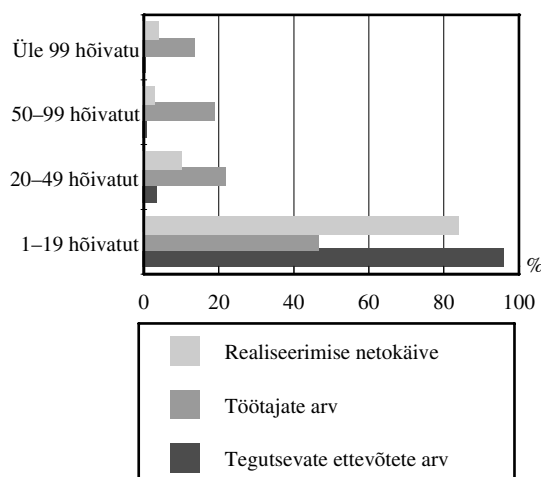
Kinnisvaraalane tegevus

2003. aastal oli kinnisvaraturg jätkuvalt aktiivne. Kinnisvaraettevõtete realiseerimise netokäibe suurenemine oli paljuski tingitud kinnisvarahindade pidevast tõusust ning järjest soodsamatest laenu- ja liisingutingimustest. 2003. aastal sõlmiti kinnisvaralepinguid võrreldes 2002. aastaga 38% rohkem ja nende rahaline väärtus kasvas 46%.

Kinnisvaraettevõtete loodud lisandväärtus andis 2003. aastal 5% ettevõtete lisandväärtusest.

Kinnisvara alal tegutses 2003. aastal 2677 ettevõtet, see on 9% rohkem kui 2002. aastal. Samal ajal vähenes selles valdkonnas töötajate arv 3%. Oluliselt kasvas mikroettevõtete arv. Kui 2002. aastal andsid 66% realiseerimise netokäibest alla 10 töötajaga ettevõtteid, siis 2003. aastal 73%. Keskmiselt töötas ühes ettevõttes 4 inimest. Kinnisvaraettevõtete põhitegevus oli suunatud kinnisvarateenustele, hoonete ja ruumide rentimisele. Oluliselt kasvas võrreldes 2002. aastaga notari tehingute arv (38%). Kasvu olulised põhjused olid varem vallasajana müüdnud vara kandmine kinnistusraamatusse ning omandi- ja maareform, mille tulemusel lisandus kinnisvaraturule uut kaupa. Notari tehingute rahaline väärtus kasvas 46%. Kinnisvaraturu elavnemisele aitas kaasa pankade jätkuv intressimäärade langetamine ja aina soodsamaks muutuvad laenuitingimused — laenud muutusid tarbijale kättesaadavamaks.

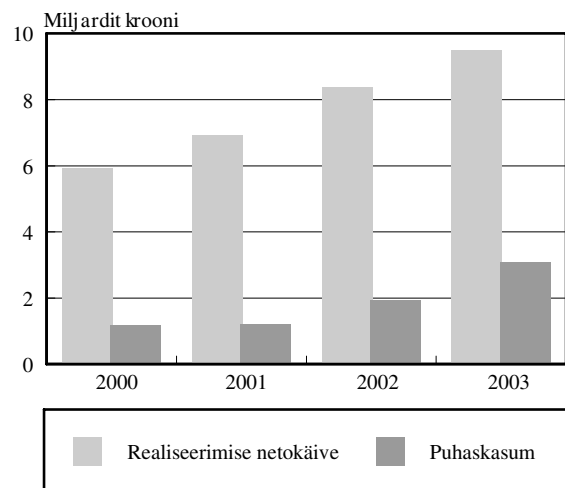
Kinnisvaraettevõtete põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Realiseerimise netokäive

Kinnisvaraalase tegevuse realiseerimise netokäive suurenes 2003. aastal võrreldes eelmise aastaga 14%. Praktiliselt kogu juurdekasv tuli alla 20 töötajaga ettevõtetelt. Tegevusala realiseerimise netokäibest moodustasid enamiku kinnisvarateenused, hoonete ja ruumide rent. Kinnisvaraturu kiire hinnatõusu taga olid jätkuvalt soodsad laenud, elanike suurem huvi uute korterite vastu. Uusehituse maht küll kasvas, kuid jäi siiski nõudlusele alla. Kinnisvara ostuotsuse määra ei ole alati korteri hind, vaid igakuise laenu- või liisingumakse suurus.

Kinnisvaraettevõtete realiseerimise netokäive ja puhaskasum, 2000-2003

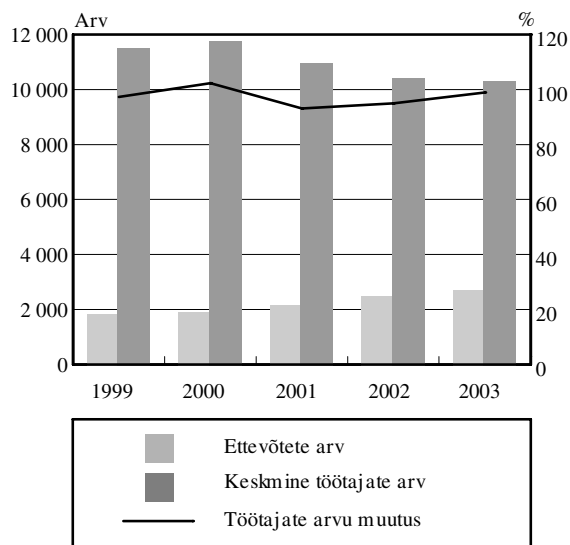
Tulud, kulud ja kasum

Kinnisvaraettevõtted lõpetasid 2003. aasta üle 3 miljardi kroonise puhaskasumiga. Võrreldes 2002. aastaga suurenes puhaskasum 59%.

Põhitegevusest saadud kasum kasvas 37%, finantstulud suurenesid 44%. Kinnisvaraettevõtte puhaskasum töötaja kohta oli 294 000 krooni (kõigi ettevõtete keskmine oli 62 000 krooni).

Tööjõukulud suurenesid 2003. aastal 12% võrreldes 2002. aastaga, samas vähenes tegevusala töötajate arv 1%. Töötajate arv alla 20 töötajaga ettevõtetes kasvas aga 11%. Tegevusala ettevõtte palgakulu töötaja kohta oli üle 5400 krooni.

Kinnisvaraettevõtete töötajate arv, 1999–2003

Vara, kohustused ja omakapital

Kinnisvaraga tegelevate ettevõtete bilansimaht suurenes aastaga 27%. Aktiva poolel suurenes käibevara kiiremini kui põhivara, passiva poolel

omakapital kiiremini kui kohustused. Pikaajalised kohustused olid suuremad kui lühiajalised, kuid lühiajaliste kohustuste kasvutempo oli kiirem.

2003. aastal kasvas tegevusala ettevõtetel käibevara rohkem kui lühiajalised kohustused, seetõttu paranes ka likviidsus. 2003. aasta lõpu seisuga oli maksevõimekordaja 1,00. Tegevusala põhivarast moodustas 47% materiaalne põhivara. Finantsvara moodustas põhivarast 20%, see näitab tütar-ettevõtete väikest osakaalu.

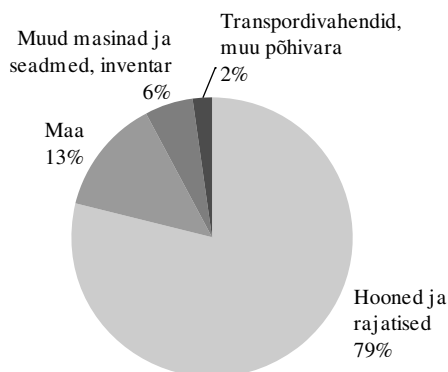
Investeeringud ja kapitalirent

Kinnisvaalase tegevuse investeeringud kasvasid 11%.

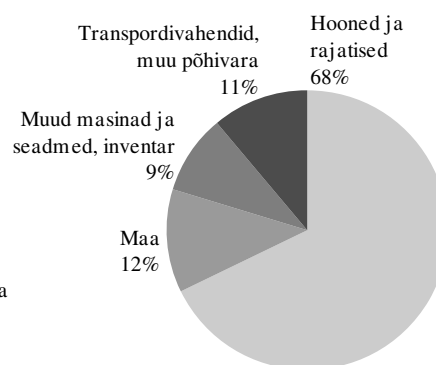
Ligi 80% investeeringutest oli seotud hoonete ja rajatistega. Hoonete ehitamine kahekordistus ja maa soetamine suurenes kolmandiku võrra.

Kapitalirendilepinguid sõlmiti 2003. aastal 350 miljoni krooni väärtuses, võrreldes 2002. aastaga suurenes sõlmitud lepingute väärtus 60%.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

Arvutiteenused ja muud äritegevus

Arvuti-, õigusabi-, raamatupidamis-, personaliotsingu-, arhitekti- ja inseneriteenuste ning paljude muude selliste teenuste ostmine sellele spetsialiseerunud ettevõtelt osutub sageli odavamaks kui vastava personali ülalpidamine ettevõtetl endal. Kui mitmesuguseid abi- või toetavaid funktsioone täidab sellele alale spetsialiseerunud äriteenindusettevõtte, on ettevõtte töötajatel rohkem võimalusi keskenduda oma põhitegevusele. Väljastpoolt ettevõtet tellitud teenuste ostmine ehk *outsourcing* hakkas levima peamiselt tööstusettevõtetes. Üha suurenev nõudlus selliste teenuste järele on viinud äriteenuste sektori arengule. Euroopa Liidu ettevõtete hulgas on

äriteenindusettevõtted arvukuselt teisel kohal pärast kaubandusettevõtteid. Teisel kohal on nad ka lisandväärtuse loomise poolest, kuid pärast töötlevat tööstust.

Statistikaamet uuris 2003. aastal põhjalikumalt arvutiteenindusettevõtteid ja muu äritegevuse ettevõtteid. Uuriti, milliseid teenuseid müüdi, kellele müüdi ja kas põhilised kliendid olid Eestist või välismaalt. Uuring korraldati koostöös Euroopa Liidu statistikaametiga (Eurostatiga). Samalaadseid uuringuid tehti ka teistes liikmesriikides, lõplikud tulemused peaksid valmima 2006. aastal. Eurostati eestvedamisel on ka varasematel aastatel olnud selliseid uuringuid, Eesti osales aga esimest korda.

Järgnevalt on esitatud Eesti arvutiteenindus- ja muu äritegevuse ettevõtete uuringu esialgsed andmed.

Arvutiteenused

Tänu Interneti üha laialdasemale levikule erinevates eluvaldkondades ja e-kaubanduse arengule on arvutiteenuste osutamine kiiresti arenev tegevusala. Arvutiteenuste pakkujad annavad ettevõtetele ja nende klientidele võimaluse kasutada infoühiskonna eeliseid.

Arvutiteenused jaotatakse järgmiselt:

- riistvaraalne nõustamine,
- tarkvaraalne nõustamine ja tarkvara tarnimine,
- andmetöötlus,
- andmebaasiteenused,
- arvutite hooldus ja remont,
- muud arvutitega seotud teenused.

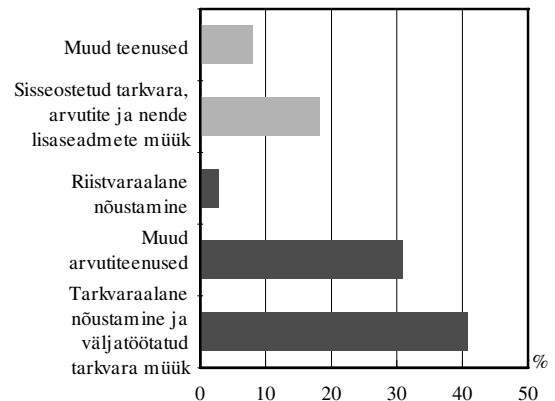
2003. aastal tegutses Eestis üle 700 arvutiteenuseid pakkuva ettevõtte. Nendest kolmveerand tegeles tarkvaraalse nõustamise ja tarkvara tarnimisega. See tegevusala hõlmab näiteks tarkvaraarendust: projekteerimist ja programmeerimist, tarkvara kohandamist vastavalt kliendi vajadustele, süsteemianalüütikute ja programmeerijate teenuseid, samuti süsteemihooldust. Arvutiteenindustevõtetes oli üle 3400 tööga hõivatut, kes löid lisandväärtust rohkem kui 870 miljoni krooni eest.

Arvutiteenindustevõtted, 2003

Tegevusala	Ettevõtete arv	%	Netokäive, miljonit krooni	%
Riistvaraalne nõustamine	14	1,9	5,5	0,3
Tarkvaraalne nõustamine ja tarkvara tarnimine	572	77,4	1 819,0	83,2
Andmetöötlus	36	4,9	143,1	6,5
Andmebaasiteenused	12	1,6	20,8	1,0
Arvutite hooldus ja remont	90	12,2	190,7	8,7
Muud arvutitega seotud teenused	15	2,0	7,3	0,3
KOKKU	739	100	2 186,4	100

Tööga hõivatute arvu järgi oli 99% Eesti arvutiteenindustevõtetest mikro- või väikeettevõtted ehk alla 50 hõivatuga ettevõtted. Üksikud keskmised ettevõtted tegelesid vaid tarkvaraalse nõustamise ja tarkvara tarnimise ning andmetöötlusega.

Teenuste osakaal arvutiteenuseid pakkuvate ettevõtete netokäibes, 2003

Arvutiteenuste sektor oli küllaltki spetsialiseerunud, 75% kogumüügist saadi arvutitega seotud erinevate teenuste müügist. Suurim osakaal oli tarkvaraalasel nõustamisel ja väljatöötatud tarkvara müügil, sellest omakorda põhiosa moodustas klientidele nende tellimuste alusel projekteeritud ja programmeeritud tarkvara ning tarkvara litsentside müük või rentimine. Tähtsal kohal olid ka muud arvutiteenused: klientidele pakuti põhiliselt süsteemihooldust ja andmebaasiteenuseid, vähem ka andmetöötluse ja vastavate seadmetega seotud teenuseid ning remondi ja hooldati arvuteid. Arvutiteenuseid pakuvad ettevõtted tegelesid ka kaubandusega, müües edasi sisseostetud tarkvara, arvuteid ja nende lisaseadmeid.

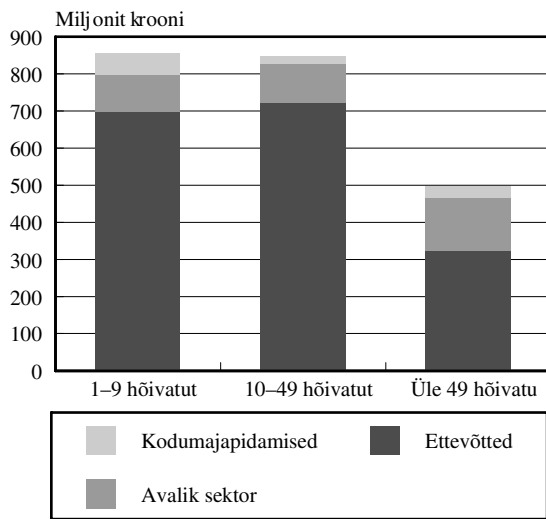
Mikro- ja väikeettevõtetes oli spetsialiseerumine suurem. Keskmistel ettevõtetel oli müügitulude struktuuris suhteliselt olulisem osa kaubandustegevusel.

Arvutiteeninduse tegevusalade järgi oli suurem spetsialiseerumine andmetöötluse, aga ka tarkvaraalse nõustamise ja tarnimise tegevusalal. Nendel tegevusaladel saadi vastavalt 91% ja 76% netokäibest arvutiteenindustevõtest. Ülejäänud tegevusaladel oli küllaltki suur osa kaubandustegevusel ja muude teenuste müügil. Näiteks said arvutite hoolduse ja remondi ettevõtted üle 40% sissetulekust arvutite ja nende lisaseadmete müügist.

Enamik arvutiteenindustevõtetate klientidest on teised ettevõtted. 2003. aastal müüdi neile erinevaid teenuseid 1,75 miljardi krooni eest, see on ligi 80% kogu netokäibest. Oluline klient on ka avalik sektor ehk riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused. Valitsusasutused arvutiteenuste ostjatena on tähtsal kohal suurema töötajaskonnaga arvutiteevõtetega. Mikro- ja väikeettevõtetate müügituludes võrreldes keskmiste ettevõtetega oli valitsusasutuste osakaal rohkem kui poole väiksem, ulatudes 12%-ni. Tähtsaim klient oli avalik sektor andmetöötlusettevõtetetele, kes müüsid sellele sektorile 50% teenustest. Kodumajapidamistele (eraisikutele ning

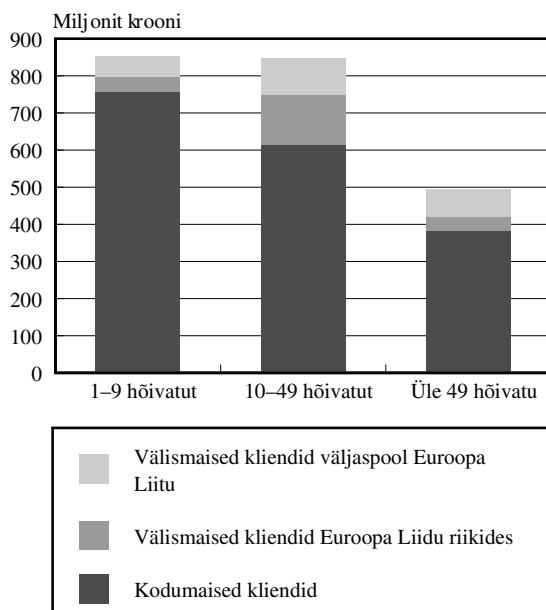
mittetulundusühingutele, ühistutele ja sihtasutustele) müüdnud teenused andsid 4% kogu müügist.

Netokäive teenindatud klientide ja ettevõtte suuruse järgi, 2003

Eesti arvutiteenindusettevõtted pakuvad oma teenuseid ka välisriikidele. Siiski saadakse põhisosa müügituludest kodumaistelt klientidelt. Müügitulude struktuuris oli 2003. aastal kodumaiste klientide osakaal üle 80% ja välismaistel ligi 20%. Välisriikidele pakutud arvutiteenuste müügisumma jagunes peaaegu võrdselt Euroopa Liidu ja kolmandate riikide klientide vahel.

Netokäive teenindatud klientide asukoha ja ettevõtte suuruse järgi, 2003

Muu äritegevus

Äriteenuseid osutavad ettevõtted põhiliselt teistele ettevõtetele, harvem valitsusasutustele ja eraisikutele, et toetada nende tootmis- ja teenindustegevust või töökorraldust.

Muu äritegevuse puhul uuriti järgmiste tegevusalade ettevõtteid:

- õigusabi,
- arvepidamine, raamatupidamine ja auditeerimine, maksualane, äri- ja juhtimisalane nõustamine,
- turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused,
- arhitekti- ja inseneritegevused,
- teimimine ja analüüs,
- reklaamindus,
- personaliotsing.

Uuringust jäid välja turvatöö ja juurdlus, puhastustegevus ning mujal liigitamata mitmesugune äritegevus.

Uuritud tegevusaladel tegutses 3610 ettevõtet ehk peaaegu kümnendik kõigist ettevõtetest. Tööd sai ligi 17 000 hõivatut ja lisandväärtust loodi ligi 2,8 miljardi krooni eest.

Tööga hõivatute arvu järgi olid üle 90% muu äritegevuse ettevõtetest mikroettevõtted. Väikeettevõtteid oli 8%. Tegutses ka 28 keskmist ja suuret ettevõtet.

Peaaegu pool uuritud tegevusalade ettevõtetest osutas arvepidamise, raamatupidamise ja auditeerimise, maksualase, äri- ja juhtimisalase nõustamise teenuseid. Arvukuselt teisel kohal olid arhitekti- ja inseneriteenuseid pakkuvad ettevõtted. Käibe järgi jaotades andsid enim käivet reklaamindusettevõtted. Nende käive oli uuritud tegevusalade käibest rohkem kui neljandik. Ettevõtte keskmine käive oli suurim hoopis personaliotsingutevõtetel. Kui kõigi uuritud tegevusalade keskmine oli ligi 1,9 miljonit krooni, siis personaliotsingu puhul oli vastav näitaja üle 7 miljoni krooni ettevõtte kohta.

Muu äritegevuse ettevõtted, 2003

Tegevusala	Ettevõtete arv	%	Netokäive, miljonit krooni	%
Õigusabi	461	12,8	716,0	10,7
Arvepidamine, raamatupidamine ja auditeerimine; maksualane, äri- ja juhtimisalane nõustamine	1 641	45,5	1 561,4	23,2
Turu-uuringud ja avaliku arvamuse küsitlused	63	1,7	211,5	3,1
Arhitekti- ja inseneritegevused	807	22,4	1 538,7	22,9
Teimimine ja analüüs	94	2,6	349,2	5,2
Reklaamindus	488	13,5	1 934,1	28,8
Personaliotsing	56	1,6	408,5	6,1
KOKKU	3 610	100	6 719,4	100

Ettevõtted olid suuresti spetsialiseerunud põhi-tegevusele, muude teenuste müügist saadud käive ei ületanud enamikul tegevusaladel viiendikku käibest.

Õigusabiettevõtted tegelesid peamiselt õiguslase nõustamise, esindamise, dokumentide ettevalmistamise ja nendega seotud teenustega. Vähem pakuti klientide õiguste ja kohustuste alase nõustamise, tingliku deponeerimise ja kinnisvara seadmise teenuseid.

Arvepidamise, raamatupidamise ja auditeerimise, maksualase, äri- ja juhtimisalase nõustamisega tegelevate ettevõtete käibes oli suurim osa nõustamisest saadud tuludel. Tegeldi üldjuhtimisalase nõustamisega (üldplaneerimise, struktuuri ja kontrolli alal), strateegilise, finants-, personali-, tootmisjuhtimisalase, suhtekorralduslase jms nõustamisega. Suurim kaal oli raamatupidamisteenustel nagu aruannete koostamine kliendi antud andmete põhjal, maksudeklaratsioonide vormistamine jms.

Turu-uuringuid ja avaliku arvamuse küsitlusi pakkuvate ettevõtete käibest üle poole andsid turu-uuringud, millest omakorda suurim osa oli korduvatel kvantitatiivuuringutel.

Arhitekti- ja inseneritegevuste teenustest ligi 40% moodustasid mitmed inseneriteenused: vundamentide, ehituskonstruksioonide, ehitiste mehaanilise ja elektrivarustuse, tsiviilehitustööde, aga ka tööstus-

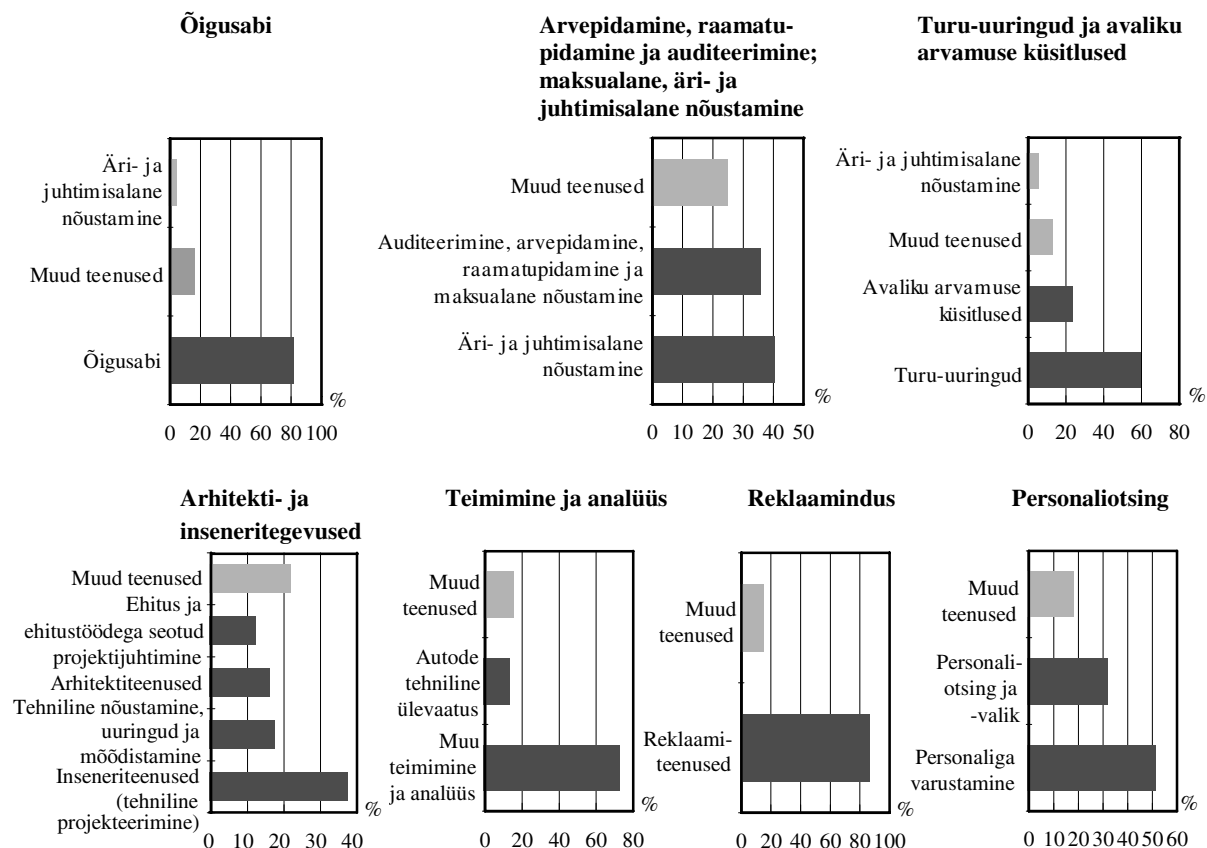
protsesside ning tootmise tehniline projekteerimine. Suur osa oli ka mitmesugustel maastiku- ja geoloogilise uuringuga ning mõõdistamisega seotud teenustel (näiteks maamõõdubüroode teenused).

Teimimise ja analüüsi tegevustest olid esiplaanil õhu, vee, kütuste, toiduainete jms koostise ja puhtuse teimimine ja analüüs, toiduainete tootmisega seotud veterinaarkontroll, elektrilisi ja mehaanilisi komponente sisaldavate seadmete testimine ja analüüs, aga ka tehniline järelvalve ja sertifitseerimine. Üle kümnendiku teenuste müügist andis mootorsõidukite perioodiline tehniline ülevaatus.

Reklaamiettevõtted osutasid võrdselt reklaamiaja ja -ruumi müügiteenuseid ning kavandasid, teostasid ja paigaldasid reklaame. Vähesel määral tegeldi ka reklaammaterjali levitamise, samuti otseturunduse, müügiedenduse ja telefonimüügiga.

Personaliootsinguettevõtete käibest poole andis käive personaliga varustamise teenustest (klientidele kas ajutiselt või pikemaks perioodiks töötajate hankimine, seejuures neid ka palgates). Personaliootsing ehk töötajate otsimine, valimine ja ametisse paigutamine moodustas kogu käibest ligi kolmandiku.

Teenuste osakaal äriteenuseid pakkuvate ettevõtete netokäibes, 2003

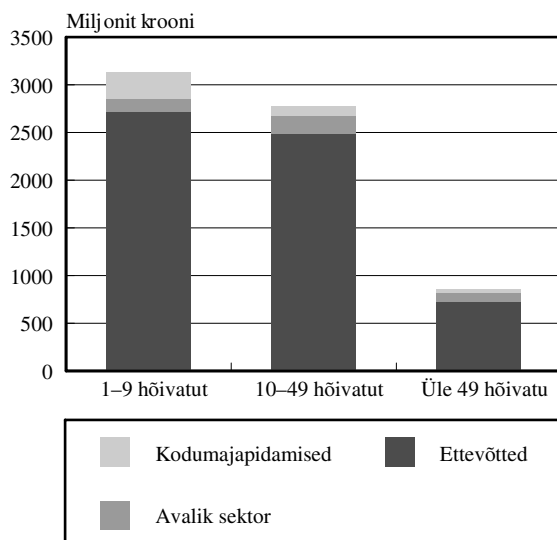
Äriteenindustevõtete peamistele klientidele, teistele ettevõtetele osutatud erinevad teenused hõlmasid peaaegu 90% kogu käibest ehk ligi 6 miljardit krooni. Ülejäänud kümnendik käibest jagunes pea võrdselt avaliku sektori asutuste ja kodumajapidamiste (eraisikud ning mittetulundusühingud, ühistud ja sihtasutused) vahel. Kodumajapidamistel oli suurem roll teimimise ja analüüsi ning õigusabi ettevõtete klientidena. Nende tegevusalade ettevõtete käibest andsid nad üle kümnendiku. Teimimise ja analüüsi puhul kasvatas käivet autode tehnilise ülevaatuse tegemine eraisikutest klientidele. Ametiasutused olid keskmisest olulisemad tellijad arhitekti- ja inseneritegevuse ettevõtete klientide hulgas, neile osutatud teenused moodustasid neis ettevõtetes veidi vähem kui viiendiku. Kui võrrelda äriteenindustevõtteid suuruse järgi, siis mõnevõrra kaalukamal kohal olid ametiasutused keskmiste (10–49 hõivatuga) ettevõtete klientide hulgas.

Nagu arvustiteenindustevõtted, nii müüsid ka muu äritegevuse ettevõtted osa oma teenustest välismaistele klientidele. Siiski saadi põhiosa ehk üle 80% käibest kodumaiseid tarbijaid teenindades. Rohkem kui kümnendik müügist langes Euroopa Liidu riikide klientide ja pea 6% kolmandate riikide klientide arvele.

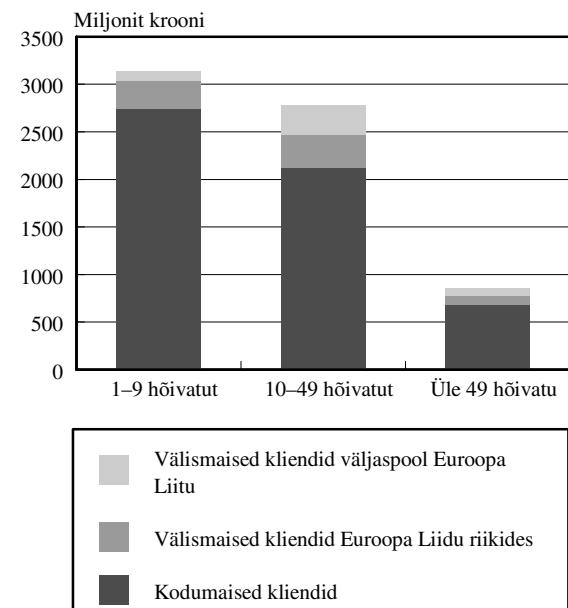
Tegevusalati oli klientide struktuur erinev. Uuritud tegevusalade puhul ainsana said enamiku käibest välismaistelt klientidelt turu-uuringuid ja avaliku arvamuse küsitlusi korraldavad ettevõtted. Teenuseid müüdi valdavalt Euroopa Liidu riikidesse.

Ka teimimise ja analüüsiga tegelevatele ettevõtetele olid välismaa kliendid väga tähtsad, nende arvele jäi üle 40% käibest. Seejuures olid keskmisest palju olulisemad kliendid väljastpoolt Euroopa Liitu. Kolmandate riikide klientidele osutati teenuseid 16% ulatuses käibest.

Netokäive teenindatud klientide ja ettevõtte suuruse järgi, 2003

Netokäive teenindatud klientide asukoha ja ettevõtte suuruse järgi, 2003

HARIDUS

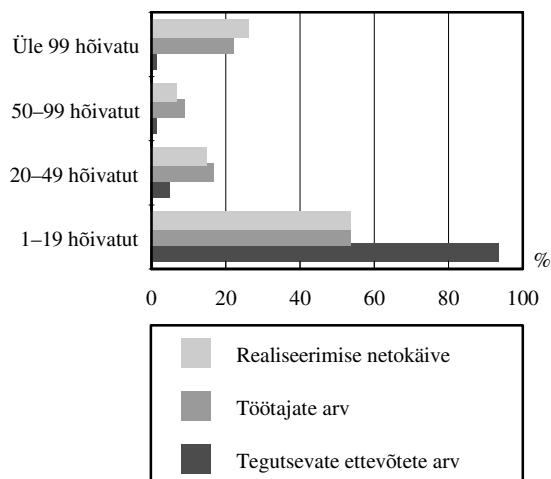
Haridusalal tegutsevate ettevõtete puhaskasum suurenes 2003. aastal kaks korda võrreldes eelmise aastaga. Üle mitme aasta kasvas haridusettevõtete realiseerimise netokäive kiiremini kui suurenesid kulud.

Haridusettevõtete loodud lisandväärtus andis 2003. aastal vaid 0,5% ettevõtete lisandväärtusest.

Eestis tegutses 2003. aastal 369 haridusettevõtet. Selles väljaandes ei käsitleta riigieelarvelisi ja kohaliku omavalitsuse haridusasutusi. Haridustegevuseks loetakse tasulise alg-, kesk-, kutse- ja kõrghariduse andmist ning täiskasvanute täiendus- ja laste huvikoolituse korraldamist.

Haridusettevõtetes töötas 2003. aastal 2793 nimest, töötajate arv jäi võrreldes eelmise aastaga samale tasemele.

Haridustegevuse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

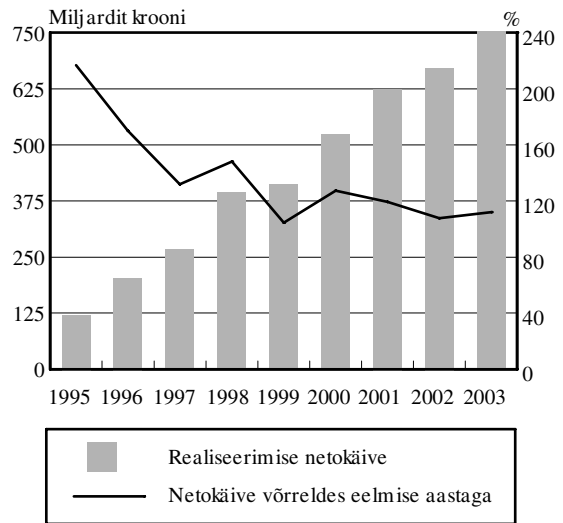

Tulud, kulud ja kasum

2003. aastal oli haridusalal tegutsevate ettevõtete realiseerimise netokäive koos sihtfinantseerimisega 669 miljonit krooni. Võrreldes 2002. aastaga kasvas realiseerimise netokäive 81 miljonit krooni ehk 12%. Haridusettevõtete realiseerimise netokäibest ligi kolmandiku andsid mikroettevõtted.

Enamiku tulust said haridusettevõtted põhitegevusest — haridusalaste teenuste osutamisest, mis võrreldes eelmise aastaga suurenes kümnendiku võrra. Peale põhitegevuse said haridusettevõtted tulu põhitegevust toetavatest või kõrvaltegevusaladest, nagu kaubandus, ruumide rentimine, äri- ja ka turismiteenuste osutamine jms. 2003. aastal oli kõrvaltegevusalade osatähtsus netokäibes 17%.

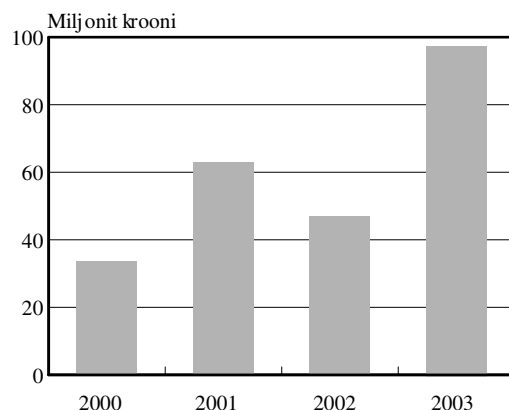
Realiseerimise netokäive, 1995–2003

Haridusettevõtete keskmine palgakulu töötaja kohta kuus oli üle 5700 krooni ehk väiksem kui ettevõtetes keskmiselt. Samuti suurenes haridusettevõtete töötajate palk vähem kui ettevõtetes keskmiselt.

Haridusalal tegutsevad ettevõtted lõpetasid 2003. aasta 97 miljoni kroonise puhaskasumiga, see oli kaks korda suurem kui aasta varem. Üle mitme aasta kasvas haridusettevõtete realiseerimise netokäive kiiremini kui suurenesid kulud. Netokäive kasvas aastaga 12%, kulud vaid 7%. Kasumi kasvule aitasid kaasa ka finantskulude rohkem kui kolmekordne vähenemine ning finantstulude oluline suurenemine.

Puhaskasum, 2000–2003

Koos puhaskasumi suurenemisega paranesid ka rentaablusnäitajad. Haridusettevõtete käibe puhaskasum oli ligi 13% (2002. aastal 7%) ja omakapitali puhaskasum 34%, (2002. aastal 25%).

Iga haridusettevõttesse investeeritud kroon tootis aastaga 34 senti kasumit.

Vara, kohustused ja omakapital

Haridusettevõtete bilansimaht suurenes aastaga 30%. Bilansi aktiva poolel kasvas 2003. aastal rohkem põhivara ja eelkõige finantsvara. Passiva pool suurenes omakapital arvel. Omakapitali suurenemise põhjuseks viimastel aastatel on olnud ettevõtete suured kasumid, mida ei ole omanikele välja jaotatud.

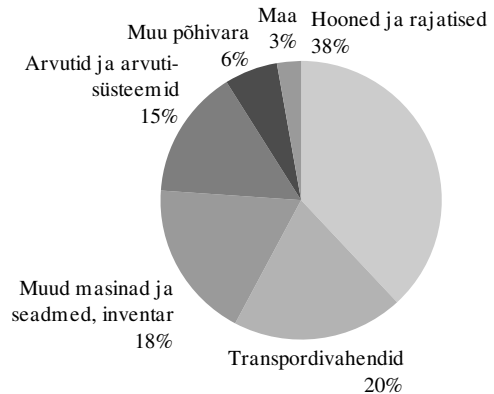
Aasta lõpul hõlmas omakapital bilansimahust 57%, kohustuste osakaal oli langenud 43%-ni. Lühiajalisi kohustusi oli enam kui kolm korda rohkem kui pikaajalisi, samas oli pikaajaliste kohustuste kasvutempo kiirem.

Haridusettevõtete varadest suurenes põhivara osakaal hõlmates 54%. Suurenemine toimus finantsvarade arvel, mis moodustasid aasta lõpul enam kui poole haridusettevõtete põhivarast. Käibevara hulgas suurenesid enim nõuded ostjate vastu.

Investeeringud

Haridusettevõtted investeerisid 2003. aastal 36 miljonit krooni, 10 miljonit krooni vähem kui 2002. aastal ja ka vähem 2001. aasta investeeringute mahust. Investeeri vähem peaaegu kõikidesse põhivara liikidesse, välja arvatud transpordivahendid. Investeeringud transpordivahendite soetamiseks suurenesid rohkem kui kuus korda võrreldes eelmise aastaga.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

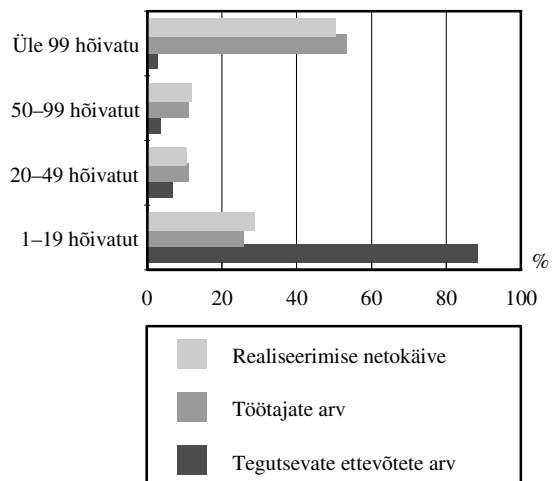
TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE

Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste müük suurenes aastaga, nende puhaskasum kasvas üle kahe korra. Veel eelmisel aastal kahjumisse jäänud suured ettevõtted töötasid kasumiga.

Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenused andsid 2003. aastal 2% ettevõtete loodud lisandväärtusest.

Tervishoiu ja sotsiaalhoolekande tegevusalal tegutses 2003. aastal 725 ettevõtet, see on 2% kõigist kaupu ja mittefinantsteenuseid tootvatest ettevõtetest. Riigieelarvelisi ja kohaliku omavalitsuse asutusi selles väljaandes ei käsitleta. Kolmveerand ettevõtetest olid mikroettevõtted, kus sai tööd vaid 16% tegevusala töötajatest. Suuri ettevõtteid oli 9 ja seal sai tööd 45% tegevusala töötajatest. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenustes töötas keskmiselt 18 inimest, ettevõtetes keskmiselt töötas 11 inimest.

Tervishoiu ja sotsiaalhoolekande põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

Realiseerimise netokäive

2003. aastal jätkus, kuigi väiksemal määral, aasta varem alanud protsess, kus tervishoiusüsteemi reformi tõttu lisandus tervishoiuteenuseid osutavate äriühingute hulka varem riigi- või munitsipaalasutusena tegutsenud tervishoiuasutusi. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste realiseerimise netokäive oli 2003. aastal 2,6 miljardit krooni.

Võrreldes 2002. aastaga kasvas tegevusala ettevõtete realiseerimise netokäive tervishoiu-teenuste müügi kasvu tõttu 23%. Tööviljakus tegevusalal oli ettevõtete keskmisest üle nelja korda väiksem — ligi 200 000 krooni töötaja kohta. Üle 90% netokäibest andis põhitegevus, s.o tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste müük. Realiseerimise netokäibe hulka on arvatud ka haigekassa ostetud teenus.

Tulud, kulud ja kasum

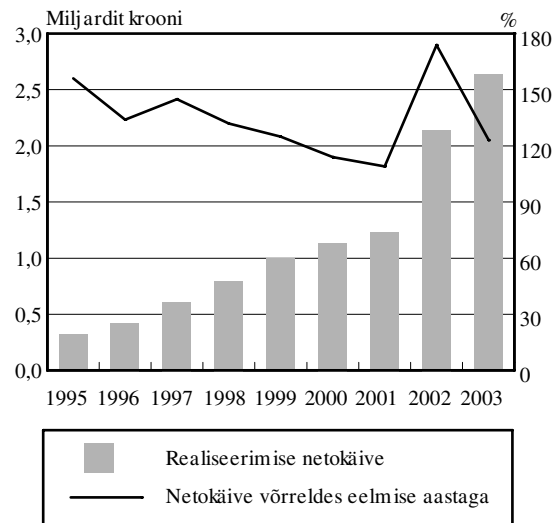
Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste puhaskasum suurenes aastaga rohkem kui kaks korda, ulatudes 177 miljoni kroonini. Veel eelmisel aastal kahjumisse jäänud suured ettevõtted töötasid kasumiga. Tänu sellele lähenesid ka tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste tasuvuse näitajad ettevõtete keskmisele. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste käibe puhaskasum oli 6,7% (ettevõtete keskmine oli 7,1%). Siiski jäi puhaskasum töötaja kohta veel üle kahe korda maha ettevõtete keskmisest.

Tervishoiuettevõtete palgakulu suurenes eelmise aastaga võrreldes 22%, keskmine palgakulu töötaja kohta suurenes 14%. Keskmine palgakulu töötaja kohta kuus oli tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenutetes üle 5500 krooni. Ka selle näitaja puhul vähenes allajäämine ettevõtete keskmisele.

Vara, kohustused ja omakapital

Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenuste bilansimaht suurenes aastaga 18%. Aktiva poolel suurenes käibevara kiiremini kui põhivara. Siiski hõlmas põhivara üle 70% bilansimahust. Enamik põhivarast oli materiaalne põhivara. Passiva poolel jagunesid kohustused ja omakapital võrdselt. 2003. aasta lõpul oli tegevusala ettevõtetel käibevara enam kui lühiajalisi kohustusi ja maksevõimekordaja oli 1,03 — madalam kui ettevõtete keskmine.

Realiseerimise netokäive, 1995–2003

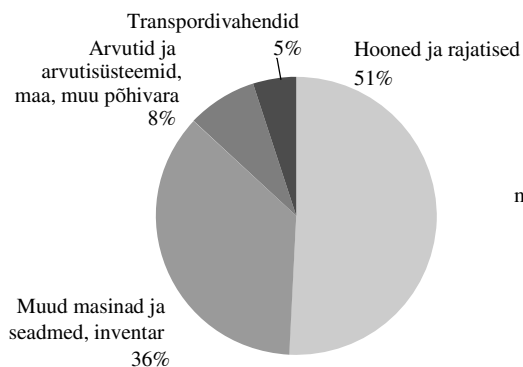

Investeeringud ja kapitalirent

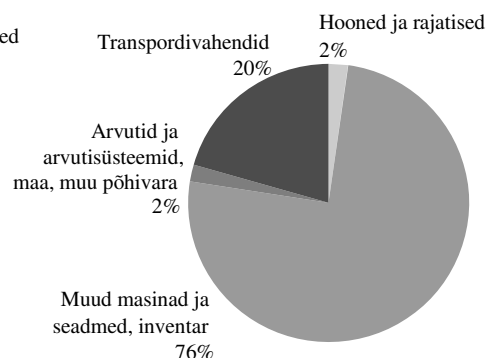
Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenutetegid 2003. aastal investeeringuid ligi 220 miljoni krooni väärtuses, see oli vaid kolmveerand eelmise aasta investeeringutest. Pool investeeringutest oli seotud hoonete ja rajatistega. Rohkem kui kolmandik investeeringutest suunati muude masinate ja seadmete ning inventari soetamiseks. Mikroettevõtete investeeringud suurenesid ligi kolm korda ja hõlmasid üle viiendiku kõigist investeeringutest.

Investeeringute vähenedes sõlmiti enam liisingulepinguid põhivara soetamiseks. Tervishoiu- ja sotsiaalhoolekandeteenutetegid soetasid põhivara kapitalirendiga 84 miljoni krooni väärtuses, enamikus masinaid ja seadmeid ning inventari.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

MUU ÜHISKONNA-, SOTSIAAL- JA ISIKUTEENINDUS

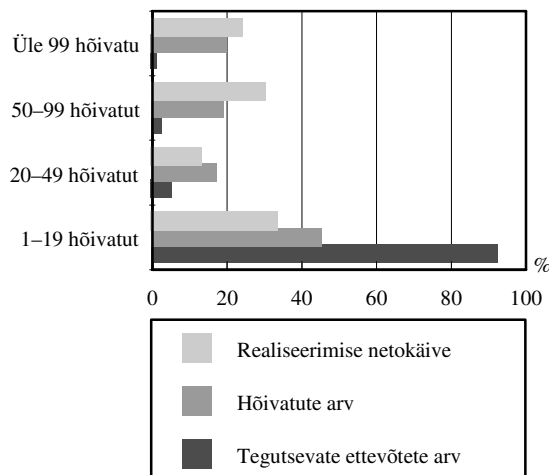
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala realiseerimise netokäive kasvas 2003. aastal 6%, kulud suurenesid 4% ja ettevõtted lõpetasid aasta 457 miljoni kroonise puhaskasumiga. Põhilised kasumitootjad olid meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevusega hõivatud ettevõtted, kes said kaks kolmandikku tegevusala puhaskasumist.

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse ettevõtete loodud lisandväärtus andis 2003. aastal 2% ettevõtete lisandväärtusest.

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus hõlmab ettevõtteid, mille tegevus on reovee- ja jäätmekäitlus ning tänavate korrashoid (edaspidi *kommunaalteenused*), meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevus ning muu isikuteenindus, nagu pesumajade töö, juuksuri-, ilu- ja matuseteenindus jms.

2003. aastal tegutses Eestis muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusalal 1217 ettevõtet. Enamik tegevusala ettevõtetest olid mikroettevõtted. Keskmisi ja suuri ettevõtteid oli ainult 8% tegevusala ettevõtete arvust. Keskmiselt töötas muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala ettevõttes 8 inimest, see on vähem kui ettevõtetes keskmiselt.

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse põhinäitajad ettevõtte suuruse järgi, 2003

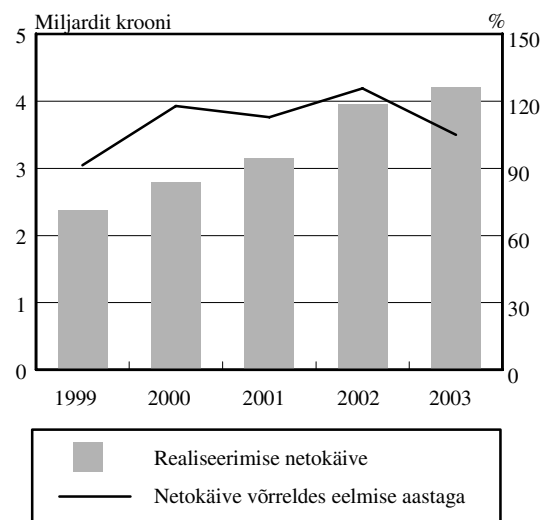

Tulud, kulud ja kasum

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala realiseerimise netokäive oli 2003. aastal üle 4 miljardi krooni. Tegevusala realiseerimise netokäive suurenes 2003. aastal 7%, kulud kasvasid vaid 4%. Realiseerimise netokäibe suurenemist mõjutas teenuste 4,3%-line hinnatõus.

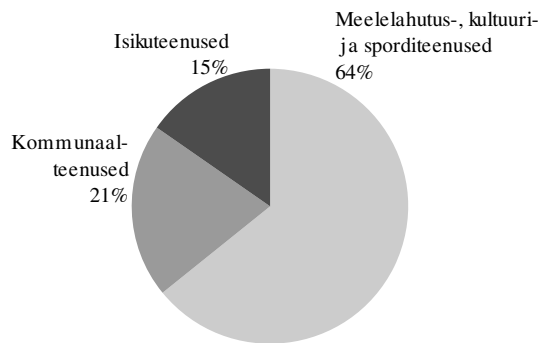
Keskised ja suured ettevõtted (neid oli ainult 8% tegevusala ettevõtete arvust) andsid üle poole tegevusala realiseerimise netokäibest.

Realiseerimise netokäive, 1999–2003

Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevuse alal suurenes ettevõtete realiseerimise netokäive 2003. aastal ainult 1% ning andis 64% kogu tegevusala netokäibest. Kommunaalteenuseid pakkuvad ettevõtted andsid 21% realiseerimise netokäibest ja nende realiseerimise netokäive suurenes aasta jooksul 10%. 2003. aastal tegutsesid kommunaalteenuseid pakkuvad ettevõtted tõhusalt, et viia jäätmekäitlusteenuste osutamine kaasaja keskkonnanõuetega kooskõlla. Käiku anti uusi ehitisi ja jäätmekogumisplatse, jätkati ohtlike jäätmete käitluse arendamist ning alustati liigiti korjatud jäätmete süsteemi loomist. Isikuteenuseid osutavate ettevõtete realiseerimise netokäive suurenes 29%, kuid nende osa tegevusala realiseerimise netokäibes jäi kõige väiksemaks, netokäive ühe töötaja kohta oli nendes ettevõtetes tegevusala ettevõtete keskmisest pea kaks korda väiksem. 89% tegevusala müügitulust saadi põhitegevusest — teenuste müügist.

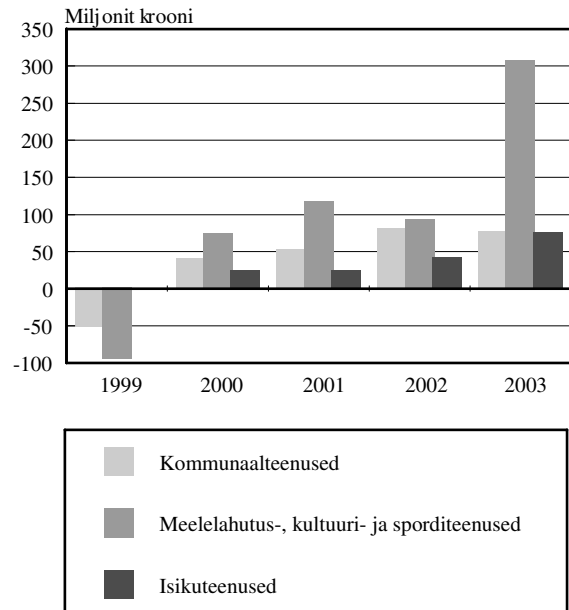
Kommunaalteenuseid ning meelelahutus-, kultuuri-, spordi- ja isikuteenuseid osutavad ettevõtted netokäibe järgi, 2003

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala ettevõtete palgakulu suurenes aastaga 6% ja töötajaid oli 6% vähem kui 2002. aastal. Sotsiaalsfääri (meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevusega hõivatud) ettevõtete töötajate keskmine palgakulu töötaja kohta kuus oli 6700 krooni, s.o kõigi ettevõtete keskmisest kümnendiku suurem. Samas oli isikuteenuseid osutavate ettevõtete palgakulu töötaja kohta kuus kõigi ettevõtete keskmisest poole väiksem. Kommunaalteenuseid pakkuvate ettevõtete palgakulu töötaja kohta kuus oli keskmiselt 6000 krooni. Keskmine palgakulu töötaja kohta kuus kasvas võrdselt kommunaalteenuseid pakkuvate ja isikuteenuseid osutavate ettevõtete töötajatel — 18% võrreldes eelmise aastaga. Meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevusega hõivatud ettevõtete töötajatel kasvas see ainult 10%, kasv oli ettevõtete keskmise kasvust väiksem.

Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteeninduse tegevusala ettevõtted kahekordistasid 2003. aastal oma kasumit ja lõpetasid aasta 457 miljoni kroonise puhaskasumiga. Põhilised kasumitoojad olid meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevuse ettevõtted, kes said kaks kolmandikku tegevusala puhaskasumist. Puhaskasumi kujunemist mõjutas äri- ja finantstulude suurenemine ning finantskulude vähenemine võrreldes eelmise aastaga.

Kommunaalteenuseid ning meelelahutus-, kultuuri-, spordi- ja isikuteenuseid osutavate ettevõtete puhaskasum ja -kahjum, 1999–2003

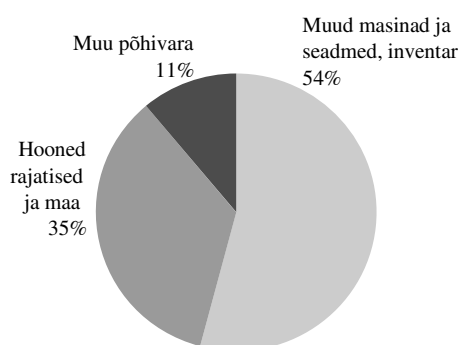

Investeeringud ja kapitalirent

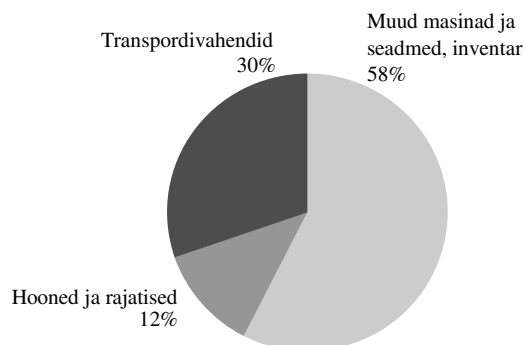
Tegevusala ettevõtted investeerisid 2003. aastal põhivarasse 360 miljonit krooni — 13% vähem kui aasta varem. Ainult isikuteenindusettevõtted kulusid investeeringuteks kaks korda rohkem kui eelmisel aastal. Ligi poole investeeringutest tegid mikroettevõtted. Kolmandik investeeringutest oli seotud hoonete ja rajatistega ning kaks kolmandikku masinate, seadmete ja inventariga.

2003. aastal sõlmiti kapitalirendilepinguid 121 miljoni krooni väärtuses — 13% rohkem kui 2002. aastal. Ligi 60 miljoni krooni eest soetasid kapitalirendiga põhivara nii kommunaalteenuseid pakkuvaid ettevõtteid kui ka meelelahutus-, kultuuri- ja sporditegevusega hõivatud ettevõtteid. Kapitalirendiga omandatud varast hõlmasid kolmandiku transpordivahendid ning kaks kolmandikku muud masinad, seadmed ja inventar.

Investeeringud põhivara liigi järgi, 2003

Kapitalirent põhivara liigi järgi, 2003

KREDIIDASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD*

2003. aastal iseloomustas pangandussektorit bilansimahu 21%-line kasv, neto intressitulu vähenes eelmise aastaga võrreldes 4%. Pankade arv ja investorite struktuur ei muutunud. Tegevust alustas üks uus hoiu-laenuühistu.

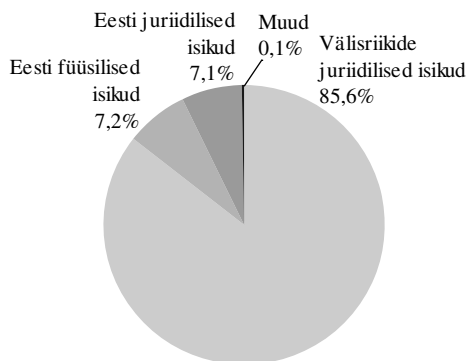
Pangad

2003. aastal tegutses Eestis kuus pank: AS Hansapank, AS Eesti Ühispank, AS Sampo Pank, AS Eesti Krediidipank, Tallinna Äripanga AS, AS Preatoni Pank; ja üks välisriigi krediitiasutuse filiaal — *Nordea Bank Finland Plc*. Välisriikide krediitiasutuste esinduste arv vähenes kaheksalt seitsmele, esindatud olid: *Akciju Komercbanka Baltikums*, *International Bank of St Petersburg*, *HSH Nordbank AG*, *NORD/LB Norddeutsche Landesbank Girozentrale*, *OKO Bank*, *AS Parex Banka ja Vereins- und Westbank AG*.

Pankade harukontorite arv jäi 2001. ja 2002. aasta tasemele (198), pangautomaatide arv suurenes 719-lt 747-le.

2003. aasta lõpus kuulus 86% pankade aktsiakapitalist mitteresidentidele, sellest 80% välismaa krediitiasutustele. Residentidele kuulus 14% aktsiakapitalist.

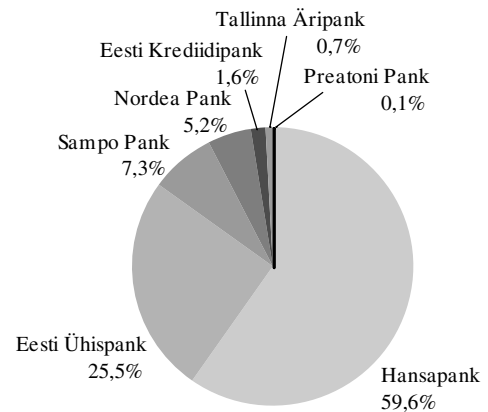
Pankade aktsiakapitali struktuur, 2003

Laenud ja hoiused

2003. aastal jätkus laenude ja hoiuste mahu suurenemine. Erasisikute laenukoormus näitas kiiret kasvutempot — 2003. aastal kasvas see taas ligi poole võrra (2002. aastal 40%). Pankade koondbilansi maht kasvas aastaga 21%, ulatudes 99 miljardi kroonini. Pankade turuosad jäid 2002. aasta tasemele. Bilansimahust andsid ligi 85% Hansapank ja Ühispank, 2002. aastal oli sama näitaja 86% ning 2001. aastal 85%.

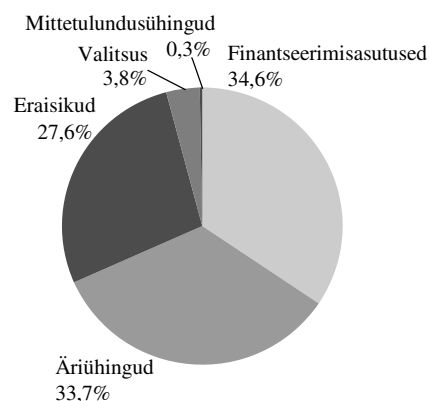
Pankade turuosa 2003. aasta lõpul

Pankade varadest 70% olid antud laenud, mis ulatusid 2003. aasta lõpul 69 miljardi kroonini. Aastane kasv oli 38%. Sealhulgas kasvasid 48% laenud eraisikutele, 55% laenud finantseerimis- asutustele ja 21% laenud äriühingutele.

Kohustustest moodustasid suurima osa kaasatud kliendihoiused — 54% ehk 54 miljardit krooni. Kõige rohkem hoiustasid eraisikud — 22 miljardit krooni. Hoiuste juurdekasv on aeglustunud, 2001. aastal oli see 24%, 2002. aastal 14% ja 2003. aastal 10%.

Antud laenude jääk kliendigruppide järgi, 2003

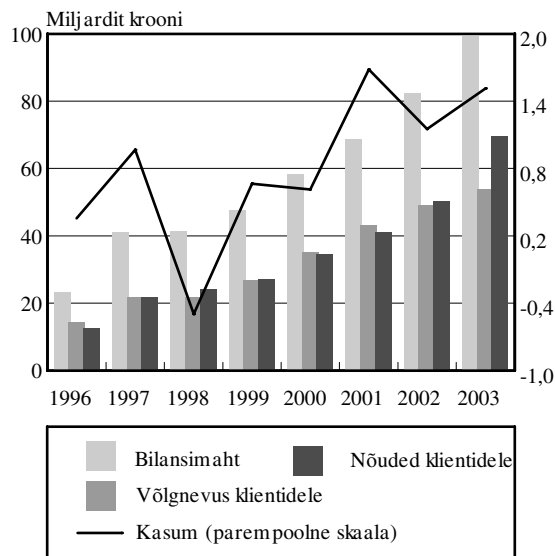

Pankade kasum ja intressimäärad

Kommerts pangad teenisid 2003. aastal 1,3 miljardit krooni kasumit — ligi 15% rohkem kui 2002. aastal.

* Ülevaate aluseks on Eesti Panga ja Finantsinspektsiooni andmed. On kasutatud Eesti Panga 2003. aasta aruande andmeid.

Kommertsbankade bilanss ja kasum, 1996–2003

Pankade puhas intressitulu vähenes 4% ja teenustasude netotulu suurenes 14%. Netokasum finantstehingutelt suurenes 13%. Laenude intressimäärad jäid praktiliselt eelmise aasta tasemele, jätkates nõrka langustendentsi.

Esimest korda pärast 1994. aastat suurenes 2003. aastal eelmise aastaga võrreldes kroonides võetud laenude maht ja osakaal kogu laenuportfellis. Põhiliselt väljastati eurolaene — aasta alguses 79% ja aasta lõpus 77% laenujäägist.

Kroonilaenude osatähtsus tõusis 17%-lt 19%-le. Suurim laenujääk ja laenukäive oli finantssektoris.

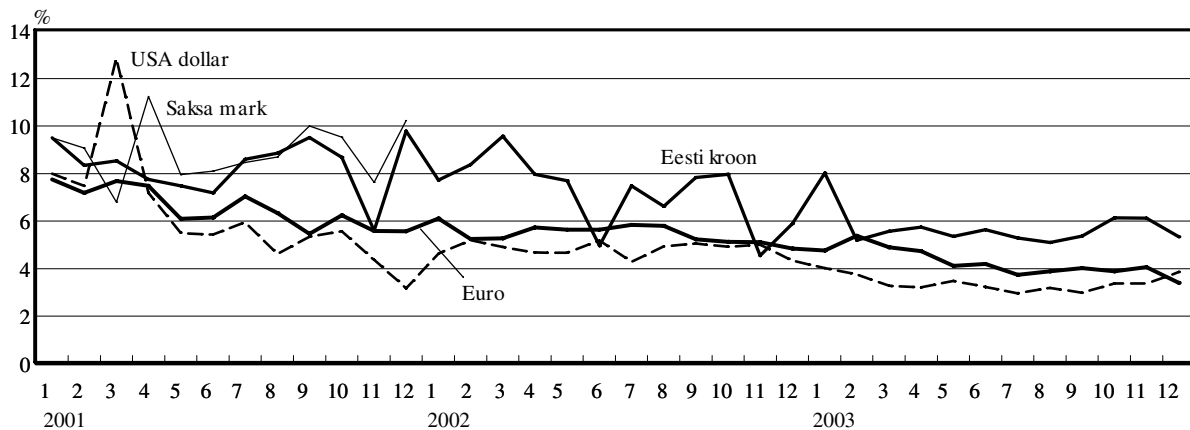
Tähtjaliste krooni- ja eurohoiuste intressimäärad jäid aasta lõpuni aasta esimesel poolel toimunud languse tulemusel saavutatud tasemele. Nendega sünkroonselt liikusid aasta vältel ka dollarihoiuste intressimäärad.

Hoiu-laenuühistud

Jätkus eelkõige maapiirkondade teenindamiseks mõeldud hoiu-laenuühistute areng. Kompenseerimaks panganduse linnastumist, loodi juurde üks hoiu-laenuühistu. 2003. aastal oli 11 hoiu-laenuühistut: Leie HLÜ, Loo HLÜ, Lääne HLÜ, Kambja HLÜ, Kehtna HLÜ, Maaelu Edendamise HLÜ, Saaremaa HLÜ, Põlvamaa HLÜ, Virumaa HLÜ, Ökobank Viiratsi HLÜ ja Eesti Evangeelne HLÜ. Ühistute peaesmärk oli kohalike säästude suunamine sama piirkonna arengusse ja riigitoetuste, -krediitide ning fondide vahendite jagamise vahendamine.

Ühistute koondbilansi maht kasvas 25% ja antud laenud 26%. Väga jõuliselt kasvasid 2003. aastal valitsuse laenufondist (Maaelu Edendamise Sihtasutus) tulevad ressursid — 83%. Kahele suuremale hoiu-laenuühistule kuulus 2003. aastal 57% (2002. aastal 62%) turust.

Laenude keskmised intressimäärad kuu lõpul, 31.01.2001–31.12.2003

MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD

2003. aastal jätkus muu finantsvahenduse sektori mahu kasv tänu liisingufirmade jätkuvale arengule. 2002. aastaga võrreldes kasvas bilansimaht 15%, teenustasutulud 8% ja intressitulud 3%.

Muu finantsvahenduse ja finantsvahenduse abitegevusalade ettevõtted saavad enamiku tuludest kapitalirenditeenuse osutamisest ja muust laenuandmisest (sh pandimajad), oma- või võõrvahendite investeerimisest väärtpaberitesse, finantsjärelvalve teostamisest, börsindusest, väärtpaberite vahendusest, fondide juhtimisest, finantsnõustamisest, valuutavahetusest, makseringluse korraldamisest ning maakleriteenustest kindlustuses.

Muu finantsvahendus

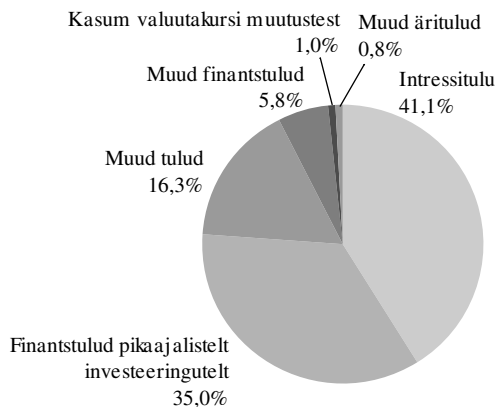
2003. aastal tegutses muus finantsvahenduses 318 ettevõtet. Arvuliselt oli kõige rohkem omavahendite investeerimisega tegelejaid, bilansimahust andsid 46% liisinguettevõtted.

Liisinguturu kontsentratsioonitase oli kõrge. Kokku tegutses 21 ettevõtet, kuid kuus suuremat katsid 95% turust. Pakutavatelt toodetelt teenisid liisinguettevõtted kokku 1,9 miljardit krooni intressitulu. Netointressituluks kujunes 940 miljonit krooni. Kõige rohkem liisiti sõiduautosid (osakaal koguportfellis neljandik) ja kinnisvara (osakaal kolmandik). Majandussektorite järgi oli jätkuvalt suurim jääk liisinguportfellis kinnisvara-, rentimis- ja äriteenindusettevõtetel ning eraisikutel, kummalgi viiendik kogujäägist.

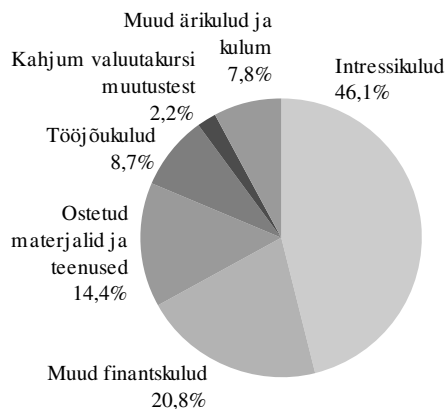
Finantsvahenduse abitegevusalad

Tegutsevaid ettevõtteid oli 121, neist veerand tegeles kindlustusvahendusega. Finantsvahenduse abitegevusalade ettevõtete netokäive oli 706 miljonit krooni, millest 18% saadi kindlustusvahendusest ning 24% teenisid väärtpaberivahendust ja fondide juhtimisteenust osutavad ettevõtted.

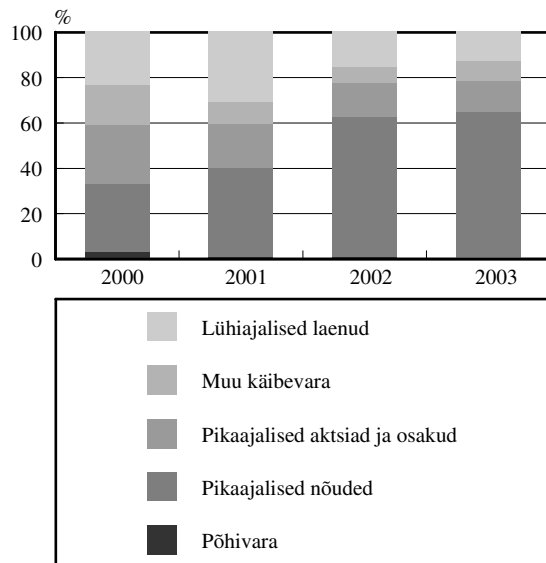
Tulude struktuur, 2003

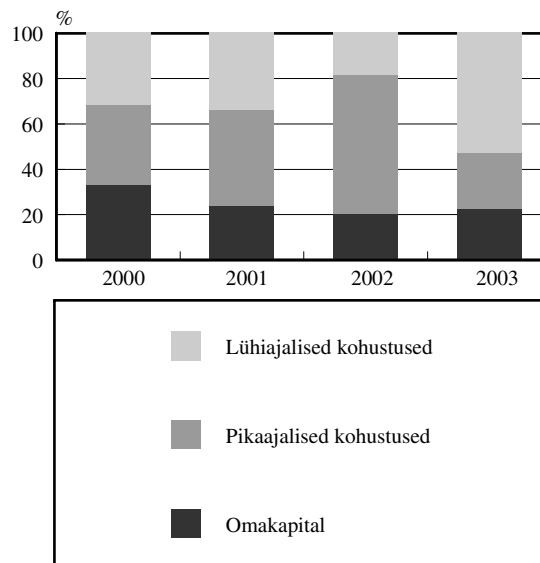
Kulude struktuur, 2003

Varade struktuur, 2000–2003

Kohustuste ja omakapitali struktuur, 2000–2003

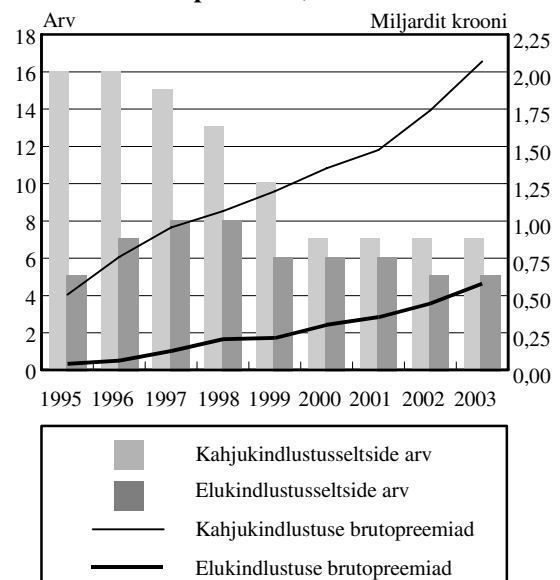
KINDLUSTUS**

2003. aastal oli kindlustusturg, eelkõige elukindlustuse osas, tugevalt kontsentreeritud. 2003. aastal oli kahe suurema seltsi käes kaks kolmandikku turust. Kindlustussektoris jätkub kiire kasv, ka 2003. aastal oli kogutud brutopreemiate kasv viimase viie aasta suurim — 24%. 2003. aasta SKP-st andis kindlustus alla poole protsendi.

Kindlustusturg

2003. aasta lõpus tegutses Eestis 12 kindlustuseltsi, neist viis elukindlustuses. Kindlustusandjate arv jäi 2002. aastaga võrreldes samaks. Suurima kindlustuseltsi osakaal otsese kindlustuse turul oli kahjukindlustuses 38%, kahele suuremale kuulus 65% ja kolmele suurimale 79% turust. Elukindlustuses kuulus suurimale kindlustusandjale 43% turust.

Kindlustuseltside arv ja kogutud brutopreemiad, 1995–2003

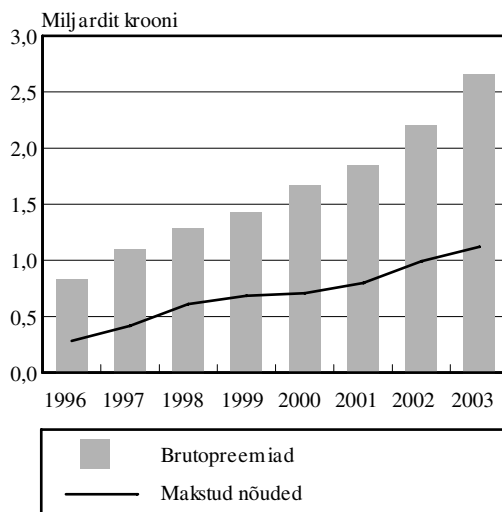

** Ülevaates on kasutatud 2003. aasta “Kindlustuse aastaraamatu” andmeid.

Kindlustusandjate tegevus

Võrreldes eelmise aastaga suurenes kindlustusandjate bilansimaht 31%, sh vara poolel investeringud ja kohustustest neto kindlustustehniliste eraldiste maht samal määral. Bruto-preemiade kasv oli 24% — elukindlustuses 30%, kahjukindlustuses 22%, sissetulev edasikindlustus vähenes ligi kaks korda. Kapitalikogumiskindlustuse puhul laekus 64% elukindlustuse summadest. Kapitalikogumiskindlustus kasvas jõudsalt — võrreldes 2001. aastaga suurenes kogutud preemiade summa kolmandiku võrra. Vähenesid sünni- ja abielukindlustus ning pensionikindlustus. Olulise kasvu tegi läbi investeerimisriskiga elukindlustus — 64%. Otsese kahjukindlustuse suurimad summad laekusid 2003. aastal sõidukitega seotud kindlustustest: 30% nii maismaasõidukite kui kohustuslikust liikluskindlustusest. Kiireim kasv toimus õhusõidukite kindlustuses — kolm korda.

Kogutud brutopreemiad ja makstud nõuded, 1996–2003

Rahuldatud nõuete arv suurenes kahjukindlustuses 11% ja vähenes elukindlustuses 1% (ei sisalda tagasioste). Keskmine kahjukindlustuses makstud summa oli 16 500 krooni, eelmise aastaga võrreldes 1% suurem; elukindlustuses maksti keskmiselt 7600 krooni, 2002. aastaga võrreldes 40% rohkem.

Pensionikindlustus

2003. aastal haldas kuus fondivalitsejat 15 kolme erineva investeerimisstrateegiaga II samba pensionifondi. Fondidega liitunud oli aasta lõpu seisuga 353 200. 1942.–1956. aastal sündinutel oli võimalus liituda II sambaga 2002. aasta 31. oktoobrini, liitujaid oli 22% vastavas vanuses rahvastikust. Aastatel 1957–1961 sündinute viimane ühinemisevõimalus oli 31. oktoobril 2003 — liitunud oli selleks ajaks 57% vastavas vanuses inimestest. Teoreetiliselt oli 2003. aasta 31. detsembri seisuga võimalikke tulevasi vabatahtlikke II sambaga liitujaid 209 000, liitunud oli juba 183 000 ehk 47% 1962.–1982. aastal sündinutest. 1983. aastal ja hiljem sündinud inimestele on II pensionisambaga liitumine kohustuslik.

III samba pensionikindlustust pakkusid kuus vabatahtlikku pensionifondi ja elukindlustusseltsid. Osakuomanikke oli 3900 ja poliisiomanikke 58 300.

ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

2003. aastal alustas Statistikaamet statistika tootmist olulises valdkonnas — ettevõtluse demograafia alal. Euroopa Liidu statistikaameti (Eurostati) koordineeritud ettevõtete demograafia pilootprojekt pani aluse korralise ülevaate saamisele ettevõtete demograafilistest sündmustest — sündidest, surmadest, elujõulisusest jms.

Ettevõtluse demograafia statistika annab pildi sellest, kui palju tekib igal aastal uusi ettevõtteid (ettevõtte "sünd"), kui palju neist jääb ettevõtlusmaastikule püsima järgmistel aastatel ja kui palju ettevõtteid lõpetab reaalselt tegevuse (ettevõtte "surm"). Ettevõtluse demograafia statistika tegemisel ei koormata majandusüksusi uue statistilise aruandega, vaid kasutatakse majandusüksuste statistilise registri andmeid. Register, olles ühtlasi ka riikliku ettevõtlusstatistika tootmise alus, sisaldab majandusüksuste kontaktandmeid (registrinumber, nimi, aadress) ning üksuste majandustegevust iseloomustavaid tunnuseid (põhitegevusala, suurusklass, töötajate arvu ja käibe järgi). Majanduslikult aktiivsete üksuste kogumi suuruse ja koosseisu muutuste jälgimiseks analüüsitakse erinevatest infoallikatest kogutud majandusüksuste andmeid mitmetes jaotustes ja kombinatsioonides.

Ettevõtluse demograafia statistika valdkonnas vaadeldakse mittefinantsteenuseid tootvaid ja finantsvahendusega tegelevaid äriühinguid ning 20 ja enama hõivatud töötajaga ehk majanduse vaatevinklist olulisemaid füüsilisest isikust ettevõtjaid. Selle kogumiku koostamise ajaks valmis aastatel 2000, 2001 ja 2002 sündinud ning aastatel 1999, 2000 ja 2001 surnud majandusüksuste statistika. Uuritud on ka majandusüksuste elujõulisust perioodil 2000–2002. Võrdluseks on toodud Euroopa Liidu kümne liikmesriigi ja Norra ettevõtluse demograafia andmed ajavahemikust 1999–2001.

Ettevõtete sünnid

Ettevõtte sünniks loetakse ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (töõjõud, maa, kapital) kombinatsiooni loomist tingimusel, et teised ettevõtted ei osale selles sündmuses. Sünniks ei loeta ettevõtte tekkimist ühinemise, jagunemise, eraldumise või restruktureerimise tulemusena. Sünniks ei loeta ka juhtumit, kus ajutiselt mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist.

Aastatel 2000, 2001 ja 2002 oli Eesti ettevõtete keskmine sünnimäär ehk sündinud ettevõtete osakaal

majanduslikult aktiivsete üksuste kogumis vastavalt 11%, 12,9% ja 11,1%. Kõige väiksem uute ettevõtete osatähtsus oli mäetööstuse ja energeetika valdkonnas. Ka töötlevas tööstuses oli sündinud ettevõtteid keskmisest näitajast oluliselt vähem. Suurel määral võib see olla põhjendatud nendes valdkondades tegevuse alustamiseks vajalike tootmistegurite kõrge hinnaga. Üldjuhul on uute tootvate ettevõtete tekkimisel tegu tootmistegurite ümberjaotamisega, mitte uute loomisega.

Ehitusettevõtete sünnimäär oli samuti suhteliselt madal, kuid nende puhul oli jälgitav selge kasvutendents — sündinud ehitusettevõtete osa kõikide ehituse valdkonnas tegutsevate ettevõtete hulgas kasvas 6,5%-st 2000. aastal 9,5%-ni 2002. aastal. Selline elavnemine oli seletatav Eesti ettevõtete tegevuse laienemisega Baltimaade ehitusturule ning ka eluhoonete ehituse märkimisväärse kasvuga.

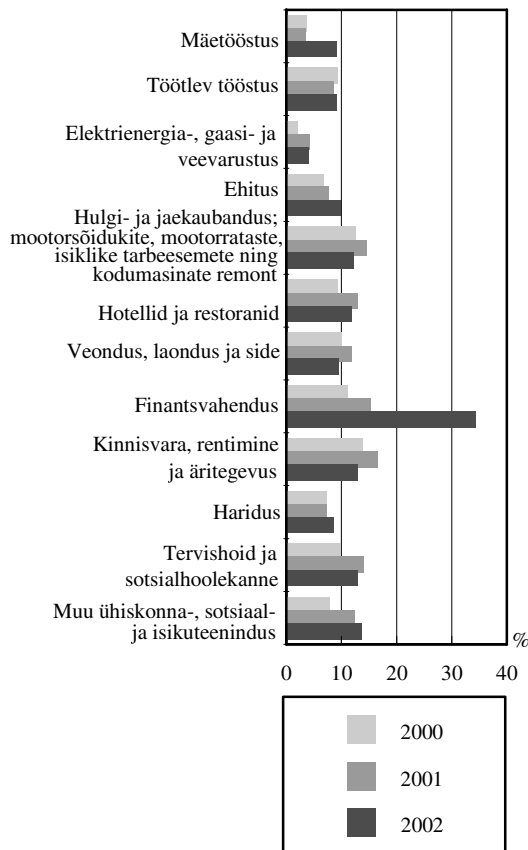
Üsna tagasihoidlik võrreldes keskmise näitajaga — vaid kuni 8,2% — oli ka hariduse valdkonnas aastatel 2000–2002 tegutsenud ettevõtete sünnimäär. Siin mängis suurt rolli haridusteenuste turu üleküllastatus ja sellest tulenev suur konkurents.

Enim oli sündinud ettevõtteid traditsiooniliselt kaubanduse valdkonnas ning kinnisvara- ja äriteenuste osutajate seas. Sündinud ettevõtete oluline osa kinnisvara ja äritegevuse valdkonnas — kuni 16,3% 2001. aastal — oli muuhulgas tingitud majandusturul ilmnenu tendentsist, mil järjest rohkem ettevõtteid spetsialiseerub oma põhitegevusalal ja ostab kinnisvara-alast teenust väljastpoolt. Seega tõi suurenenud nõudlus teenuste järele olulisi muudatusi kinnisvaravaldkonda.

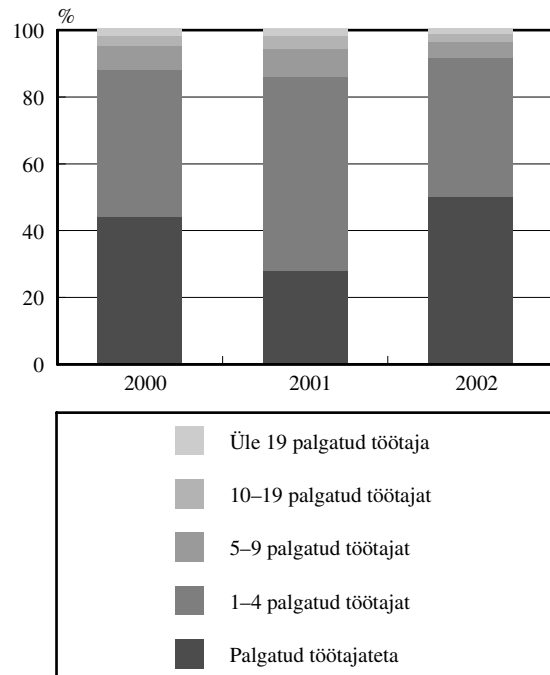
Välisküllastajate jätkuv huvi Eesti vastu soodustas majutuse ja toitlustuse valdkondade positiivset arengut — turistide paremaks teenindamiseks avati uusi majutus- ja toitlustuskohti. Seetõttu oli ka päris uute ettevõtte osatähtsus nendes valdkondades suur — 12–14%. Erakordselt suur finantsteenuste osutajate sünnimäär 2002. aastal (uusi ettevõtteid oli üle kolmandiku) oli tingitud finantsvahenduse tegevusalaga ettevõtete arvu järsust suurenemisest statistilises registris. Täpsem selgitamine näitas, et paljudel ettevõtetel siiski ei olnud finantsvahendus põhitegevusalaks — tegu oli ettevõtete ebatäpse klassifitseerimisega valdkondadesse pärast Äriregistrisse kandmist.

Euroopa Liidu keskmine ettevõtete sünnimäär aastatel 2000 ja 2001 oli vastavalt 8,5% ja 8,3%. Kõige rohkem uusi üksusi sündis Luksemburgis — nende osakaal oli 12,4%. Madalaim sünnimäär oli Rootsis — seal jäi sündinud ettevõtete osakaal alla 7%.

Ettevõtete sündimäär tegevusala järgi, 2000–2002

Sündinud ettevõtted suuruse järgi, 2000 – 2002

30–50% Eesti ettevõtjatest alustas majanduslikku tegevust palgalisi töötajaid kaasamata. Valdav osa ülejäänutest tegutses vähem kui 10 töötajaga ning vaid 1% äriestest palkas esimesel aastal 20 või enam töötajat. 2000., 2001. ja 2002. aastal sündinud ettevõtete keskmine tööga hõivatud töötajate arv oli vastavalt 2,8, 3 ja 2,4. Kõikide sel perioodil tegutsenud ettevõtete keskmine oli aga 12 töötajat.

Euroopas 2001. aastal sündinud ettevõtete keskmine suurus oli 2,6 tööga hõivatud isikut. Suurema tööga hõivatute arvuga uued ettevõtted olid Portugalis — keskmiselt 3,9 inimest. Märkimisväärselt väikesed olid Soomes sündinud ettevõtted — nende keskmine suurus ei ületanud 0,7 töötajat.

Ettevõtete surmad

Ettevõtte surmaks loetakse ettevõtte tegutsemiseks vajalike tootmistegurite (tööjõud, maa, kapital) kombinatsiooni likvideerimist tingimusel, et teised ettevõtted ei osale selles sündmuses. Surmaks ei loeta ettevõtte likvideerimist ühinemise, ülevõtmise, jagunemise või restruktureerimise tulemusena. Surmaks ei loeta ka juhtumit, kus ajutiselt mittetegutsev ettevõtte taasalustab tegevust kahe aasta jooksul pärast tegevuse peatamist.

Eestis oli ettevõtete surmamäär kõrgeim 1999. aastal — ettevõtluse demograafia statistika andmetel lõpetas iga viies sel aastal tegutsenud ettevõtjatest oma äri. Põhjuseks oli sel aastal valitsenud ebasoodne majanduskliima, mis peegeldas 1998. aasta teisel poolel alanud majanduslangust. Üksuste kõrge surmamäär oluliseks põhjuseks 1999. aastal võib samuti lugeda seda, et kõikidele aktsiaseltsidele ja osühingutele esitati nõue suurendada 1999. aasta 1. septembriks kapitali. Ettevõtted, kes õigeks ajaks kapitali suurendada ei jõudnud, määrati sundlõpetamisele. Osa nendest lõi tegevuse jätkamiseks uue äriühingu, teised ei suutnud neile seatud finantsilist barjääri ületada ning lõpetasid oma tegevuse äriühinguna. Suurim ettevõtete surmamäär — 19–23% oli kaubanduse, hotellinduse ja toitlustuse, finantsvahenduse ning kinnisvara valdkondades. Stabiilsemad olid mäetööstus, energeetika ja tervishoid — nendel aladel lõpetas tegevuse kuni 6% ettevõtjatest.

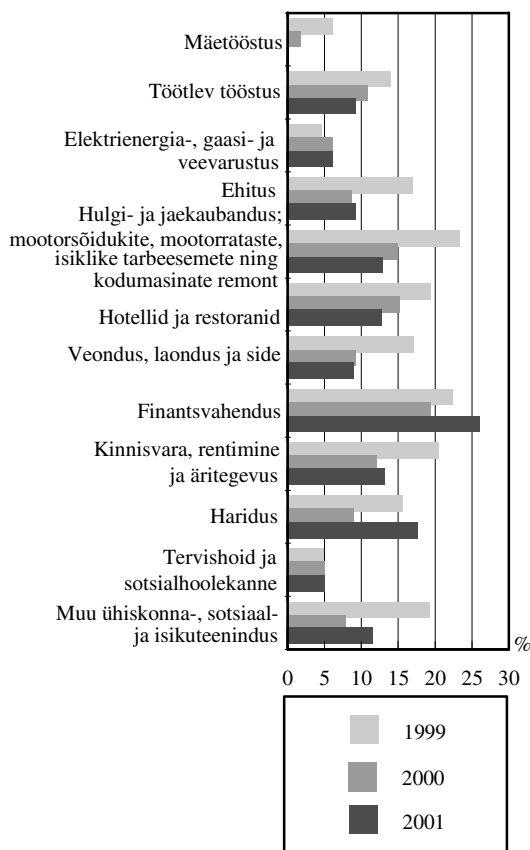
Nii 2000. kui ka 2001. aastal kadus ettevõtlusmaastikult 12% ettevõtjatest. Nagu 1999. aastalgi oli kõige suurem tegevuse lõpetanute osatähtsus finantsvahendajate, kaubanduse ja toitlustuse ning kinnisvaraäri tegelejate seas. Kaht aastat võrreldes selgub, et 2000. aastal oli kõrgem surmamäär tööstuses, kaubanduses, hotellinduses ja toitlustuses ning transpordis, 2001. aastal aga oli tegevuse lõpetanud oluliselt rohkem finantsvahenduses, kinnisvara, muu äritegevuses, hariduse ja muu teeninduse alal. Tervishoiu ja sotsiaalhoolekande valdkonna ettevõtete surmamäär oli mõlemal aastal alla 5%. Mäetööstuses ei lõpetanud 2001. aasta lõpuks tegevust üksi selles valdkonnas tegutsev ettevõtte.

Euroopa Liidu liikmesriikides oli keskmine ettevõtete surmamäär 1999. aastal 7% ja 2000. aastal 7,3%. Kõige rohkem, üle 10% oli tegevuse lõpetanud ettevõtteid Inglismaal ja Hollandis. Rootsis oli surnud ettevõtete osa Euroopa väikseim — alla 6%.

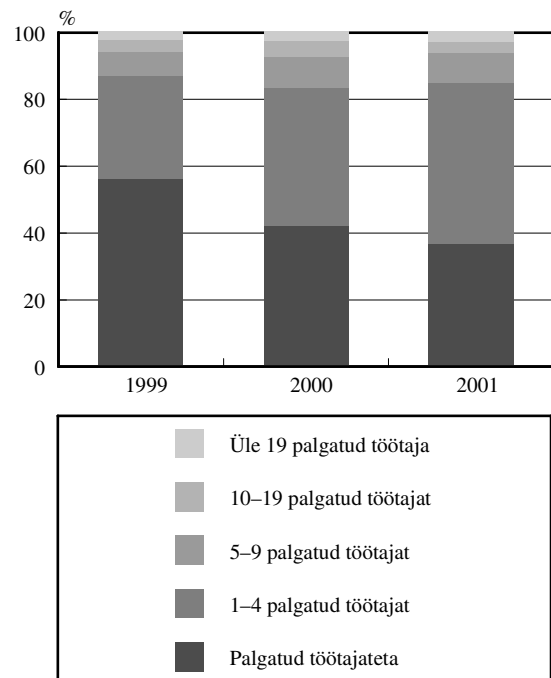
Aastatel 1999–2001 tegevuse lõpetanud Eesti ettevõtetes oli keskmiselt 3,5 hõivatud töötajat. Valdav osa ettevõtetest oli äritegevuse lõppedes vähem kui 4 töötajaga või tegutses ilma palgatöötajuta. Üle poole 1999. aastal surnud ettevõtetest oli palgaliste töötajateta. 20 ja enama palgatud töötajaga ettevõtete osa surnud ettevõtetest oli aastate vältel 1,9–2,6%.

2000. aastal surnud ettevõtte keskmine suurus Euroopas oli ligikaudu 2 tööga hõivatud isikut.

Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 1999–2001

Surnud ettevõtted suuruse järgi, 1999–2001

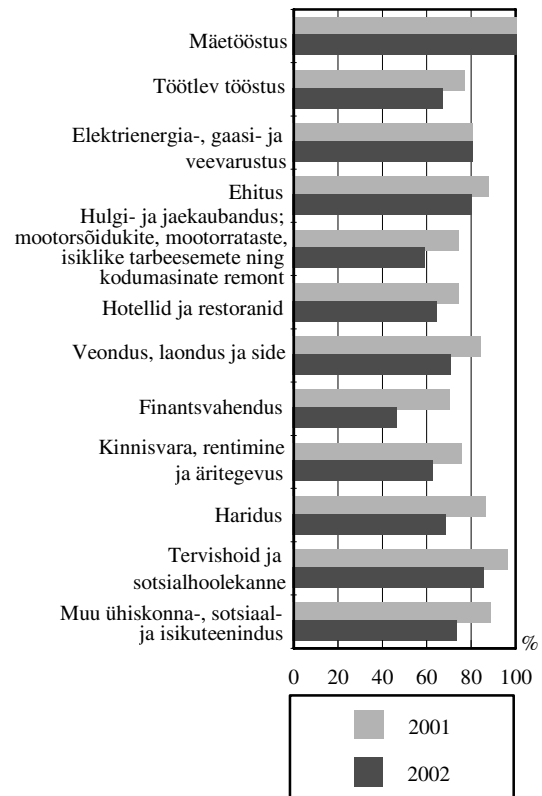

Ettevõtete elujõulisus

2000. aastal sündinud ettevõtetest jätkas 2001. aastal tegevust 76,2% ja 2002. aastal 62,7%. Kaks uut mäetööstusettevõtet jäid tegutsema mõlemal aastal. Kõrge elujõulisusega olid tervishoiuteenuste osutajad — järgmise aasta lõpuks lõpetas neist tegevuse vaid ligi 3% ning 2002. aasta jooksul veel 12%. Võrreldes teiste valdkondadega oli suhteliselt hea olukord ehituses — teise tegutsemisaasta lõpuks jäi püsima neli viiendikku ehitusettevõtetest. Kõige suuremad muutused toimusid finantsteenuste osutajate hulgas. Pärast kaht tegutsemisaastat jäi neist alles vähem kui pool ehk 45,7%. Ka kaubanduse valdkonna ettevõtete elujõulisuse määr jäi alla keskmist näitajat. Selles valdkonnas tegutsejate arv on suur, seega on kaubanduse tegevusala küll populaarne, kuid samal ajal ka üks ebastabiilsemaid ettevõtjate majandusturul püsimise seisukohalt.

Euroopa Liidu liikmesriikides 2000. aastal sündinud ettevõtetest jäi 2001. aastaks püsima 86,1%. Madalaim ettevõtete elujõulisuse määr oli Taanis ja Hispaanias — vastavalt 80,6% ja 82,5%. Rootsis jätkas ettevõtlusmaastikul tegutsemist koguni 98,3% ettevõtetest.

2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2001, 2002

ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Euroopa Liidus on üle 16 miljoni tööstus-, ehitus-, kaubandus- ja teenindusettevõtte, kes pakuvad tööd rohkem kui 110 miljonile inimesele. 2002. aastal tootsid ettevõtted 4,5 miljardi euro eest lisandväärtust, millest vaid 0,2 miljardit ehk vähem kui 5% loodi uute, 1. mail 2004 liitunud riikide ettevõtetes.

Euroopa Liit laienes kümne liikmesriigi võrra 1. mail 2004. Uute liikmesriikide andmeid koguti juba varasemate aastate kohta, see võimaldab saada ülevaadet nii uute kui ka vanade liikmesriikide ettevõtlusest. Uute riikide andmed on võetud ka Euroopa Liidu varasemate aastate koondandmete (EL25) hulka. Euroopa ettevõtlusest ettekujutuse saamiseks on ettevõtluse struktuurstatistika andmestik (*structural business statistics*). Andmed on ettevõtete ja nende töötajate arvu, samuti tulude, kulude, aga ka tehtud investeeringute kohta. Selle kogumiku valmimise ajal ei olnud veel kättesaadaval kõikide riikide 2002. aasta andmeid, seetõttu on osaliselt kasutatud 2001. aasta andmeid.

Andmete kogumise alus on Euroopa Komisjoni määrus, mis kindlustab erinevatest liikmesriikidest saadud andmete võrreldavuse kasutatud klassifikaatorite, definitsioonide ja uuritavate üksuste osas. Kasutades liikmesriikidest saadud ettevõtluse andmestikke, arvutab Eurostat koondnäitajad ning avaldab andmeid *New Cronose* andmebaasis oma kodulehel www.europa.eu.int/comm/eurostat/.

Struktuurstatistika andmestik sisaldab mäetööstuse, töötleva tööstuse, elektrienergia-, gaasi- ja veevarustuse, ehituse, kaubanduse, transpordi ning äriteeninduse (EMTAK-i alajaotused C–K) alal tegutsevate ettevõtete andmeid. Andmestik ei sisalda põllumajandus-, metsamajandus- ja kalapüügi-ettevõtete, samuti haridus-, tervishoiu- ja isikuteenuseid pakkuvate ettevõtete andmeid. Eraldi käsitletakse ka finantsvahenduse (EMTAK-i alajaotus J) ettevõtteid, nende tegevuse omapära tõttu erinevad kogutud andmed mittefinants-teenuseid tootvate ettevõtete andmetest.

Euroopa Liidu ettevõtluse põhinäitajad liikmesriikide ja tegevusalade kaupa on toodud kogumiku tabeliosas (vt lk 124–133).

Ettevõtete arv

Euroopa Liidus tegutseb üle 16 miljoni* ettevõtte. Põhiosa ettevõtetest, üle 13 miljoni, on 15 nn vanas liikmesriigis ja vaid veidi üle 3 miljoni kümnes uues liikmesriigis. Uutes liikmesriikides on pea samapalju ettevõtteid kui ettevõtete arvult suurimas vanas liikmesriigis Itaalias.

Euroopa Liidu riikides elab üle 450 miljoni inimese. Võrreldes rahvaarvu ja ettevõtete arvu riigiti torkab silma Itaalia ja Hispaania domineerimine ettevõtte arvu poolest. Suurim kaotaja selles võrdluses on rahvaarvult suurim liikmesriik Saksamaa, kus ettevõtteid ei ole nii arvukalt. Eurostat on välja pakkunud versiooni lõunapoolsete ja põhjapoolsete riikide ettevõtete erinevuse kohta. Suhteliselt palju ettevõtteid on Vahemeremaades, aga samas on tegemist väiksemate, traditsioone austavate perefirmade ja üksikettevõtjatega. Põhja pool on ettevõtted suuremad ja arvukus väiksem.

Kui Itaalias on arvuliselt kõige rohkem ettevõtteid, siis teine Vahameremaa, väike Malta on esikohal ettevõtete arvult tuhande elaniku kohta.

Uutest liikmesriikidest on enim ettevõtteid suurimas riigis Poolas, kus on ligi 1,5 miljonit ettevõtet. Sama palju on ettevõtteid ka rahvaarvult tunduvalt suuremas Suurbritannias. Üle poole miljoni ettevõtte on liitunud riikidest ka Ungaris ja Tšehhis. Ülejäänud uute liikmesriikide ettevõtete arv ei ületa saja tuhande piiri.

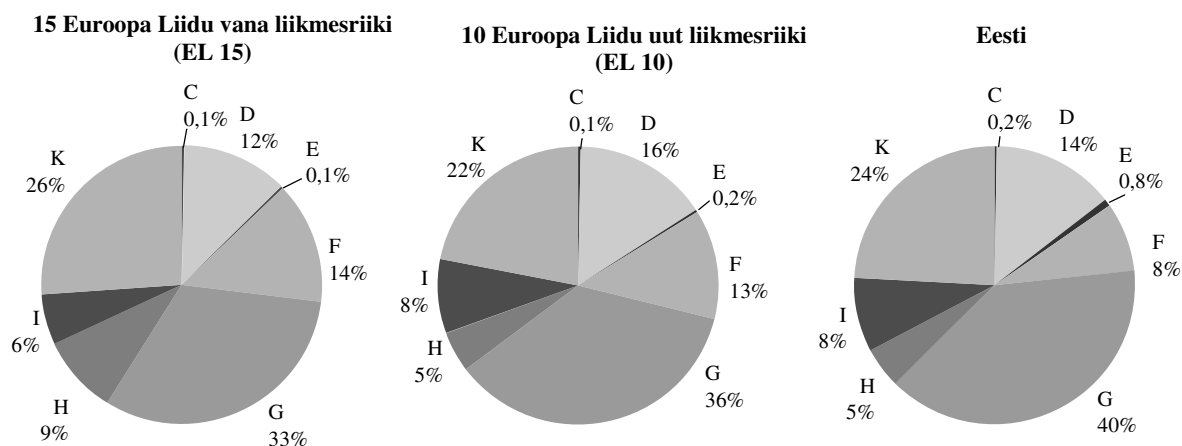
Kolmandik Euroopa Liidu ettevõtetest tegeleb hulgi- ja jaekaubandusega. Kaubandusettevõtete osakaal on suurem uutes liikmesriikides. Nagu Eestiski, on see enamikus riikides 40% ja enam. Uute liikmesriikide keskmine näitaja on sarnane vanade liikmesriikide näitajaga eelkõige tänu Ungarile ja Tšehhile, kus kaubandusettevõtete osakaal on vastavalt 27% ja 31%. Teine populaarne tegevusala kaubanduse järel on äriteenindus, mille osakaal pidevalt kasvab. Juba reas riikides on teeninduse alal rohkem ettevõtteid kui kaubanduses. Juhtiv riik on Rootsi, kus ligi 40% ettevõtetest on teenindusettevõtted. Samuti on teenindus ettevõtete arvukuselt tähtsaim tegevusala Saksamaal, Suurbritannias, Taanis ja Luksemburgis. Uutest liikmesriikidest on nende riikide ringi ainsana lisandunud Ungari. Ka Tšehhis on teenindusettevõtete osakaal pea sama suur kui kaubanduses.

Tähtsuset kolmas tegevusala uutes liikmesriikides on töötlev tööstus. Vanades liikmesriikides tegelevad ettevõtjad enam ehituse kui tööstusega. Ehitusettevõtete poolest erineb ka Eesti kõige rohkem Euroopa keskmisest — Eestis on neid suhteliselt vähem.

Suurim erinevus vanade ja uute liikmesriikide vahel on majutuse ja toitlustuse tegevusalal. Vanades liikmesriikides on hotelle ja restorane kümnendik kõigist ettevõtetest. Kümne uue liikmesriigi puhul on see näitaja poole väiksem. Majutus- ja toitlustusettevõtetel on suur osa ettevõtluses vaid Küprosel.

* Ei sisalda Kreeka andmeid.

Ettevõtted tegevusala järgi Euroopa Liidus ja Eestis, 2002*

* Ei sisalda Kreeka andmeid.

Tegevusalad

- C — Mäetööstus
- D — Töötlev tööstus
- E — Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus
- F — Ehitus
- G — Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont
- H — Hotellid ja restoranid
- I — Veondus, laondus ja side
- K — Kinnisvara, rentimine ja äritegevus

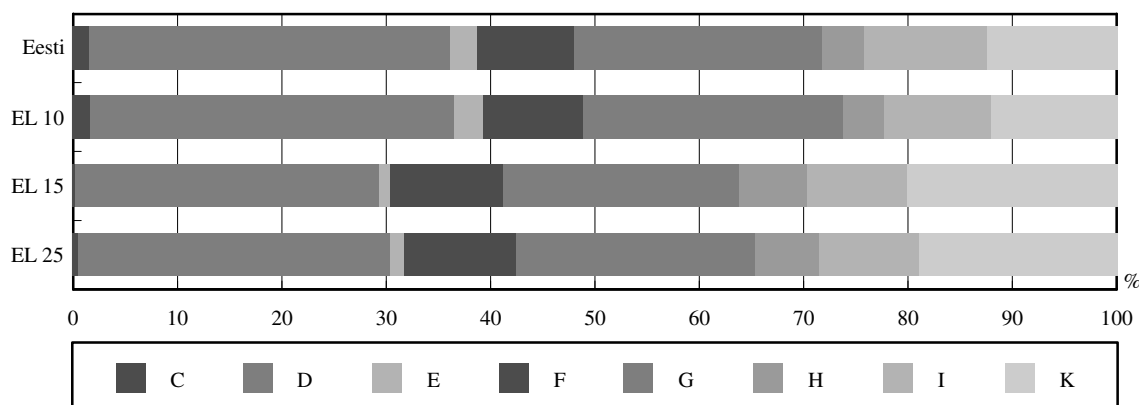
Valdav enamik ettevõteteid on mikroettevõtted, s.t neis on hõivatud vähem kui 10 isikut. Vaid kümnendik ettevõtetest on väike- ja keskmised ettevõtted. Suurettevõtete (rohkem kui 250 hõivatut) osakaal on alla 1%.

Tööga hõivatud isikud

Euroopa Liidu üle 16 miljoni tööstus-, ehitus-, kaubandus- ja teenindusettevõtte pakub tööd rohkem kui 110 miljonile neis hõivatud isikule. Uute liikmesriikide rahvaarv kokku on väiksem kui suurima liikmesriigi Saksamaa rahvaarv ja see on üle 16% kogu Euroopa Liidu rahvaarvust. Proportsionaalselt rahvaarvu jaotusele Euroopa Liidu riikide kaupa on enim ettevõtluses hõivatuid

Saksamaal ning uutest liikmesriikidest Poolas. Kui Poola rahvaarv on pool uute liikmesriikide rahvaarvust, siis tööga hõivatud isikute jaotuses kuulub talle vaid 43%. Rahvaarvult kahe teise suurema riigi, Tšehhi ja Ungari osakaal uute liikmesriikide rahvaarvust on pea võrdselt 14%, kuid nende hõivatute määr on uute liikmesriikide hulgas suurem. Parem on see näitaja Tšehhil, mille hõivatud moodustavad rohkem kui viiendiku. Erinevusi on põhjendatud Poola suhteliselt kõrge tööpuuduse tasemega. Samas tuleb arvestada ka, et Poolal on liikmesriikide seas suurim põllumajanduses hõivatud isikute osakaal (üle 18% kõigist hõivatutest, Euroopa Liidu keskmine on üle 5%), mida käesolev ülevaade ei kajasta.

Tööga hõivatud isikud tegevusala järgi Euroopa Liidus ja Eestis, 2002*

* Ei sisalda Kreeka andmeid.

EL 10 — Euroopa Liidu uued liikmesriigid.
EL 15 — Euroopa liidu vanad liikmesriigid.
EL 25 — Euroopa Liidu liikmesriigid kokku.

Ettevõtteid on kõige arvukamalt kaubanduses, kuid tööga hõivatuid on kõige rohkem töötlevas tööstuses. Euroopa Liidus keskmiselt on töötlevas tööstuses hõivatute osakaal ligi 30%. Teine koht kuulub selles võrdluses kaubandusele ja kolmas teenindusele.

Ettevõtete arvukuse osas tegevusalade järgi on uute ja vanade liikmesriikide vahel olulised erinevused. Uutes liikmesriikides on töötlevas tööstuses hõivatute osakaal keskmisest suurem — iga kolmas hõivatud on rakendatud töötleva tööstuse toodangu loomisele. Oluline roll sellise osakaalu tekkimisel on Sloveenia, Slovakkia ja Tšehhi, neis riikides on töötlevas tööstuses hõivatute osakaal ligi 40% või enam. Vanadest liikmesriikidest on töötleva tööstuse töötajate osakaal suurim Soomes, Saksamaal ja Prantsusmaal.

Kui vanades liikmesriikides on tunduvalt rohkem teenindustegevõtteid, siis erinevus hõivatud isikute struktuuris on veelgi märkimisväärsem. Viies vanade liikmesriikide hõivatutest osutab igapäevatööna mitmesuguseid äriteenuseid. Uutes liikmesriikides on vastav näitaja vaid veidi üle kümnendiku. Riikide kaupa on kõige suurem teeninduses hõivatute osakaal Hollandis, Prantsusmaal ja Luksemburgis — ligi neljandik. Uutest liikmesriikidest on teenindajate osalus kõige suurem Ungaris — üle 16%.

Ka mäetööstuses ja energeetikas on suurem hõivatud isikute osakaal uutes liikmesriikides, eelkõige tänu Poolale. Eesti mäetööstuses hõivatute osakaal tegevusalade struktuuris on üks Euroopa Liidu kõrgemaid.

Eesti ettevõtluses on tööga hõivatud isikute jaotumine tegevusalade peaaegu identne uute liikmesriikide struktuuriga. Veidi rohkem on

hõivatuid vaid veonduse, laonduse ja side tegevusalal.

Tööga hõivatud isikud jagunevad palgatöötajateks ja mittepalgalisteks töötajateks — tasuta töötavateks omanikeks (koos tasuta töötavate pereliikmetega). Valdava enamiku moodustavad palgatöötajad. Eestis oli 2002. aastal neid üle 97% kõigist tööga hõivatutest. Euroopa Liidu keskmine näitaja on madalam.

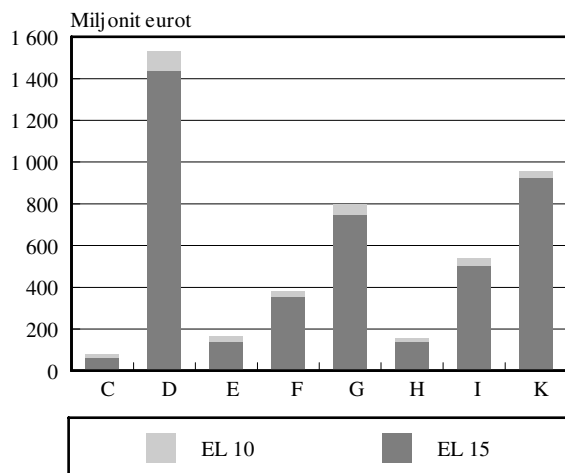
Rohkem kui pooltes liikmesriikides oli palgakulu töötaja kohta kõrgeim energeetikaettevõtetes. Riikides, kus kõige paremini ei ole tasustatud energeetikud, on tavaliselt suurim keskmine palgakulu mäetööstuses. 2002. aastal oli Euroopa Liidu energeetikaettevõtete keskmine palgakulu töötaja kohta ligi 28 000 eurot. Võrreldes riike, mille kohta 2002. aasta andmed on avaldatud, on Eesti energeetikaettevõtete keskmine koos Läti ja Leedu sama näitajaga pingerea lõpus. Väikseim on ettevõtete palgakulu nii Eestis kui ka Euroopas hotellide ja restoranide tegevusalal.

Majandustegevuse näitajad

Euroopa Liidu ettevõtete netokäive oli 2002. aastal ligi 17 miljardit eurot. Valdav osa netokäibest kuulub 15 vanale liikmesriigile, uute liitunud riikide osa on vaid 6%. Sarnane osade jaotus on lisandväärtuse puhul. 4,5 miljardi euro suurusest loodud lisandväärtusest langeb uute riikide arvele vaid 0,2 miljardit ehk vähem kui 5%.

Nii netokäibe kui ka lisandväärtuse puhul on kummagi suure riigi, Saksamaa ja Suurbritannia osakaal umbes viies. Neile järgnevate riikide, Itaalia ja Prantsusmaa osakaal on kokku neljandik. Uutest liikmesriikidest suurima, Poola osakaal on vaid veidi üle 2%.

Euroopa Liidu riikide ettevõtete lisandväärtus tegevusala järgi, 2002

Euroopas loovad suurima osa lisandväärtusest töötleva tööstuse ettevõtted. Kui netokäive on kaubanduse ja töötleva tööstuse puhul samas suurusjärgus, siis lisandväärtuse poolest on tähtsusetult teine tegevusala teenindus. Uutes liikmesriikides on seni veel teeninduse lisandväärtusest suurem osakaal kaubanduse ning veonduse, laonduse ja side lisandväärtusel.

Eesti ettevõtluses on nii netokäibe kui ka lisandväärtuse jaotus tegevusalati tunduvalt erinev Euroopa Liidu keskmisest ja ka uute liikmesriikide keskmisest. Uute liikmesriikide lisandväärtusest poole loovad tööstustegevusalad (mäe-, töötlev tööstus ja energeetika), sealhulgas töötleva tööstuse ettevõtted 40%. Eestis annab töötlev tööstus 30%, mis on väiksem näitaja kui kogu Euroopa Liidu keskmine. Nagu ülejäänud uutel liikmesriikidel, on ka Eestis tähtsusetult järgmine kaubandus, mille osakaal on üle viiendiku. Suurim erinevus on veonduse, laonduse ja side osas. Nii vanade kui ka uute liikmesriikides struktuuris on sellel tegevusalal 12%-line osalus. Eestis loovad veondus-, laondus- ja sideettevõtted tervelt viiendiku lisandväärtusest. Põhiosa sellest andsid 2002. aastal veondusega seotud ja seda abistavate tegevusalade (laadungikäitlus ja laondus; muud veonduse abitegevused, sh sadamate töö; veondusagentuuride tegevus, sh veoste ekspedeerimine) ettevõtted ning telekommunikatsiooniettevõtted.

Kasutatud kirjandus

Eurostat Yearbook 2003.

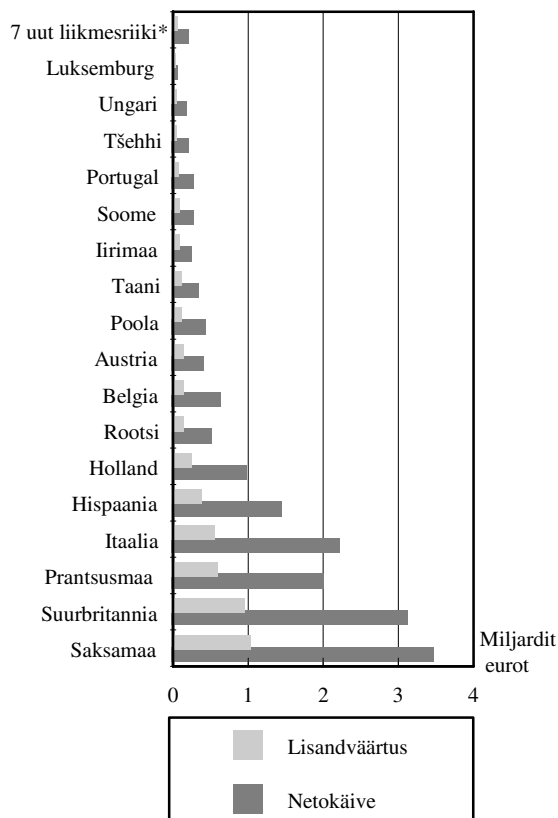
SMEs in Europe — Candidate countries. Data 2001. Luxembourg: Office for Publications of the European Communities, 2003.

European business — Facts and figures. Data 1995–2002. Luxembourg: Office for Publications of the European Communities, 2004.

Ettevõtte keskmine lisandväärtus jääb Eesti ettevõtluses alla Euroopa Liidu vanade liikmesriikide samale näitajale. Tegevusalati on Eesti ettevõtted võrdluses uute liikmesriikidega edukamad — ettevõtte keskmine lisandväärtus on väiksem vaid mäetööstuses ja energeetikas. Suhteliselt edukamad on Eesti ehitusettevõtted, mille keskmine lisandväärtus on kõige lähemal Euroopa Liidu keskmisele. Selle tagab ehitusettevõtete keskmisest suurem netokäive. Eesti keskmise ehitusettevõtte netokäive on isegi kõrgem Euroopa Liidu keskmisest.

Investeeringud põhivarasse on tootmise laiendamise ning arengu peamine eeldus. Nendes Euroopa Liidu riikides, mille kohta olid avaldatud investeeringute andmed, olid 2002. aastal ettevõtte keskmised investeeringud suurimad energeetikavaldkonnas. Keskmine energeetikaettevõtte tegi investeeringuid 1,8 miljardi euro väärtuses. Vaatluse all olevatest tegevusaladest investeerisid põhivarasse kõige vähem ehitusettevõtted, samuti hotellid ja restoranid.

Netokäive ja lisandväärtus Euroopa Liidu riikides, 2002

* Eesti, Küpros, Leedu, Läti, Malta, Slovakkia, Sloveenia.

SUMMARY OF ECONOMIC ACTIVITIES IN 2003

The year 2003 was a good year to the Estonian economy. The economic upturn that had begun two years ago continued, but more slowly.

As a whole, the year 2003 was a good one for the Estonian economy. The gross domestic product (GDP) as one of the most widely used economic development indicators, increased in constant 2000 prices by 5.1% compared to 2002. However, the growth was not as large as in the previous years. The economic growth was based mainly on the strong domestic demand. The fast development in the domestic demand was based on the increasing private household consumption and investments.

Private household consumption increased in current prices by 6% compared to 2002. The increase was boosted by rising wages but also low inflation and low interest rates.

The growth of the gross capital formation was not as large as in 2002 — 5.4% in adjusted constant prices. The growth based on major investment projects into construction and transport as well as into the renovation of power plants.

The exports of goods and services in constant prices increased 6%. The increase of imports was more rapid than the growth of exports.

The number of employed persons that had decreased continuously since the year 1990, increased for the first time in 2001. The increase of the employment continued in the two following years. In 2003 the unemployment rate decreased to 10%. In 2003 the average monthly gross wages and salaries were 6,723 kroons; compared to the previous year, the wages and salaries had increased by 9.4%.

The percentage change of the consumer price index in 2003 compared to 2002 was 1.3% — this was the lowest growth during the last years. The prices of goods fell by 0.2% and the prices of services

increased 4.3%. The change in the consumer price index was mainly influenced by the increase in the expenditure on health and by higher annual average price of electricity.

In 2003, there were 36,892 non-financial corporations, 469 financial intermediaries and 50,118 sole proprietors — a total of over 87,000 enterprises in Estonia. The number of enterprises increased, mainly of non-financial corporations, which was 7% bigger than in 2002. More than 60% of enterprises were active in agriculture, forestry, trade or business activities. In agriculture and forestry sole proprietors predominated (93%). The predominance of sole proprietors in enterprises could be observed also in fishing, transport, as well as in personal and business service activities. The number of non-financial corporations was bigger than that of sole proprietors in manufacturing, electricity, gas and water supply, construction, and also in trading activities and hotels-restaurants.

The largest increase in the number of enterprises was in real estate, renting and business activities and also in other community, social and personal service activities. Over 2,300 enterprises more than a year ago operated in these activities.

Enterprises' revenue amounted to 400 billion kroons and costs made up over 360 billion kroons. In 2003 compared to 2002, the revenue increased by 7.8% and costs by 6.5%. Enterprises' net profit increased by 26%, most in manufacturing and trade. In 2003 compared to 2002, the revenue decreased in agriculture, forestry and fishing. Although the total number of sole proprietors is large, the proportion of their revenue of total business revenue is small — 1.5% in 2003.

NON-FINANCIAL CORPORATIONS

This chapter presents main financial data of non-financial corporations (hereinafter enterprises) registered in Estonia.

The year 2003 was a good one for Estonian enterprises. Enterprises reported the largest profit received so far — more than 25 billion kroons. The value added generated by enterprises increased 11% compared to the previous year.

Enterprises produce the largest proportion of the gross domestic product. In 2003 the value added generated by enterprises amounted to 74 billion kroons. The value added generated by one

enterprise was on the average 2 million kroons, 4% bigger than the average in 2002.

There were 36,895 enterprises operating in Estonia at the end of 2003. According to the international classification, the majority of enterprises are small enterprises, i.e. with less than 50 employees. Only 4% of enterprises employed 50 or more employees. In 2003 the number of enterprises grew by 2,400 compared to 2002, of which the majority were micro enterprises.

Micro enterprises have played an important role in the development of Estonian enterprises. In 2003

80% of enterprises were micro enterprises, where 20% of persons employed worked.

There were 417,000 persons employed in enterprises in Estonia at the end of 2003, showing an increase of 4,400 over the year 2002. 31% of all persons are employed in industrial enterprises, and a fifth in trading enterprises. Employment increased more in fast-growing construction and business activities, and also in trading enterprises. Employment decreased due to more efficiency and structural readjustments in electricity, gas and water supply, railway transport, post and telecommunication activities, but also in agriculture and forestry.

The average number of employees in an enterprise was 11. Bigger enterprises than the enterprises' average were in mining, in several manufacturing activities, electricity, gas and water supply, also in transport activities and some business services activities such as security activities, labour recruitment and industrial cleaning. Smaller enterprises than the enterprises' average were in real estate activities, machinery and equipment renting enterprises, as well as computer activities.

Foreign persons in private law owned 5% of enterprises operating in Estonia (the participating interest owned by a foreign person in private law was more than 50%). A third of these enterprises operated in trading and a fifth of them in manufacturing activities.

Of industrial sectors the biggest in Estonia is the tertiary sector, which includes the economic activities such as trade, transport, services. In 2003 the tertiary sector included three quarters of Estonian enterprises and half of persons employed worked there. The secondary sector included a fifth of enterprises and 44% of persons employed. In the secondary sector the share of enterprises with 50 and more persons employed was the biggest. The primary sector included 4% of enterprises and the same percentage of persons employed. The share of primary sector in the number of enterprises and employment has decreased and the share of tertiary sector has increased over last years. In 2003 compared to 2002, the growth of enterprises' number and value added was more rapid in the secondary sector than in the tertiary sector.

Assets, liabilities and equity

At the end of 2003, the balance sheet total of enterprises amounted to 280 billion kroons, showing a 17% increase compared to the previous year. The balance sheet total of an Estonian company at the end of 2003 was on an average 7.6 million kroons, i.e. a tenth larger than in the previous year. According to the average balance sheet, larger enterprises were in railway and water transport, in electricity, gas and water supply.

Assets. At the end of 2003, current assets accounted for 39% of total assets. During the year the current assets grew 16%. The growth of current assets was mainly influenced by the growth of short-term receivables. Half of current assets were short-term receivables and 30% were inventories. The major part in inventories was goods purchased for resale, which was at the end of the year 17% larger than at the beginning.

In 2003 the fixed assets of enterprises grew 17% and their value amounted to 170 billion kroons. The long-term financial assets were by a fourth larger at the end of the year than at beginning due to establishing subsidiaries and investing in the shares and securities of other companies. For the first time investment properties were presented in the enterprises' financial statements of 2003. Investment property is land and/or buildings held to earn rentals or for capital appreciation or both. At the end of 2003, investment properties accounted for 11% of fixed assets. The majority of fixed assets are tangible assets. In 2003 the enterprises obtained tangible assets for almost 37 billion kroons. Almost half of them were buildings and structures including construction in progress. At the end of the year the tangible assets in original cost were 10% bigger than at the beginning of the year.

Liabilities and equity. At the end of 2003, enterprises had liabilities in the value of more than 138 billion kroons, i.e. 13% more than at the beginning of the year. 40% of the liabilities were long-term and 60% short-term liabilities. In 2003 short-term liabilities grew more than the long-term liabilities, the growth was 16% at the end of the year compared to the beginning. Long-term liabilities increased by 10% at the same time.

At the end of 2003, enterprises had equities in the value of 142 billion kroons. Enterprises' equity increased 21% compared to the beginning of the year thanks to large retained earnings and profit of the reference year. At the end of 2003, the capital stock of enterprises was 44 billion kroons, one fifth of which was owned by foreign persons in private law.

Enterprises equity's share in balance sheet (equity assets ratio) was 51% at the end of 2003. Return on equity was 19% as in the previous year.

The improved profitability of enterprises was influenced by the amendment made in the Income Tax Act — enterprises no longer had to pay income tax on the reinvested net profit.

With the growth of liquid assets, the key ratios characterising the paying capacity of enterprises (current ratio and quick ratio) also improved over last years. The working capital (current assets minus short-term liabilities) of enterprises was 18% larger at the end of the year than at the beginning.

The share of the working capital in assets accounted for 10% at the end of 2003.

At the end of 2003, the current ratio of Estonian enterprises was 1.33, which is usually rated satisfactory.

Balance sheet in different activities. Trading was the biggest activity by number of enterprises at the end of 2003. But by the size of enterprises' balance sheet real estate, renting and business service became the biggest thanks to fast-growing real estate and business service activities. The share of real estate, renting and business service enterprises accounted for 22% in the total number of enterprises and 23% in enterprises' balance sheet total. 35% of all enterprises were trading enterprises and they owned 20% of the balance sheet total of all enterprises. The third biggest activity was manufacturing. At manufacturing activities 13% of all enterprises were active and these enterprises owned almost a fifth of the balance sheet total of all enterprises.

Sales, costs, profit

In 2003 the net sales of all enterprises totalled 354 billion kroons, showing an increase of 8% over the year 2002. After the fast growth in the net sales in 2000, the growth in the net sales stabilised.

In 2003, the average turnover per enterprise was 9.6 million kroons, showing an increase of only a percentage over the year 2002. The change of the consumer price index had insignificant influence on the growth of net sales in 2003. On average, the prices of goods and services in 2003 rose by 1.3% in comparison with 2002.

Enterprises owned by foreign persons in private law gave one fourth of the total net sales, but there were only 5% of such enterprises. In 2003 there were 280 public sector enterprises and their turnover was over 18 billion kroons. In 2003 compared to 2002, the net sales of public sector's enterprises increased by 11%.

In 2003 the domestic private household consumption supported the economic growth. Trading enterprises contributed the largest share to the net sales of enterprises. The net sales of trading enterprises totalled 145 billion kroons, i.e. 41% of the net sales of all enterprises. The revenue of trade enterprises from wholesale increased by 6% in 2003 compared to 2002. Retail sales increased by 10%. The change of the consumer price index had insignificant effect to the growth of retail sales. The prices of goods changed by -0.2% (foodstuffs 0.6%, manufactured goods 0.3%) in 2003 compared to 2002.

The net sales of manufacturing were half of trading enterprises net sales but gave one fifth of the total net sales of all enterprises. In 2003 compared to

2002, the net sales of manufacturing enterprises increased 10%. The increase in the net sales was more rapid in enterprises engaged in the manufacture of rubber and plastic products, metal and metal products, wood and wood products. Manufacturing enterprises received 86% of total net sales from sale of industrial production. The manufacturing enterprises sold their production for 66 billion kroons, 11% more than in 2002.

The third largest economic activity with respect to the net sales was transport, storage and communication. The net sales accounted for 46 billion kroons, i.e. 7% more than 2002. The growth net sales was mainly caused by supporting transport activities and road transportation enterprises.

The growth in construction activity had positive influence on economy. Due to the favourable loan policies and improved living standards the demand for new residential buildings increased, which intensified the housing construction. The enterprises' continuous investments in construction and alteration of buildings and structures ensured the growth of construction activities.

Concentration of net sales by economic activity. *The concentration of the net sales was higher in mining and electricity, gas and water supply. It is influenced by the restructuring process in large enterprises. In 2003 the highest concentration of net sales was in electricity, gas and water supply, where four enterprises with the largest net sales gave 75% of the activity's total net sales. The growth rate of the concentration of the net sales was the highest in transport, storage and communication activity due to the accrual of large enterprises.*

The net sales of four biggest enterprises accounted for 4.5% of the net sales of all enterprises. In 2003 the share of the biggest enterprises by net sales increased compared to 2002. Among the 20 biggest enterprises by net sales there were more trading (8 enterprises) and transport, storage and communication enterprises (5 enterprises) in 2003.

Labour productivity. *In 2003 compared to 2002, the labour productivity (net sales per employee) was 871,000 kroons, showing a growth of 7% or by 56,000 kroons. The growth rate of labour productivity was slower than the growth rate of net sales. By economic activities the growth in labour productivity was the largest in water transport — four times bigger than enterprises' average.*

In the structure of the income statement the share of total profit increased and accounted for 6% of net sales. In 2003 the growth of net sales was faster than the growth of costs. Also the rapid growth of enterprises' financial income and the decrease of financial costs influenced the formation of net profit.

Personnel expenses. The growth of personnel expenses was continuously faster than the growth of net sales. Due to this the productivity of personnel costs decreased in enterprises' total and also in many economic activities.

On average, the wages costs per employee were about 73,000 kroons, i.e. 6,107 kroons per employee in a month. The average wages cost per employee increased by 10% in 2003 compared to 2002. Hereby, employee's wages were on an average 540 kroons larger in 2003 than in 2002.

In different activities, the monthly wages and salaries varied many times. The wages cost per employee were smallest in personal service activity. More than two times bigger than enterprises' average were wages and salaries in transport and computer service activities.

Net profit (loss). In 2003 enterprises reported the biggest profit received during recent years — 25 billion kroons. All activities finished the year with profit. By economic activities total net profit of real estate, rental and business service enterprises was the largest, reaching 6.6 billion kroons. The net profit — almost 5 billion kroons — was made in trading enterprises and also transport, storage and communication enterprises. The manufacturing activity had as a result of the economic year over 4 billion kroons of net profit.

There were 72% of all enterprises, which made profit in 2003. 10,355 enterprises made loss in 2003.

Due to big profits generated in 2003, the profitability of enterprises also improved. The average profit margin (net profit/net sales) was 7%. The profit margin was highest in real estate, renting and business service activities — 29%.

Investments in fixed assets

The growth of investments continued in 2003. It was influenced by the enterprises' increased net profits and by favourable interest rates. One reason for the increased net profits was the amendment made in the Income Tax Act (enterprises no longer had to pay income tax on the reinvested net profit). The investments were boosted also by reforms related to the European Union and by production development in order to be more competitive in the European Union market.

In 2003 enterprises invested 27.5 billion kroons in fixed assets, which is 11% more than in the previous year. The largest input to the growth of all enterprises' investments gave real estate, renting and business service enterprises. The share of these enterprises in the increase of investments total was 43%. Compared to the previous year, the growth of investments was more rapid in hotels and restaurants, construction, electricity, gas and water supply and transport, storage and communication enterprises. The growth of investments was slower than in the previous year in manufacturing and trade enterprises, remaining almost on the level of 2001.

The enterprises' increased possibilities to invest in the construction of buildings and structures assured the growth of all enterprises' investments. After the decrease in the previous year the investments in construction and alteration of buildings and structures increased by 22% in 2003. The investments in the acquisition of land were third larger than in 2002. The investments in the acquisition of machinery and equipment decreased by 9% in 2003 compared to 2002.

Enterprises owned by foreign persons in private law made more than 20% of total investments of all enterprises. In 2003 their investments in fixed assets increased 10% compared to 2002. The share of enterprises owned by foreign persons in private law in investments was the biggest in the activity of hotels-restaurants.

Leased fixed assets. The acquisition of leased fixed assets has increased rapidly in the last years. The banks' favourable leasing policies allowed enterprises to acquire the fixed assets through capital rent. The most common subjects of leasing were machinery and vehicles.

In 2003 enterprises concluded capital rent contracts in the value of 5.8 billion kroons, i.e. 15% more than in the previous year. Over half of total value of financial leasing was made in acquisition of vehicles and over third in equipment, machinery and inventories.

The largest number of capital rent contracts was made by transport, storage and communication enterprises — over third of the total value of capital rent contracts, followed by trading and manufacturing enterprises.

TABELID
TABLES

Tabel 1A. ETTEVÕTTED KOKKU
Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2002, 2003
Table 1A. ENTERPRISES TOTAL
Income statement, assets, liabilities, equity, 2002, 2003

Näitaja	Tuhat krooni Thousand kroons		Indicator
	2003	2002	
Ettevõtete arv	36 895	34 511	Number of enterprises
Tööga hõivatud isikute arv	416 954	412 546	Number of persons employed
Töötajate arv	406 964	402 240	Number of employees
<u>Tulud, kulud, kasum</u>			
Realiseerimise netokäive	354 411 304	327 726 866	Net sales
Eksport	81 189 620	74 449 090	Export
Kulud	333 851 314	312 105 874	Costs
Kaubad	136 081 841	127 893 750	Merchandise
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	59 467 899	56 842 291	Materials, supplies and intermediate goods
Ostetud tööd ja teenused	69 600 696	62 763 960	Laid-out work
Ostetud elekter, kütus ja energia	11 625 226	10 937 701	Purchases of energy products
Tööjõukulud	39 952 382	35 947 128	Personnel expenses
Kogukasum (-kahjum)	20 559 991	15 620 992	Total profit (loss)
Muud äritulud	5 355 376	5 939 321	Other revenue
Muud ärikulud	3 166 546	3 076 984	Other expenses
Finantstulud	10 540 919	8 084 820	Financial income
Finantskulud	6 803 120	6 953 187	Financial costs
Erakorralised tulud	90 620	99 190	Extraordinary income
Erakorralised kulud	47 230	41 518	Extraordinary costs
Tulumaks	1 422 523	0	Provision for taxes
Puhaskasum (-kahjum)	25 107 488	19 672 634	Net profit (loss)
Kasum	27 659 169	23 436 704	Profit
Kahjum	-2 551 681	-3 764 070	Loss
<u>Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus</u>			
Vara	280 025 190	234 748 349	Assets
Käibevara	110 510 285	94 522 121	Current assets
Varud kokku	32 601 123	28 267 608	Inventories total
Põhivara	169 514 905	140 226 228	Fixed assets
Finantsvara	40 416 684	29 418 141	Long-term financial assets total
aktsiad, osakud ja muud väärtpaberid	29 542 283	19 617 160	shares and securities
Kinnisvarainvesteeringud	18 318 593	..	Investment properties
Immateriaalne põhivara	1 410 530	1 002 046	Intangible assets
Materiaalne põhivara jääkmaksumuses	109 369 099	109 806 041	Tangible assets in original cost less depreciation
Materiaalne põhivara soetusmaksumuses	165 280 730	160 689 939	Tangible assets in original cost
Kohustused ja omakapital	280 025 190	234 748 349	Liabilities and equity
Kohustused	138 424 579	123 366 618	Liabilities
Lühiajalised kohustused	83 065 410	72 408 093	Current liabilities
Pikaajalised kohustused	55 359 170	50 958 525	Long-term liabilities
Omakapital	141 600 611	111 381 731	Equity
Põhikapital	44 096 978	41 327 108	Capital stock
väliskapital	9 009 761	8 117 656	foreign capital

Tabel 1A. ETTEVÕTTED KOKKU

Tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital, 2002, 2003

Table 1A. ENTERPRISES TOTAL

Income statement, assets, liabilities, equity, 2002, 2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Osatähtsus, % Percentage		Indicator
		2003	2002	
Ettevõtete arv	106,9			Number of enterprises
Tööga hõivatud isikute arv	101,1			Number of persons employed
Töötajate arv	101,2			Number of employees
<u>Tulud, kulud, kasum</u>				
Realiseerimise netokäive	108,1	100,0	100,0	Net sales
Eksport	109,1	22,9	22,7	Export
Kulud	107,0	94,2	95,2	Costs
Kaubad	106,4	38,4	39,0	Merchandise
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	104,6	16,8	17,3	Materials, supplies and intermediate goods
Ostetud tööd ja teenused	110,9	19,6	19,2	Laid-out work
Ostetud elekter, kütus ja energia	106,3	3,3	3,3	Purchases of energy products
Tööjõukulud	111,1	11,3	11,0	Personnel expenses
Kogukasum (-kahjum)	131,6	5,8	4,8	Total profit (loss)
Muud äritulud	90,2	1,5	1,8	Other revenue
Muud ärikulud	102,9	0,9	0,9	Other expenses
Finantstulud	130,4	3,0	2,5	Financial income
Finantskulud	97,8	1,9	2,1	Financial costs
Erakorralised tulud	91,4	0,0	0,0	Extraordinary income
Erakorralised kulud	113,8	0,0	0,0	Extraordinary costs
Tulumaks	0,0	0,4	0,0	Provision for taxes
Puhaskasum (-kahjum)	127,6	7,1	6,0	Net profit (loss)
Kasum	118,0	7,8	7,2	Profit
Kahjum	67,8	-0,7	-1,1	Loss
<u>Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus</u>				
Vara	119,3	100,0	100,0	Assets
Käibevara	116,9	39,5	40,3	Current assets
Varud kokku	115,3	11,6	12,0	Inventories total
Põhivara	120,9	60,5	59,7	Fixed assets
Finantsvara	137,4	14,4	12,5	Long-term financial assets
aktsiad, osakud ja muud väärtpaberid	150,6	10,5	8,4	shares and securities
Kinnisvarainvesteeringud	..	6,5	..	Investment properties
Immateriaalne põhivara	140,8	0,5	0,4	Intangible assets
Materiaalne põhivara jääkmaksumuses	99,6	39,1	46,8	Tangible assets in original cost less depreciation
Materiaalne põhivara soetusmaksumuses	102,9			Tangible assets in original cost
Kohustused ja omakapital	119,3	100,0	100,0	Liabilities and equity
Kohustused	112,2	49,4	52,6	Liabilities
Lühiajalised kohustused	114,7	29,7	30,8	Current liabilities
Pikaajalised kohustused	108,6	19,8	21,7	Long-term liabilities
Omakapital	127,1	50,6	47,4	Equity
Põhikapital	106,7	15,7	17,6	Capital stock
väliskapital	111,0	3,2	3,5	foreign capital

Tabel 1B. ETTEVÕTTED KOKKU
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2002, 2003
Table 1B. ENTERPRISES TOTAL
Investments in fixed assets and financial leasing, 2002, 2003

Näitaja	Tuhat krooni Thousand kroons		Indicator
	2003	2002	
Investeeringud põhivarasse*	27 489 208	24 804 991	Investments total*
Hoonete ja rajatiste soetamine	2 892 173	2 965 307	Acquisition of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste ehitamine	5 773 941	4 114 752	Construction of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste rekonstrueerimine	3 125 474	3 170 470	Alteration of buildings and structures
Transpordivahendid	3 243 347	3 560 543	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	713 712	674 218	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	9 058 062	8 521 045	Other equipment, machinery, inventory
Maa	1 785 735	1 342 025	Acquisition of land
Muu põhivara	896 765	456 631	Other fixed assets
Kapitalirent	5 796 506	5 019 804	Financial leasing total
Hooned, rajatised ja maa	723 198	1 221 244	Buildings, structures and land
Transpordivahendid	2 993 608	1 855 811	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	26 110	84 381	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	2 053 590	1 858 368	Other equipment, machinery, inventory

* Investeeringud põhivarasse ei sisalda kapitalirendiga omandatud põhivara.

* Fixed assets acquired by financial leasing are excluded.

Tabel 1C. ETTEVÕTTED KOKKU
Realiseerimise netokäive, 2002, 2003
Table 1C. ENTERPRISES TOTAL
Net sales, 2002, 2003

Näitaja	Tuhat krooni Thousand kroons		Indicator
	2003	2002	
Realiseerimise netokäive*	353 357 949	326 722 732	Net sales*
Tööstustoodangu ja -teenuste müük, k.a elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	78 305 634	69 828 952	Industrial sales, including electricity, gas and water supply
Ehitus	27 669 771	24 751 542	Construction
Kaubandus	150 567 010	142 886 649	Wholesale and retail trade
Toitlustus- ja majutusteenused	4 160 253	3 727 093	Accommodation and catering
Transporditeenused ja transpordi abitegevused	34 125 905	30 623 227	Transport services, supporting and auxiliary transport services
Kinnisvarateenused, hoonete ja ruumide rentimine	10 562 573	9 177 787	Real estate services
Muud äriteenused	9 929 446	9 856 302	Other business services
Muud müügitulud	38 037 357	35 871 180	Other sales revenue

* Realiseerimise netokäive ei sisalda dotatsioone.

* Subsidies are excluded.

Tabel 1B. ETTEVÕTTED KOKKU
Investeeringud põhivarasse ja kapitalirent, 2002, 2003
Table 1B. ENTERPRISES TOTAL
Investments in fixed assets and financial leasing, 2002, 2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Osatähtsus, % Percentage		Indicator
		2003	2002	
Investeeringud põhivarasse*	110,8	100,0	100,0	Investments total *
Hoonete ja rajatiste soetamine	97,5	10,5	12,0	Acquisition of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste ehitamine	140,3	21,0	16,6	Construction of buildings and structures
Hoonete ja rajatiste rekonstrueerimine	98,6	11,4	12,8	Alteration of buildings and structures
Transpordivahendid	91,1	11,8	14,4	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	105,9	2,6	2,7	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	106,3	33,0	34,4	Other equipment, machinery, inventory
Maa	133,1	6,5	5,4	Acquisition of land
Muu põhivara	196,4	3,3	1,8	Other fixed assets
Kapitalirent	115,5	100,0	100,0	Financial leasing total
Hooned, rajatised ja maa	59,2	12,5	24,3	Buildings, structures and land
Transpordivahendid	161,3	51,6	37,0	Vehicles
Arvutid ja arvutisüsteemid	30,9	0,5	1,7	Computers
Muud masinad ja seadmed, inventar	110,5	35,4	37,0	Other equipment, machinery, inventory

* Investeeringud põhivarasse ei sisalda kapitalirendiga omandatud põhivara.

* Fixed assets acquired by financial leasing are excluded.

Tabel 1C. ETTEVÕTTED KOKKU
Realiseerimise netokäive, 2002, 2003
Table 1C. ENTERPRISES TOTAL
Net sales, 2002, 2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Osatähtsus käibes, % Percentage of net sales		Indicator
		2003	2002	
Realiseerimise netokäive*	108,2	100,0	100,0	Net sales*
Tööstustoodangu ja -teenuste müük, k.a elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	112,1	22,2	21,4	Industrial sales, including electricity, gas and water supply
Ehitus	111,8	7,8	7,6	Construction
Kaubandus	105,4	42,6	43,7	Wholesale and retail trade
Toitlustus- ja majutusteenused	111,6	1,2	1,1	Accommodation and catering
Transporditeenused ja transpordi abitegevused	111,4	9,7	9,4	Transport services, supporting and auxiliary transport services
Kinnisvarateenused, hoonete ja ruumide rentimine	115,1	3,0	2,8	Real estate services
Muud äriteenused	100,7	2,8	3,0	Other business services
Muud müügitulud	106,0	10,8	11,0	Other sales revenue

* Realiseerimise netokäive ei sisalda dotatsioone.

* Subsidies are excluded.

Tabel 1D. ETTEVÕTTED KOKKU
Majandusnäitajad, 2000–2003
 Table 1D. ENTERPRISES TOTAL
Financial data, 2000–2003

Näitaja	Majandusnäitajad, tuhat krooni <i>Financial data, thousand kroons</i>			
	2000	2001	2002	2003
Ettevõtete arv	30 787	32 690	34 511	36 895
Tööga hõivatud isikute arv	390 690	396 196	412 546	416 954
Töötajate arv*	380 572	385 575	402 240	406 964
<u>Tulud, kulud, kasum</u>				
Realiseerimise netokäive	254 649 181	291 410 783	327 726 866	354 411 304
Eksport**	55 999 112	67 021 772	74 449 090	81 189 620
Kulud	243 713 191	280 266 943	312 105 874	333 851 314
Kaubad	103 155 572	116 581 886	127 893 750	136 081 841
Materjal, ostetud tooted ja pooltooted	43 202 840	48 961 046	56 842 291	59 467 899
Ostetud tööd ja teenused	47 032 016	55 395 122	62 763 960	69 600 696
Ostetud elekter, kütus ja energia	9 442 213	10 451 640	10 937 701	11 625 226
Tööjõukulud	27 689 962	31 400 847	35 947 128	39 952 382
Kogukasum (-kahjum)	10 935 989	11 143 840	15 620 992	20 559 991
Muud äritulud	5 197 750	5 444 371	5 939 321	5 355 376
Muud ärikulud	3 552 602	3 072 769	3 076 984	3 166 546
Finantstulud	5 267 790	6 071 417	8 084 820	10 540 919
Finantskulud	6 078 222	8 214 132	6 953 187	6 803 120
Erakorralised tulud	82 849	280 360	99 190	90 620
Erakorralised kulud	51 420	38 945	41 518	47 230
Tulumaks	0	0	0	1 422 523
Puhaskasum (-kahjum)	11 802 134	11 614 143	19 672 634	25 107 488
Kasum	15 661 365	18 924 912	23 436 704	27 659 169
Kahjum	-3 859 232	-7 310 770	-3 764 070	-2 551 681
<u>Vara, kohustused, omakapital aasta lõpus</u>				
Vara	179 969 353	206 718 158	234 748 349	280 025 190
Käibevara	67 458 299	82 778 723	94 522 121	110 510 285
Varud kokku	21 801 197	24 720 303	28 267 608	32 601 123
Põhivara	112 511 054	123 939 435	140 226 228	169 514 905
Finantsvara	21 547 570	26 560 200	29 418 141	40 416 684
Kinnisvarainvesteeringud	18 318 593
Immateriaalne põhivara	862 839	950 478	1 002 046	1 410 530
Materiaalne põhivara	90 100 645	96 428 757	109 806 041	109 369 099
Kohustused ja omakapital	179 969 353	206 718 158	234 748 349	280 025 190
Kohustused	94 910 887	110 868 553	123 366 618	138 424 579
Lühiajalised kohustused	59 844 050	68 239 859	72 408 093	83 065 410
Pikaajalised kohustused	35 066 838	42 628 695	50 958 525	55 359 170
Omakapital	85 058 465	95 849 605	111 381 731	141 600 611
Põhikapital	40 456 475	40 541 018	41 327 108	44 096 978

* 2000. aastal põllumajandus-, metsamajandus- ja kalandusettevõtete puhul tööga hõivatud isikute arv.

** 2000. ja 2001. aastal v.a põllumajanduse, metsamajanduse ja kalanduse andmed.

Muutus võrreldes eelmise aastaga, % Compared to previous year, %			Indicator
2001	2002	2003	
106,2	105,6	106,9	Number of enterprises
101,4	104,1	101,1	Number of persons employed
101,3	104,3	101,2	Number of employees*
<u>Income statement</u>			
114,4	112,5	108,1	Net sales
119,7	111,1	109,1	Export**
115,0	111,4	107,0	Costs
113,0	109,7	106,4	Merchandise
113,3	116,1	104,6	Materials, supplies and intermediate goods
117,1	113,9	110,9	Laid-out work
110,7	104,7	106,3	Purchases of energy products
113,4	114,5	111,1	Personnel expenses
101,9	140,2	131,6	Total profit (loss)
104,7	109,1	90,2	Other revenue
86,5	100,1	102,9	Other expenses
115,3	133,2	130,4	Financial income
135,1	84,6	97,8	Financial costs
338,4	35,4	91,4	Extraordinary income
75,7	106,6	113,8	Extraordinary costs
0,0	0,0	0,0	
98,4	169,4	127,6	Net profit (loss)
120,8	123,8	118,0	Profit
189,4	51,5	67,8	Loss
<u>Assets, liabilities, equity at the end of the year</u>			
114,9	113,6	119,3	Assets
122,7	114,2	116,9	Current assets
113,7	114,3	115,3	Inventories total
110,2	113,1	120,9	Fixed assets
123,3	110,8	137,4	Long-term financial assets total
..	Investment properties
110,2	105,4	140,8	Intangible assets
107,0	113,9	99,6	Tangible assets
114,9	113,6	119,3	Liabilities and equity
116,8	111,3	112,2	Liabilities
114,0	106,1	114,7	Current liabilities
121,6	119,5	108,6	Long-term liabilities
112,7	116,2	127,1	Equity
100,2	101,9	106,7	Capital stock

* In 2000 in the case of agricultural, forestry and fishing enterprises, number of persons employed.

** In 2000 and 2001 excluding agriculture, forestry and fishing.

Tabel 1E. ETTEVÕTTED KOKKU
Ettevõtete arv tegevusalade kaupa, 2000–2003
 Table 1E. ENTERPRISES TOTAL
Number of enterprises by kind of activity, 2000–2003

Tegevusala	Ettevõtete arv			
	<i>Number of enterprises</i>			
	2000	2001	2002	2003
Ettevõtted kokku	30 787	32 690	34 511	36 895
Põllumajandus, jahindus	803	753	765	796
Metsamajandus	457	411	373	407
Kalapüük	119	121	127	124
Mäetööstus	65	66	71	70
Töötlev tööstus	4 167	4 281	4 443	4 751
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	287	283	260	265
Ehitus	2 153	2 156	2 498	2 722
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	11 828	12 341	12 207	12 932
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 367	1 369	1 490	1 580
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	5 424	5 666	5 870	6 991
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	5 037	5 306	4 847	4 361
Hotellid ja restoranid	1 251	1 337	1 487	1 505
Veondus, laondus ja side	2 140	2 325	2 634	2 807
maismaaveondus	1 292	1 364	1 636	1 769
veetransport	17	17	16	20
õhustransport	6	8	10	9
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	736	817	843	907
postside ja telekommunikatsioon	90	119	129	103
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	5 697	6 677	7 559	8 204
kinnisvaraalane tegevus	1 847	2 105	2 448	2 677
arvutid ja nendega seotud tegevus	417	534	666	738
muu äritegevus	3 236	3 776	4 122	4 435
Haridus	368	367	355	369
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	465	538	613	725
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	987	1 033	1 118	1 217

Tabel 1F. ETTEVÕTTED KOKKU
Tööga hõivatud isikute arv tegevusalade kaupa, 2000–2003
Table 1F. ENTERPRISES TOTAL
Number of persons employed by kind of activity, 2000–2003

Tööga hõivatud isikute arv				Kind of activity
Number of persons employed				
2000	2001	2002	2003	
390 690	396 335	412 546	416 954	Enterprises total
14 328	14 710	14 345	13 603	Agriculture, hunting
3 205	4 616	3 781	3 612	Forestry
1 466	1 451	1 418	1 341	Fishing
6 857	6 545	6 169	6 089	Mining
119 743	123 046	127 535	128 298	Manufacturing
12 780	10 435	9 643	9 310	Electricity, gas and water supply
30 353	30 276	33 516	35 413	Construction
86 453	87 872	87 310	88 786	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
10 559	10 597	11 018	11 446	sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel
34 138	33 620	33 552	35 993	wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
41 756	43 656	42 741	41 347	retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
12 166	13 268	14 876	14 958	Hotels and restaurants
44 961	42 687	43 010	42 827	Transport, storage and communication
22 193	21 845	22 363	22 361	road transport
X	1 523	1 332	1 254	water transport
X	600	585	562	air transport
10 186	10 252	10 476	10 848	supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
9 514	8 467	8 255	7 802	post and telecommunications
39 231	41 817	45 044	46 565	Real estate, renting and business activities
12 784	12 032	11 688	11 330	real estate activities
2 374	2 804	3 330	3 725	computer and related activities
23 153	26 045	28 707	30 101	other business activities
2 855	2 843	2 849	2 852	Education
7 062	7 459	12 545	13 366	Health and social work
9 231	9 311	10 503	9 934	Other community, social and personal service activities

Tabel 1G. ETTEVÕTTED KOKKU
Realiseerimise netokäive tegevusalade kaupa, 2000–2003
Table 1G. ENTERPRISES TOTAL
Net sales by kind of activity, 2000–2003

Tegevusala	Realiseerimise netokäive, tuhat krooni			
	<i>Net sales, thousand kroons</i>			
	2000	2001	2002	2003
Ettevõtted kokku	254 649 181	291 410 783	327 726 866	354 411 304
Põllumajandus, jahindus	2 886 848	3 887 006	4 065 163	4 015 120
Metsamajandus	4 498 288	5 227 352	5 015 141	4 538 277
Kalapüük	602 128	692 622	749 633	639 464
Mäetööstus	1 944 124	2 098 549	2 312 176	2 579 729
Töötlev tööstus	52 558 218	60 579 915	68 234 379	74 981 998
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	11 074 254	11 854 023	12 861 885	14 178 420
Ehitus	16 502 966	19 488 573	25 292 660	27 789 718
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	107 476 439	119 943 480	135 269 326	144 894 376
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	14 468 977	18 205 763	20 525 843	22 804 326
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	66 331 615	68 723 920	81 184 984	86 553 849
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	26 675 848	33 013 797	33 558 499	35 536 202
Hotellid ja restoranid	2 855 271	3 362 173	3 703 591	4 309 818
Veondus, laondus ja side	35 276 332	41 023 759	42 628 840	46 076 469
maismaaveondus	8 294 393	9 669 265	11 207 516	12 531 123
veetransport	X	4 046 249	4 379 505	4 427 856
õhustransport	X	990 458	1 161 542	1 229 178
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	15 802 328	18 973 316	18 026 755	19 439 996
postside ja telekommunikatsioon	5 975 074	7 344 471	7 853 522	8 448 316
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	14 558 555	18 282 529	20 869 549	22 849 636
kinnisvaraalane tegevus	5 877 956	6 885 074	8 316 859	9 445 503
arvutid ja nendega seotud tegevus	1 346 045	1 691 549	1 836 879	2 186 554
muu äritegevus	6 915 888	9 110 897	9 849 643	10 075 181
Haridus	520 703	621 235	669 095	749 816
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	1 121 959	1 222 637	2 129 297	2 624 943
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2 773 096	3 126 930	3 926 130	4 183 519

Tabel 1H. ETTEVÕTTED KOKKU
Puhaskasum (-kahjum) tegevusalade kaupa, 2000–2003
Table 1H. ENTERPRISES TOTAL
Net profit (loss) by kind of activity, 2000–2003

Puhaskasum (-kahjum), tuhat krooni				Kind of activity
<i>Net profit (loss), thousand kroons</i>				
2000	2001	2002	2003	
11 802 134	11 614 143	19 672 634	25 107 488	Enterprises total
210 095	537 202	334 202	179 399	Agriculture, hunting
191 765	211 458	292 992	233 864	Forestry
-50 022	58 566	13 366	26 469	Fishing
-26 469	-290 735	43 269	117 401	Mining
2 270 117	3 023 934	3 900 067	4 344 531	Manufacturing
-442 352	-3 879 023	-302 229	1 282 119	Electricity, gas and water supply
582 501	878 559	1 312 679	1 418 916	Construction
3 185 523	3 860 427	4 940 205	4 983 934	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
112 526	343 377	539 565	655 694	sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel
2 396 954	2 888 847	3 728 631	3 712 234	wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
676 044	628 202	672 009	616 007	retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
159 539	152 406	235 286	319 359	Hotels and restaurants
3 373 378	3 927 423	4 468 520	4 858 970	Transport, storage and communication
287 032	604 576	749 539	1 033 817	road transport
X	120 252	364 316	609 927	water transport
X	8 314	37 077	93 325	air transport
2 302 414	2 405 925	1 935 772	1 530 995	supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
1 032 590	788 355	1 381 815	1 590 906	post and telecommunications
2 116 888	2 815 151	4 095 703	6 612 064	Real estate, renting and business activities
1 137 703	1 178 765	1 892 982	3 017 763	real estate activities
103 037	133 258	53 282	102 313	computer and related activities
810 492	1 436 488	1 995 838	3 265 825	other business activities
33 202	62 475	46 513	96 512	Education
61 821	65 655	80 171	177 122	Health and social work
136 147	190 644	211 891	456 827	Other community, social and personal service activities

Tabel 11. ETTEVÕTTED KOKKU
Lisandväärtus tegevusalade kaupa, 2000–2003
 Table 11. ENTERPRISES TOTAL
 Value added by kind of activity, 2000–2003

Tegevusala	Lisandväärtus, tuhat krooni			
	Value added, thousand kroons			
	2000	2001	2002	2003
Ettevõtted kokku	49 332 565	57 188 103	66 211 542	73 730 669
Põllumajandus, jahindus	886 023	1 409 613	1 232 070	1 150 896
Metsamajandus	502 197	781 230	895 338	825 121
Kalapüük	118 010	203 865	165 348	197 529
Mäetööstus	816 458	938 500	928 747	1 140 095
Töötlev tööstus	13 393 478	15 467 938	17 848 348	19 978 094
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	2 597 054	2 919 358	3 183 677	3 827 165
Ehitus	2 886 034	3 552 734	4 599 039	5 443 016
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont				
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 290 783	1 599 791	1 972 809	2 188 388
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	5 828 829	6 232 690	7 639 511	8 408 072
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	3 218 974	3 602 515	3 749 390	3 874 746
Hotellid ja restoranid	964 470	1 084 513	1 292 236	1 494 344
Veondus, laondus ja side	9 853 586	10 666 976	11 668 531	12 506 125
maismaaveondus	1 949 950	2 436 333	2 882 926	3 363 690
veetransport	X	394 127	530 817	451 459
õhustransport	X	166 344	186 673	243 379
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	4 009 976	4 213 377	4 249 283	4 263 039
postside ja telekommunikatsioon	3 281 536	3 456 795	3 818 832	4 184 558
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	5 302 241	6 782 647	8 246 014	9 295 000
kinnisvaraalane tegevus	2 062 960	2 461 245	3 072 721	3 600 983
arvutid ja nendega seotud tegevus	472 546	629 012	654 076	870 223
muu äritegevus	2 601 314	3 448 809	4 156 481	4 328 824
Haridus	237 755	289 223	306 731	343 087
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	577 430	659 034	1 180 159	1 535 623
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	859 244	997 477	1 303 594	1 523 367

Tabel 1J. ETTEVÕTTED KOKKU
Vara tegevusalade kaupa, 2000–2003
Table 1J. ENTERPRISES TOTAL
Assets by kind of activity, 2000–2003

Vara, tuhat krooni Assets, thousand kroons				Kind of activity
2000	2001	2002	2003	
179 969 353	206 718 158	234 748 349	280 025 190	Enterprises total
2 956 266	3 918 262	4 327 154	5 106 373	Agriculture, hunting
1 552 940	1 997 899	2 486 675	2 695 144	Forestry
829 885	619 711	667 632	755 348	Fishing
1 629 821	1 488 877	1 592 473	1 925 737	Mining
32 793 891	37 925 991	43 989 510	52 033 463	Manufacturing
28 823 177	26 666 894	29 888 242	33 397 246	Electricity, gas and water supply
6 393 324	7 444 278	9 000 712	11 751 895	Construction
40 073 961	48 514 321	51 730 573	55 003 880	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
5 006 250	6 154 112	6 838 290	7 700 435	sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel
24 697 027	30 077 440	32 839 382	34 941 233	wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles
10 370 684	12 282 768	12 052 901	12 362 212	retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods
2 929 762	3 155 608	3 563 357	4 729 245	Hotels and restaurants
28 253 271	32 529 750	35 325 951	41 404 183	Transport, storage and communication
5 787 974	6 975 698	8 398 289	10 896 971	road transport
X	3 654 971	4 465 075	4 834 419	water transport
X	512 171	597 156	652 830	air transport
11 582 519	14 473 725	14 720 173	17 736 938	supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies
6 850 764	6 913 186	7 145 258	7 283 025	post and telecommunications
30 661 458	38 582 421	47 140 135	65 241 887	Real estate, renting and business activities
20 899 474	23 736 832	28 499 571	36 308 988	real estate activities
704 223	792 133	963 595	1 111 519	computer and related activities
8 595 656	13 035 320	16 103 149	25 052 179	other business activities
282 222	366 067	447 667	583 416	Education
780 909	939 289	1 662 346	1 966 644	Health and social work
2 008 468	2 568 790	2 925 922	3 430 730	Other community, social and personal service activities

Tabel 1K. ETTEVÕTTED KOKKU
Investeeringud põhivarasse tegevusalade kaupa, 2000–2003
Table 1K. ENTERPRISES TOTAL
Investments in fixed assets by kind of activity, 2000–2003

Tegevusala	Investeeringud põhivarasse, tuhat krooni <i>Investments in fixed assets, thousand kroons</i>			
	2000	2001	2002	2003
Ettevõtted kokku	18 968 036	21 234 580	24 804 991	27 489 208
Põllumajandus, jahindus	335 188	637 185	733 490	685 495
Metsamajandus	290 527	296 681	429 871	354 828
Kalapüük	279 223	97 678	93 584	92 245
Mäetööstus	229 873	298 200	373 922	378 842
Töötlev tööstus	3 808 897	4 556 046	4 648 615	4 783 622
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	1 967 819	1 953 530	3 668 582	4 207 612
Ehitus	566 173	549 333	611 497	865 688
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbesemete ning kodumasinate remont				
mootorsõidukite ja mootorrattaste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	484 084	492 328	456 940	778 145
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	2 087 384	2 046 282	2 201 179	2 183 839
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbesemete ja kodumasinate parandus	1 102 284	1 476 875	1 394 651	951 993
Hotellid ja restoranid	359 745	376 932	478 463	772 252
Veondus, laondus ja side	3 677 488	4 150 226	4 813 695	5 512 094
maismaaveondus	716 148	942 537	1 527 590	1 579 586
veetransport	X	95 006	820 941	48 901
õhustransport	X	15 926	37 172	30 272
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	1 086 150	1 546 994	1 416 197	2 786 038
postside ja telekommunikatsioon	1 739 464	1 549 763	1 011 795	1 067 297
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	3 302 386	3 467 755	4 143 295	5 306 457
kinnisvaraalane tegevus	2 613 274	2 534 155	3 117 445	3 470 681
arvutid ja nendega seotud tegevus	41 725	63 109	68 011	80 628
muu äritegevus	497 605	754 731	689 175	859 876
Haridus	28 959	38 701	45 650	36 238
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	180 126	193 387	296 763	219 593
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	267 881	603 440	414 795	360 264

Tabel 1L. ETTEVÕTTED KOKKU
Kapitalirent tegevusalade kaupa, 2000–2003
 Table 1L. ENTERPRISES TOTAL
Financial leasing by kind of activity, 2000–2003

Kapitalirent, tuhat krooni <i>Financial leasing, thousand kroons</i>				Kind of activity
2000	2001	2002	2003	
2 929 230	3 409 734	5 019 804	5 796 506	Enterprises total
99 840	209 277	219 665	245 778	<i>Agriculture, hunting</i>
155 791	207 410	331 088	184 475	<i>Forestry</i>
425	1 472	7 339	2 875	<i>Fishing</i>
12 319	14 684	49 513	61 772	<i>Mining</i>
577 715	760 214	896 794	882 362	<i>Manufacturing</i>
102 470	68 102	795 144	64 615	<i>Electricity, gas and water supply</i>
107 142	250 757	371 352	435 109	<i>Construction</i>
431 166	503 507	659 201	907 635	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
85 187	105 372	75 616	111 666	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
242 393	254 646	405 213	680 187	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
103 586	143 489	178 372	115 782	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
16 589	27 044	31 673	77 222	<i>Hotels and restaurants</i>
920 438	864 525	1 005 663	2 178 563	<i>Transport, storage and communication</i>
604 799	743 315	767 733	1 498 587	<i>road transport</i>
X	5 400	85 014	876	<i>water transport</i>
X	16 463	1 042	9 107	<i>air transport</i>
109 455	81 711	87 001	650 399	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
38 121	17 636	64 873	19 594	<i>post and telecommunications</i>
419 868	393 825	473 600	542 442	<i>Real estate, renting and business activities</i>
317 567	189 568	218 684	350 485	<i>real estate activities</i>
6 702	17 352	13 692	4 811	<i>computer and related activities</i>
61 371	127 101	163 529	141 839	<i>other business activities</i>
1 654	2 126	22 680	8 560	<i>Education</i>
18 655	32 970	49 049	84 147	<i>Health and social work</i>
65 158	73 820	107 042	120 951	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1M. ETTEVÕTTED KOKKU

Realiseerimise netokäibe kontsentratsioon tegevusalade kaupa, 2003

Table 1M. ENTERPRISES TOTAL

Concentration of net sales by kind of activity, 2003

Tegevusala	Esimene nelik	Teine nelik	Kolmas nelik
	<i>First four</i>	<i>Second four</i>	<i>Third four</i>
Ettevõtted kokku	15 856 059	8 524 482	7 132 341
Protsent kogu netokäibest	4,5	2,4	2,0
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	4,5	6,9	8,9
Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus	3 159 477	339 508	218 183
Protsent kogu netokäibest	36,9	4,0	2,6
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	36,9	40,9	43,5
Kalapiiük	375 033	103 409	32 345
Protsent kogu netokäibest	58,6	16,2	5,1
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	58,6	74,8	79,9
Mäetööstus	1 900 868	174 641	132 258
Protsent kogu netokäibest	73,7	6,8	5,1
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	73,7	80,5	85,6
Töötlev tööstus	4 002 131	2 652 093	2 302 220
Protsent kogu netokäibest	5,3	3,5	3,1
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	5,3	8,9	11,9
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	10 660 086	1 180 826	605 329
Protsent kogu netokäibest	75,2	8,3	4,3
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	75,2	83,5	87,8
Ehitus	4 077 546	1 664 474	1 416 062
Protsent kogu netokäibest	14,7	6,0	5,1
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	14,7	20,7	25,8
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrattaste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	7 701 746	5 314 501	4 328 346
Protsent kogu netokäibest	5,3	3,7	3,0
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	5,3	9,0	12,0
Hotellid ja restoranid	659 641	252 676	213 849
Protsent kogu netokäibest	15,3	5,9	5,0
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	15,3	21,2	26,1
Veondus, laondus ja side	11 593 992	4 753 318	2 963 140
Protsent kogu netokäibest	25,2	10,3	6,4
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	25,2	35,5	41,9
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	1 065 889	547 834	389 049
Protsent kogu netokäibest	4,7	2,4	1,7
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	4,7	7,1	8,8
Haridus	195 486	82 062	45 769
Protsent kogu netokäibest	26,1	10,9	6,1
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	26,1	37,0	43,1
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	832 083	246 334	152 015
Protsent kogu netokäibest	31,7	9,4	5,8
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	31,7	41,1	46,9
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	764 436	461 620	360 398
Protsent kogu netokäibest	18,3	11,0	8,6
Kumulatiivne protsent kogu netokäibest	18,3	29,3	37,9

Neljas nelil <i>Fourth four</i>	Viies nelik <i>Fifth four</i>	Realiseerimise netokäive kokku <i>Net sales total</i>	<i>Kind of activity</i>
5 828 964	4 787 288	354 411 304	Enterprises total
1,6	1,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
10,5	11,9	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
184 846	161 409	8 553 397	Agriculture, hunting and forestry
2,2	1,9	100	<i>Percentage of net sales total</i>
45,6	47,5	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
20 119	14 335	639 464	Fishing
3,1	2,2	100	<i>Percentage of net sales total</i>
83,0	85,3	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
85 736	73 806	2 579 729	Mining
3,3	2,9	100	<i>Percentage of net sales total</i>
88,9	91,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
1 895 266	1 720 735	74 981 998	Manufacturing
2,5	2,3	100	<i>Percentage of net sales total</i>
14,5	16,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
386 929	227 837	14 178 420	Electricity, gas and water supply
2,7	1,6	100	<i>Percentage of net sales total</i>
90,5	92,1	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
1 202 214	961 076	27 789 718	Construction
4,3	3,5	100	<i>Percentage of net sales total</i>
30,1	33,5	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
3 958 938	3 406 089	144 894 376	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
2,7	2,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
14,7	17,1	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
152 373	131 584	4 309 818	Hotels and restaurants
3,5	3,1	100	<i>Percentage of net sales total</i>
29,7	32,7	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
1 826 876	1 247 215	46 076 469	Transport, storage and communication
4,0	2,7	100	<i>Percentage of net sales total</i>
45,9	48,6	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
356 703	334 691	22 849 636	Real estate, renting and business activities
1,6	1,5	100	<i>Percentage of net sales total</i>
10,3	11,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
30 671	25 216	749 816	Education
4,1	3,4	100	<i>Percentage of net sales total</i>
47,2	50,6	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
107 411	74 740	2 624 943	Health and social work
4,1	2,8	100	<i>Percentage of net sales total</i>
51,0	53,8	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>
220 838	168 431	4 183 519	Other community, social and personal service activities
5,3	4,0	100	<i>Percentage of net sales total</i>
43,2	47,2	100	<i>Cumulative percentage of net sales total</i>

Tabel 1N. ETTEVÕTTED KOKKU

Ettevõtted realiseerimise netokäibe järgi tegevusalade kaupa, 2003

Table 1N. ENTERPRISES TOTAL

Enterprises by net sales by kind of activity, 2003

Tegevusala	Kokku	Alla 100 000 krooni	100 000 – 1 miljon krooni
	<i>Total</i>	<i>Less than 100,000 kroons</i>	<i>100,000 – 1 million kroons</i>
Ettevõtted kokku	36 895	3 713	13 846
Põllumajandus, jahindus	796	59	171
Metsamajandus	407	7	50
Kalapüük	124	12	44
Mäetööstus	70	4	9
Töötlev tööstus	4 751	409	1 314
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	265	11	46
Ehitus	2 722	142	746
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	12 932	1 206	4 499
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 580	106	547
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	6 991	773	2 243
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	4 361	327	1 708
Hotellid ja restoranid	1 505	156	691
Veondus, laondus ja side	2 807	180	1 011
maismaaveondus	1 769	125	667
veetransport	20	3	X
õhustransport	9	0	X
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	907	43	311
postside ja telekommunikatsioon	103	9	30
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8 204	1 306	3 960
kinnisvaraalne tegevus	2 677	394	1 089
arvutid ja nendega seotud tegevus	738	145	319
muu äritegevus	4 435	720	2 381
Haridus	369	24	217
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	725	14	402
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 217	181	687

1–5 miljo- nit krooni <i>1–5 million kroons</i>	5–10 miljo- nit krooni <i>5–10 million kroons</i>	Üle 10 miljo- ni krooni <i>More than 10 million kroons</i>	<i>Kind of activity</i>
11 052	3 303	4 981	Enterprises total
363	119	84	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
133	69	148	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
43	16	9	<i>Fishing</i>
24	5	28	<i>Mining</i>
1 541	489	998	<i>Manufacturing</i>
128	33	48	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1 092	311	430	<i>Construction</i>
3 927	1 323	1 977	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
461	193	273	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2 058	662	1 255	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
1 408	468	450	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
486	96	76	<i>Hotels and restaurants</i>
782	296	538	<i>Transport, storage and communication</i>
491	204	281	<i>road transport</i>
5	X	X	<i>water transport</i>
0	0	X	<i>air transport</i>
261	X	X	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
24	16	25	<i>post and telecommunications</i>
2 002	418	519	<i>Real estate, renting and business activities</i>
738	181	275	<i>real estate activities</i>
178	47	49	<i>computer and related activities</i>
987	172	175	<i>other business activities</i>
100	17	11	<i>Education</i>
229	39	40	<i>Health and social work</i>
202	73	74	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 10. ETTEVÕTTED KOKKU

Ettevõtted puhaskasumi (-kahjumi) järgi tegevusalade kaupa, 2003

Table 10. ENTERPRISES TOTAL

Enterprises by net profit (loss) by kind of activity, 2003

Tegevusala	Kokku	Alla -1 mil- joni krooni	-1 miljon – 0 krooni
	<i>Total</i>	<i>Less than -1 million kroons</i>	<i>-1 million – 0 kroons</i>
Ettevõtted kokku	36 895	638	9 697
Põllumajandus, jahindus	796	26	205
Metsamajandus	407	31	76
Kalapüük	124	X	X
Mäetööstus	70	X	X
Töötlev tööstus	4 751	155	1 223
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	265	6	89
Ehitus	2 722	36	680
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	12 932	158	3 502
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 580	15	434
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	6 991	95	1 861
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinade parandus	4 361	47	1 208
Hotellid ja restoranid	1 505	19	485
Veondus, laondus ja side	2 807	60	611
maismaaveondus	1 769	15	350
veetransport	20	X	8
õhustransport	9	X	0
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	907	32	226
postside ja telekommunikatsioon	103	11	27
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8 204	125	2 247
kinnisvaraalne tegevus	2 677	77	653
arvutid ja nendega seotud tegevus	738	9	217
muu äritegevus	4 435	32	1 268
Haridus	369	5	61
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	725	4	104
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 217	12	349

0–100 000 krooni <i>0–100,000 kroons</i>	100 000 – 1 miljon krooni <i>100,000 – 1 million kroons</i>	Üle 1 miljoni krooni <i>More than 1 million kroons</i>	<i>Kind of activity</i>
13 179	9 696	3 684	Enterprises total
173	283	109	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
48	130	122	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
28	30	13	<i>Fishing</i>
10	21	26	<i>Mining</i>
1 495	1 280	599	<i>Manufacturing</i>
60	71	39	<i>Electricity, gas and water supply</i>
916	834	256	<i>Construction</i>
4 859	3 301	1 112	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
544	450	136	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2 209	2 012	814	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
2 106	838	162	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
706	252	44	<i>Hotels and restaurants</i>
860	979	298	<i>Transport, storage and communication</i>
560	681	162	<i>road transport</i>
X	X	7	<i>water transport</i>
X	X	3	<i>air transport</i>
268	269	112	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
30	22	13	<i>post and telecommunications</i>
2 933	1 967	933	<i>Real estate, renting and business activities</i>
762	682	502	<i>real estate activities</i>
307	163	43	<i>computer and related activities</i>
1 751	1 032	353	<i>other business activities</i>
159	134	10	<i>Education</i>
388	192	38	<i>Health and social work</i>
547	224	85	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1P. ETTEVÕTTED KOKKU
Ettevõtted bilansimahu järgi tegevusalade kaupa, 2003
 Table 1P. ENTERPRISES TOTAL
Enterprises by balance sheet total by kind of activity, 2003

Tegevusala	Kokku	Alla 10 000 krooni	10 000–100 000 krooni
	<i>Total</i>	<i>Less than 10,000 kroons</i>	<i>10,000–100,000 kroons</i>
Ettevõtted kokku	36 895	211	5 089
Põllumajandus, jahindus	796	X	X
Metsamajandus	407	0	0
Kalapüük	124	0	X
Mäetööstus	70	0	X
Töötlev tööstus	4 751	18	511
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	265	4	10
Ehitus	2 722	15	281
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	12 932	81	1 902
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 580	0	231
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	6 991	24	989
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	4 361	57	682
Hotellid ja restoranid	1 505	17	351
Veondus, laondus ja side	2 807	8	233
maismaaveondus	1 769	0	131
veetransport	20	0	0
õhustransport	9	0	0
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	907	X	X
postside ja telekommunikatsioon	103	X	X
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8 204	16	1 320
kinnisvaraalne tegevus	2 677	0	238
arvutid ja nendega seotud tegevus	738	0	185
muu äritegevus	4 435	16	865
Haridus	369	0	80
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	725	X	X
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 217	46	329

100 000 – 1 miljon krooni <i>100,000 – 1 million kroons</i>	1–10 miljo- nit krooni <i>1–10 million kroons</i>	Üle 10 miljoni krooni <i>More than 10 million kroons</i>	<i>Kind of activity</i>
16 485	11 626	3 483	Enterprises total
184	423	169	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
58	232	117	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
X	58	16	<i>Fishing</i>
X	31	27	<i>Mining</i>
1 870	1 664	689	<i>Manufacturing</i>
70	122	59	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1 361	892	172	<i>Construction</i>
5 878	4 169	902	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
678	543	129	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
2 901	2 480	597	<i>motorcycles;</i>
2 299	1 146	177	<i>repair of personal and household goods</i>
758	317	63	<i>Hotels and restaurants</i>
1 140	1 110	316	<i>Transport, storage and communication</i>
741	739	157	<i>road transport</i>
X	X	9	<i>water transport</i>
X	X	6	<i>air transport</i>
352	326	127	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
41	38	17	<i>post and telecommunications</i>
3 787	2 239	843	<i>Real estate, renting and business activities</i>
868	1 008	563	<i>real estate activities</i>
371	158	24	<i>computer and related activities</i>
2 377	950	227	<i>other business activities</i>
195	86	8	<i>Education</i>
531	114	26	<i>Health and social work</i>
597	169	76	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1R. ETTEVÕTTED KOKKU
Ettevõtted põhikapitali järgi tegevusalade kaupa, 2003
 Table 1R. ENTERPRISES TOTAL
Enterprises by capital stock by kind of activity, 2003

Tegevusala	Kokku	Alla 40 000 krooni	40 000 – 100 000 krooni
	<i>Total</i>	<i>Less than 40,000 kroons</i>	<i>40,000 – 100,000 kroons</i>
Ettevõtted kokku	36 895	367	24 572
Põllumajandus, jahindus	796	20	271
Metsamajandus	407	7	20
Kalapüük	124	0	58
Mäetööstus	70	0	24
Töötlev tööstus	4 751	37	2 713
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	265	9	82
Ehitus	2 722	19	1 952
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	12 932	125	9 144
mootorsõidukite ja mootorrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	1 580	6	955
hulgi- ja vahenduskaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad	6 991	5	5 156
jaekaubandus, v.a mootorsõidukid ja mootorrattad; isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus	4 361	114	3 032
Hotellid ja restoranid	1 505	22	1 018
Veondus, laondus ja side	2 807	16	1 507
maismaaveondus	1 769	7	895
veetransport	20	0	X
õhustransport	9	0	X
veondusega seotud tegevusalad; reisibüroode tegevus	907	X	548
postside ja telekommunikatsioon	103	X	56
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	8 204	76	5 976
kinnisvaraalne tegevus	2 677	10	1 592
arvutid ja nendega seotud tegevus	738	7	561
muu äritegevus	4 435	59	3 571
Haridus	369	5	308
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	725	0	587
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	1 217	30	912

100 000 – 400 000 krooni <i>100,000 – 400,000 kroons</i>	400 000 – 1 miljon krooni <i>400,000 – 1 million kroons</i>	Üle 1 miljoni krooni <i>More than 1 million kroons</i>	<i>Kind of activity</i>
4 828	4 328	2 800	Enterprises total
224	148	133	<i>Agriculture, hunting and related service activities</i>
278	54	48	<i>Forestry, logging and related service activities</i>
28	26	12	<i>Fishing</i>
6	23	17	<i>Mining</i>
666	727	608	<i>Manufacturing</i>
43	50	81	<i>Electricity, gas and water supply</i>
257	357	137	<i>Construction</i>
1 632	1 381	649	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
252	230	136	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
658	776	396	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
721	376	117	<i>motorcycles; repair of personal and household goods</i>
216	158	91	<i>Hotels and restaurants</i>
486	484	314	<i>Transport, storage and communication</i>
384	303	180	<i>road transport</i>
4	X	6	<i>water transport</i>
0	X	5	<i>air transport</i>
88	X	105	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
10	X	19	<i>post and telecommunications</i>
812	764	577	<i>Real estate, renting and business activities</i>
334	321	420	<i>real estate activities</i>
56	90	24	<i>computer and related activities</i>
393	298	114	<i>other business activities</i>
14	31	11	<i>Education</i>
52	49	37	<i>Health and social work</i>
115	77	84	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1S. ETTEVÕTTED KOKKU

Tootlikkusnäitajad realiseerimise netokäibe alusel tegevusalade kaupa, 2002, 2003

Table 1S. ENTERPRISES TOTAL

Productivity measures by net sales by kind of activity, 2002, 2003

Tegevusala	Tööviljakus, tuhat krooni <i>Productivity of labour, thousand kroons</i>		Tunnitootlikkus, krooni <i>Productivity per hour, kroons</i>	
	2003	2002	2003	2002
Ettevõtted kokku	871	815	502	460
Põllumajandus, jahindus	301	292	164	152
Metsamajandus	1 263	1 328	673	695
Kalapüük	481	539	261	311
Mäetööstus	425	376	256	229
Töötlev tööstus	590	539	337	307
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	1 528	1 340	871	769
Ehitus	796	769	450	425
Hulgi- ja jaekaubandus; mootor- sõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	1 709	1 620	974	894
mootorsõidukite ja moo- torrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	2 041	1 920	1 128	1 039
hulgi- ja vahendus- kaubandus, v.a mootor- sõidukid ja mootorrattad	2 587	2 572	1 476	1 425
jaekaubandus, v.a mootor- sõidukid ja mootorrattad;	885	813	508	450
isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus				
Hotellid ja restoranid	292	255	172	144
Veondus, laondus ja side	1 089	1 006	610	556
maismaaveondus	568	509	311	274
veetransport	3 542	3 303	1 875	1 863
õhustransport	2 207	2 006	1 269	1 158
veondusega seotud tegevusalad;	1 820	1 761	1 037	970
reisibüroode tegevus				
postside ja telekommunikatsioon	1 086	958	637	567
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	522	494	317	292
kinnisvaraalne tegevus	919	801	566	473
arvutid ja nendega seotud tegevus	639	598	377	339
muu äritegevus	350	357	212	212
Haridus	268	240	207	164
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	198	171	123	105
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	435	385	264	230

Töökulude tootlikkus, krooni <i>Productivity of personnel costs, kroons</i>		Kogutootlikkus, krooni <i>Total productivity, kroons</i>		<i>Kind of activity</i>
2003	2002	2003	2002	
8,87	9,12	1,06	1,05	Enterprises total
4,67	4,92	1,06	1,08	<i>Agriculture, hunting</i>
12,01	12,59	1,05	1,06	<i>Forestry</i>
6,96	7,99	1,07	1,01	<i>Fishing</i>
3,33	3,36	1,06	1,02	<i>Mining</i>
6,12	6,16	1,07	1,06	<i>Manufacturing</i>
11,77	11,15	1,08	0,93	<i>Electricity, gas and water supply</i>
7,99	8,67	1,05	1,05	<i>Construction</i>
18,57	19,35	1,03	1,03	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
18,98	19,68	1,03	1,02	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
22,62	24,00	1,04	1,04	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
12,81	13,08	1,01	1,01	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
4,56	4,65	1,06	1,06	<i>Hotels and restaurants</i>
9,16	9,09	1,11	1,11	<i>Transport, storage and communication</i>
6,42	6,34	1,08	1,07	<i>road transport</i>
19,00	18,38	1,00	0,98	<i>water transport</i>
9,04	9,65	1,07	1,07	<i>air transport</i>
11,76	11,75	1,11	1,13	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
7,97	7,62	1,27	1,21	<i>post and telecommunications</i>
4,73	4,84	1,14	1,12	<i>Real estate, renting and business</i>
10,59	10,49	1,25	1,20	<i>real estate activities</i>
3,25	3,38	1,05	1,01	<i>computer and related activities</i>
3,23	3,44	1,07	1,08	<i>other business activities</i>
2,90	2,78	1,09	1,04	<i>Education</i>
2,21	2,19	1,08	1,04	<i>Health and social work</i>
4,93	4,91	1,10	1,07	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 1T. ETTEVÕTTED KOKKU
Tootlikkusnäitajad lisandväärtuse alusel tegevusalade kaupa, 2002, 2003
Table 1T. ENTERPRISES TOTAL
Productivity measures by value added by kind of activities, 2002, 2003

Tegevusala	Tööviljakus, tuhat krooni Productivity of labour, thousand kroons		Tunnitootlikkus, krooni Productivity per hour, kroons	
	2003	2002	2003	2002
Ettevõtted kokku	181	165	104	93
Põllumajandus, jahindus	86	88	47	46
Metsamajandus	230	237	122	124
Kalapüük	149	119	80	69
Mäetööstus	188	151	113	92
Töötlev tööstus	157	141	90	80
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	413	332	235	190
Ehitus	156	140	88	77
Hulgi- ja jaekaubandus; mootor- sõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	171	160	97	88
mootorsõidukite ja moo- torrataste müük, hooldus ja remont; mootorikütuse jaemüük	196	185	108	100
hulgi- ja vahendus- kaubandus, v.a mootor- sõidukid ja mootorrattad	251	242	143	134
jaekaubandus, v.a mootor- sõidukid ja mootorrattad;	97	91	55	50
isiklike tarbeesemete ja kodumasinate parandus				
Hotellid ja restoranid	101	89	60	50
Veondus, laondus ja side	296	275	165	152
maismaaveondus	153	131	84	70
veetransport	361	400	191	226
õhustransport	437	322	251	186
veondusega seotud tegevusalad;	399	415	227	229
reisibüroode tegevus				
postside ja telekommunikatsioon	538	466	315	276
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	212	195	129	115
kinnisvaraalne tegevus	350	296	216	175
arvutid ja nendega seotud tegevus	254	213	150	121
muu äritegevus	150	151	91	90
Haridus	123	110	95	75
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	116	95	72	58
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	158	128	96	76

Töökulude tootlikkus, krooni <i>Productivity of personnel costs, kroons</i>		Kogutootlikkus, krooni <i>Total productivity, kroons</i>		<i>Kind of activity</i>
2003	2002	2003	2002	
1,85	1,84	0,22	0,21	Enterprises total
1,34	1,49	0,30	0,33	<i>Agriculture, hunting</i>
2,18	2,25	0,19	0,19	<i>Forestry</i>
2,15	1,76	0,33	0,22	<i>Fishing</i>
1,47	1,35	0,47	0,41	<i>Mining</i>
1,63	1,61	0,28	0,28	<i>Manufacturing</i>
3,18	2,76	0,29	0,23	<i>Electricity, gas and water supply</i>
1,56	1,58	0,21	0,19	<i>Construction</i>
1,85	1,91	0,10	0,10	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
1,82	1,89	0,10	0,10	<i>sale, maintenance and repair of motor vehicles and motorcycles; retail sale of automotive fuel</i>
2,20	2,26	0,10	0,10	<i>wholesale trade and commission trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>
1,40	1,46	0,11	0,11	<i>retail trade, except of motor vehicles and motorcycles; repair of personal and household goods</i>
1,58	1,62	0,37	0,37	<i>Hotels and restaurants</i>
2,49	2,49	0,30	0,30	<i>Transport, storage and communication</i>
1,72	1,63	0,29	0,27	<i>road transport</i>
1,94	2,23	0,10	0,12	<i>water transport</i>
1,79	1,55	0,21	0,17	<i>air transport</i>
2,58	2,77	0,24	0,27	<i>supporting and auxiliary transport activities; activities of travel agencies</i>
3,95	3,71	0,63	0,59	<i>post and telecommunications</i>
1,92	1,91	0,46	0,44	<i>Real estate, renting and business</i>
4,04	3,87	0,48	0,44	<i>real estate activities</i>
1,29	1,20	0,42	0,36	<i>computer and related activities</i>
1,39	1,45	0,46	0,46	<i>other business activities</i>
1,33	1,27	0,50	0,47	<i>Education</i>
1,30	1,22	0,63	0,58	<i>Health and social work</i>
1,79	1,63	0,40	0,36	<i>Other community, social and personal service activities</i>

Tabel 2A. KREDIIDIASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD

Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003

Table 2A. MONETARY INSTITUTIONS OTHER THAN CENTRAL BANK

Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Näitaja	Vara, kohustused, omakapital		Indicator
	<i>Assets, liabilities, equity</i>		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	31.12.2003	31.12.2002	
Vara	98 878 985	81 751 680	Assets
Sularaha	1 427 379	1 395 501	Cash
Nõuded keskpangale	5 058 603	3 559 893	Claims on central bank
Nõuded krediitiasutustele	11 552 477	10 120 096	Claims on credit institutions
Nõuded klientidele	69 234 421	50 024 151	Claims on customers
valitsusele	2 701 943	2 187 523	on general government
finantseerimisasutustele	23 913 698	15 393 293	on financial institutions
laenud	42 618 780	32 443 335	loans to
riigi ja kohaliku omavalitsuse	212 293	257 344	commercial undertakings of state and local
äriühingutele			governments
muudele äriühingutele	23 139 755	19 165 877	other commercial undertakings
mittetulundusühingutele	178 762	135 286	to non-profit associations
eraisikutele	19 087 970	12 884 828	to individuals
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	-522 850	-522 765	Allowance for uncollectible claims
Väärtpaberid	9 259 830	14 108 884	Securities
võlakirjad ja fikseeritud tulumääraga	4 877 400	10 274 962	debt securities and fixed income securities
väärtpaberid			
aktsiad ja osakud	4 382 430	3 833 922	shares
tütar- ja sidusettevõtete aktsiad	4 128 839	3 462 502	in subsidiaries and associated undertakings
Immateriaalne põhivara	436 150	478 150	Intangible assets
Materiaalne põhivara	928 889	1 042 418	Tangible assets
Muu vara	1 534 086	1 545 352	Other assets
Kohustused ja omakapital	98 878 985	81 751 680	Liabilities and equity
Kohustused kokku	87 582 631	71 723 119	Liabilities total
Võlgnevus krediitiasutustele ja keskpangale	16 631 378	11 878 647	Liabilities to credit institutions and central bank
Võlgnevus klientidele	53 523 144	48 810 491	Liabilities to customers
valitsusele	3 624 720	3 898 530	general government
finantseerimisasutustele	3 025 926	2 762 556	financial institutions
riigi ja kohaliku omavalitsuse	1 271 486	1 321 663	commercial undertakings of state and local
äriühingutele			governments
muudele äriühingutele	22 086 065	19 297 475	other commercial undertakings
mittetulundusühingutele	1 059 339	929 338	non-profit associations
eraisikutele	22 455 608	20 600 929	individuals
Valitsuse laenufondid ja välisabifondid	222 807	248 651	Government lending funds and counterpart funds
Väljaantud võlakirjad	13 399 860	6 920 413	Issued debt securities
Muud kohustused	2 625 783	2 603 154	Other liabilities
Allutatud kohustused	1 179 659	1 261 763	Subordinated liabilities
Omakapital	11 296 354	10 028 561	Equity
Eraldised	75 666	61 977	Provisions
Aktsiakapital	6 285 678	6 252 757	Share capital
Reservid	744 450	751 427	Reserves
Kogu kasumi/kahjumi jääk	4 190 560	2 962 400	Profit or loss retained

Tabel 2A. KREDIIDIASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD
Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003
Table 2A. MONETARY INSTITUTIONS OTHER THAN CENTRAL BANK
Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Osatähtsus varas, % Percentage of assets total		Indicator
		31.12.2003	31.12.2002	
		Vara	121,0	
Sularaha	102,3	1,4	1,7	Cash
Nõuded keskpangale	142,1	5,1	4,4	Claims on central bank
Nõuded krediitiasutustele	114,2	11,7	12,4	Claims on credit institutions
Nõuded klientidele	138,4	70,0	61,2	Claims on customers
valitsusele	123,5	2,7	2,7	on general government
finantseerimisasutustele	155,4	24,2	18,8	on financial institutions
laenud	131,4	43,1	39,7	loans to
riigi ja kohaliku omavalitsuse äriühingutele	82,5	0,2	0,3	commercial undertakings of state and local governments
muudele äriühingutele	120,7	23,4	23,4	other commercial undertakings
mittetulundusühingutele	132,1	0,2	0,2	to non-profit associations
eraisikutele	148,1	19,3	15,8	to individuals
Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded	105,8	-0,6	-0,6	Allowance for uncollectible claims
Väärtpaberid	65,6	9,4	17,3	Securities
võlakirjad ja fikseeritud tulumääraga väärtpaberid	47,5	4,9	12,6	debt securities and fixed income securities
aktsiad ja osakud	114,3	4,4	4,7	shares
tütar- ja sidusettevõtete aktsiad	119,2	4,2	4,2	in subsidiaries and associated undertakings
Immateriaalne põhivara	91,2	0,4	0,6	Intangible assets
Materiaalne põhivara	89,1	0,9	1,3	Tangible assets
Muu vara	99,3	1,6	1,9	Other assets
Kohustused ja omakapital	121,0	100,0	100,0	Liabilities and equity
Kohustused kokku	122,1	88,6	87,7	Liabilities total
Võlgnevus krediitiasutustele ja keskpangale	140,0	16,8	14,5	Liabilities to credit institutions and central bank
Võlgnevus klientidele	109,7	54,1	59,7	Liabilities to customers
valitsusele	93,0	3,7	4,8	general government
finantseerimisasutustele	109,5	3,1	3,4	financial institutions
riigi ja kohaliku omavalitsuse äriühingutele	96,2	1,3	1,6	commercial undertakings of state and local governments
muudele äriühingutele	114,5	22,3	23,6	other commercial undertakings
mittetulundusühingutele	114,0	1,1	1,1	non-profit associations
eraisikutele	109,0	22,7	25,2	individuals
Valitsuse laenufondid ja välisabifondid	89,6	0,2	0,3	Government lending funds and counterpart funds
Väljaantud võlakirjad	193,6	13,6	8,5	Issued debt securities
Muud kohustused	100,9	2,7	3,2	Other liabilities
Allutatud kohustused	93,5	1,2	1,5	Subordinated liabilities
Omakapital	112,6	11,4	12,3	Equity
Eraldised	-	0,1	-	Provisions
Aktsiakapital	100,5	6,4	7,6	Share capital
Reservid	99,1	0,8	0,9	Reserves
Kogu kasumi/kahjumi jääk	141,5	4,2	3,6	Profit or loss retained

Tabel 2B. KREDIIDIASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD
Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003
Table 2B. MONETARY INSTITUTIONS OTHER THAN CENTRAL BANK
Income statement , 2002, 2003

Näitaja	Tulud, kulud, kasum		Indicator
	Income statement		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	2003	2002	
Ettevõtete arv	18	17	Number of enterprises
Töötajate arv	3 781	3 778	Number of employees
Intressitulu	4 202 120	4 258 357	Interest income
Laenudelt	3 369 759	3 314 537	Loans
Hoiustelt	121 486	189 816	Deposits
Võlakirjadelt ja fikseeritud tulumääraga väärtpaperitelt	360 809	409 615	Debt securities and fixed income securities
Tulevikutehingutelt	299 782	256 124	Forwards
Muud	50 284	88 265	Other
Intressikulu	1 918 817	1 883 439	Interest expense
Laenudelt	335 116	295 473	Loans
Hoiustelt	849 938	913 279	Deposits
Võlakirjadelt ja fikseeritud tulumääraga väärtpaperitelt	322 741	338 233	Debt securities and fixed income securities
Kapitalilaadsetelt kirjetelt	54 649	74 743	Items of capital nature
Tulevikutehingutelt	356 214	257 208	Forwards
Muud	159	4 503	Other
Tulu finantsinvesteeringutelt	65 933	72 772	Income from financial investments
Tütar- ja sidusettevõtete aktsiatelt	58 546	51 109	Shares in subsidiaries and affiliated enterprises
Muudelt aktsiatelt ja osadelt	7 387	21 663	Other shares
Teenustasu tulu	1 344 196	1 203 145	Commission income
Teenustasu kulu	354 687	333 556	Commission expense
Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	404 417	359 451	Net profit/loss on financial operations
Administratiivkulud	1 782 515	1 761 513	Administrative expenses
Tööjõukulud	1 036 389	1 027 739	Personnel expenses
palk	797 484	805 070	wages and salaries
sotsiaalmaks	238 905	222 669	social security costs
Muud halduskulud	746 126	733 774	Other administrative expenses
Väärtuste muutus (+/-)	-356 866	-557 548	Value adjustments (+/-)
põhivara	-251 744	-416 086	of fixed assets
nõuded ja bilansivälised kohustused	-102 405	-136 573	of claims and off-balance sheet commitments
pikaajalised finantsinvesteeringud	-2 717	-4 889	of financial fixed assets
Neto muud tegevustulud	-111 956	-139 869	Net other operating income
Neto erakorralised tulud	0	0	Net extraordinary income
Ettevõtte tulumaks	170087	61555	Income tax
Puhaskasum (-kahjum)	1 321 738	1 156 245	Net profit (loss)
Kasum	2 554 620	2 193 723	Profit
Kahjum	-1 232 882	-1 037 478	Loss

Tabel 2B. KREDIIDIASUTUSED JA MUUD RAHALOOMES OSALEVAD FINANTSVAHENDAJAD
Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003
Table 2B. MONETARY INSTITUTIONS OTHER THAN CENTRAL BANK
Income statement , 2002, 2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Indicator
Ettevõtete arv	105,9	Number of enterprises
Töötajate arv	100,1	Number of employees
Intressitulu	98,7	Interest income
Laenudelt	101,7	Loans
Hoiustelt	64,0	Deposits
Võlakirjadelt ja fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt	88,1	Debt securities and fixed income securities
Tulevikutehingutelt	117,0	Forwards
Muud	57,0	Other
Intressikulu	101,9	Interest expense
Laenudelt	113,4	Loans
Hoiustelt	93,1	Deposits
Võlakirjadelt ja fikseeritud tulumääraga väärtpaberitelt	95,4	Debt securities and fixed income securities
Kapitalilaadsetelt kirjetelt	73,1	Items of capital nature
Tulevikutehingutelt	138,5	Forwards
Muud	3,5	Other
Tulu finantsinvesteeringutelt	90,6	Income from financial investments
Tütär- ja sidusettevõtete aktsiatelt	114,6	Shares in subsidiaries and affiliated enterprises
Muudelt aktsiatelt ja osadelt	34,1	Other shares
Teenustasu tulu	111,7	Commission income
Teenustasu kulu	106,3	Commission expense
Neto kasum/kahjum finantstehingutelt	112,5	Net profit/loss on financial operations
Administratiivkulud	101,2	Administrative expenses
Tööjõukulud	100,8	Personnel expenses
palk	99,1	wages and salaries
sotsiaalmaks	107,3	social security costs
Muud halduskulud	101,7	Other administrative expenses
Väärtuste muutus (+/-)	64,0	Value adjustments (+/-)
põhivara	60,5	of fixed assets
nõuded ja bilansivälised kohustused	75,0	of claims and off-balance sheet commitments
pikaajalised finantsinvesteeringud	55,6	of financial fixed assets
Neto muud tegevustulud	80,0	Net other operating income
Neto erakorralised tulud		Net extraordinary income
Ettevõtte tulumaks		Income tax
Puhaskasum (-kahjum)	114,3	Net profit (loss)
Kasum	116,5	Profit
Kahjum	118,8	Loss

Tabel 2C. KINDLUSTUS

Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003

Table 2C. INSURANCE

Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Näitaja	Vara, kohustused, omakapital <i>Assets, liabilities, equity</i> tuhat krooni — <i>thousand kroons</i>		Indicator
	31.12.2003	31.12.2002	
Vara	3 551 728	2 720 271	Assets
Raha ja pangakontod	79 885	62 444	<i>Cash and bank account</i>
Nõuded	81 850	83 804	<i>Receivables</i>
Viitlaekumised, ettemaks	100 306	106 014	<i>Accrued income, prepayments</i>
Investeeringud	3 005 091	2 302 471	<i>Investments</i>
maa ja ehitised	37 921	85 201	<i>land and buildings</i>
tütar- ja sidusettevõtted	149 471	139 069	<i>affiliated and associated companies</i>
muud finantsinvesteeringud	2 817 699	2 078 201	<i>other financial investments</i>
aktsiad ja osad	677 706	343 588	<i>shares and other securities</i>
võlakirjad ja laenud	1 659 722	1 211 749	<i>bonds, fixed interest securities</i>
osalus ühisinvesteeringutes	0	3	<i>participation in joint investments</i>
hüpoteeklaenud	248	1 120	<i>mortgage loans</i>
muud laenud	2 517	2 119	<i>other loans</i>
deposiidid krediitiasutustes	476 499	519 622	<i>deposits with credit institutions</i>
muud	1 007		<i>other</i>
Investeeringuriskiga elukindlustuse investeeringud	195 657	113 171	<i>Unit-linked life insurance investments</i>
Immateriaalne põhivara	15 297	14 424	<i>Intangible assets</i>
Materiaalne põhivara	73 642	37 943	<i>Fixed assets</i>
Kohustused ja omakapital	3 551 728	2 720 271	Liabilities and equity
Kohustused kokku	2 502 866	1 882 186	Liabilities total
Kohustused	164 504	159 937	<i>Payables</i>
Viitvõlad, ettemaksed	97 357	89 937	<i>Accrued expenses, prepayments</i>
Kindlustustehnilised eraldised	2 045 346	1 519 138	<i>Technical provision</i>
ettemakstud preemiate eraldis (neto)	405 533	313 403	<i>unearned premiums provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	149 389	135 359	<i>reinsurers' share</i>
elukindlustuse eraldis (neto)	1 103 756	802 555	<i>life provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	558	555	<i>reinsurers' share</i>
rahuldamata nõuete eraldis (neto)	517 498	374 754	<i>outstanding claims provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	438 664	315 545	<i>reinsurers' share</i>
boonuste eraldis (neto)	16 450	12 011	<i>provision for bonuses (net)</i>
muud tehnilised eraldised (neto)	2 109	16 415	<i>other technical provision (net)</i>
edasikindlustuse osa		37 459	<i>reinsurers' share</i>
Investeeringuriskiga elukindlustuse eraldised	195 659	113 174	<i>Unit-linked life insurance provisions (net)</i>
Allutatud kohustused	0	0	<i>Subordinated loans</i>
Omakapital	1 048 862	838 085	Equity
Aktsiakapital	450 461	480 460	<i>Share capital</i>
Aažio	181 485	187 423	<i>Share premium</i>
Üldreserv	43 720	30 474	<i>General reserve</i>
Muud reservid	1 008	1 008	<i>Other reserves</i>
Eelmiste aastate jaotamata kasum (kahjum)	149 448	79 284	<i>Retained earnings</i>
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	222 745	59 440	<i>Net profit (loss)</i>
Oma aktsiad	-5	-4	<i>Treasury stock</i>

Tabel 2C. KINDLUSTUS

Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003

Table 2C. INSURANCE

Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Järg — Cont.

Näitaja	2003 võrreldes Osatähtsus varas, %		Indicator
	2002, %	Percentage of assets total	
	2003 compared		
	to 2002, %	31.12.2003 31.12.2002	
Vara	130,6	100,0	100,0 Assets
Raha ja pangakontod	127,9	2,2	2,3 <i>Cash and bank account</i>
Nõuded	97,7	2,3	3,1 <i>Receivables</i>
Viitlaekumised, ettemaks	94,6	2,8	3,9 <i>Accrued income, prepayments</i>
Investeeringud	130,5	84,6	84,6 <i>Investments</i>
maa ja ehitised	44,5	1,1	3,1 <i>land and buildings</i>
tütar- ja sidusettevõtted	107,5	4,2	5,1 <i>affiliated and associated companies</i>
muud finantsinvesteeringud	135,6	79,3	76,4 <i>other financial investments</i>
aktsiad ja osad	197,2	19,1	12,6 <i>shares and other securities</i>
võlakirjad ja laenud	137,0	46,7	44,5 <i>bonds, fixed interest securities</i>
osalus ühisinvesteeringutes	0,0	0,0	0,0 <i>participation in joint investments</i>
hüpoteeklaenud	22,1	0,0	0,0 <i>mortgage loans</i>
muud laenud	118,8	0,1	0,1 <i>other loans</i>
deposiidid krediitiasutustes	91,7	13,4	19,1 <i>deposits with credit institutions</i>
muud		0,0	0,0 <i>other</i>
Investeeringuriskiga elukindlustuse investeeringud	172,9	5,5	4,2 <i>Unit-linked life insurance investments</i>
Immateriaalne põhivara	106,1	0,4	0,5 <i>Intangible assets</i>
Materiaalne põhivara	194,1	2,1	1,4 <i>Fixed assets</i>
Kohustused ja omakapital	130,6	100,0	100,0 Liabilities and equity
Kohustused kokku	133,0	70,5	69,2 Liabilities total
Kohustused	102,9	4,6	5,9 <i>Payables</i>
Viitvõlad, ettemaksed	108,3	2,7	3,3 <i>Accrued expenses, prepayments</i>
Kindlustustehnilised eraldised	134,6	57,6	55,8 <i>Technical provision</i>
ettemakstud preemiate eraldis (neto)	129,4	11,4	11,5 <i>unearned premiums provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	110,4	4,2	5,0 <i>reinsurers' share</i>
elukindlustuse eraldis (neto)	137,5	31,1	29,5 <i>life provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	100,5	0,0	0,0 <i>reinsurers' share</i>
rahuldamata nõuete eraldis (neto)	138,1	14,6	13,8 <i>outstanding claims provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	139,0	12,4	11,6 <i>reinsurers' share</i>
boonuste eraldis (neto)	137,0	0,5	0,4 <i>provision for bonuses (net)</i>
muud tehnilised eraldised (neto)	12,8	0,1	0,6 <i>other technical provision (net)</i>
edasikindlustuse osa	0,0	0,0	1,4 <i>reinsurers' share</i>
Investeeringuriskiga elukindlustuse eraldised	172,9	5,5	4,2 <i>Unit-linked life insurance provisions (net)</i>
Allutatud kohustused		0,0	0,0 <i>Subordinated loans</i>
Omakapital	125,1	29,5	30,8 Equity
Aktsiakapital	93,8	12,7	17,7 <i>Share capital</i>
Aažio	96,8	5,1	6,9 <i>Share premium</i>
Üldreserv	143,5	1,2	1,1 <i>General reserve</i>
Muud reservid	100,0	0,0	0,0 <i>Other reserves</i>
Eelmiste aastate jaotamata kasum (kahjum)	188,5	4,2	2,9 <i>Retained earnings</i>
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	374,7	6,3	2,2 <i>Net profit (loss)</i>
Oma aktsiad	125,0	0,0	0,0 <i>Treasury stock</i>

Tabel 2D. ELUKINDLUSTUS
Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003
 Table 2D. LIFE INSURANCE
Income statement , 2002, 2003

Näitaja	Tulud, kulud, kasum		Indicator
	Income statement		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	2003	2002	
Ettevõtete arv	5	5	Number of enterprises
Töötajate arv	97	116	Number of employees
Netopreemiad	568 023	432 542	Net premiums written
brutopreemiad	579 765	442 137	gross premiums
edasikindlustuspreemiad	11 742	9 595	ceded premiums
Investeeringutulud	89 145	53 561	Investment income
tütar- ja sidusettevõtetest	399	58	from subsidiaries
maalt ja ehitistelt	331	332	from land and buildings
muudelt investeeringutelt	46 117	39 103	from other investments
investeeringute väärtuse muutus	32 249	3 149	change in investments' value
kasum investeeringute realiseerimisest	10 049	10 919	profit from investment sales
Investeeringukulud	8 667	26 406	Investment expenses
investeeringukulud	5 004	4 142	managing expenses
tütar- ja sidusettevõtetest	1 127	4 677	from subsidiaries
investeeringute väärtuse muutus	865	17 500	change in investments' value
kahjum investeeringute realiseerimisest	1 671	87	loss from investment sales
Realiseerimata kasum (-kahjum) investeeringutelt	20 391	-19 166	Unrealized gains/losses from investments
Netohüvitised	86 032	59 711	Net claims paid
kindlustussummad	45 838	33 072	sums insured
tagasiostud	39 766	26 496	surrenders
nõuete käsitluskulud	1 070	1 192	claim handling expenses
edasikindlustuse osa nõuetes	642	1 049	reinsurers' share in claims paid
Rahuldamata nõuete eraldise (RNE) netomuutus (kasv-)	-2 614	-1 216	Net change in outstanding claims provision (OCP)
RNE kogumuutus (kasv -)	-2 978	-1 013	change in OCP (incr. -)
edasikindlustuse RNE muutus (kasv +)	364	-203	change in reinsurers' OCP (incr. +)
Elukindlustuseraldise (EE) netomuutus (kasv -)	-304 481	-231 937	Net change in life insurance provisions (LP)
EE kogumuutus (kasv -)	-304 484	-232 004	change in LP (incr. -)
edasikindlustuse EE muutus (kasv +)	3	67	change in reinsurers' LP (incr. +)
Muude tehniliste eraldiste netomuutus (kasv -)	-84 593	-20 516	Net change in other technical provisions (incr. -)
Boonused	-16 359	-11 942	Bonuses
Tegevuskulud	101 113	97 308	Operating expenses
sõlmimiskulud	64 841	66 002	acquisition costs
sõlmimiskulude muutus (kasv +)	-4 063	1 294	change in deferred acquisition costs (incr. +)
administratiivkulud	38 360	37 360	administrative expenses
komisjonitasud edasikindlustusandjatelt	6 151	4 760	reinsurance commissions
edasikindlust. osa sõlmimiskulude muutuses (kasv-)	0	0	reinsurers' share in def. acquisition costs (inc. -)
Neto muu tehniline tulu	-33	-57	Net other technical income
Kahjum portfelli ülevõtmisest	0	-2 635	Loss from portfolios accepted
Tehniline tulem	73 667	20 479	Technical result
Neto muu tulu	-11 662	-3 013	Net other income
Ettevõtte tulumaks	-	-	Income tax
Puhaskasum (-kahjum)	62 005	17 466	Net profit (loss)
kasum	62 005	29 137	profit
kahjum	0	-11 671	loss

Tabel 2E. KAHJUKINDLUSTUS
Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003
Table 2E. NON-LIFE INSURANCE
Income statement , 2002, 2003

Näitaja	Tulud, kulud, kasum		Indicator
	Income statement		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	2003	2002	
Ettevõtete arv	7	7	Number of enterprises
Töötajate arv	728	735	Number of employees
Netopreemiad	1 348 837	1 101 955	Net premiums written
brutopreemiad	2 033 411	1 697 024	gross premiums
edasikindlustuspreemiad	684 574	595 069	ceded premiums
Ettemakstud preemiade eraldise (EPE) netomuutus	-92 129	-43 062	Net change in unearned premiums provision (UPP)
EPE kogumuutus (kasv -)	-106 609	-76 957	change in UPP (incr -)
edasikindlustuse EPE muutus (kasv +)	14 480	33 895	change in reinsurers' UPP (incr +)
Muu tehniline tulu	710	85	Other technical income
Netohüvitised	685 064	615 669	Net claims paid
hüvitiste kogusumma	991 342	883 970	total claims paid
hüvitiste käsitluskulud	86 780	71 849	claim handling expenses
laekunud regress	-60 380	-51 558	subrogations
hüvitised edasikindlustusandjatel	332 678	288 592	reinsurers' share in claims paid
Rahuldamata nõuete eraldise netomuutus (kasv-)	-108 516	-38 485	Net change in outstanding claims provision
RNE kogumuutus (kasv -)	-193 817	-55 020	change in OCP (incr. -)
edasikindlustuse RNE muutus (kasv +)	85 301	16 535	change in reinsurers' OCP (incr. +)
Muude tehniliste eraldiste netomuutus (kasv -)	1	-653	Net change in other technical prov. (incr. -)
Tegevuskulud	334 007	326 744	Operating expenses
sõlmimiskulud	384 564	312 612	acquisition costs
sõlmimiskulude muutus (kasv +)	9 673	11 568	change in defferred acquisition costs (incr. +)
administratiivkulud	110 579	159 054	administrative expenses
komisjonitasud edasikindlustusandjatel	153 202	137 814	reinsurancecommissions
edasikindlust. osa sõlmimiskulude muutuses (kasv-)	-1 739	-4 460	reinsurers' share in def.acquisition costs (inc. -)
Neto muu tehniline kulu	11 850	40 085	Net other technical charges
Kasum/kahjum portfelli ülevõtmisest	276	-35 427	Profit/loss from portfolios accepted
Tehniline tulem	118 258	1 915	Technical result
Investeeringutulud	80 945	58 032	Investment income
tütar- ja sidusettevõtetest	12 895	8 395	from subsidiaries
maalt ja ehitistelt	407	517	from land and buildings
muudelt investeeringutelt	36 804	35 203	from other investments
investeeringute väärtuse muutus	26 082	5 148	change in investments' value
kasum investeeringute realiseerimisest	4 757	8 769	profit from investment sales
Investeeringukulud	24 215	11 718	Investment expenses
investeeringukulud	4 063	2 789	managing expenses
tütar- ja sidusettevõtetest	85	24	from subsidiaries
investeeringute väärtuse muutus	19 265	7 819	change in investments' value
kahjum investeeringute realiseerimisest	802	1 086	loss from investment sales
Neto muu tulu	-14 248	-6 256	Net other income
Ettevõtte tulumaks	-	-	Income tax
Puhaskasum (-kahjum)	160 740	41 973	Net profit (loss)
kasum	163 532	103 249	profit
kahjum	-2 792	-61 276	loss

Tabel 2F. MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD

Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003

Table 2F. OTHER FINANCIAL INTERMEDIATION AND AUXILIARY ACTIVITIES

Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Näitaja	Vara, kohustused, omakapital		Indicator
	Assets, liabilities, equity		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	31.12.2003	31.12.2002	
Vara	61 315 814	53 538 767	Assets
Käibevara	12 822 179	11 658 643	Current assets
Raha ja pangakontod	1 430 187	1 032 543	Cash and bank account
Aktsiad ja muud väärtpaberid	1 374 000	441 224	Shares and other securities
Lühiajalised nõuded	8 368 638	8 509 808	Short-term receivables
lühiajalised laenud	7 431 816	7 890 133	short-term loans
Varud kokku	1 649 354	1 675 068	Inventories total
ettemaksed hankijatele	1 337 903	1 344 961	prepayments to suppliers
Põhivara	48 493 635	41 880 124	Fixed assets
Finantsvara	48 224 946	41 107 462	Long-term financial assets
pikaajalised laenud	39 345 937	33 072 343	long-term loans
aktsiad ja osakud	8 586 234	8 035 119	shares and other securities
Materiaalne ja immateriaalne põhivara jäärmaksumuses	268 689	772 662	Tangible and intangible assets in current value
Kohustused ja omakapital	61 315 814	53 538 767	Liabilities and equity
Kohustused	47 191 005	42 325 916	Liabilities total
Lühiajalised kohustused	31 895 328	9 635 921	Current liabilities
võlakohustused	29 868 724	8 083 425	debt obligations
ostjate ettemaksed ja võlad hankijatele	1 212 241	1 187 355	customer prepayments and supplier payables
Pikaajalised kohustused	15 295 677	32 689 995	Long-term liabilities
võlakohustused	15 295 555	32 683 781	debt obligations
Omakapital	14 124 809	11 212 851	Equity
Põhikapital	3 053 486	2 396 367	Share capital
Aažio	877 459	716 298	Share premium
Annetatud kapital	0	0	Donated capital
Ümberhindluse resev	2 389	6 779	Revaluation reserve
Reservid	332 565	203 742	Other reserves
Eelmiste aastate jaotamata kasum (kahjum)	6 636 336	4 028 708	Retained earnings
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	3 229 129	3 876 740	Profit/loss of the year
Oma osad või aktsiad	6 555	15 783	Treasury stock

Tabel 2F. MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD

Vara, kohustused ja omakapital, 31. detsember, 2002–2003

Table 2F. OTHER FINANCIAL INTERMEDIATION AND AUXILIARY ACTIVITIES

Assets, liabilities and equity, 31 December, 2002–2003

Järg — *Cont.*

Näitaja	2003 võrreldes	Osatähtsus varas, %		Indicator
	2002, %	Percentage of assets		
	2003 compared	total		
	to 2002, %	31.12.2003	31.12.2002	
Vara	114,5	100,0	100,0	Assets
Käibevara	110,0	20,9	21,8	Current assets
Raha ja pangakontod	138,5	2,3	1,9	Cash and bank account
Aktsiad ja muud väärtpaberid	311,4	2,2	0,8	Shares and other securities
Lühiajalised nõuded	98,3	13,6	15,9	Short-term receivables
lühiajalised laenud	94,2	12,1	14,7	short-term loans
Varud kokku	98,5	2,7	3,1	Inventories total
ettemaksed hankijatele	99,5	2,2	2,5	prepayments to suppliers
Põhivara	115,8	79,1	78,2	Fixed assets
Finantsvara	117,3	78,7	76,8	Long-term financial assets
pikaajalised laenud	119,0	64,2	61,8	long-term loans
aktsiad ja osakud	106,9	14,0	15,0	shares and other securities
Materiaalne ja immateriaalne põhivara jääkmaksumuses	34,8	0,4	1,4	Tangible and intangible assets in current value
Kohustused ja omakapital	114,5	100,0	100,0	Liabilities and equity
Kohustused	111,5	77,0	79,1	Liabilities total
Lühiajalised kohustused	331,0	52,0	18,0	Current liabilities
võlakohustused	369,5	48,7	15,1	debt obligations
ostjate ettemaksed ja võlad hankijatele	102,1	2,0	2,2	customer prepayments and supplier payables
Pikaajalised kohustused	46,8	24,9	61,1	Long-term liabilities
võlakohustused	46,8	24,9	61,0	debt obligations
Omakapital	126,0	23,0	20,9	Equity
Põhikapital	127,4	5,0	4,5	Share capital
Aažio	122,5	1,4	1,3	Share premium
Annetatud kapital		0,0	0,0	Donated capital
Ümberhindluse resev	35,2	0,0	0,0	Revaluation reserve
Reservid	163,2	0,5	0,4	Other reserves
Eelmiste aastate jaotamata kasum (kahjum)	164,7	10,8	7,5	Retained earnings
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)	83,3	5,3	7,2	Profit/loss of the year
Oma osad või aktsiad	41,5	0,0	0,0	Treasury stock

Tabel 2G. MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD
Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003
 Table 2G. OTHER FINANCIAL INTERMEDIATION AND AUXILIARY ACTIVITIES
Income statement, 2002, 2003

Näitaja	Tulud, kulud, kasum		Indicator
	Income statement		
	tuhat krooni — thousand kroons		
	2003	2002	
Ettevõtete arv	439	460	Number of enterprises
Töötajate arv	1 591	1 808	Number of employees
Äritulud	4 079 354	4 226 611	Revenue
Teenustatutulu	982 964	908 308	Commission income
Intressitulud	2 919 517	2 832 413	Interest income
Kulud	947 952	1 372 408	Expenses
Kaubad, toore, materjal ja teenused	270 780	454 038	External expenses on goods and services
Halduskulud	279 016	480 294	Administrative expenses
Tööjõukulud	330 855	355 344	Personnel expenses
palk	249 177	266 243	wages and salaries
sotsiaalmaks	81 678	89 101	social security costs
Kulum	67 301	82 732	Depreciation
Muud äritulud	55 988	140 142	Other revenue
Muud ärikulud	231 735	237 122	Other expenses
Ärikasum (-kahjum)	2 955 655	2 757 223	Operating profit (loss)
Finantstulud ja -kulud	334 511	1 115 757	Net financial income
Intressikulu	1 756 066	1 860 511	Interest expenses
Kasum/kahjum majandustegevusest	3 290 166	3 872 980	Profit (loss) on ordinary activities
Erakorralised tulud ja kulud	2 841	3 760	Net extraordinary income
Tulumaksukulu	63 878	0	Income tax
Puhaskasum (-kahjum)	3 229 129	3 876 740	Net profit (loss)
Kasum	3 380 679	3 983 895	Profit
Kahjum	-151 550	-107 155	Loss

Tabel 2G. MUU FINANTSVAHENDUS JA FINANTSVAHENDUSE ABITEGEVUSALAD

Tulud, kulud ja kasum, 2002, 2003

Table 2G. OTHER FINANCIAL INTERMEDIATION AND AUXILIARY ACTIVITIES

Income statement , 2002, 2003

Järg — *Cont.*

Näitaja	2003 võrreldes 2002, % 2003 compared to 2002, %	Indicator
Ettevõtete arv	95,0	<i>Number of enterprises</i>
Töötajate arv	88,0	<i>Number of employees</i>
Äritulud	97,0	Revenue
Teenustatutulu	108,0	<i>Commission income</i>
Intressitulud	103,0	<i>Interest income</i>
Kulud	69,0	Expenses
Kaubad, toore, materjal ja teenused	60,0	<i>External expenses on goods and services</i>
Halduskulud	58,0	<i>Administrative expenses</i>
Tööjõukulud	93,0	<i>Personnel expenses</i>
palk	94,0	<i>wages and salaries</i>
sotsiaalmaks	92,0	<i>social security costs</i>
Kulum	81,0	<i>Depreciation</i>
Muud äritulud	40,0	<i>Other revenue</i>
Muud ärikulud	98,0	<i>Other expenses</i>
Ärikasum (-kahjum)	107,0	Operating profit (loss)
Finantstulud ja -kulud	30,0	Net financial income
Intressikulu	94,0	<i>Interest expenses</i>
Kasum/kahjum majandustegevusest	85,0	Profit (loss) on ordinary activities
Erakorralised tulud ja kulud	76,0	<i>Net extraordinary income</i>
Tulumaksukulu	..	<i>Income tax</i>
Puhaskasum (-kahjum)	83,0	Net profit (loss)
Kasum	85,0	<i>Profit</i>
Kahjum	141,0	<i>Loss</i>

Tabel 4A. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS
Ettevõtted tegevusalade ja riikide kaupa, 2002
Table 4A. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION
Number of enterprises by kind of activity and by country, 2002

Riik Country	Tegevusala Kind of activity							
	C	D	E	F	G	H	I	K
Austria	346	27 572	707	21 520	75 350	43 101	14 358	64 265
Belgia ¹	207	37 965	133	54 914	139 567	40 216	16 011	90 748
Eesti	67	4 398	260	2 538	12 209	1 487	2 641	7 560
Hispaania	2 707	222 291	3 084	331 829	785 653	263 572	221 817	459 513
Holland	265	46 435	395	69 440	159 525	37 140	27 855	134 285
Iirimaa	89	4 932	X	646	29 239	15 138	5 980	22 856
Itaalia	3 855	549 388	2 297	537 878	1 302 754	255 035	160 820	911 232
Kreeka ²
Küpros	95	6 297	11	4 800	17 947	7 177	4 982	...
Leedu	66	9 483	264	3 139	25 528	2 957	6 487	8 469
Luksemburg	12	984	57	1 952	6 836	2 610	1 425	7 240
Läti ³	50	4 951	265	2 337	18 275	1 876	2 717	5 561
Malta ⁴	77	3 665	X	3 668	12 105	2 137	2 372	6 270
Poola	1 505	210 200	2 086	183 372	626 219	55 685	152 201	267 049
Portugal ⁵	1 147	72 372	313	72 891	216 760	62 082	18 045	55 289
Prantsusmaa ⁶	2 775	248 349	2 119	333 673	628 480	211 274	94 199	467 984
Rootsi	623	54 616	1 216	56 888	117 318	22 147	31 554	183 197
Saksamaa ⁷	1 851	196 702	3 268	233 174	393 181	172 999	95 363	542 974
Slovakkia	68	5 609	166	2 738	11 828	792	1 179	6 527
Sloveenia	150	19 381	401	13 375	24 067	7 294	9 992	18 114
Soome ⁸	1 146	25 799	1 022	30 666	48 110	10 067	23 587	44 299
Suurbritannia ⁹	1 685	164 999	350	193 162	398 227	118 517	80 874	534 202
Taani ¹⁰	199	19 235	4 441	27 935	49 146	13 375	15 349	59 513
Tšehhi ¹¹	297	159 207	850	119 764	205 514	42 580	40 828	200 543
Ungari	412	73 005	515	65 857	170 135	32 966	40 207	174 446

Allikas: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgia — 2001. aasta andmed.

² Kreeka — andmed puuduvad.

³ Läti — 2001. aasta andmed

⁴ Malta — 2001. aasta andmed.

⁵ Portugal — 2001. aasta andmed.

⁶ Prantsusmaa — tegevusaladel I ja K on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁷ Saksamaa — tegevusaladel E ja H on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁸ Soome — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁹ Suurbritannia — 2001. aasta andmed.

¹⁰ Taani — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid

¹¹ Tšehhi — tegevusaladel F–K on kasutatud 2001. aasta esialgseid andmeid.

Tabel 4B. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS
Tööga hõivatud isikud tegevusalade ja riikide kaupa, 2002
Table 4B. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION
Number of persons employed by kind of activity and by country, 2002

Tegevusala								Country
Kind of activity								
C	D	E	F	G	H	I	K	
5 645	631 296	32 569	250 043	589 731	216 706	249 382	333 454	Austria
3 497	678 517	26 959	252 850	598 784	157 699	274 910	467 258	Belgium ¹
5 982	127 113	9 643	34 080	87 156	14 876	43 224	45 047	Estonia
41 851	2 629 611	61 248	2 189 273	2 961 242	1 042 515	944 737	2 018 156	Spain
9 170	853 088	29 901	474 767	1 371 201	328 174	472 628	1 292 530	Netherlands
5 530	241 738	X	39 961	259 732	133 048	85 228	162 001	Ireland
44 697	4 782 300	127 417	1 574 979	3 243 154	944 549	1 180 347	2 350 399	Italy
...	Greece ²
620	37 477	1 428	27 314	55 007	32 406	21 927	...	Cyprus
2 918	250 360	31 049	72 480	194 151	25 595	87 414	53 348	Lithuania
292	34 364	944	27 678	38 206	13 094	22 720	44 681	Luxembourg
1 907	154 405	17 287	42 772	140 314	17 018	70 460	51 832	Latvia ³
363	31 243	X	8 099	26 373	17 080	14 507	11 681	Malta ⁴
208 867	2 402 050	226 064	686 791	2 122 959	210 165	734 261	863 244	Poland
14 953	909 922	26 828	382 022	749 847	239 141	177 686	312 691	Portugal ⁵
38 973	4 038 522	201 072	1 470 596	1 257 947	X	1 553 911	2 796 196	France ⁶
9 331	790 641	23 815	236 503	548 689	109 416	291 966	600 575	Sweden
101 875	7 337 847	285 072	1 824 337	4 183 325	1 082 339	1 880 959	3 885 088	Germany ⁷
12 027	408 924	47 255	65 924	154 991	16 595	111 384	79 890	Slovakia
4 951	257 164	12 375	65 588	112 896	30 189	53 871	59 399	Slovenia
3 660	431 617	16 010	122 321	241 522	43 860	155 880	191 173	Finland ⁸
71 370	3 887 546	132 727	1 366 627	5 000 867	1 792 139	1 620 709	4 272 864	United Kingdom ⁹
3 298	457 633	16 418	172 076	443 289	92 845	188 008	308 893	Denmark ¹⁰
53 279	1 393 461	72 002	376 042	730 412	162 653	341 363	405 972	Czech Republic ¹¹
6 982	888 255	63 546	240 748	627 323	127 130	287 028	447 552	Hungary

Source: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgium — data for 2001.

² Greece — data not available.

³ Latvia — data for 2001.

⁴ Malta — data for 2001.

⁵ Portugal — data for 2001.

⁶ France — data for 2001 have been used in activities I and K.

⁷ Germany — data for 2001 have been used in activities E and H.

⁸ Finland — data for 2001 have been used in activity G.

⁹ United Kingdom — data for 2001.

¹⁰ Denmark — data for 2001 have been used in activity G.

¹¹ Czech Republic — the preliminary data for 2001 have been used in activities F–K.

Tabel 4C. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS
Netokäive tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (miljon eurot)
Table 4C. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION
Turnover by kind of activity and by country, 2002 (euro, millions)

Riik	Tegevusala Kind of activity							
	C	D	E	F	G	H	I	K
Austria	1 204	114 470	11 521	25 465	154 016	11 029	34 328	37 809
Belgia ¹	754	189 125	29 791	30 466	260 937	8 627	45 195	52 971
Eesti	142	4 339	819	1 640	8 483	237	2 887	1 332
Hispaania	4 445	411 298	35 467	108 098	562 661	44 044	109 176	151 684
Holland	19 270	227 553	27 177	68 816	414 209	15 387	73 904	108 967
Iirimaa	1 196	103 740	X	8 853	68 928	7 169	16 873	19 800
Itaalia	47 000	822 871	63 655	155 915	720 912	51 003	164 827	180 458
Kreeka ²
Küpros	53	3 165	413	1 465	8 269	1 470	1 497	...
Leedu	132	6 812	1 655	1 377	11 152	231	2 473	1 119
Luksemburg	71	8 040	627	2 982	20 111	881	4 894	4 243
Läti ³	33	3 627	718	1 280	8 843	212	2 191	1 080
Malta ⁴	11	2 679	X	269	2 823	497	1 007	382
Poola	7 353	126 611	24 832	24 317	177 632	3 042	29 616	26 411
Portugal ⁵	1 191	69 485	9 238	25 607	113 561	7 021	18 731	17 400
Prantsusmaa ⁶	6 934	990 643	62 025	148 567	205 566	56 724	200 501	318 065
Rootsi	1 946	151 029	19 205	29 408	170 274	7 346	45 402	69 721
Saksamaa ⁷	14 448	1 468 402	146 763	156 991	1 018 546	42 001	238 772	373 618
Slovakkia	294	19 676	4 494	2 280	16 462	276	3 106	2 889
Sloveenia	198	17 948	1 622	3 350	16 655	876	3 486	3 784
Soome ⁸	767	105 752	7 904	16 285	85 148	3 343	22 587	19 297
Suurbritannia ⁹	60 248	742 753	76 719	210 865	1 218 683	80 244	292 131	427 146
Taani ¹⁰	4 791	77 081	10 274	20 042	127 800	4 462	39 999	34 472
Tšehhi ¹¹	2 201	72 230	9 830	13 766	67 189	2 684	14 636	12 271
Ungari	369	60 013	8 239	10 862	58 947	2 109	12 195	14 712

Allikas: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgia — 2001. aasta andmed.

² Kreeka — andmed puuduvad.

³ Läti — 2001. aasta andmed.

⁴ Malta — 2001. aasta andmed.

⁵ Portugal — 2001. aasta andmed.

⁶ Prantsusmaa — tegevusaladel I ja K on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁷ Saksamaa — tegevusaladel E ja H on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁸ Soome — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁹ Suurbritannia — 2001. aasta andmed.

¹⁰ Taani — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid.

¹¹ Tšehhi — tegevusaladel F–K on kasutatud 2001. aasta esialgseid andmeid.

Tabel 4D. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS
Lisandväärtus tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (miljon eurot)
Table 4D. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION
Value added by kind of activity and by country, 2002 (euro, millions)

Tegevusala <i>Kind of activity</i>								Country
C	D	E	F	G	H	I	K	
604	37 516	4 423	11 062	22 906	5 283	14 151	19 926	<i>Austria</i>
306	44 271	5 718	9 493	25 502	3 225	16 282	21 403	<i>Belgium¹</i>
57	1 136	204	300	853	83	748	527	<i>Estonia</i>
2 193	109 038	12 104	36 760	78 135	19 465	45 205	67 252	<i>Spain</i>
5 250	54 467	5 253	23 141	58 418	6 726	29 602	55 448	<i>Netherlands</i>
403	35 989	X	3 062	9 551	2 656	7 595	9 399	<i>Ireland</i>
6 417	203 014	16 064	49 586	94 665	20 142	65 837	82 516	<i>Italy</i>
...	<i>Greece²</i>
28	960	228	794	1 360	840	910	...	<i>Cyprus</i>
64	1 540	451	421	1 152	65	954	428	<i>Lithuania</i>
33	2 309	166	1 269	2 003	449	2 006	1 995	<i>Luxembourg</i>
19	1 635	419	428	1 422	76	989	573	<i>Latvia³</i>
7	745	X	99	449	267	578	275	<i>Malta⁴</i>
4 742	38 673	8 142	6 503	19 036	976	11 191	8 388	<i>Poland</i>
549	17 897	2 904	6 409	13 797	2 262	7 307	6 055	<i>Portugal⁵</i>
2 091	207 984	28 745	54 028	44 358	23 993	77 563	136 558	<i>France⁶</i>
654	43 364	5 006	10 252	23 407	2 819	14 285	31 242	<i>Sweden</i>
6 950	401 497	35 237	63 805	159 770	20 165	101 424	222 904	<i>Germany⁷</i>
150	4 018	1 356	527	1 356	101	1 278	1 229	<i>Slovakia</i>
114	4 478	276	852	1 933	311	1 032	1 146	<i>Slovenia</i>
257	29 655	2 486	5 452	11 165	1 210	8 343	9 649	<i>Finland⁸</i>
35 705	229 042	21 556	76 354	192 804	35 748	106 315	244 310	<i>United Kingdom⁹</i>
3 900	25 495	2 413	7 500	17 627	1 953	13 067	21 791	<i>Denmark¹⁰</i>
957	18 120	2 785	2 475	5 649	584	3 606	3 817	<i>Czech Republic¹¹</i>
129	12 320	1 831	1 908	5 351	491	4 441	4 169	<i>Hungary</i>

Source: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgium — data for 2001.

² Greece — data not available.

³ Latvia — data for 2001.

⁴ Malta — data for 2001.

⁵ Portugal — data for 2001.

⁶ France — data for 2001 have been used in activities I and K.

⁷ Germany — data for 2001 have been used in activities E and H.

⁸ Finland — data for 2001 have been used in activity G.

⁹ United Kingdom — data for 2001.

¹⁰ Denmark — data for 2001 have been used in activity G.

¹¹ Czech Republic — the preliminary data for 2001 have been used in activities F–K.

Tabel 4E. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Keskmine hõivatute arv ettevõttes tegevusalade ja riikide kaupa, 2002

Table 4E. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Number of persons employed per enterprise by kind of activity and by country, 2002

Riik	Tegevusala <i>Kind of activity</i>							
	C	D	E	F	G	H	I	K
Austria	16,3	22,9	46,1	11,6	7,8	5,0	17,4	5,2
Belgia ¹	16,9	17,9	202,7	4,6	4,3	3,9	17,2	5,1
Eesti	89,3	28,9	37,1	13,4	7,1	10,0	16,4	6,0
Hispaania	15,5	11,8	19,9	6,6	3,8	4,0	4,3	4,4
Holland	34,6	18,4	75,7	6,8	8,6	8,8	17,0	9,6
Iirimaa	62,1	49,0	X	61,9	8,9	8,8	14,3	7,1
Itaalia	11,6	8,7	55,5	2,9	2,5	3,7	7,3	2,6
Kreeka ²
Küpros	6,5	6,0	129,8	5,7	3,1	4,5	4,4	...
Leedu	44,2	26,4	117,6	23,1	7,6	8,7	13,5	6,3
Luksemburg	24,3	34,9	16,6	14,2	5,6	5,0	15,9	6,2
Läti ³	38,1	31,2	65,2	18,3	7,7	9,1	25,9	9,3
Malta ⁴	4,7	8,5	X	2,2	2,2	8,0	6,1	1,9
Poola	138,8	11,4	108,4	3,7	3,4	3,8	4,8	3,2
Portugal ⁵	13,0	12,6	85,7	5,2	3,5	3,9	9,8	5,7
Prantsusmaa ⁶	14,0	16,3	94,9	4,4	2,0	X	16,5	6,0
Rootsi	15,0	14,5	19,6	4,2	4,7	4,9	9,3	3,3
Saksamaa ⁷	55,0	37,3	87,2	7,8	10,6	6,3	19,7	7,2
Slovakkia	176,9	72,9	284,7	24,1	13,1	21,0	94,5	12,2
Sloveenia	33,0	13,3	30,9	4,9	4,7	4,1	5,4	3,3
Soome ⁸	3,2	16,7	15,7	4,0	5,0	4,4	6,6	4,3
Suurbritannia ⁹	42,4	23,6	379,2	7,1	12,6	15,1	20,0	8,0
Taani ¹⁰	16,6	23,8	3,7	6,2	9,0	6,9	12,2	5,2
Tšehhi ¹¹	179,4	8,8	84,7	3,1	3,6	3,8	8,4	2,0
Ungari	16,9	12,2	123,4	3,7	3,7	3,9	7,1	2,6

Allikas: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgia — 2001. aasta andmed.

² Kreeka — andmed puuduvad.

³ Läti — 2001. aasta andmed.

⁴ Malta — 2001. aasta andmed.

⁵ Portugal — 2001. aasta andmed.

⁶ Prantsusmaa — tegevusaladel I ja K on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁷ Saksamaa — tegevusaladel E ja H on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁸ Soome — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid.

⁹ Suurbritannia — 2001. aasta andmed.

¹⁰ Taani — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid.

¹¹ Tšehhi — tegevusaladel F–K on kasutatud 2001. aasta esialgseid andmeid.

Tabel 4F. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Ettevõtte keskmine netokäive tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (tuhat eurot)

Table 4F. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Turnover per enterprise by kind of activity and by country, 2002 (euro, thousands)

Tegevusala <i>Kind of activity</i>								Country
C	D	E	F	G	H	I	K	
3 478,6	4 151,7	16 296,0	1 183,3	2 044,0	255,9	2 390,9	588,3	<i>Austria</i>
3 642,0	4 981,6	223 990,2	554,8	1 869,6	214,5	2 822,7	583,7	<i>Belgium¹</i>
2 116,4	986,6	3 151,2	646,3	694,8	159,2	1 093,0	176,2	<i>Estonia</i>
1 641,9	1 850,3	11 500,3	325,8	716,2	167,1	492,2	330,1	<i>Spain</i>
72 717,0	4 900,5	68 802,8	991,0	2 596,5	414,3	2 653,2	811,5	<i>Netherlands</i>
13 440,4	21 034,0	X	13 704,6	2 357,4	473,6	2 821,5	866,3	<i>Ireland</i>
12 192,0	1 497,8	27 712,3	289,9	553,4	200,0	1 024,9	198,0	<i>Italy</i>
...	<i>Greece²</i>
560,0	502,6	37 572,7	305,2	460,7	204,8	300,4	...	<i>Cyprus</i>
2 004,5	718,4	6 267,8	438,5	436,9	78,1	381,3	132,1	<i>Lithuania</i>
5 891,7	8 170,8	10 998,2	1 527,6	2 941,9	337,7	3 434,3	586,0	<i>Luxembourg</i>
662,0	732,6	2 710,9	547,7	483,9	113,0	806,6	194,2	<i>Latvia³</i>
148,1	730,9	X	73,2	233,2	232,4	424,5	60,9	<i>Malta⁴</i>
4 885,8	602,3	11 903,9	132,6	283,7	54,6	194,6	98,9	<i>Poland</i>
1 037,9	960,1	29 513,4	351,3	523,9	113,1	1 038,0	314,7	<i>Portugal⁵</i>
2 498,7	3 988,9	29 271,0	445,2	327,1	268,5	2 128,5	679,6	<i>France⁶</i>
3 122,8	2 765,3	15 793,7	516,9	1 451,4	331,7	1 438,9	380,6	<i>Sweden</i>
7 805,5	7 465,1	44 909,1	673,3	2 590,5	242,8	2 503,8	688,1	<i>Germany⁷</i>
4 319,1	3 508,0	27 070,5	832,7	1 391,8	348,4	2 634,0	442,7	<i>Slovakia</i>
1 322,0	926,1	4 043,6	250,5	692,0	120,1	348,8	208,9	<i>Slovenia</i>
669,4	4 099,1	7 733,8	531,1	1 769,9	332,1	957,6	435,6	<i>Finland⁸</i>
35 755,5	4 501,6	219 197,1	1 091,6	3 060,3	677,1	3 612,2	799,6	<i>United Kingdom⁹</i>
24 076,9	4 007,3	2 313,4	717,5	2 600,4	333,6	2 606,0	579,2	<i>Denmark¹⁰</i>
7 410,4	453,7	11 564,1	114,9	326,9	63,0	358,5	61,2	<i>Czech Republic¹¹</i>
894,9	822,0	15 998,1	164,9	346,5	64,0	303,3	84,3	<i>Hungary</i>

Source: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgium — data for 2001.

² Greece — data not available.

³ Latvia — data for 2001.

⁴ Malta — data for 2001.

⁵ Portugal — data for 2001.

⁶ France — data for 2001 have been used in activities I and K.

⁷ Germany — data for 2001 have been used in activities E and H.

⁸ Finland — data for 2001 have been used in activity G.

⁹ United Kingdom — data for 2001.

¹⁰ Denmark — data for 2001 have been used in activity G.

¹¹ Czech Republic — the preliminary data for 2001 have been used in activities F–K.

Tabel 4G. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Ettevõtte keskmine lisandväärtus tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (tuhat eurot)

Table 4G. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Value added per enterprise by kind of activity and by country, 2002 (euro, thousands)

Riik	Tegevusala							
	<i>Kind of activity</i>							
	C	D	E	F	G	H	I	K
Austria	1 746,0	1 360,7	6 256,2	514,0	304,0	122,6	985,6	310,1
Belgia ¹	1 476,8	1 166,1	42 993,2	172,9	182,7	80,2	1 016,9	235,8
Eesti	849,3	258,4	782,7	118,0	69,9	55,5	283,3	69,7
Hispaania	810,2	490,5	3 924,9	110,8	99,5	73,9	203,8	146,4
Holland	19 812,8	1 173,0	13 297,7	333,2	366,2	181,1	1 062,7	412,9
Iirimaa	4 522,5	7 297,0	X	4 740,6	326,7	175,4	1 270,0	411,2
Itaalia	1 664,6	369,5	6 993,5	92,2	72,7	79,0	409,4	90,6
Kreeka ²
Küpros	291,6	152,4	20 745,5	165,5	75,8	117,0	182,6	...
Leedu	965,2	162,4	1 709,1	134,2	45,1	22,0	147,0	50,6
Luksemburg	2 716,7	2 346,4	2 914,0	650,3	293,0	172,0	1 408,0	275,5
Läti ³	370,0	330,2	1 579,2	183,3	77,8	40,7	364,0	103,0
Malta ⁴	85,7	203,1	X	27,0	37,1	124,8	243,8	43,8
Poola	3 150,8	184,0	3 903,2	35,5	30,4	17,5	73,5	31,4
Portugal ⁵	478,5	247,3	9 276,4	87,9	63,7	36,4	404,9	109,5
Prantsusmaa ⁶	753,3	837,5	13 565,4	161,9	70,6	113,6	823,4	291,8
Rootsi	1 050,1	794,0	4 116,7	180,2	199,5	127,3	452,7	170,5
Saksamaa ⁷	3 754,5	2 041,1	10 782,5	273,6	406,4	116,6	1 063,6	410,5
Slovakkia	2 201,5	716,4	8 165,7	192,5	114,6	127,1	1 083,6	188,3
Sloveenia	762,0	231,0	687,8	63,7	80,3	42,6	103,3	63,3
Soome ⁸	224,4	1 149,5	2 432,6	177,8	232,1	120,1	353,7	217,8
Suurbritannia ⁹	21 190,1	1 388,1	61 587,4	395,3	484,2	301,6	1 314,6	457,3
Taani ¹⁰	19 600,0	1 325,5	543,4	268,5	358,7	146,0	851,3	366,2
Tšehhi ¹¹	3 221,2	113,8	3 276,1	20,7	27,5	13,7	88,3	19,0
Ungari	311,9	168,8	3 555,5	29,0	31,5	14,9	110,5	23,9

Allikas: Eurostat, New Cronos.

Belgia¹ — 2001. aasta andmed

Kreeka² — andmed puuduvad

Läti³ — 2001. aasta andmed

Malta⁴ — 2001. aasta andmed

Portugal⁵ — 2001. aasta andmed

Prantsusmaa⁶ — tegevusaladel I ja K on kasutatud 2001. aasta andmeid

Saksamaa⁷ — tegevusaladel E ja H on kasutatud 2001. aasta andmeid

Soome⁸ — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid

Suurbritannia⁹ — 2001. aasta andmed

Taani¹⁰ — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid

¹¹ Tšehhi — tegevusaladel F–K on kasutatud 2001. aasta esialgseid andmeid.

Tabel 4H. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Ettevõtte keskmised investeeringud tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (tuhat eurot)

Table 4H. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Investments per enterprise by kind of activity and by country, 2002 (euro, thousands)

Tegevusala <i>Kind of activity</i>								Country
C	D	E	F	G	H	I	K	
401,4	207,2	1 320,9	33,2	34,2	21,6	318,6	151,9	<i>Austria</i>
371,5	223,4	9 592,5	31,3	34,1	24,0	337,2	84,5	<i>Belgium¹</i>
347,8	66,2	890,4	16,4	20,2	20,2	115,1	34,6	<i>Estonia</i>
164,5	85,6	1 876,0	9,1	17,1	13,4	61,7	43,3	<i>Spain</i>
4 768,7	164,9	3 373,7	20,7	34,3	19,5	192,6	62,2	<i>Netherlands</i>
1 391,0	769,9	X	...	42,0	29,2	306,2	50,3	<i>Ireland</i>
373,8	63,6	2 047,4	14,2	12,5	14,4	114,5	15,7	<i>Italy</i>
...	<i>Greece²</i>
122,1	27,7	7 718,2	10,8	13,1	13,0	29,6	...	<i>Cyprus</i>
269,7	51,1	914,0	23,6	11,8	18,4	57,0	36,8	<i>Lithuania</i>
...	<i>Luxembourg</i>
90,0	77,3	715,1	27,6	19,5	33,6	183,7	44,6	<i>Latvia³</i>
7,8	38,2	X	1,9	4,0	26,2	24,8	399,1	<i>Malta⁴</i>
383,1	29,2	1 081,9	4,7	5,2	3,9	18,8	8,2	<i>Poland</i>
212,6	70,5	4 608,6	21,2	15,7	12,7	253,9	69,9	<i>Portugal⁵</i>
231,4	12,1	8,1	...	218,4	98,9	<i>France⁶</i>
295,2	123,9	1 671,5	19,3	22,8	23,1	161,9	72,4	<i>Sweden</i>
572,1	264,7	3 103,7	16,3	31,3	8,3	215,1	71,2	<i>Germany⁷</i>
482,4	239,4	4 401,2	27,5	55,5	33,8	649,1	44,8	<i>Slovakia</i>
186,7	50,7	606,7	8,1	25,1	14,1	39,1	8,8	<i>Slovenia</i>
77,9	163,1	601,9	18,4	29,7	<i>Finland⁸</i>
4 457,8	185,9	27 292,9	28,2	63,2	68,0	...	110,2	<i>United Kingdom⁹</i>
3 718,6	222,2	216,1	24,0	41,2	14,2	294,0	56,3	<i>Denmark¹⁰</i>
992,3	26,6	1 188,6	4,3	6,7	3,1	65,1	7,8	<i>Czech Republic¹¹</i>
108,7	46,8	1 659,2	6,9	9,2	5,9	55,6	14,2	<i>Hungary</i>

Source: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgium — data for 2001.

² Greece — data not available.

³ Latvia — data for 2001.

⁴ Malta — data for 2001.

⁵ Portugal — data for 2001.

⁶ France — data for 2001 have been used in activities I and K.

⁷ Germany — data for 2001 have been used in activities E and H.

⁸ Finland — data for 2001 have been used in activity G.

⁹ United Kingdom — data for 2001.

¹⁰ Denmark — data for 2001 have been used in activity G.

¹¹ Czech Republic — the preliminary data for 2001 have been used in activities F–K.

Tabel 4I. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Keskmine netokäive hõivatu kohta tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (tuhat eurot)

Table 4I. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Turnover per person employed by kind of activity and by country, 2002 (euro, thousands)

Riik	Tegevusala Kind of activity							
	C	D	E	F	G	H	I	K
Austria	213,2	181,3	353,8	101,8	261,2	50,9	137,7	113,4
Belgia ¹	215,6	278,7	1 105,0	120,5	435,8	54,7	164,4	113,4
Eesti	23,7	34,1	85,0	48,1	97,3	15,9	66,8	29,6
Hispaania	106,2	156,4	579,1	49,4	190,0	42,2	115,6	75,2
Holland	2 101,4	266,7	908,9	144,9	302,1	46,9	156,4	84,3
Iirimaa	216,3	429,1	X	221,5	265,4	53,9	198,0	122,2
Itaalia	1 051,5	172,1	499,6	99,0	222,3	54,0	139,6	76,8
Kreeka ²
Küpros	85,8	84,5	289,4	53,6	150,3	45,4	68,3	...
Leedu	45,3	27,2	53,3	19,0	57,4	9,0	28,3	21,0
Luksemburg	242,1	234,0	664,1	107,7	526,4	67,3	215,4	95,0
Läti ³	17,4	23,5	41,6	29,9	63,0	12,5	31,1	20,8
Malta ⁴	31,4	85,7	X	33,2	107,0	29,1	69,4	32,7
Poola	35,2	52,7	109,8	35,4	83,7	14,5	40,3	30,6
Portugal ⁵	79,6	76,4	344,3	67,0	151,4	29,4	105,4	55,6
Prantsusmaa ⁶	177,9	245,3	308,5	101,0	163,4	X	129,0	113,7
Rootsi	208,5	191,0	806,4	124,3	310,3	67,1	155,5	116,1
Saksamaa ⁷	141,8	200,1	514,8	86,1	243,5	38,8	126,9	96,2
Slovakkia	24,4	48,1	95,1	34,6	106,2	16,6	27,9	36,2
Sloveenia	40,1	69,8	131,0	51,1	147,5	29,0	64,7	63,7
Soome ⁸	209,6	245,0	493,7	133,1	352,5	76,2	144,9	100,9
Suurbritannia ⁹	844,2	191,1	578,0	154,3	243,7	44,8	180,2	100,0
Taani ¹⁰	1 452,8	168,4	625,8	116,5	288,3	48,1	212,8	111,6
Tšehhi ¹¹	41,3	51,8	136,5	36,6	92,0	16,5	42,9	30,2
Ungari	52,8	67,6	129,7	45,1	94,0	16,6	42,5	32,9

Allikas: Eurostat, New Cronos.

Belgia¹ — 2001. aasta andmed

Kreeka² — andmed puuduvad

Läti³ — 2001. aasta andmed

Malta⁴ — 2001. aasta andmed

Portugal⁵ — 2001. aasta andmed

Prantsusmaa⁶ — tegevusaladel I ja K on kasutatud 2001. aasta andmeid

Saksamaa⁷ — tegevusaladel E ja H on kasutatud 2001. aasta andmeid

Soome⁸ — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid

Suurbritannia⁹ — 2001. aasta andmed

Taani¹⁰ — tegevusalal G on kasutatud 2001. aasta andmeid

¹¹ Tšehhi — tegevusaladel F–K on kasutatud 2001. aasta esialgseid andmeid.

Tabel 4J. ETTEVÕTLUS EUROOPA LIIDUS

Keskmine palgakulu töötaja kohta tegevusalade ja riikide kaupa, 2002 (tuhat eurot)

Table 4J. ENTERPRISES IN THE EUROPEAN UNION

Wages and salaries per employee by kind of activity and by country, 2002 (euro, thousands)

Tegevusala								Country
Kind of activity								
C	D	E	F	G	H	I	K	
34,2	30,7	41,5	26,6	22,5	14,2	28,1	26,3	Austria
30,3	31,5	50,2	22,5	26,0	Belgium ¹
5,3	4,2	5,8	4,2	4,0	2,6	5,3	4,9	Estonia
22,5	20,5	33,0	10,8	15,5	12,0	21,6	16,1	Spain
49,3	33,2	47,0	30,1	20,9	...	31,1	...	Netherlands
36,8	28,7	X	...	20,7	13,2	31,8	27,2	Ireland
27,8	21,2	32,3	16,6	18,3	13,4	25,5	18,9	Italy
...	Greece ²
...	16,1	15,7	20,8	...	Cyprus
4,7	3,2	4,2	3,1	2,6	1,7	3,9	3,5	Lithuania
35,9	37,5	60,7	26,7	27,0	19,9	40,6	31,6	Luxembourg
3,5	3,0	5,1	2,6	2,2	Latvia ³
10,3	12,7	X	9,0	8,9	Malta ⁴
11,5	6,2	9,9	5,6	5,4	4,3	7,7	6,9	Poland
11,5	9,6	20,9	9,4	10,4	Portugal ⁵
31,5	27,5	34,1	21,3	9,1	X	France ⁶
27,8	28,2	34,4	26,9	24,9	16,0	26,4	29,4	Sweden
35,8	35,1	40,9	25,1	21,7	...	27,0	25,8	Germany ⁷
4,5	4,1	5,5	3,8	4,4	3,0	4,5	5,3	Slovakia
17,3	12,4	16,7	10,9	11,5	8,7	15,2	13,4	Slovenia
27,8	30,6	32,8	26,5	24,4	18,2	28,2	27,7	Finland ⁸
53,5	33,0	40,2	28,3	19,9	United Kingdom ⁹
48,7	36,2	29,7	34,2	28,1	15,2	37,4	34,9	Denmark ¹⁰
7,6	5,8	7,9	4,8	4,8	Czech Republic ¹¹
7,4	6,1	9,3	4,6	4,8	3,3	7,1	5,9	Hungary

Source: Eurostat, New Cronos.

¹ Belgium — data for 2001.

² Greece — data not available.

³ Latvia — data for 2001.

⁴ Malta — data for 2001.

⁵ Portugal — data for 2001.

⁶ France — data for 2001 have been used in activities I and K.

⁷ Germany — data for 2001 have been used in activities E and H.

⁸ Finland — data for 2001 have been used in activity G.

⁹ United Kingdom — data for 2001.

¹⁰ Denmark — data for 2001 have been used in activity G.

¹¹ Czech Republic — the preliminary data for 2001 have been used in activities F–K.

Tabel 3A. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

Ettevõtete sünnimäär tegevusala järgi, 2000–2002 (protsenti)

Table 3A. BUSINESS DEMOGRAPHY

Enterprise birth rates by kind of activity, 2000–2002

(percentages)

Tegevusala	2000	2001	2002	Kind of activity
Mäetööstus	3,3	3,2	8,8	<i>Mining</i>
Töötlev tööstus	9,1	8,2	8,9	<i>Manufacturing</i>
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	1,7	3,9	3,8	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Ehitus	6,5	7,4	9,5	<i>Construction</i>
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	12,4	14,3	11,9	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Hotellid ja restoranid	9,1	12,7	11,7	<i>Hotels and restaurants</i>
Veondus, laondus ja side	9,8	11,7	9,2	<i>Transport, storage and communication</i>
Finantsvahendus	10,8	15,1	34,1	<i>Financial intermediation</i>
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	13,6	16,3	12,6	<i>Real estate, renting and business activities</i>
Haridus	7,1	7,0	8,2	<i>Education</i>
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	9,5	13,7	12,6	<i>Health and social work</i>
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	7,6	12,1	13,4	<i>Other community, social and personal service activities</i>
Ettevõtted kokku	11,0	12,9	11,1	<i>Enterprises total</i>

Tabel 3B. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

Sündinud ettevõtted keskmise hõivatud töötajate arvu ja tegevusala järgi, 2000–2002 (protsenti)

Table 3B. BUSINESS DEMOGRAPHY

Average number of persons occupied in newly born enterprises, breakdown by kind of activity, 2000–2002 (percentages)

Tegevusala	2000	2001	2002	Kind of activity
Mäetööstus	4,0	15,5	3,7	Mining
Töötlev tööstus	5,3	5,3	4,9	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	2,4	20,0	1,1	Electricity, gas and water supply
Ehitus	4,4	3,8	2,6	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	2,3	2,7	1,8	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	2,9	3,5	3,8	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	2,6	3,5	1,7	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	2,6	1,9	1,8	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	2,1	2,0	1,6	Real estate, renting and business activities
Haridus	5,7	3,4	1,8	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	2,7	4,4	9,9	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2,4	3,5	2,7	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	2,8	3,0	2,4	Enterprises total

Tabel 3C. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

Sündinud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 2000–2002 (protsenti)

Table 3C. BUSINESS DEMOGRAPHY

Newly born enterprises by number of employees, 2000–2002 (percentages)

Aasta Year	Ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi Enterprises by number of employees					
	0	1–4	5–9	10–19	20–	kokku — total
2000	44,6	43,8	7,2	3,1	1,3	100,0
2001	28,5	58,0	8,4	3,8	1,3	100,0
2002	50,4	41,6	5,0	2,2	0,8	100,0

Tabel 3D. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA
Ettevõtete surmamäär tegevusala järgi, 1999–2001 (protsenti)
Table 3D. BUSINESS DEMOGRAPHY
Enterprise death rates by kind of activity, 1999–2001
(percentages)

Tegevusala	1999	2000	2001	Kind of activity
Mäetööstus	6,0	1,7	0,0	Mining
Töötlev tööstus	13,8	10,8	9,1	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	4,4	5,9	6,0	Electricity, gas and water supply
Ehitus	16,8	8,6	9,1	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinat remont	23,2	14,7	12,8	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	19,2	15,0	12,6	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	17,0	9,1	8,8	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	22,3	19,3	25,9	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	20,3	11,9	13,0	Real estate, renting and business activities
Haridus	15,5	8,8	17,4	Education
Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne	4,8	4,9	4,9	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	19,2	7,7	11,3	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	19,7	12,3	11,8	Enterprises total

Tabel 3E. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA
Surnud ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi, 1999–2001 (protsenti)
Table 3E. BUSINESS DEMOGRAPHY
Dead enterprises by number of employees, 1999–2001 (percentages)

Aasta Year	Ettevõtted palgatud töötajate arvu järgi Enterprises by number of employees					
	0	1–4	5–9	10–19	20–	kokku — total
1999	56.5	30.9	7.3	3.5	1.9	100.0
2000	42.3	41.4	9.4	4.5	2.3	100.0
2001	37.1	48.2	8.9	3.2	2.6	100.0

Tabel 3F. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

Surnud ettevõtted keskimise hõivatud töötajate arvu ja tegevusala järgi, 1999–2001 (protsenti)

Table 3F. BUSINESS DEMOGRAPHY

Average number of persons employed in enterprises that died, breakdown by kind of activity, 1999–2001 (percentages)

Tegevusala	1999	2000	2001	Kind of activity
Mäetööstus	1,8	3,0	-	Mining
Töötlev tööstus	6,9	6,4	7,8	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	3,1	6,9	15,4	Electricity, gas and water supply
Ehitus	5,6	5,7	5,4	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	2,3	2,5	2,6	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	3,7	3,9	5,0	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	3,6	4,9	2,8	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	8,1	3,6	1,7	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	2,5	2,9	2,2	Real estate, renting and business activities
Haridus	1,4	3,3	2,6	Education
Tervishoid ja sotsialhoolekanne	2,4	3,7	4,3	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	2,6	5,2	2,9	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	3,2	3,5	3,4	Enterprises total

Tabel 3G. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus tegevusala järgi, 2001, 2002 (protsenti)

Table 3G. BUSINESS DEMOGRAPHY

Two-year survival rates of enterprises born in 2000, breakdown by kind of activity, 2001, 2002 (percentages)

Tegevusala	2001	2002	Kind of activity
Mäetööstus	100,0	100,0	Mining
Töötlev tööstus	76,4	66,4	Manufacturing
Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus	80,0	80,0	Electricity, gas and water supply
Ehitus	87,4	79,5	Construction
Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste, isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	73,6	58,6	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
Hotellid ja restoranid	73,6	63,6	Hotels and restaurants
Veondus, laondus ja side	83,9	70,0	Transport, storage and communication
Finantsvahendus	69,6	45,7	Financial intermediation
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	75,2	62,0	Real estate, renting and business activities
Haridus	85,7	67,9	Education
Tervishoid ja sotsialhoolekanne	95,7	85,1	Health and social work
Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus	88,3	72,7	Other community, social and personal service activities
Ettevõtted kokku	76,2	62,7	Enterprises total

Tabel 3H. ETTEVÕTLUSE DEMOGRAAFIA

Ettevõtluse demograafia 10 Euroopa Liidu liikmesriigis ja Norras, 2000–2001

Table 3H. BUSINESS DEMOGRAPHY

Business Demography in 10 Member States and Norway, 2000–2001

Näitaja	Aasta	Tegevusala	Kokku	Belgia	Taani	Hispaania	Itaalia	Luksem- burg
			<i>Total</i>	<i>Belgium</i>	<i>Denmark</i>	<i>Spain</i>	<i>Italy</i>	<i>Luxem- bourg</i>
Ettevõtete surmamäär, %	1999	Tööstus	5,7	6,3	5,2	5,9	5,8	6,3
		Ehitus	6,9	7,3	6,3	6,8	7,5	8,4
		Teenindus	7,3	9,2	8,9	7,1	7,4	9,7
		Kokku	7,0	8,7	8,1	6,9	7,1	9,4
	2000	Tööstus	5,7	...	6,6	6,0	5,4	5,9
		Ehitus	6,8	...	7,5	7,2	6,6	6,2
		Teenindus	7,7	...	10,6	7,4	7,4	9,7
		Kokku	7,3	...	9,7	7,2	7,0	9,2
Ettevõtete sünnimäär, %	2000	Tööstus	6,0	4,4	5,6	7,1	5,5	7,5
		Ehitus	10,7	6,2	10,3	13,2	9,5	9,1
		Teenindus	8,6	7,5	10,6	9,4	7,9	13,0
		Kokku	8,5	7,0	10,0	9,7	7,8	12,4
	2001	Tööstus	5,6	...	5,1	6,6	5,2	6,8
		Ehitus	10,1	...	9,0	12,3	9,0	8,9
		Teenindus	8,4	...	10,0	8,8	7,9	12,8
		Kokku	8,3	...	9,3	9,1	7,7	12,2
2000. aastal sündinud ettevõtete elujõulisus, %	2001	Tööstus	88,6	...	84,7	86,6	89,3	89,5
		Ehitus	86,3	...	83,2	80,7	90,1	92,1
		Teenindus	85,8	...	79,8	81,9	88,6	88,6
		Kokku	86,1	...	80,6	82,0	88,9	88,8

Allikas: *Business demography in Europe. 1997–2001. Eurostat.*

Source: *Business demography in Europe. 1997–2001. Eurostat.*

Holland	Portugal	Soome	Rootsi	Suur- britannia	Norra	Activity	Year	Indicator
<i>Nether- lands</i>	<i>Portugal</i>	<i>Finland</i>	<i>Sweden</i>	<i>United Kingdom</i>	<i>Norway</i>			
6,0	5,5	5,6	4,3	8,7	6,4	Industry	1999	Death rates, %
5,3	6,9	6,6	4,3	9,3	7,7	Construction		
8,8	6,2	7,1	5,3	10,9	7,8	Services		
8,1	6,3	6,8	5,1	10,4	7,6	Business economy		
7,8	...	6,1	4,7	9,4	8,5	Industry	2000	
7,5	...	6,9	4,8	9,7	6,7	Construction		
11,0	...	7,7	5,8	10,9	8,6	Services		
10,2	...	7,3	5,5	10,6	8,3	Business economy		
6,3	5,8	5,4	5,3	6,9	5,8	Industry	2000	Birth rates, %
11,4	10,1	9,0	6,9	8,0	7,7	Construction		
9,5	7,3	7,3	7,3	9,4	11,5	Services		
9,4	7,6	7,3	7,0	8,9	10,3	Business economy		
6,3	5,6	5,2	4,7	...	5,3	Industry	2001	
11,7	10,0	8,3	6,3	...	9,5	Construction		
9,6	7,5	7,4	6,9	...	10,9	Services		
9,6	7,5	7,2	6,6	...	10,1	Business economy		
88,2	...	85,8	98,6	...	82,3	Industry	2001	Survival rates
89,8	...	88,4	98,8	...	86,7	Construction		for the
83,5	...	84,2	98,1	...	77,5	Services		enterprises
84,7	...	85,2	98,3	...	78,9	Business economy		newly born
								in 2000, %

METOODIKA

ANDMETE KOGUMINE

Aastakogumikus esitatud andmed on kogutud statistiliste aruannetega "Ettevõtte kompleksne kalendriaasta aruanne EKOMAR", "Põllumajandus-, jahindus-, metsamajandus- ja kalandusäriühingute majandusnäitajad", "Teadus- ja arendustegevus (ettevõttes)", "Finantsvahendus ja -abitegevus". Krediidi- ja kindlustusettevõtete andmed on kogunud Eesti Pank ja Finantsinspeksioon. Füüsilisest isikust ettevõtjate andmed on saadud Maksuametilt. Kogumik ei sisalda eelarveliste asutuste ega organisatsioonide andmeid.

ÄRIÜHINGUTE ANDMETE TÖÖTLEMINE

Statistiline üksus

Statistiline üksus ehk aruandekohustuslane on äriühing.

Üldkogum

Üldkogumi moodustavad äriühingud (Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK), tegevusalad A kuni O), mis on kantud Justiitsministeeriumi Registrikeskuse andmebaasi andmetel moodustatud majanduslikult aktiivsete ettevõtete nimekirja ehk statistilisse profiili.

Valim

Äriühingute (v.a finantsvahenduse tegevusala) aastaandmeid kogutakse valikuuringu meetodil, kasutades stratifitseeritud lihtsat juhuslikku valikut. Üldkogum stratifitseeritakse äriühingu tegevusala, omaniku liigi ja tööga hõivatute arvu järgi.

Finantsvahenduse äriühinguid vaadeldakse kõikselt.

Tegevusalati on äriühingud jaotatud peamiste tegevusalade kaupa EMTAKi järgi.

Omanike liikide jaotuse puhul on aluseks äriühingute kapitaliosalus (häälteenamuse kuuluvus). Kui äriühingus on riigi ja kohaliku omavalitsuse kapitaliosalus kokku 50% või suurem, on tegemist **avaliku sektoriga**.

Erasektorisse kuulub äriühing juhul, kui Eesti Vabariigil või kohalikul omavalitsusel ei ole äriühingus kapitaliosalust või kui see on alla 50%.

Riigi ja kohaliku omavalitsuse äriühingud ning 20 või enama töötajaga erasektori äriühingud olid valimisse hõlmatud 100-protsendiliselt. Erasektorisse kuuluvate väikeste ettevõtete (1–19 tööga hõivatut) hulgast tehti tegevusalade ja tööga hõivatute gruppide kaupa lihtne juhuslik valik.

Andmete üldistamine

Valikuuringuga kogutud andmete põhjal hinnati üldkogumi näitajaid. Kokku oli 2003. aasta valimis 12 918 äriühingut — 33% statistilise profiili äriühingutest. Statistilise aastaaruande esitas 10 225 äriühingut ehk 79% valimist, 678 aastaaruande esitamata jätnud äriühingu kohta kasutati erinevatest andmeallikatest saadud infot. Kui aruande esitamata jätnud äriühingu kohta andmed puudusid, asendati tema andmed temaga sarnaste äriühingute vastavate andmete keskmistega.

Järgnevas tabelis on toodud üldkogumi ja valimi suurus ning vastanud äriühingute arv. Vastanute hulka on arvatud nii äriühingud, kes saatsid aruande, kui ka äriühingud, kes teatasid, et neil puudus aruandeaastal finantsmajanduslik tegevus.

Kogum, valim ja vastanud äriühingud, 2003

Tegevusala EMTAKi järgi	Kogum	Valim	Vastanute arv	Valimi osatähtsus kogumis, %	Vastanute osatähtsus valimis, %
EMTAK A	1 542	899	805	58,3	89,5
EMTAK B	135	86	85	63,7	98,8
EMTAK C	72	72	68	100,0	94,4
EMTAK D	5 050	2 793	2 342	55,3	83,9
EMTAK E	266	237	221	89,1	93,2
EMTAK F	2 822	918	780	32,5	85,0
EMTAK G	13 728	3 274	2 479	23,8	75,7
EMTAK H	1 553	517	393	33,3	76,0
EMTAK I	2 876	913	751	31,7	82,3
EMTAK J	469	469	145	100,0	30,9
EMTAK K	8 437	2 040	1 557	24,2	76,3
EMTAK M	378	118	98	31,2	83,1
EMTAK N	729	241	223	33,1	92,5
EMTAK O	1 241	341	278	27,5	81,5
KOKKU	39 298	12 918	10 225	32,9	79,2

TABELITE KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

Aastakogumiku tabelid on jaotatud kahte ossa.

Aastakogumiku tabelite **I osas** on äriühingute (v.a finantsvahendusäriühingud) finantsmajandusliku tegevuse andmed tegevusalati:

tulud, kulud, kasum, vara, kohustused, omakapital;
investeeringud põhivarasse ja kapitalirent; realiseerimise netokäive.

Äriühingud on jaotatud peamiste tegevusalade kaupa Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) järgi. EMTAK on välja töötatud Euroopa Liidu tegevusalade klassifikaatori *NACE Rev. 1 (Statistical Classification of Economic Activities in the European Community)* alusel.

- A — Põllumajandus, jahindus ja metsamajandus
- B — Kalapüük
- C — Mäetööstus
- D — Töötlev tööstus
- E — Elektrienergia-, gaasi- ja veevarustus
- F — Ehitus
- G — Hulgi- ja jaekaubandus; mootorsõidukite, mootorrataste ja isiklike tarbesemete ning kodumasinate remont
- H — Hotellid ja restorandid
- I — Veondus, laondus ja side
- K — Kinnisvara, rentimine ja äritegevus
- M — Haridus
- N — Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne
- O — Muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isiku-teenindus

Suurusgruppidesse jaotatakse ettevõtted rahvusvaheliselt järgmiselt:

mikroettevõtted — alla 10 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
väikeettevõtted — alla 50 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
keskmised ettevõtted — alla 250 tööga hõivatud isikuga ettevõtted;
suurettevõtted — üle 250 tööga hõivatud isikuga ettevõtted.

Aastakogumikus kasutatakse andmete esitamisel ka järgmisi suurusgruppe:

1–19 tööga hõivatut;
20–49 tööga hõivatut;
50–99 tööga hõivatut;
100 ja enam tööga hõivatut.

Aastakogumiku tabelite **II osa** esitab finantsvahenduse tegevusala (EMTAK J) äriühingute finantsmajandusliku tegevuse andmeid:

vara, kohustused ja omakapital;
tulud, kulud ja kasum.

Äriühingud on jaotatud EMTAKi järgi:

- 651 — Rahaloomega seotud finantsvahendus
- 66 — Kindlustus ja pensionifondid, v.a kohustuslik sotsiaalkindlustus
- 652, 67 — Muu finantsvahendus ja finantsvahenduse abitegevusalad.

Aastakogumiku tabelite **III osas** on toodud andmed ettevõtluse demograafia kohta (ettevõtete sündid, surmad ja elujõulisus) Eestis ning Euroopa Liidus.

Aastakogumiku tabelite **IV osa** esitab Euroopa Liidu ettevõtete majandustegevuse 2002. aasta näitajaid liikmesriikide ja tegevusalade kaupa.

KOONDANDMETE AVALDAMINE

Lisaks käesolevale väljaandele avaldab Statistikaamet ettevõtete majandustegevuse aastaandmeid kogumikus “Eesti statistika aastaraamat. *Statistical Yearbook of Estonia*” ja Statistikaameti veebilehel www.stat.ee rubriigis “Statistika” (Statistika — Statistika andmebaas — Majandus).

KONFIDENTSIAALSUS

Statistikaamet on riikliku statistika seaduse §-de 8 ja 9 järgi kohustatud tagama kogutud andmete kaitset. Andmeid kasutatakse ainult statistilisel otstarbel. Andmeid edastatakse ja avaldatakse ainult sellisel kujul, mis välistab andmeesitaja otsese või kaudse identifitseerimise võimaluse — vähemalt kolmekaupa grupis, kus ühegi ühiku osatähtsus ei ole suurem kui 90%. Kui grupis on üks või kaks ettevõtet, andmeid ei avaldata või avaldatakse ainult ettevõtte kirjalikul nõusolekul.

MAJANDUSE KONTSENTRATSIOON NETOKÄIBE JÄRGI

Majanduse kontsentratsiooni tabeli (vt lk 92–93) koostamisel võeti igalt tabelis esitatud tegevusalalt 20 suurima netokäibega äriühingut. Need 20 äriühingut jaotati netokäibe suuruse järgi viide gruppi, igas grupis neli äriühingut (esimene nelik, teine nelik jne).

Näiteks nelja suurima netokäibega ehitusäriühingu (esimene nelik) realiseerimise netokäive moodustas kogu ehituse netokäibest 14,7%. Pingereas 5.–8. kohal (teine nelik) olnud äriühingute netokäibe osatähtsus ehituse netokäibes oli 6%. 20 suurima netokäibega ehitusäriühingut andsid 33,6% kogu ehituse netokäibest.

PÕHIMÕISTED

Ettevõtete arv — tegutsevate ettevõtete arv ehk ettevõtted, kellel oli aruandeperioodil finantsmajanduslik tegevus (käive, kulud jne).

Tööga hõivatud isikud — kõigi ettevõttes töötavate isikute arv olenemata nende tööandala pikkusest. Tööga hõivatud isikute arvu mõõdetakse aastakeskmisena.

Tööga hõivatud isikute hulka kuuluvad:

— ettevõttes töötavad omanikud ja nende tasuta töötavad pereliikmed;

— täis- või osalise tööajaga töötajad, kes on töö eest tasu saajate nimekirjas;

— isikud, kes töötavad väljaspool ettevõtet (turustuspersonal jt), kuid kuuluvad ettevõtte töötajate koosseisu ja on töö eest tasu saajate nimekirjas;

— ajutiselt töölt puuduvad isikud (haiguslehel, tulusel puhkusel, õppepuhkusel olijad, streikijad jt);

— hooajatöötajad, praktikandid (õpipoisid) ja kodustöötajad, kes on töö eest tasu saajate nimekirjas;

— töövõtulepinguga töötavad isikud.

Tasuta töötavad pereliikmed on need isikud, kes elavad koos ettevõtte omanikuga ja töötavad ettevõttes regulaarselt, kuid kellega ei ole sõlmitud töölepingut ja kes ei saa tehtud töö eest tasu. Sellesse kategooriasse kuuluvad ainult need isikud, kes ei ole mõnes teises ettevõttes põhikohaga töö eest tasu saajate nimekirjas.

Tööga hõivatud isikute arvu ei lülitata teiste ettevõtete töötajaid, kes tegutsevad kõnesolevas ettevõttes, täites selle tellimusi, samuti pikka aega töölt puuduvaid isikuid (lapsehoolduspuhkusel ja ajateenistuses viibijad jt).

Töötajad — kõik ettevõttes tööandjaga kokkuleppe (lepingu) alusel töötavad isikud, kes saavad töö eest tasu rahas (palk, töötasu, honorar, tänuraha, tükitöötasu, kompensatsioon). Töötajate arvu mõõdetakse aastakeskmisena.

Lisandväärtus — toodang rahalises väljenduses, millest on maha arvatud vahetarbimine.

Jooksevhinnad — kaupade ja teenuste hinnad aruandeperioodil.

Püsivhinnad — hinnaindeksiga deflateeritud jooksevhinnad.

Tarbijahinnaindeks — iseloomustab tarbekaupade ja tasuliste teenuste hindade muutust.

Realiseerimise netokäive — kõikide nii põhi- kui ka kõrvaltegevusena valmistatud toodete, teenuste ja kaupade müügist saadud või saadaolev müügitulu, mis ei sisalda käibemaksu ega aktsiise. Müügitulu võrdub saadud või saadaoleva tasuga ja arvestatakse tekkepõhiselt. Kogumiku tabelites esitatud realiseerimise netokäive sisaldab üldjuhul dotatsioonid (riigi- ja kohalikust eelarvest või

Euroopa Liidu institutsioonidelt saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine, finantsabi), kui puudub täiendav märkus.

Eksport — ettevõtte realiseerimise netokäibes sisalduv toodete, kaupade ja teenuste müük mitte-residentidele.

Tööjõukulud — koosnevad palgast ning sellelt arvestatud sotsiaalmaksust ja töötuskindlustusmaksest.

Palk — tasu, mida tööandja arvestab kõikidele töötajatele aruandeperioodil tehtud töö eest.

Kogukasum (-kahjum) — realiseerimise netokäive miinus kulud.

Puhaskasum (-kahjum) — aruandeaasta puhaskasum (-kahjum) on kasumiaruande kõigi tulusummade ja kõigi kulusummade vahe.

Investeeringud põhivarasse — aruandeperioodil soetatud ehitiste, maa, masinate, seadmete, transpordivahendite, sisseseade ja muu inventari maksumus; uusehituse ning olemasoleva põhivara laiendamise, rekonstrueerimise ja renoveerimise puhul ka tehtud tööde maksumus; investeeringud immateriaalsesse põhivarasse ja väärisesemetesse.

Kapitalirent — aruandeperioodil sõlmitud kapitalirendilepinguga omandatud materiaalse põhivara lepingujärgne koguväärtus ilma intressita.

Käibe puhaskasum mõõdab puhaskasumit müügi ühe krooni kohta. Näitaja väärtus on väljendatud protsentides; mida suurem see on, seda rohkem kasumit on teenitud müügi ühe krooni kohta.

Omakapitali puhaskasum. Kordaja näitab aktsionäride investeeringute tasuvust. Mida kõrgem on omakapitali rentaaubus, seda efektiivsemad on investeeringud firmasse. Kordaja suur väärtus võib olla tingitud ka sellest, et ettevõtte kasutab palju võõrkapitali ja on sel juhul riskialdis. Madal omakapitali rentaaubus võib olla tingitud ettevõtte konservatiivsest rahanduspoliitikast.

Vara puhaskasum mõõdab puhaskasumit ettevõtte varadesse investeeritud iga krooni kohta. Mida kõrgem on vara rentaaubus, seda efektiivsemalt on ettevõtte oma varasid kasutanud.

Soliidsuskordaja näitab, kui palju kasutatakse varade hankimiseks omakapitali ja laenukapitali. Kui näitaja läheneb ühele, kasutatakse rohkem omakapitali, kui näitaja läheneb nullile, kasutatakse rohkem laenukapitali.

Lühiajaliste kohustuste kattekordaja näitab, mitu korda ületab ettevõtte käibevara lühiajalisi kohustusi.

Maksevõimekordaja näitab, kui võrd on lähemal ajal tasumisele kuuluvad kohustused kaetud suhteliselt kergemini rahaks muudetava varaga. Kui näitaja on ühest suurem, on likviidseid varasid ilma tootmisvarudeta rohkem kui lühiajalisi kohustusi.

Majandussektorid:

primaarsektor — põllumajandus, jahindus, metsamajandus, kalandus;

sekundaarsektor — tööstus, ehitus, energeetika;

tertsiaarsektor — kaubandus, hotellid ja restoranid; veondus, laondus ja side; finantsvahendus; kinnisvara, rentimine ja äritegevus; haridus; tervishoid ja sotsiaalhoolekanne; muu ühiskonna-, sotsiaal- ja isikuteenindus.

Intranet — sisevõrk, mis toimib samadel alustel nagu Internet, kuid info on kättesaadav ainult ettevõtte töötajatel.

Extranet — suhtevõrk, ala ettevõtete sisevõrgus (*intranetis*), kuhu on lubatud siseneda ka valitud väliskasutajatel.

Modem — arvutit telefoniliiniga ühendav seade, mis saatja poolel muudab arvuti saadetud digitaalsignaali tavalises telefoniliinis edastatavateks helisignaalideks ja vastuvõtja poolel muudab need helisignaali uuesti digitaalseks. Esimest tegevust nimetatakse moduleerimiseks, teist demoduleerimiseks.

ISDN (Integrated Services Digital Network) — ühendab ühel kandjal kõne- ja digitaalvõrguteenuseid nii, et klientidele saab pakkuda ühe “traadi” kaudu digitaalseid andmesideteenuseid ja kõneühendusi.

ADSL, SDSL (Digital Subscriber Line) — tehnoloogia, mis võimaldab kiiret andme-sideühendust läbi telefoniliinide.

Digitaaltoode — kaup, mis tellitakse ja toimetatakse arvutisse Interneti kaudu, näiteks muusika, videod, mängud, arvutiprogrammid, online-ajalehed jm.

Teadus- ja arendustegevus — loov süstemaatiline tegevus, mille eesmärk on uuringute abil uute teadmiste saamine ja nende teadmiste rakendamine uute materjalide, toodete ja seadmete tootmiseks, protsesside, süsteemide ja teenuste juurutamiseks või nende oluliseks täiustamiseks.

VALEMID

Tekstis kasutatud **rahandussuhtarvud** on leitud järgmiste valemite abil.

Omakapitali puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmise omakapital}} \times 100$
Vara puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{keskmise vara}} \times 100$
Käibe puhasrentaablus (%)	$\frac{\text{puhaskasum}}{\text{realiseerimise netokäive}} \times 100$
Kogukasumi osatähtsus netokäibes (%)	$\frac{\text{kogukasum}}{\text{realiseerimise netokäive}} \times 100$
Käibekapital (tuhat krooni)	käibevara – lühiajalised kohustused
Käibekapitali osatähtsus varas (%)	$\frac{\text{käibevara – lühiajalised kohustused}}{\text{vara}} \times 100$
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (korda)	$\frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustused}}$
Maksevõimekordaja (korda)	$\frac{\text{käibevara – varud}}{\text{lühiajalised kohustused}}$
Finantsvõimenduskordaja (korda)	$\frac{\text{keskmise vara}}{\text{keskmise omakapital}}$

Kapitaliseerituskordaja (korda)	$\frac{\text{pikaajalised kohustused}}{\text{pikaajalised kohustused} + \text{omakapital}}$
Soliidsuskordaja (korda)	$\frac{\text{omakapital}}{\text{omakapital} + \text{kohustused}}$
Kasum (kahjum)	
Kogukasum (-kahjum)	realiseerimise netokäive – kulud
Puhaskasum (-kahjum)	realiseerimise netokäive + muud äritulud + finantstulud + erakorralised tulud – kulud – muud ärikulud – finantstulud – erakorralised kulud

Tootlikkuse suhtarvud

Tootlikkuse suhtarvud on leitud järgmiste valemite abil.

Tootlikkuse suhtarvud netokäibe alusel

Tööviljakus (tuhat krooni)	$\frac{\text{realiseerimise netokäive}}{\text{keskmine töötajate arv}} \times 100$
Tunnitootlikkus (krooni)	$\frac{\text{realiseerimise netokäive}}{\text{töötatud tundide arv}} \times 100$
Töökulude tootlikkus (krooni)	$\frac{\text{realiseerimise netokäive}}{\text{tööjõukulud}} \times 100$
Kogutootlikkus (krooni)	$\frac{\text{realiseerimise netokäive}}{\text{kulud kokku}} \times 100$

Tootlikkuse suhtarvud lisandväärtuse alusel

Tööviljakus (tuhat krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{keskmine töötajate arv}} \times 100$
Tunnitootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{töötatud tundide arv}} \times 100$
Töökulude tootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{tööjõukulud}} \times 100$
Kogutootlikkus (krooni)	$\frac{\text{lisandväärtus}}{\text{kulud kokku}} \times 100$
Lisandväärtus tegurikuludes	realiseerimise netokäive + muud äritulud (v.a kasum põhivara müügist) – kulud kokku – muud ärikulud (v.a kahjum põhivara müügist) + tööjõukulud + kulum + lõpetamata ja valmistoodangu varude muutus (aruande- aasta lõpu ja alguse vahe) + oma tarbeks valmistatud põhivara

METHODOLOGY

PREFACE

The yearbook provides financial data of non-financial enterprises collected on the basis of the annual statistical questionnaire "EKOMAR", "Annual data of agriculture, hunting and fishing enterprises", "R&D", "Financial intermediation". The data of credit institutions and insurance companies are collected by the Bank of Estonia and the Financial Supervision Authority. Data of sole proprietors are received from the Estonian National Tax Board. The yearbook does not provide data about budgetary institutions and organisations, non-profit institutions.

DATA PROCESSING

Statistical unit

Statistical unit is the enterprise as a legal person with its own balance.

Population and sampling frame

Survey population comprise enterprises, which are included in the register of economically active enterprises called statistical profile. The statistical profile is created on the basis of the database of the Ministry of Justice Centre of Register and is used as a sampling frame.

Sample

The financial data (excluding enterprises of financial intermediation) are collected by sample survey, using stratified simple random sampling. The population was stratified by economic activity, by number of persons employed and by type of owner.

Data of financial enterprises are collected exhaustively.

Enterprises have been divided into groups by **economic activity** according to the Estonian Classification of Economic Activities (EMTAK), which is based on the NACE (Statistical Classification of Economic Activities in the European Communities).

Enterprises were classified also by **type of owner** according to shareholding interest (i.e. who holds the majority of votes in commercial undertaking). Enterprises are considered to be in **public ownership** in case the shareholding of the state or local government is 50% or more.

Enterprises are considered to be in **private ownership** in case the shareholding of the state or local government is less than 50%.

All state and municipal enterprises as well as enterprises of private ownership with 20 or more employees are completely enumerated. The rest of enterprises belonging to Estonian and foreign persons in private law are sampled. The data collected by sample survey were expanded to the whole population.

The sampling frame for 2002 included 36,857 enterprises. A total of 12,358 enterprises were surveyed. This is about 34% of enterprises included in the statistical profile.

In the year 2002 10,126 enterprises responded. This is about 82% of enterprises in the sample.

PRESENTATION

The tables of the yearbook have been divided into two parts.

In the **first part of the tables**, the data on financial accounts of enterprises (excluding enterprises of financial intermediation) have been presented by kind of activity:

- income statement, assets, liabilities, equity;
- investments in fixed assets and financial leasing;
- net sales.

Enterprises have been divided into groups by economic activity according to the Estonian Classification of Economic Activities (EMTAK), which is based on the NACE Rev.1 (Statistical Classification of Economic Activities in the European Communities).

- A — Agriculture, hunting and forestry
- B — Fishing
- C — Mining
- E — Electricity, gas and water supply
- F — Construction
- G — Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods
- H — Hotels and restaurants
- I — Transport, storage and communication
- K — Real estate, renting and business activities
- M — Education
- N — Health and social work
- O — Other community, social and personal service activities

The international classification of enterprises by employees:

- micro-enterprises — with less than 10 employees;
- small enterprises — with less than 50 employees;
- medium-sized enterprises — with less than 250 employees;
- large enterprises — with more than 250 employees.

In the yearbook, the data have been also presented by following groups of persons employed:

- 1–19 persons employed;*
- 20–49 persons employed;*
- 50–99 persons employed;*
- 100 and more persons employed.*

The second part of the tables presents the financial data of enterprises of financial intermediation (EMTAK J):

- assets, liabilities and equity;*
- income statement.*

Enterprises have been divided according to EMTAK:

- 651 — Monetary intermediation*
- 66 — Insurance and pension funding, except compulsory social security*
- 652, 67 — Other financial intermediation and activities auxiliary to financial intermediation.*

The third part of the tables presents the data of business demography in Estonia and in European Union countries.

In the fourth part the tables presents the data of main financial indicators of enterprises in European Union by countries and by kind of activity of reference year 2002.

PUBLISHING

In addition to this yearbook, annual data are published in the yearbook Eesti Statistika Aastaraamat. Statistical Yearbook of Estonia and on the web site of the Statistical Office of Estonia

www.stat.ee under the heading “Statistics” (Statistics — Statistical Database — Economy).

CONFIDENTIALITY

According to the Statistics Act (Articles 8 and 9), the Statistical Office is obliged to ensure the protection of collected data. Data can be used only for statistical purposes. Data are disseminated and transmitted in a generalised form, all characteristics which permit identification of respondents are excluded, the data have to be grouped at least by threes where the proportion of each respondent's data in aggregations does not exceed 90%. In case there are only one or two enterprises in a group, the data can be transmitted or disseminated only by the written consent of respondents.

CONCENTRATION OF NET SALES

When drawing up the table on the concentration of net sales, 20 enterprises with the largest net sales were taken from each economic activity presented in the table. These 20 enterprises were in their turn divided into five groups by the amount of net sales, with four enterprises in each group (first four, second four, etc.).

For example, four construction enterprises with the largest net sales gave 14.7% of the total net sales of the construction activity. The proportion of the net sales of the second four was 6%. Twenty construction enterprises with the largest net sales gave 33.6% of the net sales of the construction activity.

DEFINITIONS

Number of enterprises — enterprises, which were economically active in the reference period (had sales, expenditure, etc.).

Number of persons employed — total number of persons who work in the enterprise, irrespective of the length of their working week. The number of persons employed is measured as an annual average.

Employed persons include:

- working proprietors and unpaid family members;
- full- and part-time employees who are on the pay-roll;
- persons who work outside the unit (sales representatives, delivery personnel, repair and maintenance teams, etc.) but who are in the staff list and on the pay-roll of the enterprise;
- persons temporarily absent from work (persons on sick leave, paid leave, study leave, on strike, etc.)
- seasonal workers, trainees (apprentices) and homeworkers who are on the pay-roll;
- persons employed under contract for services.

Unpaid family workers refer to persons who live with the proprietor of the enterprise and work regularly for the enterprise, but who do not have an employment contract and who do not receive remuneration for the work they perform. This group includes only those persons who are not on the payroll of another enterprise as full-time employees.

The number of employed persons excludes the staff of other enterprises who carry out ordered work, and also persons who are absent from work for a long time (persons on child care leave, conscripts, etc.).

Number of employees — persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind. Number of employees is measured as an annual average.

Value added — the value of output less the value of intermediate consumption.

Current prices — the prices of goods and services in the reference period.

Constant prices — current prices deflated by price index.

Consumer price index expresses the change in the prices of consumer goods and paid services.

Net sales — the revenue from the sale of goods and services, which does not include VAT and excises. In tables the indicator 'Net sales' generally includes subsidies if the additional note is absent.

Export — the revenue from the sale of goods and services to non-resident.

Personnel expenses are made up of wages and salaries, and social tax.

Wages and salaries — the total remuneration payable to all persons counted on the payroll (including homeworkers), in return for work done during the reference period.

Investments in fixed assets — the cost of buildings, equipment, machinery, vehicles, installation, etc. purchased in the reference period; in the case of construction and reconstruction of the existing fixed assets, it includes also the cost of work done; investments in intangible goods and in valuables.

Financial leasing — a lease contract by which all risks and rewards of ownership are transferred from lessor to lessee.

Profit margin — shows how much profit comes from every kroon of sales. The value of ratio is indicated in percentages.

Return on equity (ROE) — determines the rate of return on shareholder's investment in the business. As an owner or shareholder this is one of the most important ratios as it shows the hard fact about the business — are making enough of a profit to compensate shareholder for the risk of being in business.

Return on assets (ROA) — determines the rate of return for every kroon tied up in assets. The ratio shows how efficiently the enterprise manages its assets.

Equity to assets — the ratio shows how much of the business was financed through debt and how much was financed through equity.

Current ratio — the ratio between all current assets and all current liabilities another way of expressing liquidity.

Quick ratio — the ratio between all assets quickly convertible into cash and all current liabilities.

Sectors of economy:

the primary sector — agriculture, hunting, forestry, fishing;

the secondary sector — mining, manufacturing, electricity, construction;

the tertiary sector — trade, hotels and restaurants; transport, storage and communication; real estate, renting and business activities; education; health and social work; other community, social and personal service activities.

Intranet — an internal computer network that operates using the same protocol as the Internet. Its main benefit is seen as being a means of sharing information internally, between company employees.

Extranet — an extension of a company's Intranet that allows external users to access some parts of the Intranet.

Modem — dial-up pertains to a telephone connection in a system of many lines shared by many users. A dial-up connection is established and maintained for a limited duration of time. Dial-up lines are sometimes called switched lines.

ISDN (Integrated Services Digital Network) — a telecommunication service that turns a copper phone line into a high speed digital link that can quickly transmit voice, data and video images simultaneously.

ADSL, SDSL (Digital Subscriber Line) — DSL technologies are designed to increase bandwidth available over standard telephone wires.

Digital products of services — goods/services that can be ordered and delivered directly to a computer over the Internet, e.g. music, video, games, computer software, online newspapers, consulting services etc.

Research and development — by a market producer is an activity undertaken for the purpose of discovering or developing new products, including improved versions or qualities of existing products, or discovering or developing new or more efficient processes of production.

FORMULAS

The following table presents the formulas of **financial ratios** by which the ratios have been computed.

Return on equity (ROE) (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{average equity}} \times 100$
Return on assets (ROA) (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{average assets total}} \times 100$
Profit margin (%)	$\frac{\text{net profit}}{\text{net sales}} \times 100$
Total profit to net sales (%)	$\frac{\text{total profit}}{\text{net sales}} \times 100$
Working capital (thousand kroons)	$\text{current assets} - \text{current liabilities}$
Working capital to assets (%)	$\frac{\text{current assets} - \text{current liabilities}}{\text{assets total}} \times 100$
Current ratio (times)	$\frac{\text{current assets}}{\text{current liabilities}}$
Quick ratio (times)	$\frac{\text{current assets} - \text{inventories}}{\text{current liabilities}}$
Financial leverage (times)	$\frac{\text{average assets}}{\text{average equity}}$
Capitalisation ratio (times)	$\frac{\text{long-term liabilities}}{\text{long-term liabilities} + \text{equity}}$
Equity assets ratio (times)	$\frac{\text{equity}}{\text{equity} + \text{liabilities}}$

Profit (loss)

<i>Total profit (loss)</i>	<i>net sales – costs</i>
<i>Net profit (loss)</i>	<i>net sales + other revenue + financial income + extraordinary income – costs – other expenses – financial costs – extraordinary costs</i>

Productivity measures

The following table presents the formulas of productivity measures by which they have been computed.

Productivity measures by net sales

<i>Productivity of labour (thousand kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{average number of employees}} \times 100$
<i>Productivity per hour (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{number of hours worked by employees}} \times 100$
<i>Productivity of personnel costs (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{personnel expenses}} \times 100$
<i>Total productivity (kroons)</i>	$\frac{\text{net sales}}{\text{costs}} \times 100$

Productivity measures by value added

<i>Productivity of labour (thousand kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{average number of employees}} \times 100$
<i>Productivity per hour (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{number of hours worked by employees}} \times 100$
<i>Productivity of personnel costs (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{personnel expenses}} \times 100$
<i>Total productivity (kroons)</i>	$\frac{\text{value added}}{\text{costs}} \times 100$
<i>Value added at factor cost</i>	<i>net sales (without subsidies) + change in stocks of work-in-progress and finished goods (stocks at the end minus stocks at the beginning of the reference year) + capitalized self-constructed assets + other revenue (without profit from the sale of tangible assets) – other expenses (without loss from the sale of tangible assets) – costs of merchandise, materials, supplies, intermediate goods, electricity, fuel, power, laid-out work – duties and taxes linked to production – taxes on products</i>

Kirjastanud: Statistikaamet,
Endla 15, 15174 Tallinn,
analüüsi ja väljaannete talitus,
telefon 6259 247
Trükkinud: OÜ Ofset,
Paldiski mnt 25, 10612 Tallinn
Aprill 2005
Tellimuse nr 529

*Published by the Statistical Office of Estonia,
15 Endla Str, 15174 Tallinn,
Analysis and Publications Service,
telephone +372 6259 247
Printed by Ofset Ltd,
25 Paldiski Rd, 10612 Tallinn
April 2005
Order No 529*